

**T.C.
MALTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI**

**EĞİTİMCİ-YAZAR HÜSEYİN HÜSNÜ
TEKİŞİK'İN YAŞAMI, EĞİTİM YÖNETİMİ VE
DENETİMİNE KATKILARI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HÜSEYİN CANERİK

**Danışman Öğretim Üyesi:
Prof. Dr. Münevver ÇETİN**

İstanbul, Ekim 2011

ÖNSÖZ

Cumhuriyetin millet mektepleri, öğretmen okulları ve köy enstitüleri deneyimleri, dönemin eğitimcilerinin bağımsızlıkçı, aydınlanmacı ve toplumcu niteliklerle donanmalarında önemli roller oynamıştır. Toplumun refah ve çıkarını gözetme, özverili ve erdemli olma, bilimsel düşünce, alçakgönüllülük vb. niteliklere sahip eğitimcilerimiz, ulusal Devletin inşasında önemli başarılarla imza atmıştır. Sivas Öğretmen Okulu mezunu olan Hüseyin Hüsnü Tekişik da söz konusu eğitimcilerimizden biridir.

Tekişik; yaşından fazla yapıtları, ulusal eğitime katkılarına herhangi bireysel yarar sağlama koşuluna bağlamama erdemliliği, inandığı doğruları her koşulda dile getirme cesareti, Atatürk ilke ve devrimlerine adanan yaşamıyla cumhuriyet devriminin canlı tanığı ve sembol eğitimcilerinden biridir. Aklı, yüreği ve eylemlerini yurdunun hizmetine sunan yazar, ülkesi ve ulusundan ödünç aldığı tüm maddi ve manevi zenginlikleri ulusuna geri vermiştir. İlerleyen yaşı ve sağlık sorunlarına karşın çalışmaya verdiği destek, övgüye değerlidir.

Türk eğitim tarihinde iz bırakan eğitimci-yazar Hüseyin Hüsnü Tekişik’la ilgili bu araştırmaya katkılarından dolayı danışmanım Prof. Dr. Münevver Çetin, Eğitim Bilimleri bölüm başkanı Yrd. Doç. Dr. Ali Temel, Yrd. Doç. Dr. Mürşide Özgeldi, Yrd. Doç. Dr. Esmâ Buluş Kırıkkaya, Dr. Şükrü Aslan, Cemil Yılmaz, Haldun Nüman, Meryem Tekin, Özgür Murat Topal, Öznur Kulaboğa, Öğretmen Dünyası dergisinin yönetici ve çalışanlarına, emektar sürücümüz Mehmet Kanber’e yürekten teşekkürlerimi sunarım. Çalışma süresince bilgisayar oyunlarından vazgeçme pahasına mini dizüstü bilgisayarını bana veren ve kendisine ayırmam gereken zaman konusunda anlayış gösteren oğlum Erinç Canerik’e de teşekkür ederim.

Kocaeli, Ekim 2011

ÖZET

Bu çalışmayla, eğitimci-yazar Hüseyin Hüsnü Tekışık'ın yaşamı, eğitim yönetimi ve denetimine katkılarının yanı sıra eğitim yöneticisi, eğitim deneticisi ve öğretmen yetiştirmeyle ilgili düşünce ve önerilerinin ne olduğu sorusuna yanıt aranmıştır. Çalışma, Tekışık'ın yaşamı ve 1976-2010 yılları arasında Çağdaş Eğitim dergisinde yayımlanan 380 başmakaleyi kapsamaktadır. Söz konusu dönemlerde yayımlanan başmakaleler, yazarın, öğretmenlik, öğretmen yetiştirme, eğitim yöneticiliği, eğitim yöneticisi yetiştirme, eğitim deneticiliği, eğitim deneticisi yetiştirme yönünden değerlendirilmiştir. Millî eğitim bakanları ve başbakanlara yazılan açık mektuplar, dönemin siyasal çalkantılarının eğitim yaşamındaki etkilerini kavrama ve yazarın, eğitim-öğretim sorunlarının çözümüne ilişkin beklentilerini somutlayacağı düşüncesiyle, değerlendirme kapsamına alınmıştır.

2010 yılı verilerine göre toplam 88 adet meslek ve ders kitabı yayımlanan, 1976'dan beri aralıksız yayın yapan Çağdaş Eğitim dergisini çıkaran ve söz konusu dergide her ay düzenli olarak başmakaleleri yayımlanan, yayın gelirleriyle 21 okul ve kültür merkezi yaptırarak Devlete bağışlayan, başkanı olduğu Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekışık Eğitim Araştırma ve Geliştirme Vakfı aracılığı ile dokuz ulusal sempozyum düzenleyen Hüseyin Hüsnü Tekışık'ın yapıtlarında öğretmen, eğitim yöneticisi ve eğitim deneticisi nitelikleri üzerinde durduğu, öğretmen, eğitim yöneticisi ve eğitim deneticisi yetiştirme konusunda özgün düşünceler geliştirdiği görülmektedir. Öğretmen, eğitim yöneticisi ve eğitim deneticilerinin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerinin önemine işaret eden Hüseyin Hüsnü Tekışık, hizmet içi eğitiminin sürekliliğini ve işlevselliğini savunmaktadır. Öğretmen yetiştirmede Öğretmen Üniversiteleri önerisinin uygulamaya konulması ya da eğitim fakültelerinin sayısının sınırlandırılması gerektiğini savunan yazara göre öğretmen okulları ve köy enstitüleri, öğretmen yetiştirme konusunda iki önemli modeldir. Öğretmen kılavuz kitaplarının öncülerinden olan yazarın, meslek kitapları yazarlığında da özel bir yere sahip olduğu görülmektedir. Çağdaş Eğitim dergisinde yayımlanan başmakalelerde, 1976'dan 2000'li yıllara kadar, öğretmenlerin özlük haklarının iyileştirilmesi konusunun geniş yer tutması, yazarın, öğretmenlerin yaşam kalitesi ile eğitimin kalitesi arasında bağ kurduğu biçiminde değerlendirilmektedir. Tekışık'ın, Atatürk ilke ve devrimlerini özümseyen kuşakların yetiştirilmesi amacıyla eğitimin laik, ulusal ve halkçı karakterde olması için çaba gösterdiği gözlenmektedir.

*Anahtar Sözcükler: Öğretmen, Eğitim Yöneticisi, Eğitim Deneticisi, Öğretmen
Yetiştirme*

ABSTRACT

The question about what are the instructor and author Hüseyin Hüsnü Tekişik's life, the support of educational management and inspection, thoughts and suggestions about teacher and training of education inspector is answered with this study. Study also includes 380 each editorials have been published between 1976 - 2010 in the journal of "Çağdaş Eğitim". These editorials published in this years are evaluated in terms of teacher training, educational management, training of education manager, educational inspection and training of education inspector. Open letters, written to the prime minister and minister of national education, are also evaluated in order to understand the effects of political problems to the educational life and the thoughts of the writer's expectations about the solutions of educational problems.

According to data of the year 2010, it's seen in Hüseyin Hüsnü Tekişik's whose 88 each profession and textbook have been published by the journal of "Çağdaş Eğitim" founded by him, journals have been published continuously since 1976 and writing editorials for the journal regularly, who built 21 each schools and cultural centers using revenue of the journal and donated to the government and ordered 9 national symposiums with the help of Teacher Hüsnü Tekişik Searching and Developing Foundation being chairman of it, works that he focused on qualifications of the teacher, education manager, education inspector and he developed original ideas about training of the teacher, education manager, education inspector. Hüseyin Hüsnü Tekişik who pointed to importance of in-service training of the teacher, education manager and education inspector, advocates functionality of the in - service training. According to the writer who advocates the suggestion of teacher universities should be applied in subject of teacher training or faculties of education quantity should be limited, village institutes and teacher training colleges are two important models in subject of teacher training. It seems that he is not only the author of teacher's guide book but also author of professional book. It's evaluated on his editorials published in the journal "Çağdaş Eğitim" that he made a relationship between the quality of the teachers' lives and education with the thought of teacher's personal rights should be improved from the year 1976 to 2000. It is observed that Tekişik tried education

had to national, secular and populist character in order to raise generations who absorbs Atatürk's principles and revolutions.

Key Words: Teacher, Education Manager, Education Inspector, Teacher Trainin

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar LİSTESİ.....	ix

BÖLÜM I

1.GİRİŞ.....	1
1.1. Eğitimcileri Yetiştiren İklim.....	1
1.2. Yaşamı.....	15
1.3. İlkokul Yılları.....	15
1.4.Ortaokul Yılları.....	17
1.5. İlk ve Ortaokul Öğretmenleri.....	18
1.6. Öğretmen Okulu Yılları.....	18
1.7. Öğretmen Okulundaki Öğretmenleri ve Kendisini Etkileyen Eğitimciler.....	21
1.8. Öğretmenlik Yılları.....	24
1.9. İlköğretim Müfettişliği Yılları.....	32
1.10. Yazarlık Yaşamı.....	35
1.11. Problem.....	37
1.12. Amaçlar.....	37
1.13. Araştırmanın Önemi.....	38
1.14. Kapsam ve Sınırlılıklar.....	38
1.15. Varsayımlar.....	39
1.16. İlgili Araştırmalar.....	40
1.16.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar.....	40
1.16.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar.....	41
1.16.3. Araştırmaların Değerlendirilmesi.....	41

BÖLÜM II

2.YÖNTEM.....	42
2.1. Araştırmanın Modeli.....	42
2.2. Veri Toplama Araçları.....	43
2.3. Süre ve Olanaklar.....	44

BÖLÜM III

3.BULGULAR VE YORUM.....	45
3.1. Düşüncelerini Biçimlendiren Toplumsal ve Siyasal Koşullar.....	45
3.2. Tekışık'ın Unvanı: Öğretmen.....	47
3.3.Öğretmenlikle İlgili Görüşleri.....	49
3.4. Öğretmen Yetiştirme Konusundaki Görüşleri.....	67
3.5. Öğretmenlerin Özlük, Akademik ve Kültürel Durumu ile İlgili Görüş ve Önerileri.....	84
3.6. Eğitim Yöneticiliği ile İlgili Görüşleri.....	90
3.7. Eğitim Yöneticisi Yetiştirme Konusundaki Görüşleri.....	93
3.8. Eğitim Yöneticilerinin Atanmaları ile İlgili Görüşleri.....	97
3.9. Eğitim Denetimi ile İlgili Görüşleri.....	100
3.10. Millî Eğitim Bakanlarına Yazılan Açık Mektuplar.....	107
3.11. Başbakanlara Yazılan Mektuplar.....	126
3.12. Çağdaş Eğitim Dergisinde Yayımlanan Başmakaleler.....	127
3.13. Yayımlanmış Kitapları.....	146
3.14. Çağdaş Eğitim Dergisi.....	152
3.15. Aldığı Ödüller.....	153
3.16. Aldığı Cezalar.....	156
3.17. Danışmanlık Yaptığı Yayın Organları.....	156
3.18. Yaptırdığı Okul, Sosyal Tesis ve Kültür Merkezleri.....	156
3.19. Tekışık Eğitim Araştırma Geliştirme Vakfı'nın Düzenlediği Sempozyumlar.....	160

BÖLÜM IV

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	163
4.1 Sonuç ve Tartışma.....	163
4.2.Öneriler.....	173
KAYNAKLAR.....	174
EKLER.....	184
Sözleşme.....	184
Fotoğraflar.....	185
Özgeçmiş.....	187

Tablolar Listesi

Tablo 1.1. Geleneksel Eğitim Yöneticisi ile Lider Eğitim Yöneticisinin Karşılaştırmalı Olarak Değerlendirilmesi.....	12
Tablo 3.1. Tekışık'ın, Millî Eğitim Bakanlarına Yazdığı ve <i>Çağdaş Eğitim</i> Dergisinde Yayımlanmış Açık Mektupları.....	122
Tablo 3.2. Hüseyin Hüsnü Tekışık'ın <i>Çağdaş Eğitim</i> Dergisinde Yayımlanmış Başmakaleleri.....	128
Tablo 3.3. Hüseyin Hüsnü Tekışık'ın 1976–2010 Yıllarında <i>Çağdaş Eğitim</i> Dergisinde Yayımlanmış Başmakalelerinin İçerik Analizi.....	144
Tablo 3.4. Hüseyin Hüsnü Tekışık'ın Yayımladığı Ders, Yardımcı Ders ve Meslek Kitapları	146
Tablo 3.5. Hüseyin Hüsnü Tekışık'ın Aldığı Ödüller.....	155
Tablo 3.6. Tekışık'ın Devlete Bağışladığı Okullar.....	157
Tablo 3.7. Tekışık Eğitim Araştırma ve Geliştirme Vakfı Öncülüğünde Düzenlenen Bilimsel Toplantılar.....	160

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Öğretmen meslek kitapları ve ilköğretim ders kitapları alanında önemli başarılarla imza atan ve yaşamının her yılına en az bir kitap sığdıran emekli öğretmen, müfettiş, eğitim yöneticisi ve yazar Hüseyin Hüsnü Tekışık, Türk eğitim dünyasının önemli isimlerinden biridir. Eğitimci-yazarın, 82 yaşında olduğu 2010 yılına kadar yayımladığı toplam 88 kitap; yayın gelirleriyle yaptırdığı ve tamamını ilgili bakanlıklara devrettiği 21 okul, sosyal tesis ve kültür merkezi; başkanı olduğu *Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekışık Eğitim Araştırma ve Geliştirme Vakfı* öncülüğünde düzenlenen dokuz ulusal sempozyum vb. etkinlikler, yazarın yaşam öyküsü ve yapıtlarının tanıtılmasının önemini ortaya koymaktadır. Öğretmen kılavuz kitapları yazarlığında akla ilk gelen isimlerden olan Tekışık'ın, öğretmenlerinin yanı sıra *Millî Eğitim Akademisinin* kuruluşuna öncülük etmesi, gelecek kuşaklara daha yakından tanıtılması ihtiyacını gündeme getirmektedir.

1.1.Eğitimcileri Yetiştiren İklim

Türk eğitim dünyasında iz bırakan eğitimcilerin yaşamı ve eğitim tarihimize katkıları, yetişme koşulları ile yakından ilgilidir. Eğitimcilerle ilgili değerlendirmelerin nesnelliği, eğitim programlarının, üretim ilişkileri ve sosyo-ekonomik yapıyla ilişkilendirilmesine bağlıdır. Dönemin koşullarından soyutlanmış değerlendirmelerin bilimselliği tartışmaya açıktır. Her sistem kendini yeniden üretecek, varlığını sürdürecektir kuşaklar yetiştirir. Eğitimin gerçekleştirilmesinde belirleyici öge olan eğitimcilerin yetiştirilmeleri bu çerçevede anlam kazanmaktadır. Eğitimciler, dönemin toplumsal ve siyasal niteliklerini yansıtır.

Onural'a (2006, s. 30-34) göre insanlık tarihinin en eski mesleklerinden biri olan öğretmenlik mesleğine ilişkin olarak öğretmenin yetiştirilmesi hep tartışma

konusu olmuştur. Öğretmenlik mesleği, sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel ve teknolojik boyutlara sahip, özel uzmanlık bilgi ve becerisine dayanan, meslekî formasyon ve akademik çalışma gerektiren, eğitim sektörü ile ilgili profesyonel bir uğraşı alanı olarak kabul edilmektedir.

Tekışık'a (2007) göre, bir eğitim sistemini çalıştıran ve başarıya ulaştıran üç temel öğeden birincisi kaliteli öğretmen, diğerleri de kaliteli eğitim yöneticisi ve kaliteli eğitim müfettişidir. Bu nedenle kaliteli öğretmenin olduğu gibi kaliteli eğitim yöneticisinin ve kaliteli eğitim müfettişinin de eğitimde çok önemli bir yeri ve rolü vardır.

Binbaşoğlu (2004), "*Bilgi çağında öğretmen yetiştirmenin genel ilkeleri neler olmalıdır?*" sorusunu şöyle yanıtlamaktadır:

Gözlem, deney ve iş yapmaya dayalı, sorun çözmeyi esas alan, bilimsel anlayışa sahip, bilimsel yöntemleri kullanabilen,

Her okul derecesinde kendi özelliklerine uygun bütünlük, aktüalite ya da çocuğa görelilik, bireylik, otorite, özgürlük, etkinlik, toplumsallık gibi çağdaş eğitim ve öğretim ilkelerini, uygun ünite ya da proje yöntemleriyle, yaşamsal niteliklere sahip öğretim programını uygulayabilen,

Bilgiyi bir süs olarak değil, yaşamsal sorunların çözümünde bir araç olarak kullanabilen,

Cumhuriyet yönetiminin gerçekleştirdiği Türk devrimlerini, Anayasamızda belirtilen laiklik, demokratiklik ve hukuk ilkelerini bilen, koruyan ve geliştiren, toplumun ekonomik ve kültürel gelişmesini ülkü edinen, özgüven sahibi,

Bütün bu ilke ve yöntemleri, bilgi çağının özünü oluşturan bilgisayar teknolojisinin getirdiği olanakları kullanarak rehberlik anlayışına uygun öğretim yapabilen bir öğretmen yetiştirmek (s.7).

Binbaşoğlu'nun (2004) belirttiği bilgi çağında öğretmen yetiştirmenin ilkeleri şöyle özetlenebilir: Sorun çözmeyi esas alma, bilimsel anlayışa sahip olma, çağdaş eğitim ve öğretim ilkelerini uygulayabilme, bilgiyi kullanabilme, Türk devrimleri ile laik-demokratik yapıyı koruma ve geliştirme, bilgisayar teknolojisinden yararlanabilme, yetenek ve yetilerini geliştirebilme, başkalarına kültürel ve ekonomik açıdan yardım edebilme.

Akbaşlı'ya (2009, s. 9) göre, eğitimin temel unsuru, günümüzdeki teknolojik gelişmelere rağmen öğretmendir. Öğretmen iyi yetişmiş ise öğrenci de o oranda nitelikli ve iyi olacaktır.

Ülkemizde öğretmenlik uzmanlık gerektiren meslek dalı olarak kabul edilmektedir. 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 43. maddesine göre “*Öğretmenlik, Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini Türk Millî Eğitimimizin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ifa etmekle yükümlüdürler.*” (MEB, 1973).

Kısakürek (2009), öğretmenlerin, öğretim yeterliklerini en yüksek düzeyde arttıracak ve mesleklerini geliştirecek olanaklara sahip olmaları gerektiğini ifade ederek öğretmen anahtar yeterliklerini şöyle sıralamaktadır:

Başkaları ile birlikte çalışabilmelidir.

Bilgili, özellikle bilgi ve iletişim teknolojilerini iyi kullanabilmelidir.

Toplumla ve toplum için çalışabilmelidir.

Öğretmenler yükseköğretim veya dengi eğitim kurumlarından mezun olmalıdır.

Öğretmen yetiştirme, uygun alan ve öğretmenlik meslekî eğitimini içermelidir.

Öğretmen yetiştirme programları lisans, yüksek lisans ve doktora düzeylerinde olmalıdır. Böylece öğretmenlerin mesleklerinde ilerlemelerine olanak sağlanacaktır.

Eğitimde yeni bilgilerin geliştirilmesi için “araştırma” ve “uygulama” desteklenmeli ve güçlendirilmelidir.

Öğretmenlik mesleği, “yükseköğretimde yetişme” ve onu tamamlayan “meslek içinde sürekli yetişme” şeklinde bir bütün olarak görülmelidir (s. 20-21).

Kısakürek'in, Avrupa Komisyonu'ndan aktardığına göre (2009), *Öğretmen Yeterlikleri ve Avrupa Nitelikler Temel Prensipleri* şöyle özetlenmektedir:

Yüksek kaliteli eğitim sistemleri öğretmenlerin alanlarında ve öğretmenlik niteliklerinde yüksek düzeyde yetişmiş olmayı gerekli kılar. Öğretmenler, öğretim yeterliklerini en yüksek düzeyde arttıracak ve mesleklerini geliştirecek olanaklara sahip olmalıdır. Öğretmen eğitimi birçok disiplinde yetişmeyi gerektirir. Bunun için derin anlam bilgisi, iyi bir pedagoji bilgisi ve öğrencilere rehberlik edecek bilgi ve becerilerde, eğitimin sosyal ve kültürel boyutlarını anlayacak şekilde yetişmiş olmaları gerekir.

Öğretmenlik “Yaşam Boyu Öğrenme” anlayışına uygun bir meslektir. Öğretmenler yaşamları boyunca meslekî olarak desteklenmelidir. ... Öğretmenler okul dışındaki meslekî gelişim etkinliklerine aktif olarak katılmaya teşvik edilmelidir.

Gerek öğretmen yetiştirme gerekse de öğretmenlerin sürekli eğitiminde “hareketlilik” önemli bir unsur olmalıdır.

Öğretmenlik ortak çalışmanın ürünü olan bir meslektir. Öğretmen eğitimi veren kurumlar, bu eğitim sürecini okullar ve işe dayalı eğitim veren kurumlar ve diğerleri ile iş birliği içinde vermelidir. Yükseköğretim kurumları eğitimlerini mevcut uygulamalardan yararlanarak vermek durumundadır. Akademik, bilimsel ve uygulama becerilerinin ağırlıklı olduğu öğretmen eğitimi, kurumların kendi tecrübeleri kadar başkalarının tecrübelerini de yansıtacak yeterlikler kazandırmalıdır. Öğretmen eğitimi öğretme ve araştırmaya dayalı olmalıdır (s. 20).

Kavak’a (2009) göre, Türkiye’deki öğretmen eğitiminin önemli aşamaları şöyle sıralanabilir:

Avrupa ülkelerinin çoğunda olduğu gibi Türkiye’de de hizmet öncesi öğretmen eğitimi yükseköğretim düzeyinde ele alınmaktadır. Hangi kademedede olursa olsun, öğretmen eğitiminin yükseköğretim düzeyinde ele alınması, 1974 yılından beri Türkiye’de bir normdur.

Okul öncesi eğitim ve ilköğretime öğretmen yetiştirme (1997’den önceki ortaokullar dâhil) fonksiyonu 1982 yılına kadar MEB’e bağlı kurumlar (üniversite dışı yükseköğretim kurumları) tarafından yürütülmüştür. Bu okullarda eş zamanlı bir model uygulanmıştır.

Türk yükseköğretim sisteminde 1981 yılında gerçekleştirilen reform ile üniversite dışı yükseköğretim kurumları da üniversitelere bağlanmışlardır.

Öğretmen eğitiminin üniversitelere bağlanmasından sonra en kapsamlı yeniden yapılanma çalışması 1997 yılında gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda; ortaöğretime alan öğretmeni yetiştirmeye yönelik programlar (Eğitim fakülteleri beş yıl, fen-edebiyat fakülteleri mezunları için 1,5 yıllık tezsiz yüksek lisans) yüksek lisans düzeyine yükseltilmiştir. Ayrıca, ulusal bir politika ve planlama organı olarak Öğretmen Yetiştirme Millî Komitesi kurulmuş, öğretmen yetiştirme programlarının uygulamalı boyutu (fakülte-okul iş birliği) ilk kez MEB ve YÖK iş birliği içinde ayrıntılı bir yönerge ile düzenlenmiştir (s. 20).

Öğretmen yetiştirmede çözümlenmesi gereken başlıca sorunlar şu şekilde ifade edilmektedir:

Öğretmen yetiştiren ve istihdam eden kurumlar arasında yeterince diyalog ve iş birliğinin sağlanmaması,

Öğretmen yetiştiren kurumların birçoğunda yeterli öğretim elemanı sağlanamaması,

Öğretmen yetiştiren fakültelerin çoğunda yeterli araç-gereç, atölye ve laboratuvarların olmaması,

Öğretmenlerin gelişmesinde önemli bir yere sahip olan, onların sosyalleşmesinde ve kişilik geliştirmelerinde olumlu bir etkisi olan sosyal ve kültürel etkinliklere yeterince yer verilmemesi,

Öğretmen olacak öğrencilerin okullarda yeterince uygulama olanağı bulamaması ve uygulamanın çok kısa sürmesi,

Öğretmenlerin sosyal statülerinin ve ekonomik durumlarının gün geçtikçe azalması ve öğretmenliğe olan ilginin düşmesi,

Öğretmen adaylarının kalabalık sınıflarda eğitim görmeleri sonucu istenilen başarının elde edilememesi,

Daha önceden mesleğe çok değişik kaynaklardan alınan öğretmenlere eksikliklerini giderici yeterli hizmet içi eğitim verilmemesi,

Öğretmenlik programına alınacak öğrencilerin yalnızca bilgi sınavına tabi tutulması, kişilik özelliklerinin ve tutumlarının ölçülmemesi,

Eğitim sistemine uzun vadeli bakılmaması (Aykaç, 2004, s.38-39).

Öğretmen adaylarına göre öğretmenin mesleğini, insanları/çocukları sevmesi ve iyi bir iletişim becerisine sahip olması, ideal bir öğretmende bulunması gereken önemli niteliklerdendir. Öğretmenin hoşgörülü, sabırlı, kültürlü olması ve adil davranması da ideal bir öğretmende bulunması gereken niteliklerdir. Mesleğe alınacaklarda bu özelliklerin dikkate alınması, ideal öğretmen niteliklerine sahip kişilerin mesleğe girme olasılıklarını arttıracaktır (Onural, 2006, s. 34).

Bir ülkenin öğretmen yetiştirme sürecindeki sorunlu geçmişi ve kararsız gelgitleri, aslında eğitim sisteminin bugünlere taşıdığı nitelik arayışının bir yansımasıdır. Çünkü öğretmen nitelikli ise sistem de bütün boyutlarıyla nitelik kazanır (Yavuz, 2006, s. 22).

Küçükahmet (2009, s.37), ülkemiz eğitiminde bir türlü düzene oturtulamayan konuların başında *öğretmen yetiştirme* sorununun geldiğini ve öğretmen yetiştirme programlarında dikkat çekici yanlışlıklar olduğunu öne sürmektedir.

Karagözoğlu (2008), Türk eğitim sisteminin öğrencilerden sonraki ikinci önemli ögesinin öğretmen olduğunu, iyi yetişmiş öğretmenin toplumu oluşturan bir *maya* olarak görüldüğünü, eğitim fakültelerinin bu mayayı üretilen sistem içinde yaygınlaştıran en önemli yükseköğretim kurumları olduğunu belirterek öğretmen yetiştirme konusunda eğitim fakültelerine şu önerilerde bulunmaktadır:

Öğretmen yetiştirme sisteminin, Millî Eğitim Temel Kanunu'nda öngörülen, Atatürk ilke ve devrimlerine bağlı, kültürel değerlerini koruyan ve geliştiren, insan haklarına saygılı ve Türkiye Cumhuriyeti'nin temel niteliklerini özümsemiş yurttaş yetiştirme ve çağdaş bir toplum oluşturmadaki rolü ve katkısının sorgulanması,

Öğretmen adaylarının seçimi, öğrenme-öğretme süreçleri, öğrenci hizmetleri vb. iş ve işlemlerin sistemli bir biçimde akredite edilmesi,

Eğitim fakültelerinin, sürekli öğretmen eğitimi konusundaki rollerinin yeniden tanımlanması ve öğretmenlerin hizmet içi eğitiminde daha aktif rol almalarının sağlanması,

Eğitim fakültelerinin, cumhuriyetin değerlerini ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün öğretmenlerden beklentilerini içselleştirmiş öğretmen adayları yetiştirmesi (s. 3-6).

Karagözoğlu (2009, s. 37), öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumu olan eğitim fakültelerine öğretmen yetiştirme konusunda kontenjanların düşürülmesi, hizmet öncesi öğretmen eğitimi programlarının yaşam boyu öğrenmeyle bütünleştirilmesi, cumhuriyetin değerleri ve Atatürk'ün beklentilerini içselleştirmiş öğretmenlerin yetiştirilmesi, uluslararası hareketlilik ve değişim programlarından daha fazla yararlanılması, öğretim elemanlarının ders yüklerinin azaltılması vb. öneriler sunmaktadır.

Öğretmen Yetiştirmede Kalite Sorunları Çalıştayı Sonuç Bildirgesinde, öğretmen yetiştirme konusunda şu öneriler yer almaktadır:

Öğretmen adayı yetiştirme sorunlarına çözüm aranması çabaları eğitim bilimlerinin ışığında, evrensel değerler, cumhuriyet ilkeleri ve laik eğitim sınırları içinde sürdürülmelidir.

Bugünkü sistemde eğitim fakültelerine kaynaklık etmede yetersiz kalan Anadolu öğretmen liselerinin işlev ve programları yeniden gözden geçirilerek, nitelikli adayların öğretmenlik mesleğine yönelmesini destekleyen teşvik sistemi oluşturulmalıdır.

Eğitim fakültelerinin öğrenci kontenjanları, ülkenin kısa ve uzun vadeli gereksinimleri göz önüne alınarak saptanmalıdır.

Öğretmenlik mesleğinin niteliğini arttırmak üzere yapılacak çalışmalar; siyasi politikalarından ve çeşitli ideolojilerden bağımsız; bilimsel ilkeler, evrensel değerler ve çağdaş/laik bir eğitim politikası çerçevesinde düzenlenmelidir.

Aday öğretmen yetiştirme sürecinin niteliğinin yükseltilmesi ve MEB ile YÖK arasında yapılan protokollerin uygulamada işlevsel hâle getirilmesi için eğitim fakülteleri ile MEB ve YÖK arasında sorumluluk ve yetki paylaşımı, ayrıntılı ve somut olarak belirlenmelidir.

Öğretmen performans değerlendirmeleri nesnel ölçütlere dayalı olmalı, öğretmenlerin kariyer basamaklarına yükseltilmelerinde üniversiteden alacakları yüksek lisans ve doktora dereceleri gibi bilimsel ve evrensel ölçütler esas alınmalıdır.

Öğretmenliğin, ülkemizde profesyonel bir meslek olarak kabul edilmesinde önemli katkılar getirecek, meslekî örgütlenmeye gidilerek “meslek odası” kurulmalıdır.

Öğretmen yetiştirme programları; ulusal eğitim programları ve uluslararası ölçütler dikkate alınarak, eğitim bilimleri alanında üretilen bilgilerin ışığında geliştirilmelidir.

Öğretmenlik uygulamaları, köy-kent çalışma koşullarını kapsayan bir anlayışla ele alınmalı, uygulama okulları; eğitim fakülteleri ve MEB iş birliği çerçevesinde uygulamaya uygun hâle getirilmelidir.

Öğretmen yetiştirme programlarının kalitesi açısından önemli görülen, araştırma yöntem ve teknikleri, eğitim tarihi, eğitim sosyolojisi, özel eğitim ve insan hakları dersleri, programda yer almalıdır.

Nitelikli ve gerekli öğretim elemanı sağlanmadan yeniden eğitim fakülteleri açılmamalı ve öğretime başlanmamalıdır.

Eğitim fakülteleri, özerk üniversitenin birimleri olarak, araştırmalarını toplumsal ve ekonomik baskı gruplarından bağımsız, Devlet kurumları ve istihdam sektörünün istemleri doğrultusunda sürdürebilmelidir (Yavuz, 2006, s. 21-22).

Binbaşıoğlu (2004, s. 9), eğitim yöneticisini, okulda ve eğitim örgütlerinde yönetim işlerini etkili ya da nitelikli bir biçimde gerçekleştirmek amacıyla, yönetim süreçlerini işletmeye yeterli ve başarılı uzman olarak tanımlamakta, bu uzmanın, öğretmen eğitiminden sonra, en az bir yüksek lisans yapmak suretiyle yetiştirilmesi,

bunun mümkün olmaması durumunda benzer nitelikte bir eğitimden geçirilmesi gerektiğini belirtmektedir.

Eğitim müfettişini aynı zamanda eğitim yöneticisi olarak nitelendiren Balcı (2004, 37-39), eğitim yöneticileri ile eğitim müfettişlerinin, bu alanların mesleklediği ülkelerde benzer eğitim programı ve deneyimlerinden geçirilerek yetiştirildiklerini; eğitim yöneticilerinin teftiş görev ve sorumluluğu olduğu gibi, eğitim müfettişlerinin de yönetim sorumlulukları olduğunu; lisansüstü hizmet öncesi programlarla yetiştirilecek eğitim yöneticilerini göreve hazırlamayı amaçlayan programların genelde performans dayalı, pratiği esas alan, sosyal bilimler, insan bilimleri ve davranış bilimleri kavram, ilke ve kuramlarına dayalı disiplinler arası bir nitelik taşıması gerektiğini ileri sürmektedir.

Balcı'ya (2004) göre, eğitim yöneticileri ile eğitim müfettişlerinin yetiştirilmesinde uygulanacak program modellerinin ortak gövde ve boyutları şunlardır:

Görev ve sorumluluk boyutu. Bu boyut eğitim yöneticilerinin görev tanımıyla belirlenen rol ve sorumluluklarından ibarettir.

Yönetim becerileri boyutu. Bu boyutun öğeleri, Katz'ın teknik, insan ilişkileri ve kavramsal becerileri yanında problem çözme, liderlik gibi becerileri kapsamaktadır.

Yönetim süreçleri boyutu. Bu boyutu oluşturan öğeler ise planlama, örgütlenme, yöneltme ve kontrol gibi süreçleri içermektedir.

Alan uygulaması. Sınıfta öğrenilen kuramın pratikte uygulamaya konulmasını, kuram ile uygulama arasında bir denge kurulmasını sağlayan bir boyuttur (s. 37-38).

Balcı (2004, s. 38), yukarıda dört başlıkta ele alınan içeriği, mesleksi yetiştirme ve temel yönetim eğitimi olarak iki boyutta toplamaktadır.

Denetim hizmetlerinin günümüz anlayışına uygun olarak yürütülebilmesi için Millî Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulunun fonksiyonu, örgütlenmesi, müfettişlerin nitelikleri, görev ve sorumluluklarının gözden geçirilmesi ve günümüzün gereklerine göre düzenlenmesinin zorunlu olduğunu belirten Sağlamer (2007, s. 6-9), bir kuruluşun fonksiyonunun kabul edilebilmesi için amaç geliştirme, koordinasyon sağlama ve kontrol etme, motivasyon, sorun çözme, geliştirme ve değerlendirme görevlerinin olması gerektiğini ifade ederek müfettiş yetiştirme konusunu beş başlıkta incelemektedir: Eğitim enstitüsü eğitim bölümü mezunları veya yabancı

ülkelerde bu bölüme denk eğitim görenler ilköğretim müfettişi olarak atanmışlardır. Sınavda başarılı olan ilkokul öğretmenleri denetmen olarak atandıktan sonra ilköğretim müfettişliğine geçirilmişlerdir. Sınavda başarılı olan ilkokul öğretmenlerinden eğitim yönetimi ve teftiş konusunda katıldıkları kursu başarıyla tamamlayanlar ilköğretim müfettişi olarak atanmışlardır. Dört yıl ilkokul öğretmenliği yapan ya da üç yıllık eğitim enstitüsü Türkçe, matematik, fen bilgisi ve sosyal bilgiler bölümü mezunlarından illerin seçtiği öğretmenler Ankara'da mülakata alınmış, başarılı olanlar Gazi Eğitim Enstitüsünde eğitimden geçirildikten sonra sekiz yıllık okulların denetlenmesinde görevlendirilmişlerdir. Orta dereceli okullarda görev yapan başarılı öğretmenler bakanlık müfettişliğine atanmış, usta-çırak yöntemiyle yetiştirilmişlerdir.

Şimşek (2004), bürokrasi geleneğinin günümüz okul yönetimine olumsuz yansımaları konusunda şu saptamaları yapmaktadır:

Sorunlara yaklaşımda proaktif olmaktan çok reaktif bir tutumun geliştirilmesi.

Eğitim yöneticileri sistemin "sistemik" özelliklerini unutarak birbirinden kopuk ve bağımsız tek tek reform önerileri geliştirmektedir.

Yöneticiler kaynak konusunu her sorunun üstünde görmektedirler. Kaynaklarının arttırılmasının her sorunu çözeceğine inanmaktadırlar.

Yöneticiler emir-komuta zinciri içinde hesap verirler.

Temkinli yönetmeyi yeni şeyleri denemeye, hesaplı riskler almaya ve hatalardan öğrenmeye tercih ederler.

Bireylerarası ilişkileri hiyerarşi, statü ve yetki sınırları içinde gerçekleştirilmeye özen gösterirler.

Kurallar, yönetmelikler ve genelgeler verecekleri kararın temelini oluşturur. Katı ve kurallara bağlanmış bir yönetim anlayışı yoluyla farkında olmadan bireysel girişim ve yaratıcılığı köreltirler.

Ödüllendirme sisteminin temeli meslekte geçirilen yıla göre düzenlenmiştir. Meslekte yükselme, ödül ve taltifler hizmet süresine göre belirlenir.

Eğer bir örgüt yeniden yapılandırılmış, reorganize edilmiş veya isim değişikliğine uğratılmışsa o örgüt reforma uğratılmıştır ve bundan sonra örgütün daha etkili ve verimli çalışması beklenir.

Sistem merkezîyetçi bir anlayışla örgütlendiği için değişim ve yenileşme ancak yukarı kademelerden, hiyerarşinin tepesinden başlatılmalıdır. Astların değişim

ihtiyacını saptaması, bunları dile getirmesi ve reform önerileri geliştirmesi teşvik edilmeyen bir şeydir (s.18).

Lider öğretmen ve lider eğitim yöneticisi yetiştirilmesini öneren Peker (2004), çeşitli kaynaklardan derlediği, lider öğretmen özelliklerini şöyle özetlemektedir:

*Arzulanan geleceğin fotoğrafını çekeabilen,
Vizyon-misyon geliştirebilen, yaşatabilen,
Sınıfi ekip, ekipler hâline dönüştüren,
“Ben” yerine “Biz” diyebilen,
Dışsal motivasyon yerine içsel motivasyonu harekete geçirebilen,
Sınıfi ete kemiğe büründüren,
Kontrol değil, çocuklarda güven duygusunu geliştiren,
Uzun vadeli perspektifi olan,
Taklit değil, yeniyi yaratan,
İnsanın insan tarafını öne çıkararak,
Peşinden sürükleyen,
Sınıfta değerler bütünü yaratan, olumlu iletişimde bulunan,
Hata avcısı değil, doğru avcısı olan,
Kendisini, öğrencileri coşkulandırabilen,
Dinamik ve esnek davranış gösterebilen,
Yönlendirme değil, destekleme yapan,
Dikte ettiren değil, kolaylaştıran,
Rekabete değil, iş birliğine sokabilen,
Korku yerine güvenen,
Onun için çalışan değil, onunla birlikte çalışan,
Kendisi de öğrenmeyi sürdüren,
Eğitimi “davranış mühendisliği” olarak yorumlayabilen kişidir (s. 46-49).*

Lider öğretmen niteliklerine bakıldığında yaratıcı, kolektif düşünme, içsel güdüleme, geleceği öngörme, ekip ruhu, birlikte çalışma, iş birliği, olumlu davranışlara vurgu, başkalarını harekete geçirebilme, olumlu iletişim, yönlendirme yerine destek, dinamizm, esneklik, korku yerine güven vb. kavramların öne çıktığı görülmektedir. Bu özelliklerin, günümüzün çağdaş öğretmen nitelikleriyle büyük benzerlikler içerdiği söylenebilir.

Tekışık da (2004), bilgi toplumu hâline gelebilmemiz için öğretmenlerin alanında uzman; branşının, eğitim biliminin, eğitim teknolojisinin en son verilerini öğrenen ve uygulayan lider öğretmen olması gerektiğini ifade etmektedir.

Lider öğretmen özelliklerinin yanı sıra lider eğitim yöneticiliğinin nitelikleri üzerinde de duran Peker (2004, s. 48), lider yöneticide, aynı konularda iş başı, iş dışı eğitim ve katılımlarla sürekli geliştirilebilen davranışlar bütünü olması gerektiğini savunmakta ve geleneksel eğitim yöneticisi ile lider eğitim yöneticisini karşılaştırmalı olarak şöyle özetlemektedir:

Tablo 1.1. Geleneksel Eğitim Yöneticisi ile Lider Eğitim Yöneticisinin Karşılaştırmalı Olarak Değerlendirilmesi

Geleneksel Eğitim Yöneticisi	Lider Eğitim Yöneticisi
Yönetir.	Yaratır.
Öncekilerin kopyasıdır.	Orijinaldir.
Sistem ve yapılara odaklıdır.	İnsana-öğrenciye odaklanır.
Kontrole güvenir ve etkin kılar.	Güven duygusunu geliştirir.
Kısa vadeli bakar.	Uzun vadeli bakar.
Güncel sorunların çözümüyle ilgilidir.	Sorun çıkmamasını sağlar.
Motive eder.	İnsanın insan tarafını öne çıkarır.
Bireysel akıl kullanır	Ortak akıl kullanır.
Aklını kullanır.	Akıla akıl katar.
Emir-komuta eder.	Koçluk-yol göstericilik yapar.
Sonuca odaklıdır.	Sürece odaklıdır.
İşleri zorlaştırır.	İşleri kolaylaştırıcıdır.
Sorumluluk ve yetki dengesizliği vardır.	Sorumluluk ve yetki dengelidir.
Olumsuz iletişim, eleştiri yapar.	Olumlu iletişim kurar
Çok konuşur, dinlemez.	Az konuşur, çok dinler.
İşleri doğru yapma peşindedir	Doğru işler yapma peşindedir.
Hep “ben bilirim” der.	“Siz bilirsiniz” der.
Gücü ve unvanı sever.	İnsanları sever.
“Ben” ve “siz” der.	“Biz” ve “biz” der.
Çalışanı sorumlu yapar.	Çalışanı sorumlu kılar.
Oda, mobilya meraklısıdır.	Eğitim-gelişme meraklısıdır.
Unvanınızı bilir.	İsminizi bilir.
Bilgiyi saklar.	Bilgiyi paylaşır.
“Hadi değişin” der.	“Hadi değişelim” der.
Kalpleri zedeler.	Kalplere seslenir.
Hata avcısıdır.	Doğru avcısıdır.
“Neden olmaz”la uğraşır.	“Neden olmasın?” der.
İnsanlara rağmen yönetir.	İnsanlarla birlikte yönetir.
Kendisini yineler.	Kendini yeniler.

Kaynak: Peker, Ö. (2004). Eğitim Liderliğinin Sorunları. *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 307, 48.

Lider eğitim yöneticilerine biçilen rolün mevzuat çerçevesini zorladığı görülmektedir. Lider eğitim yöneticilerinin yaratıcılık, özgünlük, insan odaklılık, kolektif akıl, yol göstericilik, olumlu iletişim, değişim ve yenilikçilik, uzun vadeli düşünme, insanları sevmeye, bilgiyi paylaşma, doğru işler yapma, işleri kolaylaştırma, karşısındakini dikkate alma vb. niteliklere sahip olması gerektiği anlaşılmaktadır.

Çağdaş okul liderlerinde bulunması gereken özellikler şöyle sıralanmaktadır: Vizyoner düşünme, etkili iletişim becerileri sergileme, risk üstlenme, güdülemeye önem verme, enerjik ve eylem yönelimli olma, zamanında, yerinde ve doğru karar verme, kaynakları etkili ve verimli kullanma (Sabancı, 2005, 31-32).

Binbaşıoğlu'na (2004, s. 8) göre, öğretmen yetiştirmenin yasal bir dayanağı bulunmamakta olup öğretmen yetiştirme tamamıyla Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) yasasına dayandırılmakta, söz konusu yasada öğretmen yetiştirmenin genel amaçlarına değinilmektedir.

Binbaşıoğlu (2004, s. 8), yetiştirilecek öğretmenin sadece sınıf ya da okul içi eğitim yapmak yerine; bilgisayar teknolojisine sahip, kendini gerçekleştirmiş, düzenleyici, insani ilişkileri olan, üretici nitelikte, başkalarına yardım edici, okul dışı etkinlikler yapmaya da olanak sağlayan bir öğretmen olması gerektiğini düşünmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti, Osmanlı İmparatorluğu'nun eğitim birikimi ile ulusal bir niteliğe kavuşulamayacağı düşüncesiyle yeni kuşakları günün gereksinimleri doğrultusunda yetiştirmeye özel önem vermiştir. O döneme damga vuran eğitimcilerin bu olgunun ışığında ele alınması gerektiği açıktır. Tanınmış Millî Eğitim Bakanları Mustafa Necati ve Hasan Âli Yücel; İsmail Hakkı Tonguç, Mehmet Rauf İnan, Hüseyin Hüsnü Cırıtlı gibi seçkin eğitim yöneticilerini yetiştiren iklim o günün izlerini taşır.

Çocukluğu 2. Abdülhamit'in son yıllarına rastlayan ve cumhuriyet döneminin önemli eğitimcilerinden biri olarak kabul edilen, Tekışık (2001) tarafından efsane öğretmen olarak nitelendirilen Mehmet Rauf İnan'ın yaşam öyküsünde (İnan, 1986), eğitimcileri biçimlendiren siyasal iklimin izlerinin belirgin olduğu gözlenmektedir.

1928'de Harf Devrimi'nin gerçekleştirildiği yıllarda dünyaya gelen Hüseyin Hüsnü Tekışık da benzer toplumsal koşullarda yetişmiştir. Dünyanın ekonomik buhrana girdiği 1929'da Türkiye ulusal kalkınma çabasına hız vermiştir. 1930'lu yıllarda eğitime ulusal Devletin inşasında özel bir işlev yüklenmiştir. Seçkin

eğitimcilerin söz konusu yıllarda nasıl yetiştirildikleri sorusu yanıtlanırken dönemin özgüllüklerinin dikkate alınmasının ayırt edici olduğu düşünülmektedir.

Hüseyin Hüsnü Tekışık'ın yaşam öyküsü ve yapıtları, eğitim tarihimiz açısından özel bir yer tutmaktadır. Öğretmenlik, ilköğretim müfettişliği ve eğitim yöneticiliği görevlerinde bulunan Tekışık, aylık meslek dergisi *Çağdaş Eğitim*'i 1976 yılından bu yana (Ekim 2011) kesintisiz olarak yayımlamaktadır. Hakem kurulunda 47 akademisyenin yer aldığı dergi, uzun ömürlü meslek dergilerinden biri olma özelliğine sahiptir. Beş bin adet *Çağdaş Eğitim* dergisi, okullara ve Millî Eğitim yöneticilerine ücretsiz gönderilmiştir. Tekışık, 26 Haziran 2011 tarihli görüşmede, söz konusu derginin talep eden kurum ve kuruluşlara ücretsiz olarak gönderilmeye devam edildiğini söylemiştir.

Hüseyin Hüsnü Tekışık, Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekışık Eğitim Araştırma Geliştirme Vakfı'nın kurucusu, aynı zamanda başkanıdır. Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekışık Eğitim Araştırma Geliştirme Merkezi adıyla 1996 yılında kurulan merkez, 2000 yılında Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekışık Eğitim Araştırma Geliştirme Vakfı'na dönüştürülmüştür. Merkez-Vakıf tarafından bugüne kadar toplam dokuz bilimsel toplantı yapılmıştır (Tekışık, 2010, s. 214). (İlk toplantı 1995 yılında merkez kurulmadan önce gerçekleştirilmiştir.) Bilimsel toplantılarda eğitimdeki yenilik ve gelişmeler, öğretmen yetiştirme, eğitim örgütü, eğitim programları vb. konular ele alınmıştır.

Hüseyin Hüsnü Tekışık, yurdun çeşitli bölgelerinde 21 okul-kültür merkezi yaptırmış ve tamamını Millî Eğitim Bakanlığı ile Kültür Bakanlığına devretmiştir. Ankara, Siirt, Diyarbakır, Erzincan, Giresun, Amasya, Aksaray, İçel, Bingöl, Samsun, Edirne, Van illerinde yaptırılan kültür merkezi ve okulların, bir eğitimci tarafından bağışlanmasının eğitime katkı açısından ilginç örnek oluşturduğu düşünülmektedir.

Tekışık'ın öğretmenlik, müfettişlik, eğitim yöneticiliği ve yazarlık yaşamındaki üretkenliği, 82 yaşına kadar yazdığı 88 kitap, 2010 yılı aralık ayına kadar kaleme aldığı 380 başmakalenin, araştırmanın yapılmasında belirleyici öğeler olduğu söylenebilir.

1.2. Yaşanı

Hüseyin Hüsnu Tekışık, 1928 yılında Giresun'un Şebinkarahisar ilçesinde doğdu. Polis memuru İsmail Hakkı Bey ve Şaziye Hanım'ın oğlu olan Tekışık'ın çocukluğu Şebinkarahisar'da geçer. Prof. Dr. Hasan Hilmi Hacısalihoğlu, *Tekışık Öğretmenin Eğitim Sevdası/Anılar* kitabına (Tekışık, 2010) yazdığı önsözde, Tekışık'ın çocukluk yıllarının geçtiği Şebinkarahisar'ın, bir kültür ve eğitim merkezi olduğuna işaret eder. Tekışık (2010), ailesinin kökenini oluşturan Tekyusuf Oğulları'nın 17. yüzyılın ikinci yarısında Horasan'dan Anadolu'ya gelerek Şarkikarahisar Sancağı'nın (Çamoluk) Dulundas köyüne yerleştiklerini belirtir. Tekyusuf Oğulları'nın önderi Ömer Efendi'nin, Dulundas köyünde okul açtırarak çevre köylerden çocuklara da okuma ve yazma öğretmesi, Tekışık'ın büyük dedesi Hüseyin Hamdi Efendi'nin Kayseri Medresesinde eğitim gördükten sonra Şarkikarahisar Rüştüyesine öğretmen ve müdür olarak atanması, adını aldığı dedesi Hüseyin Hüsnu Efendi'nin de Kayseri Medresesindeki eğitimden sonra Şarkikarahisar Rüştüyesinde öğretmen ve müdür yardımcısı olarak görevlendirilmesi, Tekışık ailesinin 17. yüzyıldan itibaren eğitim ve öğretim hizmetleriyle ilişkili olduğunu göstermektedir. Tekışık ailesi, dördü İsmail Hakkı Bey'in ilk eşinden (Hatice, Fatma, Rasim, Ziya), dördü de Şaziye Hanım'dan (Hayri, Hulusi, Emine, Hüseyin Hüsnu) olmak üzere sekiz kardeşten oluşmuştur.

1.3. İlkokul Yılları

İlkokula, evi şehir merkezine üç km uzakta olduğu için her gün yürüyerek gidip gelen Hüseyin Hüsnu Tekışık için en büyük zorluk Leylek Deresi'ni geçmek olur. İlkokul öğretmeni Nuriye İlhan, sıra arkadaşı ise İhsan Pekel'dir. Tekışık'ın ilk ve ortaokul öğrenciliği sırasında Şebinkarahisar'da hastane ve uzman doktor bulunmamaktadır. Öğrenim gördüğü yıllarda kabakulak hastalığına yakalanan yazarın sağ kulağı işitme yeteneğini yitirir.

Hiç görmediği Atatürk'ü, sınıf ve kitaplardaki resimlerinden tanır: "*Ta beynimin ve kalbimin içine işleyen bakışları vardı.*" (Tekışık, 2010, s. 10). 1938 yılında Mustafa Kemal Atatürk'ün ölümü, Şebinkarahisarlı öğrencileri de etkiler, yasa boğar. O sırada ilkokul 2. sınıf öğrencisi olan Tekışık, döneme ilişkin izlenimlerini şu sözlerle yansıtır:

... Öğretmenler, bütün öğrencileri bahçede topladılar. Atatürk'ün büstünü koymuşlardı bir masa üzerine. Başöğretmen ve öğretmenler çok üzgündü. Gözleri nemli, yüzleri acı dolu, bakışları yorgundu. Başöğretmen masanın başına geçti ve pek heyecanlıydı. Atatürk'ün vatanımızı düşmanlardan nasıl kurtardığını, cumhuriyeti niçin ve nasıl kurduğunu anlattı. Türk milletinin Atatürk'ü çok sevdiğini ve sonunda titreyen bir sesle Atatürk'ün öldüğünü söyledi. Yarıya indirildi okulun bayrağı. İleri sınıf öğrencileri, Atatürk'ün hayatını anlattılar ve Atatürk'le ilgili şiirler okudular. İşte o an büyümek, başarılı olmak, onu daha iyi tanıtmak ve okullar yaptırmak için dayanılmaz bir heyecan duydum (Tekışık, 2010, s. 10).

Atatürk, kendisine verilen bir ödülün dolayısıyla yaşamını daha çok etkiler ve başarısında itici bir rol oynar. Henüz ilköğretim üçüncü sınıftayken, çalışkanlığından dolayı, sınıf öğretmeni tarafından öğretmenler odasına davet edilir. Başöğretmen ve öğretmenler kendisine bazı sorular yöneltilir. Doğru yanıtlardan dolayı kitapla ödüllendirilir. Bu kitap, ders kitabı dışında sahip olduğu ilk kitap olma özelliğine de sahiptir:

Kitabın kapağında "ATATÜRK" yazıyordu. Ders kitabının dışında ilk defa bir kitabım olduğu için sevindim. Kitabın içinde Atatürk ile ilgili şiirler ve hikâyeler vardı. O gün başka bir sevinçle geldim eve. ... Küçük bir kitap fakat büyük bir ödül benim için. Çünkü her şeyimi bu ödüle borçluydum. Eğitimcilik ve yazarlık hayatımdaki başarımın, millî eğitime yaptığım hizmetlerin ve bu hizmetler nedeniyle aldığım yüzlerce şükran plaketlerinin, onur belgelerinin, fahri bilim doktoru unvanlarının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Üstün Hizmet Ödülü'nün temelinde, ilköğretim üçüncü sınıfta kazandığım bu ödülün itici gücü vardı (Tekışık, 2010, s. 10-11).

Tekışık'ın öğretmenlik tutkusu, sekiz yaşındayken pratiğe dönüşür. Üçüncü sınıfa geçtiği yılın haziran ayında Dona köyünün Akçakoca yaylasına giderler. Dona'da okul olmadığı için köylü çocukları okuma yazma öğrenememiştir. Tekışık, harfleri çubuklarla toprak üzerine çizer. Kireç taşları eline alır, rakamları da kayalar üzerine yazarak çocuklara okuma ve yazma öğretmeye çalışır (Tekışık, 2010, s. 11). (Dona köyündeki 'öğretmenlik' deneyimi, Sivas Öğretmen Okulunda öğrenim gördüğü yıllarda da devam eder. Yaz tatillerinde çocuklara ders veren genç öğretmen adayı Tekışık, 1986 yılında köye okul yaptırarak okulsuz öğrencileri okula kavuşturur.)

İlkokul 4. sınıfa geçtiği yıl 2. Dünya Savaşı yaşanmaktadır. O yıl Hulusi ve Hayri ağabeyleri askere alınır. Hulusi ağabeyi askerde şehit düşer. Türkiye, savaşa katılmasa da, gelişmelerden etkilenir. İki oğlunu askere gönderen İsmail Hakkı Bey, hastadır. Koyunları otlatacak, evin işlerini yapacak birilerine gereksinim duyulmaktadır. Hüseyin Hüsnü'nün 4. sınıfa devam etmemesi gündeme gelir. Babası, okula gitmemesi gerektiğini bildirince bütün dünyası yıkılır. Yapacak bir şey yoktur, ama babasından bir istekte bulunur. 4. sınıf kitaplarını ister, babası da kabul eder. 4. sınıfa bir yıl boyunca devam etmediği hâlde koyun otlatırken ders kitaplarını okur, önemli bulduğu satırların altını çizer, özetlerini deftere yazar. Okula döndüğünde öğretmenlerine durumu anlatır. Sınıf yükseltme sınavına alınır. Öğretmenleri 4. sınıf derslerinden sınav yapar ve başarılı olur. Böylece yıl kaybı olmadan 5. sınıfa devam eder. İlkokul bitirme sınavında başarılı olur ve 1941-1942 eğitim-öğretim yılı sonunda ilkokuldan mezun olur.

1.4. Ortaokul Yılları

1940'lı yıllar, Tekışık ve ailesi için de zorlu yıllardır. Hulusi ağabeyi şehit düştükten sonra acısına dayanamayan babası İsmail Hakkı Bey de yaşama gözlerini yumar. Ablası Emine Hanım evlenip evden ayrıldıktan sonra Hüseyin Hüsnü, Yukarıbahçe'deki konakta annesiyle birlikte yalnız yaşamaya başlar. Arkadaşı İhsan Pekel'le birlikte ortaokula kayıt olur. 2. Dünya Savaşı'nın yokluk yılları Şebinkarahisar'da da yaşamı etkiler. Gazyağı sıkıntısından dolayı evi aydınlatma sorunu yaşanınca özellikle kış aylarında ay ışığında ders çalışmaya başlar. Yaz aylarında toprağa ve taşa yazılan yazılar, yapılan işlemler, çizilen geometrik biçim ve haritalar kış mevsiminde yerini kara bırakır (Tekışık, 2010, s. 16).

Okulda verilen her ödevi heyecanla yapar. Ortaokul müdürü Coşkun Ertepinar, öğrencilerden, öğretmenlerin oturacağı yere çakıl taşı getirmelerini istediğinde de işe hemen koşular. Heybeyi sırtına alır ve atını dere yatağına sürer. Güzel çakıl taşlarının bulunduğu dere yatağından topladığı taşları heybeye doldurarak atına yükler. Çakıl taşları altında atın zorlandığını gören okul müdürü *“Evladım Tekışık, bu ne hâl, neredeyse atın beli kırılacak”* diyerek şaşkınlığını dile getirir. Oysa o daha fazlasını getirmek istemiştir. Müdür Ertepinar, bunları yıllarca unutmaz. 36 yıl sonra, Tekışık'ın, Atatürk'ün doğumunun 100. yılı anısına 1981'de

Çankaya’da yaptırıp Millî Eğitim Bakanlığına bağışladığı okulun açılış töreninde okulu beğenen Ertepinar, öğrencisinin niteliklerini anımsatır:

... *Tekışık ortaokul öğrencisiyken de her şeyin en güzelini, en çoğunu yapardı* (Tekışık, 2010, s. 18).

Ortaokul 3. sınıf sonunda, soruları Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan eleme sınavından sonra bitirme sınavında da başarılı olur ve 1945 yılında ortaokul diploması almaya hak kazanır. Aynı yıl, okulun öğretmenler kurulunca yapılan değerlendirmede, başarılı öğrenciler arasından seçilip Sivas Öğretmen Okuluna parasız yatılı öğrenci olarak gönderilmeye hak kazanır.

1.5. İlk ve Ortaokul Öğretmenleri

İlkokulda olduğu gibi ortaokulda da başarılı bir öğrenci olur. Sadece ilkokul öğretmenlerini değil, ortaokul öğretmenlerini de unutmaz. Ortaokul müdürü Coşkun Ertepinar’dır. Tarih sevgisi, vatana ve millete hizmet duygusunu tarih öğretmeni Necip Aşkın’a borçludur. Doğa sevgisini ve doğayı koruma bilincini biyoloji öğretmeni Yahya Kızılsümer öğretmeni kazandırmıştır. Matematikteki başarısında matematik öğretmeni Ethem Dinçer’in büyük etkisi olmuştur. Matematik öğretmeni, okul kooperatifini yönetme yetkisini Tekışık’a verir. Millî bayramlarda, önemli günlerde Atatürk, Kurtuluş Savaşı, cumhuriyet ve vatan şiirlerini okutan Türkçe öğretmeni Emin Ertem’i de unutmaz. Yıllar sonra öğretmen, ilköğretim müfettişi, eğitimci-yazar olduğunda ilk ve ortaokul öğretmenlerinin Atatürk ve cumhuriyetin en güçlü idealist öğretmenleri ve çok değerli eğitimciler olduğunu daha iyi anladığını belirtir (Tekışık, 2010, s. 17-18).

1.6. Öğretmen Okulu Yılları

1945 yılında Sivas Öğretmen Okulunda parasız yatılı öğrenci olarak öğrenim görmeye başlar. Sivas Öğretmen Okulunda öğrenime başladığında çok başarılı bir öğrenci olmaya karar verir ve bazı kararlar alır (Tekışık, 2010):

- *Okul yöneticilerini, öğretmenleri dikkatle dinleyeceğim.*
- *Okulumu, öğretmenlerimi, dersleri çok seveceğim ve derslerime çok çalışacağım.*

- *Bu okulda geçecek her günümü çok iyi değerlendireceğim ve bunun için hafta boyu yapacağım işleri listeleyip önem sırasına koyacağım. Günlük işlerimi listeleyip öncelik sırasına koyacağım.*
- *Başladığım bir işi tam ve zamanında bitireceğim ve bunu alışkanlık hâline getireceğim.*
- *Hazırlıklı, planlı ve düzenli çalışacağım.*
- *Boş zamanlarımı okul kütüphanesinde ve şehir kütüphanelerinde kitap okumakla geçireceğim (s. 28).*

Sivas Öğretmen Okulundaki günleri “*Sivas Öğretmen Okulundaki Hava ve Ruh*” başlığıyla başka bir yazının konusu olacaktır:

1891 yılında, Sivas’ın Kabakyazısı’na taştan kale gibi bir bina yapılmış öğretmen okulu olarak. Ve o yıldan sonra, öğretmen yetiştirmeye başlamış Sivas Öğretmen Okulu... Kepenek suyunu içerek binlerce öğretmen yetişmiş Türk millî eğitimine Sivas Öğretmen Okulundan...

Bizler, 1940’lı yıllarda, ortaokulların en başarılı öğrencileri arasından öğretmenler kurulunca seçilip gönderilmiştik öğretmen okullarına...

Sivas Öğretmen Okulunda üç yıl okuduk. Okulumuz yatılıydı... Havası da ruhu da başkaydı yatılı okulun... Sanki eğitim, öğretim 24 saattti... O üç yılda bizlere öyle bir eğitim, öyle bir vatan, millet, bayrak ve Atatürk sevgisi verilmiş; öyle bir meslek ve hizmet ideali kazandırılmıştı ki, mezun olunca bizler millî eğitime hizmet sevdalısı idealist öğretmenler olmuştuk... Anadolu’nun her köşesine, dağ başlarındaki ıssız köylerine seve seve gitmiş ve oralarda yıllarca görev yapmıştık... Ve yarım asırdan beri de hizmet sevdasının peşinde hizmete doyamadık, yorulmadık (Tekişik, 2002).

Sivas Öğretmen Okulunda ilk ders edebiyattır. İlk derste işlenen konu da İstiklal Marşı olur. İstiklal Marşı önce yazı tahtasına, daha sonra da defterlere yazılır. Gönlü yepyeni duygularla dolan Tekişik o günkü duygularını şöyle ifade eder:

Artık Şebinkarahisarlı, Niğdeli, Tokatlı ve Samsunlu değil Türkiyeli olmuştuk (Tekişik, 2010, s. 28).

Sivas Öğretmen Okulundaki öğrenciliği, *Gençlere Mesaj ve Anılar*’da, kendi kaleminden satırlara dökülür:

İyi bir öğretmen olarak yetişmek istedim. Bunun için öğretmen okulunda geçecek üç yılı çok iyi değerlendirmeye karar verdim.

Zamanı iyi değerlendirmek için hafta boyu yapacağım işleri listeleyip önem sırasına koyardım. Günlük işlerimi listeleyip öncelik sırasına göre yazardım.

Başladığım her işi, zamanında bitirmeyi alışkanlık hâline getirdim.

Hazırlıklı, planlı ve düzenli çalışmaya alıştım.

“Önemli Bilgiler Defteri” diye bir defter tutmaya başladım. Bu benim bilgi birikim defterimdi. Öğretmenlikle, eğitimle ve başarılı olmayla ilgili önemli bilgileri, güzel sözleri bu deftere yazardım. Bunlar ileride başlayacak olan yazarlığıma açılacak küçük kapılardı.

Araştırma, inceleme, okuma, not alma ve yazma benim için zevkli bir alışkanlık hâline gelmişti. Cebimde bir not defteri bulundurur, önemli bilgileri ona yazardım.

Boş zamanlarımı okul kütüphanesinde geçirirdim. Gazete, kitap ve dergi okurdum. Cumartesi ve pazar günlerini de şehir kütüphanelerinde geçirirdim. Başarısıyla tanınan insanların hayatını okuyup nasıl başarılı olduklarını öğrenir, not alırdım.

Okul kütüphanesinden ve öğretmenlerimden yararlanarak okumam gereken öğretmen meslek kitaplarının ve meslek dergilerinin adlarını ve temin edileceği adresleri “Önemli Bilgiler Defteri”me yazardım.

Öğretmenlerimi dinledikçe, derslerimiz ilerledikçe öğretmenlik mesleğini çok sevdim.

Öğretmenliğin; iyi insan, iyi vatandaş ve iyi meslek adamı yetiştirme, insanları ve toplumu mutlu etme, refah içinde yaşatma, vatani yüceltme ve Türkiye Cumhuriyeti’ni güçlendirme mesleği olduğunu öğrendim.

Vatanımı, milletimi, Devletimi, bayrağımı ve Atatürk’ü neden çok sevmem gerektiğini öğrendim. Millî eğitim alanında vatanıma ve milletime hizmet etme idealini kazandım.

Okulda sosyal öğrenci etkinliklerinde görev aldım. Bu görevi en iyi şekilde yapmaya gayret ettim.

Yaşantım, kıyafetlerim, konuşmam, hareketlerim ve davranışlarımla arkadaşlarıma ve çevreye iyi bir örnek olmaya çalıştım.

Öğretmen okulundan, vatanımın her yerinde seve görev yapmayı ve bu görevimde meslek hayatım boyunca başarılı olmayı ideal edinen bir öğretmen olarak 1948 yılında “Peki” derece ile mezun oldum (Tekışık, Tarihsiz, s. 9).

Tekışık'ın maddeler hâlinde verilen görüşlerine dayanılarak Sivas Öğretmen Okulunda Atatürk'ü bilinçli bir biçimde sevdiği, Devlete ve millete her koşulda hizmet etmeyi ilke edindiği, ülkenin her yerinde herhangi bir koşul öne sürmeksizin seve seve görev yapmayı benimsediği, okuma ve araştırmanın yanı sıra düzenli çalışmaya özen gösterdiği, derslerindeki başarısını yeterli görmeyip sosyal etkinliklerde de görev aldığı, öğretmenlik mesleğinin temel davranışlarını kazandığı, yazarlık yaşamının altyapısı olarak nitelendirilebilecek not alma vb. alışkanlıklara sahip olduğu söylenebilir.

1.7. Öğretmen Okulundaki Öğretmenleri ve Kendisini Etkileyen Eğitimciler

Tekışık'ın, öğretmenleriyle ilgili ayrıntılı bilgilere emeklilik döneminde de sahip olduğu gözlenmektedir. İlk ve ortaokul öğretmenlerini unutmayan yazar, Sivas Öğretmen Okulundaki öğretmenlerini de yıllar sonra hatırlayacaktır. Sivas Öğretmen Okulunda, sevdiği derslerin başında cebir gelmektedir. Sözü edilen dersin öğretmeni İhsan Soysal'dır. Cebirde en zor problemleri çözerek öğretmenin dikkatini çeker. Psikoloji, eğitim tarihi ve öğretim yöntemleri derslerinin öğretmeni Nuri Arısoy'un ilk derste konuştuğu da Tekışık tarafından not edilir. Tekışık, söyleşi ve anılarında Sivas Öğretmen Okulu öğretmenlerinden Nuri Arısoy'dan sıklıkla söz eder. Müzik öğretmeni Hüseyin Kaya'dır. Kaya'nın ilk derste müziğin önemi üzerinde yaptığı konuşma ve tahtaya yazdığı Öğretmen Marşı'nı hatırlaması, öğretmeninden nasıl etkilendiğini anlamak için yeterlidir. Yıllar sonra, Öğretmen Marşı'ndaki “*Yurdum seni kurtarmaya antlar olsun*” dizesini öğretmenlik mesleğiyle kendi aralarındaki bir sözleşme, Ulu Önder Atatürk'ün izinde cehalete karşı verecekleri savaşın sözleşmesi olarak nitelendirecektir (Tekışık, 2010, s. 30).

Etkilendiği eğitimciler kendisine sorulduğunda, anılarında bunlara yer verdiğini belirtmiştir. *Tekışık Öğretmenin Eğitim Sevdası/Anılar* kitabındaki teşekkür mesajında (Tekışık, 2010, s. 4), yazarın etkilendiği eğitimciler tek tek sıralanmaktadır: Nuriye İlhan (1. sınıf öğretmeni), Hilmi Ataün (Üçüncü sınıfta Atatürk kitabını ödül olarak veren ilkokul müdürü), Necip Aşkın (Ortaokulda tarihi

sevdirip vatana, millete ve Devlete hizmeti öğreten tarih öğretmeni), Yahya Kızılsümer (Ortaokulda tabiatı sevmeyi ve korumayı öğreten biyoloji öğretmeni), Etem Dinçer (Ortaokulda matematik yeteneğini ortaya çıkaran matematik öğretmeni), Coşkun Ertepinar (Ortaokulda bayram törenlerinde Atatürk, vatan ve cumhuriyet şiirlerini okutan Türkçe öğretmeni), Nuri Arısoy (Sivas Öğretmen Okulunda kendisini idealist öğretmen olarak yetiştiren meslek dersleri öğretmeni), Ahmet Önertürk (Sivas Öğretmen Okulu Müdürü), Fuat Gündüzalp (Gazi Eğitim Enstitüsü Pedagoji Bölümünde kendisini yazmaya özendiren öğretmeni), Hüseyin Hüsnü Cırıtlı, Hasip Ahmet Aytuna, Vedide Paha Pars, Şevket Türkyılmaz, Mitat Enç (Gazi Eğitim Enstitüsü Pedagoji Bölümü öğretmenleri), M. Rauf İnan, Kemal Üstün ve Tahsin Aygün (Meslekte örnek aldığı eğitimciler).

Meslek dersleri öğretmeni Nuri Arısoy'un, Sivas Öğretmen Okulunda öğrencilere verdiği son meslek dersi notlarını defterine satırı satırına yazan Tekışık'ın, öğretmeninin şu sözlerini rehber edindiği görülmektedir:

Anadolu'yu bizlere vatan yapan atalarımıza, bu vatani düşman istilasından kurtaran Mustafa Kemal Atatürk'e, bu uğurda şehit ve gazi olanlara "Minnet" borcunuz; her türlü nimetiyle beslenip büyüdüğünüz vatanımıza, ödediği vergilerle sizleri okutup yetiştiren milletimize, milli eğitim alanında "Hizmet" borcunuz olduğunu unutmayın.

Sizler, ulu önder Mustafa Kemal Atatürk'ün elçisi, ilke ve inkılaplarının savunucusu, cumhuriyetimizin kalemlilik bekçisi; aydınlık, güçlü ve mutlu Türkiye'nin yaratıcısı olacaksınız.

Yurdumuzun en uzak köşelerinde; cehaletin hüküm sürdüğü yokluk içindeki köylerimiz ve çocuklarımız sizi bekliyor. O köylere seve seve, koşa koşa gidiniz. "Minnet" ve "Hizmet" borcunuzu oralarda ödemeye başlayın (Tekışık, 2010, s. 41).

Hüseyin Hüsnü Tekışık, Akdeniz Üniversitesi Atatürk Konferans Salonu'nda sahnelenen *Efsane Öğretmenler* adlı oyun sırasında sahneye davet edildiğinde de kendisini etkileyen öğretmenlerden söz eder. Oyunun başkahramanı olan Tekışık, Elazığ, Bingöl ve Tunceli dağlarındaki okulsuz ve öğretmensiz köyleri dolaşarak özellikle kız öğrencileri okula kazandıran Elazığ Kız Enstitüsü Müdürü Sıdika Avar'dan söz eder. Avar'ın, anılarını yayımlayan yayınevi tarafından kitabına yazılan önsözde şu değerlendirmeye yer verilmektedir:

Sıdika Avar, Türkiye'nin çağdaşlaşması amacıyla, bir ülkü doğrultusunda, sarsılmaz bir iradeyle, zorlukların üstesinden gelebilmek için büyük bir dirençle

didinmiştir. Eğitim, insanın yeniden yaratılması ise, bu işi büyük ölçüde gerçekleştirmiştir.

Bu nitelikleriyle Sıdika Avar, öğretmenlerin önünde parlayan bir yıldızdır (Avar, 2004, s. 12).

Tekışık da (2001) *efsane öğretmenleri* şu sözlerle tanıtır:

Asıl Efsane Öğretmenler, bizleri yetiştiren, yılların eksiltemediği o eğitim sevdasını ve hizmet idealini bizlere aşıl原因an, bizlere örnek olan, yol gösteren değerli hocalarımız Necip Aşkınlar, Coşkun Ertepinarlar, Nuri Arısoylar, Hüseyin Hüsnü Cırıtlılar, Fuat Gündüzalpler, Rauf İnanlar, Kemal Üstünler ve Tahsin Aygünlerdir.

Eğitimci-yazar Hüseyin Hüsnü Tekışık, zorluklarla mücadelede örnek aldığı bir roman kahramanından söz etmektedir. Yazar, araştırmacıya, meslek yaşamında karşılaştığı zorluklarla mücadele ederken öğretmenlerinin yanı sıra *Mefkûreci Muallim* (İdealist Öğretmen/Ülkücü Öğretmen) romanının başkahramanı *Raçinski*'den de etkilendiğini ifade etmiştir. Grigory Petrov tarafından kaleme alınan romanda, 1880'li yıllarda Moskova Üniversitesinde ünlü bir matematik profesörü olarak görev yapan Raçinski'nin, üniversitedeki görevinden ayrılarak, doğduğu Tatevo köyünde öğretmenliğe başlaması ve bunun sonucu olarak da köylü çocuklarının başarısı işlenmektedir. Öğretmenlik mesleğinin idealize edildiği romanda, bireysel çıkarlarını bir yana bırakarak kendini toplumun aydınlanmasına aday ünlü profesörün yaşamı konu edilmektedir. Tekışık, uygarlığın kıyısındaki köylerde görev yaparken toplumcu Raçinski'den de güç almıştır. Tekışık, Raçinski'nin meslek yaşamına olan etkisini yazılarına da yansıtmıştır. *Öğretmen Adaylarına Son Ders ve Genç Öğretmenlere Mesaj*'da bu konuyla ilgili düşünceleri yer almaktadır:

Bizim kuşaklar, 1940'lı ve 1950'li yıllarda öğretmen okullarında, köy enstitülerinde, eğitim enstitülerinde, kız ve erkek teknik öğretmen okullarında idealist öğretmenler olarak yetiştirilmişti. Son sınıf öğrencisiyken, meslek dersleri öğretmenlerimiz "Mefkûreci Muallim" kitabını bizlere sınıfta okutur ve dinletirdi.

Bizlerin idealist birer öğretmen olarak mesleğe başlamamızda "Mefkûreci Muallim" kitabının da büyük etkisi olmuştu... Atanma dilekçemizde "İsteddiği il" sorusunun karşısına "Vatanımda bayrağım da dalgalandığı yer" diye yazmıştık (Tekışık, Tarihsiz a, s. 24-25).

1.8. Öğretmenlik Yılları

Sivas Öğretmen Okulundan mezun olduktan sonra okul müdürü Şevki Oktay imzalı resmî yazıyla, Bingöl Valiliği emrine atandığı bildirilir (Tekışık, 2010):

Hüseyin Hüsnü Tekışık,

Millî Eğitim Bakanlığının 02.09.1948 tarih ve 51/80118 sayılı emirleriyle Bingöl Valiliği emrine verildiniz.

Cennet yurdumuzun kutsal bir köşesinde verilen bu çok onurlu görevden dolayı sizi sevgi ve muhabbetle tebrik ederim. Atanma durumunuz valilikçe bildirilir bildirilmez, derhâl görevinizin başına gitmenizi, başarı dileklerle bildiririm, sevgili yavrum.

04.09.1948

Sivas Öğretmen Okulu Müdürü

Şevki Oktay (s. 53).

Bingöl'e atandığı bilgisi kendisine ulaştığında ilk iş olarak harita üzerinde Bingöl'ü arar ve Kemalettin Kamu'nun *Bingöl Çobanları* şiirini anımsar:

Bingöl Çobanları

Daha deniz görmemiş bir çoban çocuğuyum.

Bu dağların eskiden âşinasıdır soyum,

Bekçileri gibiyiz ebenced buraların.

Bu tenha derelerin, bu vahşi kayaların

Görmediği gün yoktur sürü peşinde bizi,

Her gün aynı pınardan doldurur destimizi

Kırlara açılırız çingiraklarımızla...

Okuma yok, yazma yok, bilmeyiz eski yeni;

Kuzular bize söyler yılların geçtiğini.

Arzu, başlarımızdan yıldızlar gibi yüksek;

Önümüzde bir sürü, yanımızda bir köpek,

Dolaştırıp dururuz aynı daüssılayı;

Her adım uyandırır ayrı bir hatırayı:

Anam bir yaz gecesi doğurmuş beni burda,
Bu çamlıkta söylemiş son sözlerini babam;
Şu karşiki bayırda verdim kuzuyu kurda,
'Suna'mın başka köye gelin gittiği akşam.

Gün biter, sürü yatar ve sararan bir ayla,
Çoban hicranlarını basar bağrına yayla.
Kuru bir yaprak gibi kalbini eline al,
Diye hiçkırır kaval:
Bir çoban parçasısın, olmasan bile koyun,
Daima eğeceksin, başkalarına boyun;
Hülyana karışmasın ne şehir, ne de çarşı,
Yamaçlarda her akşam batan güneşe karşı

Uçan kuşları düşün, geçen kervanları an!
Madem ki kara bahtın adını koydu: Çoban!
Nasıl yaşadığından, ne içip yediğinden,
Çıngırak seslerinin dağlara dediğinden
Anlattı uzun uzun.
Şehrin uğultusundan usanmış ruhumuzun
Nadir duyabildiği taze bir heyecanla...
Karıştım o gün bugün bu zavallı çobanla
Bingöl yaylarının mavi dumanlarına,
Gönlümü yayla yaptım Bingöl çobanlarına

Bingöl Karlıova Merkez İlkokulunda görevlendirilen Tekışık, aynı yıl Ayten Balcı ile nişanlanır ve 1949 yılı yaz tatilinde evlenmek üzere Şebinkarahisar'dan ayrılarak Bingöl yollarına düşer. 20 yaşındaki idealist öğretmen yatağını omuzlar ve tahta bavuluyla yola koyulur. Yanına aldığı tahta bavulunda ne taşımaktadır peki? İhtiyaç duyduğu özel eşya, Atatürk'ün Nutku ve birkaç resmi, meslek kitapları.

124 TL aylıkla başlar öğretmenliğe. Karlıova Merkez İlkokulu, 25 öğrenci mevcutlu ve iki derslikli toprak bir evden ibarettir. Dersliklerden biri İlçe Millî Eğitim Memurunun (Müdürünün) makam odası olarak da kullanılmaktadır. Okul bayrağı yıpranmış, Atatürk resimleri solmuş, harita vd. levhalar çıtalarından ayrılmıştır. Tahta bavuldan çıkardığı yeni bayrağı göndere çektirir, okulun onarım işine girer. Öğrenci Andı'nı önce kendisi okur, daha sonra da öğrencilere tekrar ettirir. Kaymakamlık, İlçe Millî Eğitim Müdürü olmadığı için kendisini vekâleten görevlendirir. Genç öğretmen göreve başlama yazısının nasıl yazılacağını bilememektedir. İlçe Millî Eğitim Memurluğunun defter ve yazışmalarını inceleyerek göreve başlama yazısı yazar. Öğretmen okulu mezunu olmasına karşın resmî yazı yazamaması, Tekışık'ı harekete geçirir ve Sivas Öğretmen Okulu Müdürlüğüne mektup yazar:

Sayın Müdürüm,

Bingöl'ün Karlıova ilçesi Merkez İlkokulunda öğretmen olarak göreve başladım. Merkezde benden başka öğretmen olmadığı için okulun başöğretmenliğine ve ilçenin maarif memurluğuna da vekâleten ben bakıyorum.

Öğretmen okulunda yönetim ve resmî yazışmalarla ilgili bir dersimiz olmadığı için yazışmalar ve yönetim konusunda sıkıntı çekiliyor.

Dairedeki gelen-giden yazıları, dosyalarını ve defterlerini inceleyip bir örnek bularak bu sorunumu halletmeye çalışıyorum.

Okulda yönetim işleri, resmî yazışmalar, başöğretmen ve maarif memurlarının görevleri konularıyla ilgili bir dersin öğretmen okullarında okutulması gerektiğini düşünüyorum.

Saygılarımı sunar, ellerinizden öperim.

Hüseyin Hüsnü Tekışık

Tekışık, yıllar sonra bu konuyla ilgili olarak 2000 sayfadan oluşan *İlköğretim Teşkilat ve İdare, Eğitim ve Öğretim Düsturu* adlı kitabını yayımlar ve Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 1955 yılında takdirname ile ödüllendirilir.

Tekışık'ın, Merkez İlkokulundaki günleri çabuk geçer. Bir yanlış bilgi üzerine yedek subaylık için Bingöl'den ayrılarak Ankara'ya gider. Yedek subaylık için verilen bilginin yanlışlığı ortaya çıkınca zorlu kış koşullarında tekrar düşer yollara... Bingöl karla kaplıdır. Kısa sürede özlediği okulu ve öğrencilerine kavuşsa da yerine atama yapılmıştır. Eline kâğıdı kalemi alır *Karlıova* şiirini yazar:

KARLIOVA

Altı beyaz, üstü beyaz
Gece ayaz, gündüz ayaz!..
Ne zaman gelir burada yaz,
Böyle kaza bulunur mu?

Yirmi otuz hanesi yok,
Tavuk olsan kümesi yok!
Yapılacak hizmeti çok,
Böyle kaza bulunur mu?

Mal müdürü kaza şahı,
Posta şefi padişahı!..
Kimler gördü söylen yahu,
Böyle kaza bulunur mu?

Şube başkanı görevini bilmez,
Mal müdürü maaş vermez,
Geçer bu günler de kalmaz.
Böyle kaza bulunur mu?

1948-Karlıova

Hüseyin Hüsnü Tekışık

İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü, Tekışık'ı, Bahçe Köyü İlkokulunda vekil öğretmen olarak görevlendirir. İtiraz etmez, hemen düşer yola. Kar ve tipi altında vardığı köyde samanlıktan bozma okul kendisini beklemektedir. Okulda tebeşir yoksa kireç var, bayrak direği yerine sırick, şeker sandıklarından yapılan yazı tahtası ve sıralar:

Yanımda getirdiğim bayrağı çektim sırığa. Bahçe köyü, vatanımda bayrağımın dalgalandığı, görev yapacağım yer oldu bir anda. Sözümde bir daha durmuştum işte.

Mutluydum, onurluydum. Samanlıktan oluşmuş olsa da kapısında bayrağımın dalgalandığı bir okulum vardı artık. "Okuma yok, yazma yok, bilmeyiz eski yeni/Kuzular bize söyler yılların geçtiğini" diyen Bingöl çocuklarına en güzel

dersleri burada vereceğim. Okuma yazmayı, tarihi takvimi, eskiyi yeniyi burada öğreteceğim. Atatürk'ü burada tanıtacağım destan destan. İstiklal Marşı'nı burada öğreteceğim, burada söyleteceğim (Tekışık, 2010, s. 70).

Sivas Öğretmen Okulundan 1948'de mezun olan Tekışık, Bingöl'ün Karlıova ilçesi Bahçe Köyü İlkokuluna atandığında akşam saatlerinde *Mefkûreci Muallim* kitabını okumaya başlar:

Köye geldiğim gün öğrencilere oturacak yer yaparken sınıfın köşesine bir yatak yeri de hazırlamıştım. İkinci gün eski gazete buldum. Üstten toprak dökülmemesi için tavana yapıştırdım. Yatağımı açtım yattım ama uyum yoktu. Bavulumdan "Mefkûreci Muallim" kitabını çıkarıp okumaya başladım. ... Kitabı hayli okuduktan sonra "Prof. Raçinski Mefkûreci Muallim ise ben de Giresun'un Şebinkarahisar ilçesinden kalkıp beş günde karda tipide yürüyerek Karlıova'nın hiç görmediğim, bilmediğim Bahçe köyüne gelen 20 yaşında, millî eğitime ve milletime hizmet sevdalısı idealist bir öğretmenim" diye düşündüm. Kendimi Raçinski'den daha güçlü hissedip güzel bir uykuya daldım (Tekışık, 2010, s. 73).

Mefkûreci Muallim kitabı ile ilgili olarak araştırmacıya da benzer bilgiler veren Tekışık, Bahçe köyünde köylüler tarafından yemeğe davet edildikten sonra ağanın evinde kalması konusunda ikna edilemez:

Şimdi bakın ben yemeğe gittim dedim ya, yemeğe götürdüler beni. Yemekten sonra ağanın odasında yat, dediler. Yok, dedim, ben okulda yatacağım. Bir de yatak yeri yaptım meşe sırtıklarından, yatağımı da serdim. O samanlıkta hem yatıyordum hem de dersane olarak kullanıyordum. Şimdi bir soba var ortada, bir de gaz lambası var. Geldim, yatağa girdim uyku tutmadı. Lambayı yaktım, bavulumda Mefkûreci Muallim vardı. Mefkûreci Muallim kitabı vardı. Raçinski Rus profesörü, matematik profesörü Raçinski'nin profesörlüğü bırakıp köyü Tatevo'ya öğretmen olarak gitmesinden bahseder, o kitap. Çıkardım kitabı okudum. Zaten trende falan okumuştum. Köyünde öğretmenlik yapıyor profesörlüğü bırakıp. Buna deli diyorlar. Üniversitedeki arkadaşları bu aklını kaybetmiş, diyor. Raçinski kendi köyüne geliyor. Tatevo köyüne. Orada okul var ama öğretmen yok. Okulu birçok engellere karşı ele alıyor ve dünyanın en meşhur ressamını, en meşhur fizikçisini, en meşhur insanlarını bilim adamlarını o köyden yetiştiriyor. O köyde Raçinski'nin talebeleri Rus üniversitelerinde Tatavanlar diye isim yapıyorlar. Yani bir Rus profesörün orda yaptığı mefkûreci, ideal bir öğretmenlik. Onu okudum dedim ki; Raçinski o zaman onu yapmış işte ben de Giresun'un Şebinkarahisar ilçesinde doğup büyüyen, Sivas

Öğretmen Okulundan pekiyi dereceyle mezun olan, Bahçe köyüne gelen bir öğretmenim. Ben de burada böyle çalışacağım, vatanıma milletime böyle hizmet edeceğim. Yani o “Mefkûreci Muallim” kitabının tesirinde kalmışımdır ben (14.06.2010 Tarihli Görüşme).

Yazar, köyü ve köylüyü sever. Okulları sadece öğrenci yetiştiren kurumlar olarak görmeyen Tekışık, köy okullarının kapatılmasının, köyleri karanlığa sürükleyeceğini belirtir ve Türkiye Cumhuriyeti’ni temsil eden köy okulları ile ilgili düşüncelerini şu sözlerle ifade eder:

Birleştirilmiş sınıflı köy okulları kapatılmasın.

Kırsal kesimde Devletin temsilcisi, Atatürk’ün elçisi ve inkılapların bekçisi olan öğretmen köyden alınmasın.

Şehitlerin uğrunda can verdiği, bağımsızlığımızın sembolü bayrak indirilmesin ve köyler karanlığa terk edilmesin (Tekışık, 2000).

Bahçe köyünde görev yaptığı sırada, İstanbul Eğitim Enstitüsünden gelen resmî bir yazıyla, matematik bölümüne parasız yatılı olarak alındığı bildirilir. Amacı matematik öğretmeni olmak değil eğitimci-yazar olmaktır. Ayrıca kış ortasında öğrencilerini bırakıp gitmekten de yana değildir. 1948-1949 eğitim ve öğretim yılı sonunda Şebinkarahisar’a dönen Tekışık, o yaz tatilinde Ayten Balcı ile evlenir.

Ayten Hanım, o yıllarda Karlıova köylerinde eşinin görev yerine gitmeyi kabul eden öğretmen eşlerinden ilki olma özelliğine sahiptir. Ayten Hanım da eşi gibi yerinde durmaz. Köylü kadınlara okuma ve yazma öğretir, dikiş nakış kursu verir, vatani ve vatanın nasıl kurtarıldığını anlatır, Atatürk’ü tanıtır.

Tekışık, 1950 yılında Bahçe Köyü İlkokulundaki görevinden Karlıova Maarif Memurluğuna (İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü) atanır. İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü ile Karlıova Merkez İlkokulu iki odalı bir tahta barakadan oluşmuştur. Büyük oda derslik, küçük oda ise müdür odası olarak kullanılmaktadır. 1, 2 ve 3. sınıflar sabahçıdır, öğretmenleri onları sabah okutmaktadır. Tekışık, müdürlükle ilgili iş ve işlemleri öğle saatlerine kadar tamamlar, öğleden sonra da 4. ve 5. sınıfları okutmaya devam eder. Bu arada 10 TL makam ücreti dâhil eline geçen toplam aylık 133 TL’dir.

İlçe Millî Eğitim Müdürü Hüseyin Hüsnü Tekışık, öğretmenlikte olduğu gibi yöneticilik görevinde de işleri yoluna koymak için çaba gösterir. Makamında bir yazı makinesi bile yoktur. Dava vekili Reşit Bey’in bürosuna uğrar, yazı makinesine

özlemle bakar. Reşit Bey, yeni yazı makinesi alınca Tekışık'a eskisini 10 TL taksitle 40 TL'ye satar. Bu yazı makinesi, meslek ve yazarlık yaşamının temel taşlarından biri olur. Yazılarını, bakkaldan aldığı tahta sandıklardan yaptığı masa üzerinde yazar. O tarihlerde Karlıova'da, biri ilçe merkezinde olmak üzere, toplam 8 ilkokul bulunmaktadır. Karlıova'nın toplam köy sayısı ise 34'tür. 34 köyden sadece 7'si ilkokula sahiptir (Tekışık, 2010, s. 89). İlçeye bağlı 27 köy, okuldan yoksundur.

Karlıova'da yokluk ve sıkıntılar diz boyudur. 22 yaşındaki İlçe Millî Eğitim Müdürü, yokluklardan eğitim ve öğretim etkinliklerinin etkilenmemesi için çareler arar. Köy öğretmenlerini toplantıya çağırır ve böylece alınabilecek önlemler masaya yatırılır. O gün toplantıya katılanları bugün de isim isim sayar: *Azizan Köyü İlkokulu öğretmeni Hıdır Şahin, Bahçe Köyü İlkokulu öğretmeni Bira Karagün, Çiftlik Köyü İlkokulu öğretmeni Mehmet Aydın, Göynük Köyü İlkokulu öğretmeni Feridun Çankaya, Hacıyan Köyü İlkokulu öğretmeni Ali Erdoğan, Kargapazarı Köyü İlkokulu öğretmeni Kasım Kılıç, Sağnıs Köyü İlkokulu öğretmeni Zihni Sağlamer ve Karlıova Merkez İlkokulu öğretmeni Ali Rıza Erdoğan.*

Toplantıda, okulların eğitim sorunları ve alınacak önlemler görüşüldü. Okulların, öğrencilerin ve öğretmenlerin ihtiyaçları belirlendi. Bu ihtiyaçların kıştan önce temin edilmesi için köy okullarının, merkez okulunun ve öğretmenlerin ortak olabileceği "Birleşik Okullar Kooperatifi"nin kurulması kararlaştırıldı (Tekışık, 2010, s. 91).

*Birleşik Okullar Kooperatifi'yle, yokluk içindeki ilçe-köy okullarının öğretmen ve öğrencileri soluk alır. Okullara yazı tahtası, sıra ve masa yaptırılır, öğretmenler *Eğitim Hareketleri, Eğitim ve Psikoloji,, İlköğretim ve Öğretmen* adlı meslek dergilerinden birine abone yapılır. Bunlardan daha önemlisi, Karlıova'da meslek kitaplığı oluşturulur.*

Karlıova'da görevli olduğu yıllarda dersleri işlerken önemli bulduğu noktaları senaryoya döker ve bu senaryonun öğrenciler tarafından sahnelenmesini sağlar. Etkinlikler gerçekleştirilirken veliler de okula davet edilir. Kurtuluş Savaşı, Atatürk, vatan, millet ve bayrak sevgisinin işlendiği oyunlar ilgiyle izlenir. Oyunlarda iki önemli nokta dikkatini çeker:

Birincisi, Türkiye'nin en uzak köşesinde doğup büyüyen bu öğrencilerin inanılmaz yetenekleriydi. Bunlara yeterli imkân verildiği zaman bu işin İstanbul'u, Ankara'sı ve Bingöl'ü yoktu!..

İkincisi, öğrenci velilerinin ulusal olaylara karşı duyarlılığıydı. Rusların, Erzurum'dan sonra Bingöl'e doğru ilerlemiş olmaları onurlarını yaralıyordu. Fakat hemen ardından Çanakkale Zaferlerini kazanan Mustafa Kemal'in askerleriyle gelmesi ve Rusları yenmesi göğüslerini kabartıyordu. Vatan düşmanlar tarafından işgal edilince Mustafa Kemal'in, Samsun'a çıkması, Kurtuluş Savaşı'nı başlatması ve savaşın kazanılıp düşmanların yenilmesi, halk tarafından uzun uzun alkışlanıyordu (Tekışık, 2010, s. 92-93).

Bu arada aileye küçük Betül katılır. Doktorsuz ve ebesiz ilçede doğum Karlıovalı bir kadın tarafından yaptırılır. Betül, 17 Kasım 1952 yılında, Karlıova'nın kara gömüldüğü gün gözlerini dünyaya açar.

Bingöl İl Millî Eğitim Müdürü Reşat Doğutürk, yarıyıl tatilinde yapılması planlanan toplantıdan söz eder de Tekışık durur mu? Kışın karı ve soğuğuna aldırış etmeden 84 km'lik yolu yürür ve Bingöl'e ulaşır! 1948'den 1954 yılına kadar görev yaptığı altı yıl çok çabuk geçer ve askere çağrılır. Karlıovalılar, yedek subay olarak görev yaptığı Erzurum'da da yalnız bırakmazlar öğretmenlerini.

Askere gitmeden önce, 1954 yılında, *Birleşik Okullar Kooperatifi*'nin olanaklarıyla İstanbul'dan Atatürk büstü sipariş edilir.

Karlıovalılar'ı çok sevmiştir, onlar da kendisini. Karlıovalılar, bir ekmekleri bile olsa, Tekışık'la bölüşürler:

Karıştım böylece onların aralarına ve gönümünü yayla yaptım Karlıova insanlarına. ... Karlıova'da yaşadığım bu olaylar meslek hayatımın temel taşları ve en güzel anıları olmuştur. Yirmili yaşlarımın gencecik yıllarını, millî eğitime hizmet sevdası uğruna, meslek ve yazarlık hayatımın temel taşları ve en güzel anıları olarak seve seve bıraktım Bahçe köyünde ve Karlıova'da (Tekışık, 2010, s. 94-95).

Askerlik dönüşü Giresun'un Alucra ilçesi Dereçiftliği köyüne atanır. İl Millî Eğitim Müdürü, siyasilerden kart getirmediği için önce ilgi göstermez. Bingöl'den Samsun'a atanan Vali Turgut Başkaya'nın araya girmesiyle Alucra merkeze atanır. 1950'li yıllar, siyasetin Millî Eğitimi kuşattığı yıllardır artık. Politik desteğe sahip olanların hızla yükseldiği, atamalarda kariyer ve liyakatin önemsenmediği yıllar. Fakat Tekışık, meslek yaşamı boyunca bunlara itibar etmez. Giresun Millî Eğitim Müdürü Necati Önocak'ın *sizi değerlendiririz* sözüne bile tepki gösterir.

Alucra'da görev yaparken Gazi Eğitim Enstitüsü Pedagoji Bölümü sınavlarına girer, ardından da mülakata çağrılır. Mülakatta, yıllar sonra, kendisini etkileyen öğretmenler sorulduğunda isim isim sayacağı eğitimcilerden Vedide Baha

Pars, Hüseyin Hüsnü Cırtlı ve Fuat Gündüzalp görev yapmaktadır. Sınavdan sonra mülakatta da başarılı olur ve Gazi Eğitim Enstitüsü Pedagoji Bölümüne girmeye hak kazanır. Bu arada İlköğretim Genel Müdürlüğü Mevzuat Şubesinde görevlendirilir. Pedagoji Bölümündeki öğrenciliği ile Mevzuat Şubesindeki görevini bir arada yürütmesi zorlaşır. Böylece Gazi Eğitim Enstitüsündeki eğitimine ara verir. Söz konusu okulun sınavlarına tekrar katılır ve başarılı olur. Bakanlıktaki görevinden ayrılarak yeniden öğrenciliğe başlar. Eğitime başlar başlamaz aylığı kesilir ve kitap gelirleriyle yaşamını sürdürmeye çalışır. 1959 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü Pedagoji Bölümünden mezun olur ve Sivas'a ilköğretim müfettişi olarak atanır.

1.9. İlköğretim Müfettişliği Yılları

1959'da ilköğretim müfettişi olarak Sivas'ta göreve başladığında ev kiralar ve ailesini yanına getirir. İlköğretim müfettişliğini, yönetici ve öğretmenlere mesleği sevdirmeye, eğitime hizmet ideali kazandırma işi olarak görür. Hedeflerine ulaşmak için *Önemli Bilgiler Defteri*'nin sayfalarını karıştırır:

Yeteneklerimi öğretmenleri ve okul müdürlerini yetiştirmeye yönlendireceğim.

Eğitim yönetimi ve eğitim denetimi alanlarındaki yenilik ve gelişmeleri sürekli takip eden, bunların başarıyla uygulanmasını sağlayan ve kendisini, öğretmenleri ve okul yöneticilerini sürekli yetiştiren çok başarılı bir müfettiş ve eğitimci bir yazar olmayı amaç edineceğim.

Öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin kendilerini meslekte yetiştirebilmeleri için okumaları gereken meslek kitaplarının ve izlemeleri gereken meslek dergilerinin bir listesi ve temin edilebilecekleri adresler hazırlanıp öğretmenlere ve okul yöneticilerine verilecek.

Öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin meslek sevgisi ve hizmet ideali kazanmaları ve bunları geliştirmeleri sağlanacak.

Öğretmenlere ve okul yöneticilerine; engeller, zorluklar ve yokluklar karşısında ümitsizliğe ve kötümserliğe kapılmadan ve yılmadan daima iyimser olma ve olumlu düşünme, yokluklar karşısında yapıcı ve yaratıcı olma gücünü kullanarak yokluk içinde varlık yaratma şuuru kazandırılacak, gerektiğinde kendi meslek hayatımdan örnekler verilecek.

Öğretmenlere ve okul yöneticilerine, zamanın geri döndürülmesi ve tekrar edilmesi imkânı bulunmayan çok değerli bir hazine olduğu şuuru kazandırılacak.

Öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin ... yenilik ve gelişmeleri takip etmeleri ve uygulamayı zevkli bir alışkanlık hâline getirmelerine çalışılacak ve evlerinde meslek kitaplığı kurmaları teşvik edilecek.

Öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin, hangi konularda hizmet içi eğitim ihtiyaçları olduğu belirlenerek hizmet içi eğitimleri sağlanacak.

Her öğretmenin ve her yöneticinin kendine has özellikleriyle bir değer olduğu kabul edilecek. Teftiş ve incelemelerde, yetenekli ve başarılı yönleri aranacak. Gerekince en küçük başarıları takdir edilecek. Onlara yol gösterilerek gerekli hizmet içi eğitimleri sağlanacak (Tekışık, 2010, s. 108-109).

Tekışık, öğretmenlik ve ilçe millî eğitim müdürlüğü görevlerinde olduğu gibi müfettişlik görevinde de önder roller yüklenir ve eğitimcilerin yetiştirilmesi için yoğun emek harcar. Sivas'ın Hafik ilçesinde kısa sayılabilecek bir zaman diliminde *Öğretmen Meslek Kitapları ve Meslek Dergileri Kitaplığı* oluşturulması, Karlıova'da yaşama geçirdiği öğretmenlerin bir meslek dergisine abone olma uygulamasına Sivas'ta da devam etmesi, hizmet içi eğitim amacıyla konferans, sempozyum, toplantı vb. etkinliklerin gerçekleştirilmesine öncülük etmesi, genç ilköğretim müfettişinin gösterdiği çabaları somutlayan örneklerden birkaçını oluşturmaktadır.

Tekışık ailesi, Sivas'ta Işıl'ı da katar bünyesine. Anne-baba ve Betül'den oluşan aile, Işıl'la biraz daha büyür.

Tekışık'ın çalışmaları Millî Eğitim Bakanlığının ilgili birimlerinin de gözünden kaçmaz. 27 Mayıs 1960 İhtilali'nin yarattığı demokratik iklim, etkisini eğitim üzerinde de hissettirir. Bu nedenle, çağdaş bir eğitim programı hazırlanması amacıyla harekete geçilir. Türkiye'nin ulusal Devlet yapısı ve toplumcu düşünce sisteminin eğitime yansımaları olan 1968 İlkokul Programı'nın altyapısı yaratılmaya başlanır. 1961 yılında başlanan Program Geliştirme çalışmalarına katılması için İlköğretim Genel Müdürlüğünce Ankara'ya çağrılan Hüseyin Hüsnü Tekışık, İlköğretim Genel Müdürlüğü Eğitim Şubesi Müdür Yardımcısı olarak görevlendirilir. Program geliştirme sürecinde uygulamaya yönelik etkinliklerin izlenmesinde kendisine duyulan gereksinim üzerine, Ankara İl Millî Eğitim Müdürü Ahmet Atılgan'ın talebini geri çeviremeyerek Millî Eğitim Bakanlığındaki görevinden ayrılır ve 1963 yılında Ankara'ya müfettiş olarak atanır. İlköğretim Genel Müdürlüğündeki görevinden ayrılmasında, Şube Müdürü Süleyman Karagöz'ün yanı sıra diğer görevlilerin, kitap yazmasından duyduğu rahatsızlık da etkili olur. Bakanlıktaki görevinden ayrılır ayrılmaz program geliştirme okullarında çalışmaya

başlar. Yeni programın denendiği okulları denetler, yön gösterir, eğitim çalışmalarına öncülük eder.

1968 İlkokul Programının hazırlık çalışmalarında yer alan Tekışık'ın eğitim ve öğretim etkinliklerinin yürütülmesinde toplumcu bakış açısını esas aldığı söylenebilir. Çalışmalarında Tekışık'ın da yer aldığı İlkokul Program Taslağı'nda da okulun işlevi ile ilgili benzer noktalara değinilmektedir:

Okul toplumsal değişme ve kalkınma merkezidir: Okul sadece çocuklara öğretim yapan, çevresindeki yetişkinler ve kurumlara arkasını çevirmiş olan bir kurum değildir. Bu yönden okul binası her türlü kolaylıkları ile çevrenin faydalı, geliştirici ve toplumsal etkinliklere merkezlik yapmalıdır (Anonim, 1962, s. 24).

Tekışık'ın da görev yaptığı kurul tarafından hazırlanan ve altı yıllık denemeden sonra tüm okullarda uygulamaya konan 1968 İlkokul Programı'nda yer alan okulların işlevi ve öğretim ilkeleri ile ilgili noktaların çağdaş eğitim anlayışı bakımından önem taşıdığı düşünülmektedir:

İlkokul gerçek bir topluluktur. Okul, kültürel gelişme ve eğitim merkezidir. Okul, sadece öğretim yapan bir kurum değildir. Çevresindeki yetişkinlere ve kurumlara da kapılarını açan, binası, görevlileri ve bütün imkânlarıyla çevresine merkezlik eden bir kurumdur. İlkokul, öğrencilerinin temel ihtiyaçlarına cevap veren bir kurumdur. Her çocuk birbirinden farklıdır. Çocuk bir bütün olarak gelişir. İlkokul, öğrenciye bilimsel metotlara göre çalışma yolları öğreten bir kurumdur. Okul etkinlikleri, öğrencilerde istenilen davranış değişikliklerini sağlamaya yöneltilmelidir. Öğrenme karşılıklı bir etkileşmedir. Her yaşantı her çocuk için ayrı bir anlam taşır. Eğitim ve öğretimde hayatilik esastır. Konuların seçilmesinde, işlenmesinde bulunulan yerden ve zamandan başlanmalıdır. Çocuklar başkalarının istediklerini değil, ilgi duydukları şeyleri öğrenirler. Çocuklar görmek ve işitmekten çok yaparak öğrenirler. Eğitim ve öğretimde rehberlik esastır. Bedeni ve zihni kusuru görülen öğrencilerle özel şekilde meşgul olunmalıdır. İlkokulun bütün sınıflarında toplu öğretim esastır (MEB, 1968, s. 9).

1.10.Yazarlık Yaşamı

Hüseyin Hüsnü Tekışık, yazarlık yaşamına Bingöl'ün Karlıova ilçesinde adım atmıştır. Çocukluğundan itibaren not tutması, cebinde not defteri taşıması, Sivas Öğretmen Okulunda öğrenim görmeye başladıktan sonra *Önemli Bilgiler Defterine* sahip olması, yazarlığının temel başlangıç noktası olarak kabul edilebilir. Öğrencilik ve meslek yaşamı sırasında öğretmen ya da yöneticilerin yanı sıra kendisinin yaptığı konuşma ve yazışmaları, aradan geçen onlarca yıla karşın belgelendirebilmesinin, Tekışık'ın yazarlık yönünün aydınlatılması bakımından önemli olduğu değerlendirilmektedir.

Eğitimci-yazar Hüseyin Hüsnü Tekışık, çocuk yaştan itibaren, önemli bulduğu noktaları not etmiş, yazılı hâle getirmiştir. Anılarında (2010, s. 31-39) Sivas Öğretmen Okulundayken öğretmenlikle, eğitimle ilgili bilgileri ve güzel sözleri cebindeki küçük deftere not aldığını belirtir. Sivas Öğretmen Okulu 3. sınıf öğrencisiyken *Önemli Bilgiler Defteri* adını verdiği not defteri tutma alışkanlığının, eğitimciliğinin yanı sıra yazarlık yaşamını da olumlu yönde etkilediği söylenebilir. Yazar da bu düşüncededir:

Bu benim bilgi birikim defterimdi. Öğretmenlikle, eğitimle ve başarılı olmayla ilgili önemli bilgileri, güzel sözleri bu deftere yazardım. Bunlar, ileride başlayacak olan yazarlığıma açılan küçük kapılardı (Tekışık, Tarihsiz, s. 9).

Tekışık'ın, yaşamıyla ilgili birçok ayrıntıyı hatırlamasının, tuttuğu notlara borçlu olduğu düşünülmektedir. İlkokul 1. sınıf öğretmeni Nuriye İlhan'ın ilk derste anlattıkları, 2. sınıftayken Atatürk'ün ölümü üzerine başöğretmenin okulda titrek sesle yaptığı konuşma, henüz ilkokul 3. sınıf öğrencisiyken kendisine okulun başöğretmeni tarafından verilen *Atatürk* adlı kitap, Sivas Öğretmen Okuluna kayıt sırasında müdür yardımcısının söyledikleri ve derse başladığı ilk gün aldığı kararlar, Sivas Öğretmen Okulunun haftalık ders programı (İlk iki ders edebiyat, 3. ve 4. ders cebir, 5. ders müzik, 6. ders resim) vb. ayrıntıları kişi, yer ve zaman belirterek hatırlaması, bu konuda verilebilecek örneklerden sadece birkaçını oluşturmaktadır.

İlköğretim Teşkilat-İdare, Eğitim Öğretim Düsturu adlı kitaptan dolayı, Millî Eğitim Bakanlığınca ödüllendirildikten sonra Tekışık'ın üretkenliği de artar. Bu arada eşi Ayten Tekışık, 1963 yılında, Ankara Ulus'ta Rehber Yayınevi'ni kurar. 1965'te ailenin en küçük bireyi Işık doğar. Bu yıllar çok sayıda yapıta imza atacağı yıllar olur. Kitaplarla yetinmez, çeşitli yazıları meslekî dergilerde yayımlanır. Millî

Eğitim Bakanlığınca yayımlanan *İlköğretim* dergisi de bunlardan biridir. *İlköğretim* dergisinde Nenehatun'la ilgili olarak yayımlanan yazısından dolayı Ankara Radyosu'nda bir programa davet edilir. Bütün bu gelişmeler üzerine alanında daha çok çalışır ve üretkenliğinin doruğuna ulaşır. Kendi ifadesine göre günde yaklaşık on saat çalışır. Gece uyurken başucundan lambası ve not defterini eksik etmez. Aklına o sırada gelen ilginç bir soru ya da düşünce olduğunda yatağından kalkar ve not eder.

Millî Eğitim Bakanlığı, 2005 İlköğretim Programının uygulandığı yıl hazırladığı ders kitaplarının kullanımında öğretmenlere yön göstermek amacıyla *Öğretmen Kılavuz Kitapları* da yayımlamıştır. Millî Eğitim Bakanlığının 2000 yılında yayımladığı *İlköğretim Birleştirilmiş Sınıflar Fen Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretmen Kılavuz Kitabı* (Kartal ve ark., 2000) vb. örnekler, bu alanda yapılan sınırlı çalışmalar arasında sayılabilir. Kılavuz kitap uygulamasının, Türk eğitim tarihinde *ilk* olduğunu düşünen ve sayıları pek de azımsanmayacak bir grubun olduğu bilinmektedir. Oysa *Öğretmen Kılavuz Kitapları*, 1960'lı yıllarda da Tekışık imzasıyla yayımlanmıştır.

Yazarın konuyla ilgili olarak yazdığı ilk kitap *İlkokuma Yazma Öğretimi Öğretmen Kılavuzu* (Tekışık, 1987) olarak bilinse de 1960'lı yıllarda yazdıkları da bu bağlamda değerlendirilebilir. Bunlara örnek olarak 1965 yılında yazılan *İlkokuma Yazma Öğretimi Rehberi*, *İlkokullarda Derslerin Planlanması ve İşlenmesi*, *Hayat Bilgisi Öğretimi Rehberi*, *Yazı Öğretimi Rehberi*, *Sosyal Bilgiler Öğretimi Rehberi*, *Fen ve Tabiat Bilgileri Öğretim Rehberi* vd. kitaplar gösterilebilir. 1994 yılından itibaren öğretmen kılavuz kitaplarını daha sistemli hâle getirdiği görülen Tekışık, aynı yıl 8 öğretmen uygulama kitabını yayımlayarak adeta rekor kırmıştır:

Türkçe Öğretimi ve 3. Sınıf Ders Kitabı Uygulama Kılavuzu, *Türkçe Öğretimi ve 4. Sınıf Ders Kitabı Uygulama Kılavuzu*, *Türkçe Öğretimi ve 5. Sınıf Ders Kitabı Uygulama Kılavuzu*, *Sosyal Bilgiler Öğretimi ve 4. Sınıf Ders Kitabı Uygulama Kılavuzu*, *Sosyal Bilgiler Öğretimi ve 5. Sınıf Ders Kitabı Uygulama Kılavuzu*, *Fen Bilgisi Öğretimi ve 4. Sınıf Ders Kitabı Uygulama Kılavuzu*, *Fen Bilgisi Öğretimi ve 5. Sınıf Ders Kitabı Uygulama Kılavuzu*.

Yazar, 1995 yılında da 5 öğretmen uygulama kitabına imza atmıştır:

1. Sınıf Matematik Ders Kitabı Uygulama Kılavuzu, *2. Sınıf Matematik Ders Kitabı Uygulama Kılavuzu*, *3. Sınıf Matematik Ders Kitabı Uygulama Kılavuzu*, *4. Sınıf Matematik Ders Kitabı Uygulama Kılavuzu*, *5. Sınıf Matematik Ders Kitabı Uygulama Kılavuzu*.

Millî Eğitim Bakanlığının, öğretmen kılavuz kitaplarını yaygın olarak 2005 İlköğretim Programından itibaren yayımladığı düşünüldüğünde Tekışık'ın bu alandaki çalışmasının önemi ortaya çıkar. Fakat ilgili kurum ve kuruluşların, öğretmen kılavuz kitaplarının öncü yazarlarından Tekışık'ın çalışmalarına gereken önemi verdiği söylenemez. MEB ve ilgili birimlerin özellikle de Talim Terbiye Kurulu (TTK)nun bu konuya sessiz kalmayı yeğlediği görülmektedir.

*Türkiye İlim ve Eser Sahipleri Meslek Birliği (İLESAM)*nin 2001 yılı verilerine göre Hüseyin Hüsnü Tekışık, 85 kitabıyla, İLESAM'ın en çok kitaba sahip üyesi konumundadır. Tekışık'ın yazdığı kitap sayısı, 2010 yılı sonuna kadar, toplam 88'dir. Bu başarı, kendi anlatımına göre, günde ortalama on saat çalışan eğitimci-yazarın çalışkanlığı ve çalışma disipliniyle açıklanabilir. Yazarın yaşam öyküsünden, çalışkanlığını besleyen önemli etkenin vatan sevgisi ve ulusa hizmet duygusu olduğu anlaşılmaktadır

1.11. Problem

Başmakaleleri 35 yıldır (Ekim 2011) aralıksız yayımlanan, 35 yıl boyunca (Ekim 2011) kesintisiz yayın yapan *Çağdaş Eğitim* dergisine sahiplik yapan; sınıf öğretmenliği, okul, eğitim yöneticiliği ve ilköğretim müfettişliği görevleriyle eğitimin hemen her alanında görev alan, alanında çok sayıda esere imza atan eğitimci-yazar Hüseyin Hüsnü Tekışık'ı ve eserlerini tanıtıcı kapsamlı bir çalışma olmaması, gelecek kuşaklara ve araştırmacılara kalıcı kaynak oluşturulmamış olmasının, eğitim bilim topluluğu açısından bir eksiklik olduğu düşünülerek bu çalışma planlanmıştır.

1.12. Amaçlar

Araştırmanın amacı, eğitimci-yazar Hüseyin Hüsnü Tekışık'ın meslek yaşamı ve yapıtlarının öğretmen, eğitim yöneticisi, eğitim deneticisi yetiştirmenin yanı sıra eğitim yönetimi ve denetimine olan katkılarını irdelemek, öğretmen, eğitim ve okul yöneticileri ile eğitim bilimine katkı sunmaktır.

Araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Hüseyin Hüsnü Tekışık'ın yetişmesinde hangi etkenler belirleyici olmuştur?
2. Öğretmenlikle ilgili görüş ve önerileri nelerdir?
3. Eğitim yöneticiliği hakkında neler düşünülmektedir?

4. Günümüzde nasıl bir eğitim yöneticisine gereksinim duyulmaktadır?
5. Millî eğitim bakanları ile başbakanlara yazılan mektuplarda, eğitimle ilgili hangi sorunlara dikkat çekmiş ve ne gibi önerilerde bulunmuştur?
6. Eğitim denetimiyle ilgili görüş ve önerilerinin yanı sıra eğitim denetçilerinin sahip olmaları gereken özellikler nelerdir?
7. Yapıtlarının ortaya çıkmasında rol alan özel etkenler var mıdır?
8. Bugüne kadar kaç kitabı ve makalesi yayımlanmıştır?
9. Makalelerinde yer alan düşünce ve önerilerinden hangileri yaşama geçirilmiştir?
10. Eğitimle ilgili düşüncelerinin biçimlenmesinde toplumsal ve siyasal koşullar etkili olmuş mudur?
11. Öğretmen, eğitim yöneticisi ve deneticisi yetiştirme konularına ilişkin görüş ve düşünceleri nedir? Bunlar, makale ve kitaplarında ne kadar yer almıştır?

1.13. Araştırmanın Önemi

Eğitim tarihimize eylem ve düşünceleriyle yön veren Tekışık'ın çalışmalarına ışık tutulmasının, eğitimimize, özellikle genç öğretmenlerin yetiştirilmesine katkı sunması beklenmektedir. Araştırmayla, yurdun farklı bölgelerinde öğretmenlik, ilköğretim müfettişliği ve eğitim yöneticiliği görevlerinde bulunan, 88 ders ve meslek kitabı ile 2010 yılı sonuna kadar 380 makalesi yayımlanan Hüseyin Hüsnü Tekışık'ın eğitim tarihimizdeki yeri ve önemine dikkat çekilerek Millî Eğitim sisteminin gelişme sürecinin tartışılması amaçlanmaktadır.

1.14. Kapsam ve Sınırlılıklar

- Katılımcının sağlık sorunları ile ilerleyen yaşı, görüşmelerin sayısını ve süresini sınırlamıştır.
- Katılımcının, 1976-2010 yılları arasında, *Çağdaş Eğitim* dergisinde yayımlanan 380 başmakalesi, eğitim yönetimi, eğitim denetimi, eğitim deneticisi, eğitim-okul yöneticisi ve öğretmen yetiştirme yönleriyle ele alınmıştır.
- Katılımcının, 1976-2010 yılları arasında, *Çağdaş Eğitim* dergisinde yayımlanan ve dönemin millî eğitim bakanlarına yazdığı açık

mektuplar, yazarın geliřtirdiđi dűřünce ve önerilerin önemi bakımından deđerlendirilmiřtir.

- *Çađdař Eđitim* dergisinde 1976 yılından itibaren yayımlanan başmakaleler, yazarın araştırma konusu ile ilgili dűřünce ve önerilerini öğrenmek açısından önemli bilgi ve belge kaynağıdır.

1.15. Varsayımlar

Araştırmanın varsayımları şöyle sıralanmaktadır:

- Katılımcıya yöneltilen sorular araştırmanın amacına hizmet etmektedir.
- Katılımcının yaşam öyküsü, Türk eğitim tarihinin kavranmasında özel bir yer tutmaktadır.
- Katılımcının verdiği bilgiler, yapıtlarıyla örtüşmekte ve güvenilirlerdir.
- Katılımcıyla ilgili yayımlanmış yapıtlar, çalışmanın sağlıklı yürütölmesini kolaylaştırmakta ve derinlemesine incelemeye olanak tanımaktadır.
- Katılımcının 1976 yılından itibaren düzenli olarak yayımlanan başmakaleleri, millî eğitimdeki gelişmelerin kavranmasında önemli bir yer tutmaktadır.
- Katılımcının, dönemim Millî Eđitim Bakanlarına yazdığı *açık mektupların*, millî eğitimin çözüm bekleyen sorunları konusunda geliştirdiği dűřünce ve önerilerin öğrenilmesinde özel bir yere sahip olduğu dűřünölmekte, son otuz beř yıllık eğitim tarihine projektör tutması beklenmektedir.
- Katılımcının emekliliğe karşın dűřüncelerini kaleme alması ve yayımlaması, eğitim yaşamından kopmamasına, doğal olarak araştırma konularının sağlıklı biçimde irdelenmesine fırsat sağlamaktadır.

1.16. İlgili Araştırmalar

1.16.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Hüseyin Hüsnü Tekışık'la ilgili olarak yurt içinde *Efsane Öğretmen* (Engin, 2000), *Dağı Delen Öğretmen/Öğretmenin Judosu* (Güngör, 2001), *Efsane Öğretmen* (Arslan, 2002), *Efsane Öğretmenler* (Tekışık Turan, 2005), *Tekışık Belgeseli* (İz TV, 2008), *Tekışık Öğretmenin Eğitim Sevdası/Anılar* (Tekışık, 2010) adlı yapıtlar yayımlanmıştır.

İki bölümlük tiyatro oyunu *Efsane Öğretmen*'de (Engin, 2000) Hüseyin Hüsnü Tekışık'ın 1948 yılında Bingöl'ün Karlıova ilçesinin Bahçe köyünde başlayan öğretmenlik yaşamında zorluklara karşı mücadele azmi ile verili koşulları iyileştirmek amacıyla yürüttüğü çabalar işlenmiştir.

Tek perdelik tiyatro oyunu *Efsane Öğretmenler* (Tekışık Turan, 2005) adlı yapıtta öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekışık'ın mücadelecilik kişiliği şu sözlerle ifade edilmektedir:

Öğretmenlik mesleğini seve seve seçen; Anadolu'nun her yerinde, ıssız dağ köylerinde görev yapmayı ideal edinen; karda, yağmurda, çamurda yaya olarak göreve gidebilen; her türlü yoksunluğa katlanarak yılmadan, yorulmadan buralarda yıllarca öğretmenlik yapan, aydınlık Türkiye'yi yaratmaya çalışan, millî eğitime hizmette başarılı olmanın mutluluğunu yaşayan her öğretmen bu oyunun içindedir.

Müzikli oyun *Dağı Delen Öğretmen/Öğretmenin Judosu*'nda (Güngör, 2001) Tekışık'ın meslek yaşamındaki zorluklar, okul yaptırırken karşılaştığı bürokratik engeller ve ilgililerin duyarsızlığı vb. sorunlarla başa çıkma yeteneği sergilenmiştir.

İz TV'de, 2008 yılında *Tek Işık* adlı belgesel yayınlanmıştır. Belgeselde, Tekışık'ın Şebinkarahisar'da başlayan öyküsü yaşamının farklı kesitleriyle birlikte değerlendirilmiştir. Belgesel, Tekışık'ın Sivas Öğretmen Okulundaki öğrencilik yaşamı ile Bingöl Karlıova'da öğretmenlik ve yöneticilik yıllarını içermektedir.

1.16.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Hüseyin Hüsnü Tekışık'la ilgili yurt dışında yapılan herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır.

1.16.3. Araştırmaların Değerlendirilmesi

Hüseyin Hüsnü Tekişik'la ilgili yayımlanmış eserlerin en belirgin özelliğinin, yazarın yaşam öyküsü olduğu görölmektedir. Roman, oyun vb edebî ürünlerde yazarın zorluklara karşı mücadele azmi, çalışkanlık ve üretkenliğinin işlendiği gözlenmektedir. Tekişik'in eğitim dünyasına kazandırdığı eserlerin içeriği, çalışmalarda ele alınmamıştır.

BÖLÜM II

YÖNTEM

2.1 Araştırmanın Modeli

Araştırma, betimsel tarama modelindedir. Tarama modelleri, geçmişte ya da hâlen var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez (Karasar, 2009, s. 77). Araştırma, veri toplama ve verilerin değerlendirilmesinde nitel yöntemler kullanıldığından dolayı nitel bir çalışmadır.

Araştırmanın verileri araştırmaya konu olan kişi ile yapılan görüşmelerden ve yaptığı çalışmaların analizinden elde edilmiştir. Katılımcıyla yüz yüze görüşmeyle, birincil kaynağa erişilmesi amaçlanmıştır. Görüşmenin, katılımcının yapıtlarından elde edilen bilgi ve belgeleri zenginleştirilmesi beklenmektedir.

Bu amaçla yapılan görüşmeler için yarı yapılandırılmış açık uçlu sorular hazırlanmıştır. Araştırmaya konu olan kişinin eserleri ise doküman analizi yöntemi ile incelenmiştir. Yıldırım ve Şimşek (2008, s. 187-188), doküman incelemesinin, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında yazılı materyallerin analizini kapsadığını, dokümanların, nitel araştırmalarda etkili bir şekilde kullanılması gereken önemli bilgi kaynakları olduğunu, nitel araştırmalarda gözlem ve görüşme gibi diğer verilerle birlikte kullanıldığında *verinin çeşitlendirilmesi* amacına hizmet edeceğini ve araştırmanın geçerliğini önemli ölçüde arttıracığını ifade etmektedir.

2.2. Veri Toplama Araçları

Araştırmacı, Hüseyin Hüsnü Tekişik'ı tezle ilgili olarak 14.04.2010 tarihinde yazılı olarak bilgilendirmiştir. Belgegeçerle iletilen yazılı başvuruda tezin konusu ifade edilmiş ve Tekişik'tan izin istenmiştir. Tekişik, başvurudan birkaç gün sonra araştırmacıyı telefonla arayarak başvurusuna onay verdiğini bildirmiştir. 24.05.2010 tarihinde Tekişik'a gönderilen ikinci iletide, görüşme isteminde bulunulmuştur. Tekişik, temmuz-ağustos aylarında Ankara dışında olacağını belirterek görüşmenin haziran ayında yapılabileceğini söylemiştir. Bunun üzerine araştırmacı 14.06.2010 tarihinde, *Uğur Mumcu Caddesi Uğur Mumcu Sk. Nu:35 Gaziosmanpaşa/Ankara* adresindeki Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekişik Eğitim Araştırma ve Geliştirme Vakfı genel merkez binasında Tekişik'la görüşmüştür. Yaklaşık dört saat süren görüşme, ilgilinin izniyle kaydedilmiş, fotoğraflar çekilmiştir. Tekişik, araştırmacıya, aynı binadaki *Hüseyin Hüsnü Tekişik Eğitime Hizmet Müzesini* tanıtmıştır. Müzede, Tekişik tarafından yazılan meslek ve ders kitapları, not defterleri, yazı makinesi, çalışma masası, plaket vb. eğitim araç-gereçleri ile ödüllerin sergilendiği görülmüştür. Tekişik, müzede sergilenen eğitim araç ve gereçlerinin öyküsünü yazılı kayıtlara dayanmadan anlatmıştır. Görüşmenin yapıldığı tarihte 82 yaşında olan Tekişik'ın, öğretmen, öğrenci vb. konularla ilgili sayısal bilgileri anımsamakta zorluk çekmediği, anlatımda mantık bütünlüğüne özen gösterdiği gözlenmiştir. Tekişik, araştırmacının, yaşam öyküsü ile ilgili yönelttiği bir soru üzerine, bu konudaki yanıtların *Tekişik Öğretmenin Eğitim Sevdası/Anılar* (Tekişik, 2010) adlı çalışmada yer aldığını belirtmesi üzerine ayrıntılara girilmemiştir. Bu nedenle, yazarın yaşam öyküsü, görüşmenin yanı sıra sözü edilen esere dayandırılmıştır. M. Işık Tekişik, telefonla görüştüğü araştırmacıya, Hüseyin Hüsnü Tekişik'ın görüşme sonrası rahatsızlandığını belirtmiş, bu durum düzenli görüşme beklentisini zayıflatmıştır. Hüseyin Hüsnü Tekişik, görüşmenin yapıldığı tarihte, *Çağdaş Eğitim* dergisinde yayımlanan başmakalelerinin bir bölümü ile *Tekişik Öğretmenin Eğitim Sevdası/ Anılar* kitabını araştırmacıya vermiştir.

Tekişik, Nisan 2010 tarihinde de kendisiyle ilgili yayımlanan şu kitap/yoğun disk(CD)leri araştırmacıya göndermiştir: *Efsane Öğretmen* (Sabahattin Engin), *Dağı Delen Öğretmen/Öğretmenin Judosu* (Tülay Güngör), *Efsane Öğretmen* (Selahattin Arslan), *Efsane Öğretmenler* (Betül Tekişik Turan), Tekişik Belgeseli (İz TV, yoğun disk).

Tekışık'ın, *Çağdaş Eğitim* dergisinde yayımlanan başmakalelerinin tamamına ulaşmak için derginin Yayın Yönetmeni ve Yazı İşleri Müdürü M. Işık Tekışık'la 2010-2011 yıllarında telefonla iletişim kurulmuştur. Hüseyin Hüsnü Tekışık tarafından dosyalanmış başmakalelerin 1976/1-1994/200 sayıları M. Işık Tekışık'tan 02.02.2011 tarihinde alınarak Kocaeli'nde çoğaltılmıştır. Sözü edilen başmakalelerin üzerindeki tarih ve sayılar, Hüseyin Hüsnü Tekışık'ın el yazısıyla yazılmıştır. M. Işık Tekışık aynı tarihte, 1994/201-2002/285 tarihli başmakalelerden araştırmacıda olmayanların yer aldığı 60 *Çağdaş Eğitim* dergisini vermiş, söz konusu makaleler *Öğretmen Dünyası* dergisinde çoğaltıldıktan sonra ilgiliye teslim edilmiştir.

Tekışık, araştırmacı tarafından kendisine yazılı olarak iletilen bazı sorularla ilgili olarak 26.06.2011 tarihinde saat 09.50'de araştırmacıyı telefonla arayarak açıklamalarda bulunmuştur. Araştırmacının, eğitimci-yazar Hüseyin Hüsnü Tekışık'a eğitim yönetimi ve denetimi, öğretmen yetiştirme, Türk eğitim sistemiyle ilgili öngörülerini hakkındaki sorularına açıklık getiren Tekışık, görüşmede, söz konusu konularla ilgili görüşlerinin *Çağdaş Eğitim* dergisinin 290, 292, 302, 306, 307, 342, 363, 370, 375, 376, 378, 384, 387. sayılarında yer aldığını belirtmiştir. Tekışık, görüşmede, eğitim yönetimi dersinin, eğitim fakültelerinin sınıf öğretmenliği ana bilim dalında okutulmasının önemi üzerinde de durmuştur. Tekışık'ın 83 yaşında olduğu sırada yapılan görüşmede, araştırmacının sorusu üzerine, 5 bin dolayında okul ve millî eğitim yöneticisine ücretsiz gönderilen *Çağdaş Eğitim* dergisinin okunup okunmadığını sınınamak amacıyla dergi göndermemeleri üzerine sadece 19 okul ya da benzeri kurumlardan tepki aldıklarını, tepki veren kurumlara ücretsiz dergi göndermeye devam ettiklerini, diğer kurumlara dergi gönderme uygulamasına son verdiklerini dile getirmiştir. Tekışık'ın, söz konusu görüşmede de, bir yıl önce yapılan görüşmede olduğu gibi, tarih ve sayısal verileri net bir biçimde ifade ettiği görülmüştür.

2.3 Süre ve Olanaklar

Araştırma bir yıl içinde tamamlanmıştır. Katılımcının Ankara'da oturması ve sağlık sorunları, görüşmelerin düzenli aralıklarla yapılmasını engellemiştir. Katılımcının adını taşıyan vakıfta bulunan yazılı kaynaklardan yararlanılmıştır.

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUM

3.1. Düşüncelerini Biçimlendiren Toplumsal ve Siyasal Koşullar

Yerleşim birimlerinin ekonomik, tarihsel, kültürel, coğrafi özellikleri bireylerin yetişme biçimini etkileyen etkenler arasında sayılmaktadır. Hüseyin Hüsni Tekişik'in doğduğu Giresun'un Şebinkarahisar ilçesi zengin bir tarihsel birikime sahiptir. İlçenin bu özelliklerinin, eğitimci-yazarın ilk gençlik döneminde tanık olduğu cumhuriyet atılımları dikkate alındığında, kişiliğinin biçimlenmesinde önemli bir rol oynadığı söylenebilir.

Şebinkarahisar, Hititlerden sonra Urartu, Pers, Pontus, Sasani, Bizans, Emevi, Abbasi, Danişmendli, Mengücekli, Anadolu Selçuklu, İlhanlı, Karakoyunlu, Akkoyunlu ve Osmanlı hâkimiyetlerinin yaşandığı bölge olmuştur (Aktemur ve Kukaracı, 2007, s. 571).

Kukaracı ve Aktemur'un (2007, s. 571-580), Şebinkarahisar'daki 21 tarihsel çeşmeyle ilgili araştırması, ilçenin tarihsel zenginliğine işaret etmektedir. Şebinkarahisar'ın tarihi çok eskilere dayandırılmaktadır (Okutan, 1949; Anonim, 2007). İlçe, Giresun'dan farklı özelliklere sahiptir. Şebinkarahisar Kalesi, Bayramşah Camii, Taş Mescit, Kurşunlu Camii, Tamzara Hamamı, Kurşunlu Çeşmesi, Taşhan Kilisesi, Meryem Ana Manastırı, Atatürk Evi Müzesi vb. tarihsel yapıtlar (Anonim, 2000), ilçenin tarihsel birikimini yansıtmaktadır.

Cumhuriyetin ilk yıllarında Şebinkarahisar'ın eğitim öğretim harcamalarına Giresun'dan fazla pay ayrılmıştır. 1928 yılı eğitim giderleri için Giresun Vilayet Meclisi 13.779 lira ayırdığı hâlde, Şebinkarahisar Vilayet Meclisi 20.000 lira ayırmıştır. Şebinkarahisar'da 1928'de ortaokul öğrencilerine hizmet veren 50 yataklı bir öğrenci yurdu yaptırılmıştır (Sarısaman, 1999, s. 179).

Sarısamam'a (1999, s. 180) göre, 1926 yılında Şebinkarahisar Ticaret Odası'na 138 tüccar kayıtlıdır. SuŐehri, Alucra, Koyulhisar, Mesudiye ilçelerini içine alan Şebinkarahisar, Ermeniler tarafından yakılmıştır.

Kültürel ve toplumsal yönden önemli birikimlere ev sahipliği yapan Şebinkarahisar'ın, TekiŐık'ın biçimlenmesinde etkili olduğu düşünülmektedir. Bu gerçeği yazarın kendisi de kabul etmektedir:

Öğretmenlik diplomasını aldığımız zaman o sevgi ve o ideal millî eğitime hizmet sevdası olarak bizim yüreğimize oturmuş ve atanma dilekçemizde istediğin il sorusuna "Vatanımda bayrağımın dalgalandığı her yer" diye yazan bir kuşağız biz. Bakın o ifade öyle laf olan bir ifade değil. Ben Giresunluyum. Giresun'un Şebinkarahisar ilçesinde büyümüŐüm. Onun da etkisi var. (Şebinkarahisar) Osmanlıya 400 yıl sancak merkezi olmuş. Benim büyük dedem Şebinkarahisar RüŐtiyesi'ne müdür olarak gelmiş, medreseyi bitirmiŐ, müdür olarak gelmiş. Dedem Hüseyin Hüsnü. Ben dedemin ismini taŐıyorum. O da müdür yardımcısı olarak gelmiş. Bir de benim soyumdan gelen bir irsiyet var (14.06. 2010 Tarihli Görüşme).

Bireylerin düŐünsel dünyasını yaŐadıkları çağın ekonomik ve toplumsal koşulları biçimlendirir. TekiŐık'ın doğduğu 1928 yılında Türkiye ekonomik, toplumsal ve kültürel alanda büyük dönüŐümler yaşamaktadır. Harf Devrimi'yle dünyaya gözlerini açan TekiŐık, cumhuriyetin eğitim seferberliğinin önemli aŐamalarına tanıklık etmiştir. TekiŐık'ın çocukluk ve öğrencilik yıllarında, Türkiye, cumhuriyet devriminin aydınlanma hamlelerine ev sahipliği yapmakta, yaygın-örgün eğitimde adeta devrim yaşamaktadır. Cumhuriyet devriminin önderleri, millet mektepleri ve köy enstitüleri deneyimleri başta olmak üzere, Osmanlı İmparatorluğu'ndan devralınan ve toplumsal gelişmeye ayak bağı olduğu düşünülen engelleri aşma konusunda eğitim alanında yoğun çaba harcamaktadır. Toplum, devrimin gereksinimleri doğrultusunda dönüŐtürme etkinliklerinin 1940'lı yıllara kadar yoğun olarak sürdürüldüğü gözlenmektedir. Cumhuriyet, yıllarca ihmal edildiği düşünülen köylerde okullar açmakta ve bu köylere ğretmen göndermektedir. Böylece aydınlanma ıŐıęından en uzak köylerin yararlanması amaçlanmaktadır.

Hüseyin Hüsnü TekiŐık, Sivas ğretmen Okulundan mezun olduğu 1948 yılında yaptığı görev baŐvurusunda hangi ile atanmak istediği sorusuna Şu karŐılıęı verir: *"Vatanımda bayrağımın dalgalandığı her yer."* Bu düşüncelerinin oluŐumunda hangi etkenlerin rol oynadığı sorusunu Şöyle yanıtlamaktadır:

Biz Kurtuluş Savaşı heyecanını hocalarımız, öğretmenlerimiz vasıtasıyla yaşayan bir kuşağız. Yani Kurtuluş Savaşı heyecanını öğretmenlerimiz bize yaşattılar. Vatana, millete, vatani kurtaran Atatürk, silah arkadaşları, şehit olan insanlarımıza karşı bizim borçlu olduğumuzu öğretiler bize. Oradaki (Sivas Öğretmen Okulu) öğretmenlerin çoğu Kurtuluş Savaşı'nın etkileriyle yetişmiş gelmiş öğretmenlerdi. Yani heyecan yüklü öğretmenlerdi. Onlar bize öğretmenliği o kadar sevdirdiler ki, öğretmenlik sevgisini, vatani, milleti, öğretmenlik idealini öyle aşıladılar ki, yazılarımda vardır bu, öğretmenlik diplomasını aldığımız zaman o sevgi ve o ideal millî eğitime hizmet sevdası olarak bizim yüreğimize oturmuş ve atanma dilekçemizde istediğin il sorusuna 'Vatanımda bayrağımın dalgalandığı her yer' diye yazan bir kuşağız biz” (14.06.2010 Tarihli Görüşme).

3.2. Tekışık'ın Unvanı: Öğretmen

Hüseyin Hüsnü Tekışık öğretmen, okul yöneticisi, eğitim yöneticisi ve yazarlık unvanlarına sahiptir. Tekışık'ın bu unvanlardan, öğretmenliği yeğlediği gözlenmektedir. *Çağdaş Eğitim* dergisinin ilk sayısında (Tekışık, 1976), derginin amaçları sıralanmaktadır. Söz konusu yazı, *Çağdaş Eğitim Dergisi Sahibi Emekli Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekışık* imzasını taşımaktadır. Tekışık, emekli öğretmen unvanını bir başmakalesinde de kullanmıştır: “*Biz de, emekli bir öğretmen olarak köşemizden, beş haziran seçimlerine giderken Türk millî eğitiminin arzettiği bu acıklı manzarayı seyrediyoruz*” (Tekışık, 1977). Tekışık'ın (2010), anıları *Tekışık Öğretmenin Eğitim Sevdası* adıyla yayımlanmıştır. Tekışık, kurduğu vakıf, yaptırdığı okul ve kültür merkezlerine ad verirken öğretmen unvanını kullanmıştır. Giresun'un Şebinkarahisar ilçesinde 1984 yılında yaptırdığı kültür merkezinin adı, *Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekışık Kültür Merkezidir*. Benzer adlara vakfın yanı sıra, farklı bölgelerde yaptırılan okullarda da rastlanmaktadır: *Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekışık Eğitim Araştırma Geliştirme Merkezi (Ankara)*, *Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekışık Eğitim Araştırma Geliştirme Vakfı (Ankara)*, *Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekışık İlköğretim Okulu (Erzincan-Işıkpınar Köyü)*, *Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekışık İlköğretim Okulu (Van-Çaldıran Yaturlar Köyü)*, *Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekışık Rehberlik ve Araştırma Merkezi (Edirne)*, *Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekışık İlköğretim Okulu (Bingöl-Karlıova)*, *Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekışık Parkı (İçel-Bozyazı Tekmen Beldesi)*.

Tekışık'ın yayımladığı *Çağdaş Eğitim* dergisinde kullanılan imza, *Çağdaş Eğitim Dergisi Sahibi Emekli Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekışık*'tır. Tekışık (1977 a), 1977 yılında, dönemin Millî Eğitim Bakanına yazdığı açık mektupta kendinden emekli öğretmen olarak söz eder.

Sarıhan (2011, s. 50), Hüseyin Hüsnü Tekışık için öğretmenliğin kutsal bir meslek olduğunu, 1948'de Sivas Öğretmen Okulundan mezun olup Bingöl'ün Karlıova ilçesine bağlı bir köyde öğretmenliğe başladığından beri öğretmen sıfatını kullandığını ifade etmektedir.

Tekışık'ın, öğretmen unvanını yaygın olarak kullanmakla birlikte, bazı makalelerinde *Dr.* unvanıyla da karşılaşmaktadır. Bolu İzzet Baysal Üniversitesi Senatosunca 1995 yılında kendisine *Fahri Eğitim Doktoru* unvanı verilen Tekışık, üç başmakalesinde *Dr.* unvanını kullanmıştır. *Çağdaş Eğitim* dergisinin 216, 217 ve 218. sayılarındaki üç başmakale, *Dr. Hüseyin Hüsnü Tekışık* imzasıyla yayımlanmıştır.

Tekışık, öğretmen unvanını Anıtkabir özel defterine yazdığı mesajda da kullanmıştır. Atatürk ilke ve devrimlerini eğitim-öğretim etkinlikleri ve yapıtlarıyla yaşatma kararlılığında olan *öğretmen* Hüseyin Hüsnü Tekışık, 1996 yılında, Sivas Öğretmen Okulu mezunu bir grup arkadaşı ile birlikte Anıtkabir'i ziyaret eder ve cumhuriyet devriminin önderi Mustafa Kemal Atatürk'e seslenir:

Aziz Atamız,

Biz Sivas Öğretmen Okulu mezunu öğretmenler, huzurunuzda bulunmanın mutluluğu içindeyiz.

Sizin gösterdiğiniz yolda, Türk milletinin eğitim hizmetine gönül ve bir ömür verdik. Fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller yetiştirmek için saçlarımızı ağartmanın mutluluğuna eriştik.

Ömrümüzün sonuna kadar, gösterdiğiniz yola devam edeceğimizi en derin saygılarımızla arz ediyoruz (Tekışık, 2010, s. 49).

3.3.Öğretmenlikle İlgili Görüşleri

Türkiye'nin kurtuluşunda öğretmen ve öğretmenlik mesleğinin önemi üzerinde duran Hüseyin Hüsnü Tekışık (1981, s. 9-10), öğretmenlik mesleğinin, yetişmekte olan nesli, ailesi, çevresi, milleti, Devleti ve vatani için daima yararlı, yapıcı ve yaratıcı iyi bir yurttaş olarak yetiştirme sanatı olduğunu, insanların ve milletlerin kaderine Tanrı'dan sonra öğretmenlerin yön verdiğini, memleketin ve milletin selameti ve felaketinin öğretmenlerin elinde olduğunu belirtmektedir.

Hüseyin Hüsnü Tekışık (1990), öğretmenin, dershanede ve okulda öğrenmenin şartlarını hazırlayan; öğrencilere kendi kendine çalışma yollarını öğreten bir rehber ve yol gösterici olduğunu; okul yöneticileri ve öğretmenlerin çalıştıkları okulu, *öğretme okulu* durumundan kurtarıp *öğrenme okulu* hâline getirmeleri gerektiğini ifade etmektedir.

Tekışık (1987), öğretmenlerin yetiştireceği vatani için daima yararlı, yapıcı, yaratıcı, iyi yurttaşların ailesini ve milleti mutlu kılacağını, yurdu kalkındıracağını, Devleti güçlendireceğini ifade ederek bir milletin ve Devletin geleceğinin eğitime bağlı olduğunu düşünmektedir.

4. sınıf öğrenimini, okula devam edemediği hâlde, babasına aldırıldığı ders kitaplarını okuyarak kendi çabasıyla tamamlayan Hüseyin Hüsnü Tekışık, ilk *öğretmenlik* deneyimini ilkökul yıllarında yaşamıştır. İlkokul 2.sınıf öğrencisi olduğu yıl, okulu olmayan Şebinkarahisar ilçesinin Dona köyü çocuklarına toprak ve taş yüzeylere yazdığı yazı ve rakamlarla eğitim vermeye başlar (Tekışık, 2010, s. 11). Sivas Öğretmen Okulundan tatil amacıyla Şebinkarahisar'a gittiği yıllarda da benzer eğitim çalışmalarını sürdürdüğünü öğreniyoruz. Sivas Öğretmen Okulu 2. sınıf öğrencisiyken, yaz tatilinde geldiği Şebinkarahisar'da, lisede cebirden *takıntılı* Kenan Kömbe'ye, Sivas Öğretmen Okulundan *ikmalli* Mehmet Kalkancı ve Abdurrahman Kara'ya ders verdiğini dile getirir (Tekışık, 2010, s. 38).

Sivas Öğretmen Okulunda parasız yatılı olmak, Tekışık'ta *iyi öğretmen olma* düşüncesini güçlendirmiştir. Cehalete karşı savaş düşüncesi, Sivas Öğretmen Okulu 1. sınıf öğrencisi olduğu sıralarda ilk müzik dersinde bilince dönüşür. Yüreğine öğretmenlik sevgisinin düşmesinde, meslek grubu dersleri öğretmeni Nuri Arısoy başta olmak üzere, bütün öğretmenlerinin etkili olduğunu söyler (Tekışık, 2010, s. 30-39).

Hüseyin Hüsnü Tekışık, Doğu Anadolu Bölgesi'nin zorlu koşullarında başladığı öğretmenlik yaşamında, yokluk ve zorluklara karşı mücadele yeteneğini geliştirmiş, bu özelliği, öğretmenlikten beklentilerini biçimlendirmiştir:

Mesleğin gerektirdiği “Kişilik Yeterlikleri”ne ve “Eğitime-Öğretme Yeterlikleri”ne sahip ve alanında uzmandır.

Devamlı okuyup araştırarak mesleğiyle ilgili gelişme ve yenilikleri titizlikle izleyip kendini sürekli yetiştirir.

Ülkenin kültürel, sosyal ve ekonomik kalkınmasını, çağdaşlaşmasını; toplumun huzur ve refah içinde mutlu yaşamasını sağlayacak olan millî eğitime özveriyle hizmet etmeyi ideal edinir.

Hayatının gençlik yıllarını, millî eğitime hizmet ideali uğruna, mesleğinin en güzel anıları olarak seve seve ıssız köylerde ve kasabalarda geçirir.

O köylerde Devletin bayrağı dalgalandıran temsilcisi, Atatürk'ün elçisi, vatanın ve cumhuriyetin kalemlisi bekçisidir.

Görevinde başarılı olacağına inanır, severek ve isteyerek amaçlı, planlı, programlı, disiplinli ve düzenli çalışır.

Görev, yetki ve sorumluluğunu bilir, bunları yerine getirmek için kendine güvenerek cesaretli, azimli, iradeli ve dirençli olur.

Karşılaştığı sorun ve engelleri aşar, imkânsızlıklar içinde dahi yapıcı, yaratıcı ve başarılı olur.

Örnek kişilik özellikleri, kültürü, bilgisi, yaşantısı, kılık kıyafeti, tutum ve davranışları ile öğrencilerine, çevreye ve topluma iyi bir model olur. İyiyi, doğruyu ve güzeli gösterir ve öğretir.

Öğrencilerine, çevresine ve topluma rehber, yol gösterici ve lider olur.

Türk milletinin millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini, Atatürk ilke ve inkılaplarını korumayı ve geliştirmeyi görev bilir.

İmkânsızlık ve yokluklarla mücadele edip engelleri aşarak yılmadan, yorulmadan hizmete devam ederek başarıya ulaşır. Vatana, millete hizmet etmenin gurunu duyar, mutluluğunu yaşar. Bunlarla güçlenip başarıdan başarıya koşarak aydınlık ve güçlü Türkiye'yi yaratır (Tekışık, 2003).

Öğretmenlerin zorluklara karşı mücadelesini, kendi yaşamından örnekler vererek savunan Tekışık'ın (1996), 1990'lı yıllarda terör kurbanı olan şehit öğretmenlerle ilgili yazdığı bir başmakaledeki şu sözleri dikkat çekicidir:

Biz öğretmenler, Türkiye Cumhuriyeti'nin öğretmenini her yerde ve her zaman koruyacağına güveniyoruz. ... Bu güven ve inançla, gittiğimiz yer dağ köyü de olsa ülkemizi ve milletimizi aydınlığa götürecektir Ulu Önder Atatürk'ün gösterdiği yolda milli eğitim hizmetlerine devam edeceğiz.

Öğretmenlik mesleğine hazırlığın genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyonla sağlanacağını savunan Tekışık, iyi bir öğretmende başka yeterlikler de olması gerektiğini belirtir. Öğretmen adaylarına ders niteliği taşıyan, *Öğretmen Adaylarının Kazanmaları Gereken Kişilik Yeterlikleri* (Tekışık, 2003 b) başlığıyla yayımlanan başmakalede, öğretmen adaylarının kişilik yeterliklerine açıklık getirilmektedir:

- *Vücudunuzun sağlıklı olmasına gayret ediniz, dengeli ve sağlıklı olmaya özen gösteriniz.*
- *Güler yüzlü, neşeli, samimi, açık fikirli, sakin, tutarlı, güvenilir, anlayışlı ve hoşgörülü olunuz.*
- *Doğruluk, dürüstlük, hak, adalet, onur, özveri, sevgi ve saygı gibi yüce değerlere sahip olmaya çalışınız.*
- *Kendi ilgi ve yeteneklerinizin farkında olunuz.*
- *Akıl ve bilimin ışığında bilimsel, özgür ve doğru düşününüz.*
- *Kararlarınızda ve davranışlarınızda mantıklı ve tarafsız olunuz.*
- *Cesaretli, iradeli, dirençli ve azimli olmaya gayret ediniz.*
- *Duygu, düşünce ve davranışlarınızı daima kontrol etmeye çalışınız.*
- *Güzel- etkili konuşma ve yazma, iletişim becerilerine sahip olmaya çalışınız.*
- *Başkalarının iletmediği sözlü mesajları ve bunlara eşlik eden bakış, yüz ifadesi, jest ve mimikleri doğru olarak algılama becerisine sahip olmaya çalışınız.*
- *Başkalarını anlama, kendini başkalarının yerine koyup onun sorunlarına onun gibi bakma, onun hissettiklerini yaşama becerisini kazanmaya gayret ediniz.*
- *Eleştirilerinizde kırıcı değil yapıcı olunuz.*
- *Davranışlarınız, yüz ifadeniz, bakışlarınız ve konuşmalarınızla çevrenizdeki insanlara sevgi ve saygı göstermeye, onların sevgi ve saygısını kazanmaya gayret ediniz.*

- *Doğayı seviniz ve doğal güzellikleri koruyunuz.*
- *Çevre sorunlarıyla ilgileniniz. Bu konudaki etkinliklere katılmaya çalışınız.*
- *Güzel sanatları seviniz. Çevrenizdeki sanat etkinliklerini takip ediniz. Sanata ve sanatçıya saygı gösteriniz.*
- *Demokrasi kültürünün ve demokratik hayatın gerektirdiği laik ve özgür düşünceye, tutum ve davranışlara sahip olunuz.*
- *Millî bilince ve onura sahip olunuz. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmaktan gurur duyunuz.*
- *Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarınızı öğreniniz ve bunları davranış hâline getiriniz.*
- *Vatan, millet, bayrak sevgisiyle dolu olunuz.*
- *Geniş bir dünya görüşüne sahip ve insan haklarına saygılı olunuz.*
- *Başka kültürleri anlamaya ve takdir etmeye çalışınız. Kültür farklılıklarına ve farklı görüşlere saygılı olunuz.*
- *Çağdaş dünya sorunlarından ve uluslararası sorunlardan haberdar olunuz.*
- *Öğretmenlik mesleğini, çocukları ve gençleri seviniz.*
- *Okuma, araştırma, inceleme, öğrenme alışkanlık ve zevkine sahip olunuz.*
- *Okuyup araştırarak öğrendiğiniz bilgiler üzerinde düşününüz ve kendinize has bilgiler üreterek bunları makale hâline getiriniz.*
- *Amaçlı, hazırlıklı, planlı, programlı, disiplinli çalışınız ve bunu alışkanlık hâline getiriniz.*
- *Öğretmenlik mesleği ve bölümünüzle ilgili bilimsel ve teknolojik gelişmeleri takip ediniz. Bu gelişmelerden yararlanma beceri ve alışkanlığına sahip olmaya çalışınız.*
- *Kendinizi devamlı yetiştirme ve geliştirmeye gayret ediniz.*

Tekışık, öğretmen okullarının kuruluşunun 155. yılında yazdığı başmakalede, öğretmen adaylarına seslenmektedir. Başmakale, yazarın, öğretmen adaylarının kişisel yeterlikleri ile ilgili kapsamlı bir çalışması olarak kabul edilebilir. Yazarın, öğretmen adaylarının kişisel yeterliklerini, meslekî gerekliliklerin de ötesinde ele aldığı görülmektedir. Tekışık'ın, öğretmenlikte alan bilgisi, sınıf yönetimi, planlama

vb. niteliklere ek olarak laik, bilimsel ve özgür düşünme, yurt ve dünya sorunlarına karşı duyarlılık, insan ve doğa sevgisi, çevreyi koruma bilinci, güzel sanatları sevmeye ve sanatçıya saygı, millî bilince ve onura sahip olma, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmaktan gurur duyma vb. yeterliklere vurguda bulunması, öğretmenliğe, toplumsal ilerleme ve aydınlanmada biçilen öncü görevlere işaret etmektedir. Farklı bir anlatımla, yazar, öğretmenin görev alanını bina ve dersliklerle sınırlamamaktadır.

Okulun yalnız öğrencileri eğitmekle görevli olmadığını düşünen yazarın, öğretmenin görev ve sorumluluklarına halk eğitimi, okul ve çevreyi geliştirme gibi iki önemli noktayı eklemesi de bu bağlamda ele alınabilir. Çevredeki yetişkinlerin eğitim ihtiyacını karşılamanın okulun ve öğretmenlerin görevi olduğunu ifade eden Tekişik (2003), yetişkin eğitimiyle ilgili olarak öğretmenlere seslenmektedir:

Yetişkinlerin eğitimiyle ilgili eserleri araştırıp inceleyerek yetişkinlerin nasıl öğrendikleri, yöntem ve tekniklerin nasıl kullanılacağı, yetişkinlerin eğitiminde nelere dikkat etmek gerektiği konularında yeterli bilgiye sahip olunuz.

Yetişkinlerin eğitim ihtiyaçlarını ve öğrenmeye hazırlık düzeylerini belirleyiniz.

Yetişkinlerin kişisel, meslekî ve toplumsal gelişmelerini destekleyecek öğrenme fırsatları hazırlayınız.

Yetişkinler için yapacağınız öğretim programını planlayınız ve kullanılacak materyalleri hazırlayınız.

Yetişkinlerin aktif olarak öğrenmeye katılmalarını sağlayacak ortamı oluşturunuz.

Yetişkinlerin eğitim sürecini dikkatle yönetiniz ve gösterdikleri başarıyı değerlendiriniz.

Okulun sadece öğrenciler için değil, çevre halkı için de bir eğitim kurumu olduğunu savunan Tekişik, okula, çevrenin ve toplumun sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınma merkezi gözüyle bakar ve okul-çevre ilişkisinin sağlanması, halkın eğitilmesi konusunda öğretmenlere düşen görevleri sıralar:

Yetişkinler psikolojisi, toplum kalkınması ve okul-çevre ilişkisi konularıyla ilgili eserleri araştırıp inceleyerek ve deneyimli meslektaşlarınızdan yararlanarak toplumun kültürel iletişim ve kalkınma merkezi olan okulu ve orada verilen eğitimin toplum kalkınmasına yapabileceği katkıyla ilgili bilgi, beceri, deneyim ve davranışlara sahip olunuz.

Çevrenin kültürel durumunu ve sosyo-ekonomik yapısını inceleyiniz.

Çevrenin kültürel durumunun ve sosyo-ekonomik yapısının öğrencilerin eğitimine ne gibi etkileri olduğunu araştırıp öğreniniz.

Velilerin ve toplumun hak ve değerlerine, tutum ve davranışlarına saygılı olunuz ve bunları kabullenip uyum gösteriniz.

Topluma karşı sorumlu, yapıcı, yaratıcı ve üretici örnek bir insan ve örnek bir vatandaş olunuz.

Eleştiri, öneri ve başka görüşlere açık olunuz ve bunları hoşgörü ile karşılayınız. Çevrenizdeki insanlarla dostça ilişkiler kurunuz.

Çevrenin eğitim ihtiyaçlarını, okuldan ve öğretmenlerden beklentilerini araştırıp belirleyiniz. Bu beklentileri gerçekleştirecek fırsat ve imkânlar hazırlayınız.

Toplumun kültürel, sosyal ve ekonomik yönlerden gelişmesine ve kalkınmasına önderlik ediniz.

Okuldaki eğitim, öğretim ve öğrenme etkinliklerinin amaca ulaşmasına ve okulun çevreye olumlu etkide bulunmasına destek sağlamak için okulun diğer öğretmenleri, okul-aile birliği ve ilgili sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği yapınız.

Çevre sorunlarıyla ilgileniniz ve bu konudaki etkinliklere katılınız (Tekışık, 2003).

Sivas Öğretmen Okulunda öğrenci olduğu yıllarda annesi Şaziye Hanım'ı yitiren Tekışık (2010), üzüntüsünü biraz olsun hafifletebilmek ve annesine verdiği “Çok iyi bir öğretmen olacağım! Devletime ve milletime hizmet edeceğim” sözünü tutmak için kendini derslerine daha çok verir, öğretmenlerini daha dikkatli dinler, kütüphaneden çıkmaz olur ve meslekle ilgili şu düşüncelere sahip olur:

- *Daha çok sevmeye başladım öğretmenliği.*
- *Öğretmenlik mesleğinde, çocukları ve insanları sevmenin çok önemli olduğuna inandım.*
- *Öğretmenliğin; iyi insan, iyi vatandaş ve iyi meslek adamı yetiştirme, insanı ve toplumu mutlu etme, refah içinde yaşatma, vatani yüceltme ve Türkiye Cumhuriyeti'ni güçlendirme mesleği olduğunu öğrendim (s. 37).*

Tekışık, 2002 öğretim yılı başında, *Çağdaş Eğitim* dergisindeki başmakalesini, eğitim fakültelerinde öğrenim gören öğrencilere ayırmıştır. *Öğretmen Adaylarına İlk Ders* başlıklı başmakalede, genç öğretmen adaylarına bazı öneriler sunulmakta ve beklentilere yer verilmektedir:

1930'lu, 1940'lı ve 1950'li yıllarda, bizleri ilk ve ortaokulların en başarılı öğrencileri arasından özenle seçip öğretmen okulları ve köy enstitülerine gönderdiler.

O okullarda, küçücük yüreklerimize bir sevgi düştü... Bu öğretmenlik sevgisiydi. ... O sevgi “millî eğitime hizmet sevdalısı” olarak oturdu yüreğimize...

Sıra görev almaya gelince atanma dilekçemizde “İstedığı il” sorusunun karşısına, hiç tereddütsüz “Vatanımda bayrağımın dalgalandığı her yer” diye yazmıştık...

Anadolu'nun en uzak köşelerindeki köylere atanınca bavulumuza Atatürk'ün Nutku'nu, birkaç resmini, bir bayrak ve bir de bakanlığın armağan ettiği meslek kitaplarını koyup sevine sevine düştük yollara. 18–20 yaşlarımızda millî eğitime hizmet sevdalısı idealist öğretmenler olarak... Yağmurda çamurda, karda tipide yaya yürüyüp tepeler, dağlar aşmış ve ıssız köylere ulaşmıştık.

Dağ başlarındaki o köylerde karşımıza çıkan yokluklar yıldırımamış, engeller durduramamıştı bizi... Yokluk içinde varlık yaratmıştık... Toprak damları, hatta samanlıkları okul yapmıştık. Önüne bir de direk dikip yanımızda götürdüğümüz bayrağı dalgalandırınca, o köy, bayrağımızın dalgaladığı yer olmuştu bir anda...

Fakat sizler herkesten farklı olacaksınız. Çünkü:

Atatürk'ün sizden beklentileri var. O, “Milletleri kurtaranlar yalnız ve ancak öğretmenlerdir” demiştir.

Vatanımızın ve milletimizin sizden beklentileri var.

Geleceğimiz olan çocuklarımızın sizden beklentileri var.

Ülkemizin bugünkü durumu ve sorunları karşısında herkes gözünü eğitime çevirmiş, “Bu ülkeyi eğitim kurtaracak” diyor. Çareyi öğretmende yani sizde arıyor (Tekişik, 2002 c).

Tekişik (1999), 1999 yılında Millî Eğitim Bakanı Metin Bostancıoğlu'na hitaben yazdığı açık mektupta, öğretmen adaylarının genel kültür, özel alan eğitimi, pedagojik formasyonun yanı sıra Türkiye'nin jeopolitik durumu ve siyasi yapısı gereği Atatürk ilke ve devrimlerine, Türkiye Cumhuriyeti'ne, demokrasiye ve laikliğe inanmış ve bunları koruyan, öğreten birer ülkü eri olarak da yetiştirilmelerinin şart olduğunu belirtir.

Öğretmen Adaylarına Son Ders ve Genç Öğretmenlere Mesajın içeriği, Tekişik'in öğretmenlikle ilgili düşünce ve beklentilerini somutlaştırmaktadır: Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi, Gençliğin Atatürk'e Cevabı, Öğretmen Adaylarına

Son Ders ve Genç Öğretmenlere Mesaj, Öğretmenin Memleket Hizmetindeki Rolü, Meçhul Öğretmen (Henry Van Dyke) Eğer (Rudyard Kipling), Öğretmen Marşı, Mefkûreci Öğretmen (Grigori Petrov'un aynı adlı romanının özeti), Karlıova'da Bir İdealist Öğretmen, Öğretmenlik Mesleğinde Okumanın Önemi ve Okuma Kuralları, Başarılı Kişilerde Başarının İpuçları (Michael Jeffreys-Reader's Digest) Güzel Konuşma Sanatının On Anahtarı (Jack Harrison Pollack ve Reader's Digest) (Tekşık, Tarihsiz a).

Tekşık'ın (Tarihsiz a) bu çalışmasıyla, bir yandan meslekî bilgi ve birikim öğretmen adaylarıyla paylaşılırken diğer yandan da öğretmenliğin öneminin felsefî yönden aydınlatılmaya çalışıldığı değerlendirilmektedir. Öğretmen adaylarına verilen son derste öneri niteliği taşıyan noktalar şöyle özetlenebilir:

Öğretmenlik, fazla kazanç getirmeyen ancak onu severek seçenleri, ona gönül verenleri çok mutlu eden bir meslektir.

Mesleğinizde idealist olunuz, yüksek amaç ve ülküler geliştiriniz.

Mesleğinizi, insanları ve çocukları çok seviniz. Öğretmenlik bir sevgi, şefkat ve gönül mesleğidir.

Zamanınızı çok iyi değerlendiriniz. Bu bakımdan öğrencilerinize ve çevrenize örnek olunuz.

Olaylar karşısında daima sakin ve sabırlı olunuz. Üzüntüye kapılmayınız.

Meslek kitabı ve dergilerini devamlı takip ediniz.

Evinizde bir meslek kitaplığı oluşturunuz.

Ürettiğiniz bilgileri makale ve kitap hâline getirmeye çalışınız.

Kendinizi hizmet içinde yetiştirmek için deneyimli meslektaşlarınızdan, yöneticilerinizden ve müfettişlerinizden yararlanınız. Meslekî seminerlere katılınız, toplantı ve konferansları dikkatle takip ediniz.

Şahsi dosya tutunuz. Önemli yazı, not ve belgeleri bu dosyada saklayınız.

Bilgisayar kullanmayı ve İnternette yararlanmayı öğreniniz.

Yabancı dil öğrenmeye çalışınız ve öğreniniz.

Öğretmen, öğrencilerin yeteneklerini araştırıp ortaya koyan ve geliştiren bir yetenek araştırmacısı ve geliştiricisidir.

Planlı ve hazırlıklı çalışmanın, öğretmenin ve öğrencinin başarısını arttıracığına inanınız.

Öğretim ve eğitim etkinliklerinde; dersin veya etkinliğin amacını, bu amaca ulaşma yollarını öğrencilerinize açıklayınız.

Öğrencilerinizin ilgi ve dikkatlerini çekiniz, kendi kendilerine çalışıp öğrenmeleri için gerekli ortamı hazırlayınız, öğrencilerinize öğrenmeyi öğretiniz.

Okul sadece öğrenciler için değil, ana baba ve çevre için de bir eğitim kurumudur. Çevrenin ve toplumun mutluluğuna hizmet edecek fırsatlar ve imkânlar araştırınız.

Öğretmenlik yeri gelince yokluklarla mücadele etme, engelleri aşma ve millî eğitime hizmet yolunda azimle yürüme mesleğidir. İmkânsızlıklar içinde dahi, yapıcı ve yaratıcı olma mesleğidir.

Hizmet için her tür imkânın Devlet tarafından yerine getirilmiş olmasını beklemeyiniz (s. 3-10).

Öğretmen adaylarına Tekışık'ın verdiği son derste, farklı kaynaklardan derlenen bilgilerden de yararlanılarak, umutsuzluğa karşı umudun, zorluklara karşı direnmenin, karanlığa karşı aydınlanmanın, bireyciliğe karşı toplumculuğun savunulduğu örneklerle yer verilmektedir. Sözgelimi Henry Van Dyke'den aktardığı *Meçhul Öğretmen*'de (Tekışık, Tarihsiz), *meçhul öğretmen* şöyle tanımlanmaktadır:

Ya öğretmenliğe ne dersiniz?... A, işte o, mesleklerin en az kazanç getireni, fakat insanı en çok mükâfatlandırandır. Eğer onu sevmiyorsan asla girmeye cüret etme... Büyük ekseriyetle ne servet, ne de şöhret vaat eder, fakat kendi hatırı için onu sevenlere insanlığın asalet unvanını bahşeder. Meçhul öğretmenin önünde saygıyla eğiliyorum.

Millî Eğitim Temel Kanunu'nda (MEB, 1973) özel uzmanlık mesleği olarak tanımlanan öğretmenlik, Tekışık'ın yapıtlarında geniş bir yer tutmaktadır. Tekışık (1993 b), Millî Eğitim Bakanlığının, uygulamada, öğretmenliğin özel bir ihtisas mesleği olarak kabul etmediğini düşünmektedir.

Toplum tarafından kutsal olarak kabul edilen bu mesleğin, *Çağdaş Eğitim* dergisinin 1976 yılında yayımlanan ilk sayısından itibaren başmakalelerde işlendiği gözlenmektedir.

Tekışık, Millî Eğitim Temel Kanunu'nda yer alan hükümlere dayanarak okul müdürleri ve öğretmenlerden beklentilerini dile getirmiştir. Buna göre müdürler ve öğretmenler okullarda bilgiden önce eğitime önem vermeli, öğrencileri, Atatürk inkılaplarına ve Anayasanın başlangıcında belirtilen Türk milliyetçiliğine göre yetiştirmelidir (Tekışık, 1976 a).

Tekışık, öğretmenin yalnız bilgi aktarıcı olmadığını, öğrencilerin davranışlarını Türk millî eğitiminin amaçları yönünde değiştirmekle görevli olduğunu düşünmektedir (Tekışık, 1977 b).

Yazar, eğitimde temel öge olarak gördüğü öğretmenlikle ilgili olarak şu düşünceleri ifade etmektedir:

Eğitimde temel unsur öğretmendir. ... Öğretmenlik, bir milletin, bir ülkenin geleceğini hazırlama sorumluluğunu taşıyan çok önemli bir meslektir. Bu husus dikkate alınrsa öğretmenlik bizde olduğu gibi, elinde üniversite diploması olan ve başka yerde iş bulamayan herkesin yapacağı bir iş değildir. Bu önemi nedeni ile öğretmenlik mesleğinin cazip hâle getirilmesi, öğretmen olacak kimselerin çok dikkatli seçilmesi, hizmet öncesinde ve hizmet içinde çok iyi yetiştirilmesi gerekir (Tekışık, 2003 c).

Öğretmeni, resmî ya da özel bir eğitim kurumunda çocukların, gençlerin eğitim ve öğretimine rehberlik yapan; bilgi, görgü ve tecrübesiyle onların sosyal yönden gelişmelerine yardım eden kişi olarak tanımlayan Tekışık (1977 c), milletlerin kaderine öğretmenlerin yön verdiğini düşünür ve şu görüşleri savunur:

Öğretmenlik mesleği, yetişmekte olan nesli, ailesi ve çevresi, milleti, Devleti ve vatani için daima yararlı, yapıcı ve yaratıcı iyi bir yurttaş olarak yetiştirme sanatıdır. ... Öğretmenlerin yetiştirdiği bu insanlar, ailesini ve milletini mutlu kılarak yurdumuzu yüceltecektir. Bu bakımdan milletimizin, yurdumuzun ve demokrasinin geleceği, öğretmenlerimizin bugünkü başarısına bağlıdır. Çünkü bir memleketi yücelten, atılan temeller ve yükselen fabrika bacaları değildir. Memleketi asıl yükselten, her yerde görev ve sorumluluğunu bilen, doğal kaynakları ve o memlekette bulunan fabrikaları memleket ve millet yararına kullanacak ve o memleketi en iyi biçimde yönetecek eğitilmiş insanlarıdır. Bu eğitilmiş insanları da öğretmenler yetiştirir.

Tekışık'ın (1997), sınıf öğretmenliğine özel önem verdiği söylenebilir. İlkokulun, insan ve toplum hayatında son derece önemli olduğu; hayatta gerekli olan temel bilgi, beceri ve davranışların temelinin ilkokulda atıldığı ve insan kişiliğini oluşturan öğelerin yüzde 70-80'nin ilkokul çağında şekillendiği vb. konulara değinen Tekışık'a (1997) göre, sınıf öğretmenlerinin milletlerin hayatında çok önemli bir yeri vardır.

Tekışık (1998), ilköğretimde görev alacak öğretmenlerin geniş bir kültür, çocuk psikolojisi, öğrenme psikolojisi, eğitim felsefesi, eğitim teknolojisi, genel ve

özel öğretim yöntemleri, ders programları, program geliştirme, ölçme ve değerlendirme gibi alanlarda iyi bir öğrenim görmüş ve bu bilgilerini sınıfta uygulamış olması gerektiğini düşünmektedir.

Eğitimci-yazar Hüseyin Hüsnü Tekışık (1988), yazılarında öğretmenliğe önemli roller yükler:

Öğretmenlik, çocuklarımızı vatanını, milletini seven, onları yüceltmeye çalışan, yapıcı ve yaratıcı, iyi bir insan ve iyi bir yurttaş olarak yetiştirme sanatıdır.

Öğretmenler, yetiştirdiği öğrenciler vasıtasıyla toplumu düzeltir. Devleti güçlendirir. Vatanı yüceltir ve tehlikelerden korur. Bu bakımdan milletlerin selameti de, felaketi de öğretmenlere bağlıdır. ... Bir ülkede, her şeyde temel unsur olan insanı iyi yetiştirmedikten sonra ne yapılırsa yapılsın, o ülkenin kalkınması mümkün değildir. Bu bakımdan öğretmenlik, Türkiye'nin kaderini tâyin eden bir meslektir.

Eğitimci-yazar Hüseyin Hüsnü Tekışık'a (1993) göre, öğretmen nitelikleri şöyle özetlenebilir:

Mesleğini sevecek ve bu mesleği sevdiği için seçecek.

Beden, zihin, ahlak ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı bir kişilik ve karaktere sahip olacak.

Genel kültür sahibi olacak ve genel kültürünü devamlı geliştirecek.

Atatürk inkılaplarına, ilkelerine ve çoğulcu demokrasiye bağlı olacak ve bunları savunacak.

Ailesini, vatanını, milletini sevecek ve daima yüceltmeye çalışacak.

Hür ve bilimsel düşünme gücüne ve geniş bir dünya görüşüne sahip olacak.

İnsan haklarına saygılı olacak ve topluma örnek olma sorumluluğunu duyacak.

Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluğunu bilecek ve yerine getirecek.

İşinde takip fikrine, tertipli, düzenli ve planlı çalışma becerisine sahip olacak.

Olaylar karşısında soğukkanlı ve sabırlı davranacak.

Cesur ve azimli olacak, karşılaştığı güçlükleri yenebilecek.

Mütevazı kişiliği ve kılık kıyafeti ile çevreye örnek olacak.

Mesleğinde gerekli olan alan bilgisine yeterli derecede sahip olacak. Bu bilgileri daima yenileyip geliştirecek.

Mesleğinde araştırmacı, yapıcı ve yaratıcı olacak.

Okuma zevki ve alışkanlığına sahip olacak.

Öğrencilere kendi kendine çalışma, araştırma, öğrenme metot ve tekniklerini öğretecek, öğrenme ortamını hazırlayacak, gerektiğinde onlara yardım ve rehberlik edecek.

Öğrencileri sevecek, onları zihni, ruhi ve bedeni özellikleri bakımından iyi tanıyacak.

Öğrencilerin başarılarını ölçme ve değerlendirme bilgisine sahip olacak ve uygulayacak.

Meslektaşları, veliler ve çevre ile iyi ilişkiler kuracak (3-4).

Tekışık'ın, öğretmen niteliklerini somutlayan düşüncelerinden biri de *Çağdaş Eğitim* dergisinin kapağına yansımıştır. Bu tutum, yazarın öğretmen kavramıyla yakından ilgilendiği, konuyla ilgili görüş ve düşüncelerini yaymaya özel önem verdiği biçiminde değerlendirilmektedir.

Dergi kapağında yer alan düşünceler, bir anlamda, yazarın öğretmenlik tanımı olarak da kabul edilebilir:

Öğretmen; eğitim psikolojisi, gelişim ve öğrenme psikolojisi, eğitim sosyolojisi, program bilgisi, genel ve özel öğretim yöntem ve stratejileri, öğretim teknolojisi ve materyal geliştirme, sınıf yönetimi, öğretimde planlama, değerlendirme ve rehberlikle ilgili bilgi, beceri, deneyim ve davranışlara sahip olmalı ve bunları başarıyla uygulamalıdır (Tekışık, 2002 d).

Yazarın, öğretmen niteliklerini somutlayan düşünceleri, eğitim bilim ilkeleriyle örtüşmektedir. Yazar, öğretmenliği, alan uzmanlığı dışında önemli niteliklere sahip bir meslek dalı olarak tanımlamaktadır. Bu tanımda, eğitim psikolojisi ile sosyolojisi, rehberlik, özel öğretim, öğretim teknolojisi, materyal geliştirme, sınıf yönetimi, planlama vb. ögeler yer almaktadır. Tanımda, öğrenciyi tanıma bakımından önemli olduğu düşünülen eğitim psikolojisi ile sosyolojisi ve rehberlik de önemli bir yer tutmaktadır.

Tekışık, ülkenin geleceği ile ilgili olarak öğretmenliğe olağanüstü roller yüklerken Millî Eğitim Bakanlığının ilgili birimlerinin sorumluluklarını da anımsatır:

Ülkemizdeki olaylara, toplum hayatına, gazete ve televizyonlardaki haberlere bakarsak; milletimizin rahatını, birlik ve beraberliğini, vatanımızın bütünlüğünü, Devletimizi ve cumhuriyetimizi ilgilendiren birçok rahatsızlıkların olduğunu görürüz. Bütün bu rahatsızlıklar, millî eğitim örgütü ve yönetimindeki hataların ve başarısızlıkların sonucudur (Tekışık, 2001 a).

Tekışık (2002 e), öğretmeni alanının uzmanı olarak nitelendirir. Öğretmenin, öğrencileri kendi kendine öğrenmeye yönlendiren bir rehber olması gerektiğini dile getiren yazar, öğretmene, öğrencilere hazır bilgi vermek yerine bilgi edinmenin yollarını öğretmesi; öğrencilere okulu, bilgiyi, bilgi kaynaklarını sevdirmesi; araştırma, okuma alışkanlığı ve zevkini kazandırması vb. önerilerde bulunmaktadır.

Hüseyin Hüsnü Tekışık (2002 f), bilgi toplumunda okulun öğrenci merkezli olduğunu belirterek öğretmenin görevini şöyle tanımlar:

Öğrencilerin fiziksel, zihinsel, duyuşsal, sosyo-ekonomik özelliklerini, ailesini, çevresini, ilgi ve yeteneklerini iyi inceleyip belirlemek,

Öğrencilere; okulu, bilgiyi ve öğrenmeyi sevdirmek, öğrenmeyi öğretmek ve onları kendi kendine öğrenmeye özendirmek,

Kendi kendine çalışarak öğrenmeleri için öğrencilere kaynak kişilerden, yazılı kaynaklardan, çeşitli kaynak, araç ve gereçlerden nasıl yararlanacaklarını, not almayı, özet çıkarmayı, toplanan bilgilerden bir rapor hazırlamayı öğretmek,

Öğrencilere araştırma, inceleme, okuma alışkanlığı ve okuma zevkini kazandırmak,

Öğrencilerin kendi kendine çalışıp öğrenmeleri için okulda ve sınıfta öğrenme ortamını hazırlamak,

Öğrencilere iyi örnek olmak; akıl hocalığı ve rehberlik yapmak, yol göstermek,

Eğitim, öğretim ve öğrenme etkinliklerinin öğrencilerle birlikte planlanmasını, düzenlenmesini, yürütülmesini, karşılaşılan güçlüklerin giderilmesini, sonuçların değerlendirilmesini, hataların düzeltilmesini, noksanların giderilmesini ve eğitimde kaliteyi (tam öğrenme) sağlamak.

Yazar, öğrenme ve öğretme etkinliklerinde öğretmen merkezli yaklaşım yerine öğrenci merkezli bir yaklaşımı yeğlemekte, öğrenme ve öğretme sürecinde öğretmenin kılavuzluk rolünün yanı sıra öğrencilerin kendi kendilerine inceleme ve araştırma yapmalarının önemi üzerinde durmaktadır.

Öğretmenin temel görevinin öğrenmeye (öğrencilerin kendi kendine çalışarak öğrenmesine) rehberlik etmek ve öğrenmeyi kolaylaştırmak olduğunu ifade eden yazar, öğrenmeyi sağlama konusunda ilgi çekici görüşler öne sürmektedir:

Öğretim, öğrenme, genel ve özel öğretim strateji, yöntem ve teknikleriyle ilgili meslek kitaplarını ve diğer yayınları araştırıp inceleyerek; öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları, nasıl öğrendikleri, öğrenme biçimleri, düzeyleri ve engelleri; öğretme ve

öğrenme strateji yöntem ve teknikleri konularıyla ilgili bilgi, beceri ve deneyimlerinizi kontrol ediniz. Eksiklerinizi tamamlayınız.

Bireysel farklılıklar dikkate alınarak ilgi ve ihtiyaçlara uygun kaynak ve materyaller ve gerekli öğretim ve öğrenme etkinliklerinde bütün öğrencilerin başarılı olacağına inanınız.

Öğrencilere okulu, bilgiyi, çalışmayı ve öğrenmeyi sevdiniz. Onları, kendi kendine araştırıp inceleyerek öğrenmeye özendiriniz.

Sınıfta eğitim etkinliklerini öğrenci merkezli hâle getiriniz. Bunun için etkinliklerde öğrencilere sorumluluk veriniz.

Öğrencilerinizin bireysel farklılıklarını, öğrenme biçimlerini, hızlarını, düzeylerini ve engellerini dikkate alarak bu durumlara uygun adil öğrenme ve öğretme imkânları hazırlayınız.

Öğretim ve öğrenme konusuna öğrencilerin ilgi ve dikkatlerini çekiniz.

Önceden öğrenilenlerle, işlenecek konular arasında bağ kurunuz.

Eğitim ve öğrenme etkinliğinin amaç, hedef ve davranışlarının neler olduğunu öğrencilere bildiriniz.

Belirlenen amaç, hedef ve davranışlara nasıl ulaşılacağını öğrencilere açıklayınız.

Dersi özetleyiniz.

Öğrencilerin bilişsel (bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve yeni bilgi üretme, eleştirel düşünme, problem çözme, vb.) duyuşsal ve psiko-motor, yüksek başarı yeterlikleriyle ilgili gelişmeleri değerlendiriniz.

Öğrenme eksikliklerini ve yanlışları değerlendiriniz.

Öğrencilere alıştırma ödevleri veriniz.

Öğrencileri bir sonraki derse hazırlayınız (Tekışık, 2003).

Tekışık'ın öğretmenlerle paylaştığı düşünce ve önerilerinin bir bölümünü kendi meslek yaşamından el ettiği deneyimlere, bir bölümünü de çağdaş eğitim ilkeleriyle ilgili bilgi birikimine dayandırdığı görülmektedir. Yazarın deneyimleri ile bilgi birikimini esas alarak geliştirdiği düşünce ve önerilerinin geneline bakıldığında öğretmenin asıl görevinin öğretimde yol göstericilik olduğu söylenebilir.

Tekışık'ın düşünce ve önerilerinin bütünü göz önüne alındığında öğretmenlikle ilgili şu noktaların öne çıktığı görülmektedir: Alanının uzmanı olmakla birlikte sürekli okuyup araştıran, somut sorunlara somut çözümler üretebilen, meslek yaşamında karşılaştığı sorunlara çözümler üreterek kendi kendini yetiştiren uzman.

Öğretim ve öğrenme etkinliklerini yönetme konusu, öğretmenlikte başarıyı belirleyen önemli niteliklerden biri olarak kabul edilmektedir. Alanının uzmanı bir öğretmenin, öğrenme etkinliklerini yönetme becerisinin, meslekî başarıda önemli öğelerden biri olduğu ifade edilebilir.

Hüseyin Hüsnü Tekışık, öğretim ve öğrenme etkinliklerini yönetme konusunda bazı düşünceler üretmiş, bir öğretmenin sınıfta başarılı olabilmesi için öncelikle öğrencilerle iyi bir iletişim kurması gerektiğini dile getirmiştir. Eğitimci-yazarın, öğretmenin eğitme ve öğretme yeterliklerinden biri olarak kabul ettiği öğretim ve öğrenme etkinliklerinin yönetimi konusuyla ilgili önerileri şöyle özetlenebilir:

Doğru, düzgün, akıcı, güzel ve etkili konuşma becerilerine sahip olmaya ve bu becerileri öğrencilerinize de kazandırmaya çalışınız.

Dikkatli ve şuurlu konuşunuz. Cümlelerinizin kısa ve düzgün, telaffuzunuzun harfleri belirtecek şekilde olmasına dikkat ediniz.

Bir kişinin ilettiği sözlü mesajları doğru algılayınız.

Güzel ve etkili konuşma, etkili dinleme konularında sınıfta öğrencilere iyi örnek olunuz.

Öğrencileri, konuşanların sözünü kesmeden dikkatle dinlemeye alıştırmınız.

Dershanede araç ve gereçleri sınıf ve etkinliklerine ve öğrencilerin rahat çalışmalarına uygun şekilde belirleyip düzenleyiniz.

Davranışlarınız, yüz ifadeniz ve konuşmalarınızla sınıftaki bütün öğrencilere ilgi, sevgi ve şefkat gösteriniz. Onların sevgi ve saygısını kazanınız.

Sınıftaki öğrencileri “problemlı, tembel, başarısız” diye etiketlemeyiniz.

Öğrenci davranışlarını ve başarılarını değerlendirirken objektif ve adaletli olunuz. Öğrencileri ceza ile tehdit etmeyiniz.

Öğrencilerin sınıfta uymaları gereken “Sınıf Kuralları”nı öğretim yılı başında bir ders konusu gibi ele alıp öğrencilerle tartışarak belirleyiniz ve bu kuralları kartona yazıp sınıfta öğrencilerin görebileceği bir yere asınız.

Öğrencilerin okula devamını kontrol ediniz.

Olumsuz bir davranışla karşılaşınca öğrenciyle göz teması kurup olumsuz davranışı ona hissettiriniz. Öğrenci üzerinde değil olumsuz davranış üzerinde durunuz. Nedenlerini araştırıp gerekli önlemleri alarak olumsuz davranışı düzeltiniz.

Olumsuz davranış gösteren ve sınıf düzenini bozan öğrenciler için okul yönetimi, rehber öğretmen ve ana babalarla görüşüp iş birliği yapınız.

Olumlu davranış gösteren öğrencilere gerekince teşekkür ederek pekiştiriniz (Tekişik, 2003).

Öğretim ve öğrenme etkinliklerinin yönetiminde öğretmenlere sunulan önerilerin çağdaş yönetim anlayışını yansıttığı düşünülmektedir. Yazarın kaleme aldığı başmakalede (Tekişik, 2003), sorunlar yerine sorunların kaynağı ve nedenleri üzerinde durulduğu, sınıf yönetimine öğrencilerin etkin katılımının sağlanmasının önerildiği, öğrencinin yakından tanınması ve farklılıkların dikkate alınmasının önemine değinildiği, ceza yerine ödüllendirmenin etkili olacağını değerlendirildiği, sağlıklı bir iletişimin etkisine vurgu yapıldığı, eğitim araç ve gereçlerinin dersliklerde uygun bir biçimde yerleştirilmesinin anımsatıldığı ve öğrenci davranışlarının değerlendirilmesinde objektif ve adaletli olunması konusuna dikkat çekildiği, Türkçenin kullanılmasına özen gösterilmesinin önemle dile getirildiği görülmektedir.

Yazar, yukarıda ifade edilen görüş, düşünce ve önerilerde, öğrenme ve öğretme sürecinde karşılıklı sevgi ve saygının rolünü gündeme getirmekte, çağdaş bir eğitim ve öğretim ortamının yaratılmasında öğretmene çağın gerektirdiği yükümlülükleri anımsatmaktadır.

Sınıf yönetiminde iletişimin rolü yazar açısından önem taşımaktadır. Türkçenin düzgün ve akıcı konuşulması, cümlelerin kısa ve anlaşılır olması, jest ve mimiklerin doğru algılanması vb. noktalara vurgu yapılmasının nedeninin, yazarın öğrenme ve öğretim etkinliklerinde iletişime verdiği önemden kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

Demokratik sınıf yönetiminde öğretmen-öğrenci iş birliğinin sağlanması ile ilgili sunulan somut önerilerden biri de *sınıf kurallarının* öğretmen ve öğrenciler tarafından konuşulup tartışıldıktan sonra yazılarak sınıfa asılmasıdır. Yazarın bu önerisinin Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan ilköğretim ders kitaplarında ne kadar dikkate alındığı merak konusudur.

Hüseyin Hüsnü Tekişik, öğrencilere rehberlik yapmayı da öğretmenin eğitme-öğretme yeterlikleri ve görevlerinden biri olarak görmektedir. Okulda rehberliğin, öğrencilere danışmanlık yapma, yol gösterme ve yardımda bulunmak olduğunu düşünen Tekişik (2003), öğrencilerin okula uyumu, sınıf içi ve sınıf dışı etkinliklerde, çalışma ve öğrenme alışkanlıklarını kazanmada ve başarılı olmada, kişilik geliştirmede, fiziksel ve sosyal gelişmede, ilgi ve yetenekleri tanımada ve geliştirmede, meslek seçiminde; sosyal, psikolojik, cinsel, ekonomik vb. sorunların

çözümünde öğretmenin rehberliğine ihtiyaç duyulduğunu ifade ederek konuyla ilgili düşünce ve önerilerini şöyle sıralamaktadır:

Rehberlik konusunu, meslek kitaplarından ve ilgili diğer kaynaklardan araştırıp inceleyerek öğrencilere yapmanız gereken rehberlikle ilgili bilgi, deneyim ve davranışlarınızı kontrol ediniz.

Yaşantınız, sözleriniz, hareketleriniz ve davranışlarınızla öğrencilerinize iyi bir model olunuz.

Öğrencilerinizi anlamaya, gerekince kendinizi onların yerine koyup sorunlarına onlar gibi bakmaya, onların hissettiklerini yaşamaya çalışınız.

Öğrencilerinizin fiziksel, zihinsel, duyuşsal, psiko-motor, sosyo-ekonomik, aile ve sosyal çevre özelliklerini, bireysel farklılıklarını biliniz ve daima dikkate alınız.

Öğrencilerin ilgi ve yeteneklerini tanıyınız ve onları buna göre yönlendiriniz.

Öğrencilerin bireysel ve grup ihtiyaçlarına duyarlı olunuz. Onların insanlarla olumlu ilişkiler kurmalarına rehberlik ediniz.

Öğrencilerin bireysel gelişimlerini izleyip bununla ilgili sorunların çözümünde yardım ediniz.

Fiziksel gelişim, sosyal, psikolojik, cinsel, madde bağımlılığı, ekonomik vb. sorunların çözümünde, ilgi ve yeteneklerini tanımada ve geliştirmede, meslek seçmede öğrencilere yardımcı olunuz.

Öğrencilerin eğitimi konusunda velilere rehberlik ediniz.

Öğrenci sorunları ile ilgili olarak diğer öğretmenlerle, okul yönetimi, rehberlik uzman ve servisleriyle iş birliği yapınız.

Tekışık, okulda yürütülecek rehberlik hizmetlerine açıklık getirirken rehberliği sadece rehber öğretmenin görevi olarak görmez. Konuyla ilgili düşünce ve önerilerinden, rehberliği her öğretmenin görevi olarak gördüğü anlaşılmaktadır. Okulda rehberlik hizmetlerinin yaygınlaştırılmasına olanak sağlayan bu durum, öğretmenlerin konuyla ilgili hizmet içi eğitim ihtiyacını da beraberinde getirmektedir. Okullara rehber öğretmen atanmasıyla birlikte rehberlik çalışmalarının tamamından ilgili öğretmenlerin sorumlu tutulmaya başlanmasının, sınıf odaklı rehberlik hizmetleri anlayışında yanlış algılamaların önünü açtığı düşünülmektedir. Bu yanlış algının, öğrenciyi yakından tanıma konusunda en avantajlı konumda olan sınıf öğretmenlerinin rehberlik etme vb. görevlerinde bazı sorunları da gündeme getirebileceği öngörülmektedir. Tekışık'ın, rehberlikle ilgili görüş, düşünce ve

önerilerinin bu doğrultuda ele alınmasının, rehberlikle ilgili yaklaşımını anlamak bakımından önem taşıdığı ifade edilebilir.

Öğretmenin Eğitime-Öğretme Yeterlikleri başlığıyla yayımlanan başmakalesinde öğretmen yeterlikleri ile ilgili düşünce ve öneriler geliştiren Tekışık (2004 a), ders dışı eğitim etkinliklerinin, okul yönetimiyle iş birliği yapılarak planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesini de öğretmenlerin görevleri arasında sayar. Öğretmenlerin, ders dışı etkinliklerde sahip olmaları gereken yeterlikler, eğitimci-yazar tarafından şu maddeler altında toplanmaktadır (Tekışık, 2004 a):

Okulunuzun yönetmeliğini ve meslekî eserleri araştırıp inceleyiniz. Deneyimli meslektaşlarınızdan yararlanarak ders dışı etkinlikler ve amaçlar, bu etkinliklerin planlanıp yürütülmesi konularında bilgi sahibi olunuz ve bu bilgileri uygulayarak deneyim kazanınız.

Okul yönetimi ve diğer öğretmenlerle iş birliği yaparak eğitim öğretim sürecini daha verimli kılmaya, öğrencilerin gelişimini sağlamaya yönelik; kurs, seminer, toplantı ve diğer ders dışı eğitim etkinliklerini belirleyiniz.

Belirlenen ders dışı eğitim etkinliklerinin planlanması, düzenlenmesi, yönetilmesi ve değerlendirilmesinde görev alınız.

Öğrencilere eğitsel danışmanlık yapınız.

Okul ve sınıf eğitsel kol etkinliklerine rehberlik yapınız.

Öğrenciler hakkında meslektaşlarınızla iş birliği yapınız.

Öğrenciler hakkında velilerle görüşme yapınız.

Okul ve zümre kurullarına katılınız.

Okul-aile birliği ve veli toplantılarına katılınız.

Bayrak törenini yönetiniz.

Okulda nöbet tutunuz.

Okulun satın alma vb. komisyonlarına katılınız.

3.4. Öğretmen Yetiştirme Konusundaki Görüşleri

Öğretmen yetiştirme konusu, Türk eğitim sisteminde tartışılan sorunlardan biri olagelmıştır. Eğitimci-yazar Hüseyin Hüsnü Tekişik'a (1998 a) göre, millî eğitimin temel sorunu, öğretmen ve yönetici yetiştirmedir. Yazarın, konuyla ilgili çok sayıda bilimsel toplantıya ev sahipliği yaptığı bilinmektedir. Örneğin Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekişik Eğitim Araştırma ve Geliştirme Vakfı'nın, 1995-2009 yıllarında gerçekleştirdiği dokuz ulusal sempozyumdan üçünde öğretmen yetiştirme konusu ele alınmıştır: *Eğitimde Öğretmen Yetiştirme (Mart 1998)*, *Çağdaş Eğitim Sistemlerinde Öğretmen Yetiştirme (Mayıs 2003)*, *Türkiye'nin Öğretmen Yetiştirme Çıkması Ulusal Sempozyumu (Kasım 2009)*. *Türkiye'nin Öğretmen Yetiştirme Çıkması Ulusal Sempozyumu*, adından da anlaşılacağı gibi, öğretmen yetiştirme konusunda yaşandığı düşünülen çıkmaza dikkat çekmek ve çözüm üretmek amacıyla yapılmıştır. Söz konusu sempozyumun açılış konuşmasını yapan Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekişik Eğitim Araştırma ve Geliştirme Vakfı Başkanı Hüseyin Hüsnü Tekişik (2009, s. 3-9), dikkatleri, öğretmen, eğitim yöneticisi ve eğitim deneticisi yetiştirme konusundaki çıkmazlara çekmiştir. Tekişik (1976), çocukların iyi insan, iyi vatandaş olarak yetiştirilmesinin her şeyden önce öğretmen yetiştirmeye bağlı olduğunu ve memleketin geleceğinin öğretmenlerin eseri olacağını düşünmektedir. Gandi'nin "*Bir memlekette yollar, köprüler, hastaneler, üniversiteler yaptırmışsın neye yarar. Ruhlar uyanmadıktan sonra...*" sözüne göndermede bulunan Hüseyin Hüsnü Tekişik, ruhları uyandıracak ve onlara şekil verecek öğretmenin yetiştirilmesinin her şeyden önemli olduğunu, bunun için öğretmen liseleri ile eğitim enstitüleri konusunun ciddiyetle ele alınması gerektiğini belirtmektedir. Tekişik ayrıca, Millî Eğitim Bakanlığının, öğretmenin hizmet içinde yetişmesini sağlayacak yayınlar çıkarmasının önemine işaret etmektedir. Tekişik, kurs ve seminerlerin amacının, hatır için adam çağırarak ve deniz kenarında iyi tatil geçirtmek olmaması gerektiğini dile getirmektedir. Bu ifadenin, yazarın, hizmet içi eğitim etkinliklerine katılan öğretmenlerin belirlenmesinde nesnel ölçütlerin bir yana bırakıldığı konusundaki endişelerinden kaynaklandığı sanılmaktadır.

Bugün ülkemizin üstün nitelikli, alanında uzman olan idealist öğretmenlere şiddetle ihtiyacı vardır. Bu öğretmenler ancak çok dikkatli ve planlı bir şekilde kurulan eğitim fakültelerinde, bilimsel yaklaşımlara uygun şekilde hazırlanan programların başarıyla uygulanabileceği noksansız altyapıyla, geçmişte idealist

öğretmenleri yetiştirmiş olan öğretmen okulu ve köy enstitülerinde öğretmenlik ruhu ortamını yaratacak, kendini öğretmenlik mesleğine ve öğretmen yetiştirmeye adanmış, alanında seçkin bir yeri olan uzman öğretim üyeleri tarafından yetiştirilebilir (Tekışık, 2005).

Yazar, köy enstitüleri ile öğretmen okullarının, geçmişte idealist öğretmenleri yetiştiren eğitim kurumları olduğunu düşünmektedir. Eğitimci-yazar, idealist öğretmen yetiştirme konusunda eğitim fakültelerinden beklentilerini ifade etmektedir.

Tekışık, Sivas Öğretmen Okulu ile ilgili bir izlenimi okurlarıyla da paylaşmaktadır:

Saçları ağarmış iki kişiden veya iki genç öğretmenden biri diğerine içtenlikle ağabey veya abla diyor ve saygı gösteriyorsa, orada bir Sivas Öğretmen Okulu terbiyesi vardır. Bir alttaki sınıflarda okuyanların, üst sınıflardakilere duyduğu saygı, sevgi ve gönül bağı idi bu.

Yalnız Sivas Öğretmen Okulu ve mezunları mı böyleydi? Elbette ki hayır. Sivas Öğretmen Okulu sadece içinde yetiştiğim bir örnekti. Diğer öğretmen okulları ve köy enstitüleri de öyleydi. Bu okullar, aynı hava, aynı ruh, aynı eğitimle, Anadolu'nun her yerine, dağ başlarındaki ıssız köylere seve seve giden idealist öğretmen kuşakları yetiştirmişlerdi. Bu okulların mezunlarında da aynı ideal, aynı sevdâ, aynı gönül bağı, aynı sevgi, aynı saygı ve aynı özlem vardır (Tekışık, 2010, s. 46).

Köy enstitülerinde öğrencilerin demokratik eğitim ilkelerine göre yaparak yaşayarak, üretici bir yöntem uygulayarak, öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği bilgilerin yanında, köyde geçerli olan tarım, demircilik, marangozluk, kooperatifçilik ve dikiş konularında da bilgi ve beceri sahibi olduklarını belirten Tekışık (2006), köylünün cehaletinden ve köylerin geri kalmışlığından menfaat sağlamak isteyen bazı kimseler ve siyasilerin, enstitüleri kapattığını dile getirmektedir. Yazarın bu tutumunun, köy enstitüleri pratiğinin tanığı olmasının da ötesinde önem taşıdığı ifade edilebilir.

Tekışık'a (1990 a) göre, öğretmen okulları, 1970'li yıllara kadar, ülkemizin ihtiyacı olan öğretmenleri, meslek ideali ve formasyonu bakımından gereği gibi yetiştirmiştir.

Atatürk ilke ve devrimlerine bağlılığını cumhuriyet devrimini yaşatma ve geliştirme pratiğine dökken emekli öğretmen-yazar Tekışık'ın, 1996 yılında, Sivas

Öğretmen Okulu mezunu bir grup arkadaşı ile birlikte Anıtkabir’i ziyareti sırasında, Mustafa Kemal Atatürk’e hitaben özel deftere yazdığı mesajın, yazarın düşünce ve eylem dünyasını tanımak bakımından önem taşıdığı düşünülmektedir:

Sizin gösterdiğiniz yolda, Türk milletinin eğitim hizmetine gönül ve bir ömür verdik. Fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller yetiştirmek için saçlarımızı ağartmanın mutluluğuna eriştik.

Ömrümüzün sonuna kadar, gösterdiğiniz yola devam edeceğimizi en derin saygularımızla arz ediyoruz (Tekışık, 2010, s. 49).

Öğretmen yetiştirme konusunda gerekenlerin yapılmadığını saptayan Tekışık (1994), 1994 yılında ifade ettiği görüşlerde, ülkemizde öğretmen yetiştirme konusunun 10-15 yıl boyunca ihmal edildiğini, konuyu gündeme getiren düşüncelere karşın önlem alınmadığını belirtir.

Tekışık, nakil ve atamaların yanı sıra, öğretmen yetiştirme konusunda yaşandığını düşündüğü politik müdahaleleri eleştirmiş, politikacıların, millî eğitimde söz sahibi olmalarını onaylamamıştır. Tekışık (1977), okullarda, millî eğitimin gerçek amacının değil, günlük politikanın, hatta sokak politikasının hâkim olduğu görüşünü savunur ve politik müdahaleleri şöyle tanımlar: “*Millî Eğitim Bakanlığı Partisi*”

Günümüzde eğitim fakültelerinden mezun olmayanlara öğretmenlik olanağının sağlanması, tartışma konusudur. Öğretmenlik formasyon eğitiminin tezsiz yüksek lisans adıyla sürdürülmesine bazı uzmanların da sıcak bakmadığı bilinmektedir. Örneğin Güney (2011, s. 27), öğretmen adaylarının tezsiz yüksek lisans eğitimiyle mesleğe hazırlanmalarını, eğitim öğretimde gerilemenin ve nitelikli öğretmen yetiştirememenin gerekçelerinden biri olduğunu düşünmektedir.

Tekışık (1977 a), öğretmen yetiştiren kurumlardan mezun olmayanlara öğretmenlik olanağı sağlanmasına 1977 yılında tepki göstermiş, farklı kaynaklardan yapılan öğretmen atamaları ile ilgili olarak dönemin Millî Eğitim Bakanı Nahit Menteşe’ye açık mektup yazarak öğretmenlikle ilgisi bulunmayan başka meslek grubu mezunlarının öğretmenliğe yöneltileceği ve okullarda görevlendirileceği konusunun hükümet programlarında yer almasını eleştiri konusu yapmıştır.

Yazarın, 1992 ve sonrasında, aralarında iktisatçı, maliyeci, işletmeci, ilahiyatçı, sanat tarihçisi, tekstilci, dökümcü, beslenme uzmanı, eczacı, kimyacı, diş hekimi, ziraatçı, veteriner vb. mesleklerden yaklaşık 150 bin dolayında kişinin ilköğretim okullarında sınıf öğretmeni olarak görevlendirilmesine yönelik sert tepki

gösterdiği bilinmektedir. Öğretmenlikle ilgisi bulunmayan çok sayıda ve farklı kaynaklardan sınıf öğretmenliğine yapılan atamalara, millî eğitim tarihimizde rastlanmadığını belirten Tekışık (2003 a; 2003 c), Millî Eğitim Bakanlığının bu tutumunu, Devletten iyi öğretmen ve iyi eğitim bekleyen çocuklarımıza yapılan ihanet olarak görmektedir.

Hüseyin Hüsnü Tekışık (1977; 1977 c), öğretmen okullarında meslek derslerinin kaldırılarak meslek dersi öğretmenlerinin dağıtılması, öğretmen okullarının, adından başka öğretmenlikle hiçbir ilgisi olmadığını düşündüğü öğretmen liselerine dönüştürülmesini Türkiye’de öğretmen kaynağının toptan kurutulması olarak nitelendirir.

Bir ülke için en garantili ve kârlı yatırım eğitime yapılan yardımdır. Eğitimde de kârlı ve garantili yatırım öğretmene yapılan yatırımdır. Bu nedenle öğretmenlik ekonomik yönden çok cazip hâle getirilmeli; Doğu, Güneydoğu ve köylere atanacak öğretmenlere o yerin mahrumiyet derecesine göre farklı bir ücret verilmeli; öğretmenlerin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimi için gerekli bütçe, öğretim elemanı, bina ve diğer altyapı ihtiyaçları belirlenip öncelikle karşılanmalıdır (Tekışık, 2005 a).

Hüseyin Hüsnü Tekışık’ın, öğretmen yetiştirme konusunda kaleme aldığı düşünce ve önerileri sık sık yinelediği görülmektedir. Bunda Millî Eğitim Bakanlığının, yazar tarafından gündeme getirilen önerileri, siyasal ya da ekonomik nedenlerden dolayı yaşama geçirmemesinin etkili olduğu söylenebilir.

Tekışık (2008), 1970’li yıllar ve sonrasını, öğretmen yetiştirmenin ülkemizde sorun hâline geldiği ve günümüze kadar çözümlenemediği yıllar olarak görmekte; nitelikli öğretim elemanı, program ve diğer altyapı yetersizliği ve Millî Eğitim Bakanlığının ilgisizliği nedeniyle üniversitelerde (eğitim fakültelerinde) istenen nitelikte ve sayıda öğretmen yetiştirilemediğini, böylece ülkemizde *öğretmen yetiştirme sorununun* belirgin olarak ortaya çıktığını düşünmektedir.

Tekışık (1982), öğretmen yetiştirme gibi çok önemli bir konunun *yüksek eğitime* havale edilip tesadüflere bırakılamayacağını, millî eğitim ne kadar iyi düzenlenirse düzenlensin, bu düzenlenmenin hedefine ulaşması ve Türk millî eğitiminin amaçlarının gerçekleşmesinin, her şeyden önce öğretmenin iyi yetişmiş olmasına bağlı olduğunu ileri sürmektedir.

Tekışık’a (1978) göre, öğretmen yetiştirme gibi çok önemli bir konu, politik ve benzeri nedenlerle aceleye getirilmemeli, bakanlık yetkilileri, geçmişte olduğu

gibi *her şeyi ben bilirim* demeyip bu konuda üniversite ve diğer yetkililerle iş birliği hâlinde çalışmalıdır.

Tekışık'ın (2007 a), öğretmen yetiştirme sisteminin geliştirilmesi amacıyla önerdiği *Öğretmen Şûrası* önerisi, ilgi çekicidir Buna göre her yıl eğitim-öğretim yılının ikinci döneminin başında, öğretmen yetiştiren fakültelerin yöneticileriyle, o ildeki millî eğitim müdürü, okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarının yöneticileri bir araya gelerek 1-2 ya da gerektiği gün kadar çalışıp, öğretmen yetiştirme ve eğitim öğretimdeki istihdam sorunlarını ve çözüm yollarını görüşmeli ve toplantılar geleneksel hâle getirilmelidir. İllerde yapılan öğretmen şûralarında gündeme getirilen sorun, eleştiri ve öneriler ile alınan kararlar, bir sonraki eğitim öğretim yılının başında, ulusal çapta yapılacak bir toplantıyla ele alınarak tartışılmalı ve *ulusal öğretmen yetiştirme politikamız* buna göre belirlenmelidir. Toplantılar geleneksel hâle getirilmeli ve bu toplantılara *Öğretmen Yetiştirme Şûrası* adı verilmelidir.

Karagözoğlu ve Tekışık (2010, s. 2), insan gücü planlamasında eğitim sektörünün *insan yetiştiren sanayi* olarak tanımlandığını, söz konusu sektörün temel girdilerinden en önemlisinin *öğretmen* olduğu, bu özelliği nedeniyle ülkenin öğretmen yetiştirme modeli ve politikasının o ülkenin insan gücünü sağlamada önemli etken olarak kabul edildiğini belirtmektedir.

Tekışık'a (2007 a) göre, çocuklarımızın, gençlerimizin ve milletimizin gelecekte çekeceği bütün sıkıntıların ve yaşayacakları bütün sorunların gerçek sorumlusu ve suçlusu, bugün öğretmenleri ve eğitimcileri yetiştirme görevini üstlenip de bu görevi gereği gibi yapamayan sorumlulardır. Bu ifade, yazarın, öğretmenleri ve eğitimcileri yetiştirme konusundaki aksaklıklardan, ülkenin kaderini elinde tutan siyasetçileri sorumlu tuttuğu anlaşılmaktadır.

Tekışık'ın öğretmen yetiştirme ile ilgili çeşitli tarihlerde gündeme getirdiği diğer görüş ve öneriler kısaca şöyle özetlenebilir:

- Millî Eğitim Bakanlığı, öğretmenlik mesleğinde ihtisas ve başarıya bir değer kazandırabilmek için 1739 sayılı Kanun'un 45 ve 48. maddelerinde bahsi geçen yönetmelikleri daha fazla zaman kaybetmeden çıkarmalıdır. Yükselme, tayin ve nakillerde bu yönetmelikler dikkatle uygulanmalıdır. Bakanlık, ihtisas ve meslekteki başarıya önem verildiğini her derecede yapacağı tayinlerde bizzat gösterilmelidir (Tekışık, 1978).

- Öğretmenlerin hizmet içinde devamlı yetişmesi sağlanmalıdır. Bunun için Talim ve Terbiye Dairesi, öğretmenlik mesleğini ve eğitim idareciliğini geliştirme görevini ciddiyetle yerine getirmelidir (Tekışık, 1978).
- Millî eğitime yönetici, teftiş (müfettiş) ve öğretmen yetiştiren kuruluşlara öğretim elemanı yetiştirmek amacıyla *Millî Eğitim Akademisi* kurulmalıdır (Tekışık, 1988 a).
- Kaliteli öğretmen yetiştirilmelidir (Tekışık, 1977).
- Bakanlık, Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK), Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) ve eğitim fakültesi dekanlarından oluşan *Öğretmen Yetiştirme Yüksek Danışma Kurulu* oluşturulmalıdır (Tekışık, 1988; Tekışık, 1989).
- *Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürlüğü* kurulmalıdır (Tekışık, 1988; Tekışık, 1989).
- Öğretmen liseleri yatılı *Öğretmen Kolejleri* hâline getirilmeli, bu kolejlerde, programlara, genel derslerden başka, öğrencileri öğretmenliğe hazırlayıcı ve yönlendirici dersler konmalı, öğrencilere öğretmenlik ideali aşılmalıdır (Tekışık, 1989).
- Öğretmen kolejlerine ilkokuldan itibaren en yetenekli öğrenciler sınavla alınmalı, bu okulları bitiren öğrenciler doğrudan eğitim fakültelerine devam edebilmelidir (Tekışık, 1989).
- Öğretmen dernekleri politikayla uğraşmayı bırakıp öğretmenlik mesleğinin gelişmesine, öğretmenlerin devamlı meslek içinde yetişmesine ve özlük haklarıyla ilgili meslekî sorunlara yönelik faaliyetlere dönmelidir (Tekışık, 1978).
- Öğretmen yetiştirme görevi sadece 2-3 üniversite ya da 10-15 fakülteye verilmelidir (Tekışık, 1989).
- İlkokul öğretmenliğinden doçent ve profesörlüğe kadar yükselen eğitimcilere, öğretmen yetiştiren fakültelerin dekanlık ya da bölüm başkanlığı gibi sorumluluklar verilmelidir (Tekışık, 1989).
- Millî eğitim bütçesinden ayrılan hizmet içi ödeneğinin en ekonomik ve en iyi biçimde nasıl harcanacağı konusu araştırılmalıdır (Tekışık, 1989).

- Kapatılan eğitim enstitüsü ve öğretmen liselerinin bina ve diğer tesislerinin tamamı, depolarda çürümeye terk edilen kütüphaneleri tekrar öğretmen yetiştirme işine tahsis edilmeli ve buralarda *Hizmet İçi Eğitim Merkezleri* kurulmalıdır (Tekışık, 1989).
- İl ve ilçelerde, millî eğitim müdürlüklerine bağlı *Hizmet İçi Eğitim Şubeleri* oluşturulmalıdır (Tekışık, 1989).
- Öğretmen yetiştiren kurumların programlarına hizmet içi eğitim dersleri konmalıdır (Tekışık, 1989).
- Hizmet İçi Eğitim Dairesinde *Öğretmen Meslek Kitapları ve Dokümantasyon Şubesi* kurulmalı, bu şube, *meslek kitapları ve hizmet içi eğitim dergisi* çıkarmalı, *Hizmet İçi Eğitim Merkezleri* ve ilçelerde *Öğretmen Meslek Kitapları ve Eğitim Araçları Merkezinin* kurulmasını sağlamalıdır (Tekışık, 1989). (Tekışık'ın hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimle ilgili benzer düşünce ve önerileri 1991 yılında yayımlanan bir makalede de yinelenmiştir.) (Tekışık, 1991).
- Meslekî yayınların, hizmet içinde önemli bir rolü vardır. Millî Eğitim Bakanlığı, her öğretim kademesiyle ilgili meslek dergileri ve 1950-1970 yıllarında olduğu gibi meslek kitapları yayımlamalıdır (Tekışık, 2009).
- Hizmet içi eğitimin odak noktası, öğretmenin çalıştığı okul ve dersane olmalıdır (Tekışık, 1989).
- Öğretmen adaylarının hizmet öncesinde en iyi şekilde yetiştirebilmeleri için gerekli bütün önlemler alınmalıdır (Tekışık, 1994).
- Hizmet içi eğitim, kısa zamanda bütün öğretmenlere hizmet götürerek illerde ve yılın 12 ayında devam edecek şekilde planlanıp yürütülmelidir (Tekışık, 1994).
- Üstün başarılı öğretmen ve yöneticilerin ödünlendirilmesinde yeni bir sistem getirilmeli, ödül, meslekte ilerleme ve terfilerde tercih nedeni olmalıdır (Tekışık, 1989).
- Kendilerini yetiştiren öğretmenlere öğretim üyeliğine kadar ilerleme yolu açılmalıdır (Tekışık, 1989).
- Eğitim fakültelerinin sınıf öğretmenliği ana bilim dalında, eğitim yönetimi dersi okutulmalıdır (26.06.2011 Tarihli Görüşme).

- Atatürk ilkelerinin ve devrimlerinin zaman zaman engellenmek ve onun emaneti olan cumhuriyetin tehlikeye düşürülmek istendiği Türkiye’de öğretmen yetiştirme görev ve sorumluluğu belli, güvenilir bir kuruluşa verilmelidir. Bunun için en uygun olan bir *Öğretmen Üniversitesinin* kurulmasıdır. Bu kuruluşun, ilerde ne başına buyruk, ne de politik uydu olmaması için gereken önlemler alınmalıdır. Öğretmen sadece bu kuruluş tarafından yetiştirilmelidir (Tekışık, 1981).
- *Öğretmen Üniversiteleri* kurulmalı, (TBMM Araştırma Komisyonu Raporuna dayanarak) söz konusu üniversitelerde öğrenim süresi 5 yıla çıkarılmalı, 5. yıl tamamen uygulamaya dönük olmalıdır (Tekışık, 1997 a; Tekışık, 2007a).
- Eğer çocuklarımızın en iyi öğretmenler elinde, en iyi biçimde yetişmesini, demokrasimizin korunmasını ve memleketimizin kalkınmasını istiyorsak, millî eğitime en azından millî savunma kadar değer verilmesi, öğretmen yetiştirme statüsünün subay yetiştirme seviyesine getirilmesi gerekir (Tekışık, 1981, s. 14).
- Eğitim fakülteleri yatılı olmalı ve öğretmen adaylarına mecburi hizmet yükümlülüğü getirilmelidir (Tekışık, 1997 a).
- Hizmet öncesi eğitimde, öğretmenlerin genel kültür, özel alan eğitimi, pedagojik formasyon, okuma zevki, okuma alışkanlığı ve meslek ideali bakımından gereği gibi yetiştirilmeleri için gerekli bütün önlemler alınmalıdır (Tekışık, 1997 a; Tekışık, 2001 a).
- Öğretmenlerin, hizmet içi eğitim kursu ve seminerlerinden aldığı başarı belgelerinin kredilendirilmeleri ve bu kredilerin terfilerde, meslekte ilerlemede ölçü olması sağlanmalıdır (Tekışık, 1981, s. 19).
- Hizmet içi eğitimi sırasında yapılan örnek çalışmalar, dergide makale hâlinde, daha geniş çalışmalar da film, diya, film şeridi hâline getirilmeli ve kitap hâlinde yayınlanmalıdır (Tekışık, 1981, s. 18-19).
- Türkiye’nin jeopolitik durumu ve siyasi yapısı gereği öğretmen adaylarının Atatürk ilke ve devrimlerine, Türkiye Cumhuriyeti’ne, demokrasiye ve laikliğe inanmış ve bunları koruyan, öğreten birer ülkü eri olarak eğitilmeleri sağlanmalıdır (Tekışık, 2001 b).

- *Ülkü eri öğretmen* demek, Atatürk ilke ve devrimlerine, demokrasiye inanmış, laikliği ve sosyal adaleti özümsemiş, vatanına, bayrağına, cumhuriyete yürekten bağlı ve vatanın her köşesinde kutsal öğretmenlik görevini seve seve yapacak özverili kişi demektir (Karagözoğlu ve Tekışık, 2010, s. 1)
- Öğretmen yetiştirme konusunda ortaya çıkan yeni bir durum da eğitim fakültelerinin yanı sıra fen-edebiyat fakültelerinin de öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumu olarak görülmeleridir. Fen-edebiyat fakültelerinin kuruluş amaçları arasında öğretmen yetiştirmenin olmadığı herkesçe bilinmektedir. Öğretmen açığını gidermek amacıyla zaman zaman fen-edebiyat fakültesi mezunlarının bir pedagojik formasyondan geçirilerek öğretmen olarak atandıkları görülmüşse de çağdaş öğretmenlik niteliklerinin çok çeşitlendiği ve yükseldiği günümüzde eğitim fakültelerinin temel görevinin bir diğer kuruluşa verilmesinin yararlı bir girişim olduğu söylenemez (Karagözoğlu ve Tekışık, 2010, s. 3).
- Eğitim fakültelerinde geleneksel sistemle öğretmen yetiştiren öğretim elemanları yerine *Bilgi Çağının* öğretmenini yetiştirecek niteliklere sahip öğretim elemanlarının görevlendirilmesi gerekir (Karagözoğlu ve Tekışık, 2010, s. 3).
- Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da karşılaşılan eğitim sorunlarının başında buralarda görev yapacak öğretmenlerin bu bölgelerin ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte yetiştirilmemiş olması gelmektedir. Bu önemli sorunun çözümü için iki aşamalı bir öğretmen eğitimi uygulamaya konulabilir. Bu bölgelerde, hizmet içi eğitiminden geçirilecek başarılı ve deneyimli öğretmen, yönetici ve müfettişler görevlendirilmelidir (Karagözoğlu ve Tekışık, 2001, 278).
- Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde öğretmen ihtiyacının geçici bir önlem olarak mahallen karşılanması için; lise, kız ve erkek teknik okullarını bitiren kızlar ve askerliğini yapan erkekler bir sınav ve mülakattan geçirilip en az altı aylık eğitimlik kursundan sonra; okul öncesi, ilköğretim ve halk eğitiminde öğretmen yardımcısı olarak görevlendirilmelidir (Karagözoğlu ve Tekışık, 2001, 278).

- Çağın ve ülkemizin ihtiyacı olan öğretmen ve eğitimcilerin kişilik özellikleri, meslek, uzmanlık, başöğretmenlik, eğitim yöneticiliği ve eğitim müfettişliği yeterlikleri Millî Eğitim Bakanlığı ve üniversite iş birliğiyle belirlenmeli, bakanlık, bu yeterliklerle ilgili yayınları başlatmalıdır (Tekışık, 2005 a).
- Bugün öğretmen yetiştirecek olan 60 eğitim fakültesi 43 üniversiteye bağlıdır ve bu fakülteler ilgi, ödenek ve diğer imkânlar bakımından en sonda yer almaktadır (Tekışık, 2005 a).
- Anadolu öğretmen liseleri, öğretmen yetiştiren kurumların *hazırlık okulları* hâline getirilmeli, öğretmen yetiştiren fakülte ve yüksekokulların birinci kademesi olarak düşünülmelidir (Tekışık, 2005 a; Tekışık, 1990 a).
- Meslekî ve teknik eğitim fakültelerine alınacak öğrenciler, bu alandaki orta dereceli okul mezunları arasından özel bir sınav ve mülakatla seçilmelidir (Tekışık, 2005 a).
- (Anadolu öğretmen liseleri ile meslekî ve teknik eğitim fakültelerine alınacak) Bu öğrenciler öğretmenlik mesleğine gönül veren; gerekli meslek bilgi, beceri ve davranışlarını kazanan; okuma, araştırma ve inceleme alışkanlığına sahip; bilgisayar ve bilgi teknolojilerini kullanabilen; eğitim ve öğretmenlik mesleği ile ilgili gelişmeleri ve meslekî yayınları sürekli takip ederek kendini meslek hayatı boyunca devamlı yetiştiren; vatanın her yerinde seve seve görev yapmak isteyen, en zor şartlarda dahi başarılı olma azmi ve iradesine sahip üstün nitelikli idealist öğretmen kuşakları olarak yetiştirilmelidir (Tekışık, 2005 a).

Öğretmen yetiştirme sorununun temelli çözümü için *Öğretmen Üniversiteleri* kurulması gerektiğini öne süren Tekışık'ın (1981; 2007 a), öğretmen yetiştirme konusunda ileri sürdüğü düşünce ve öneriler arasında dikkat çekici olanlar kısaca şöyle özetlenebilir: Kaliteli öğretmen yetiştirilmeli, *Millî Eğitim Akademisi* ve *Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürlüğü* kurulmalı, öğretmen liseleri öğretmen kolejlerine dönüştürülerek yatılı hâle getirilmeli, *Öğretmen Yetiştirme Yüksek Danışma Kurulu* oluşturulmalı, öğretmen yetiştiren fakülte sayısı sınırlandırılmalı, il ve ilçelerde hizmet içi eğitim şubeleri oluşturulmalı, *Öğretmen Üniversiteleri*

kurulmalı ve eğitim fakültelerinde yatılı eğitim verilmeli, hizmet içi eğitim sistemli olmalı, Doğu ve Güneydoğu'da görev yapacak öğretmenler bölgede çalışabilecek biçimde yetiştirilmeli, Doğu ve Güneydoğu'da öğretmen ihtiyacının karşılanması amacıyla lise ya da kız-erkek teknik eğitim kurumlarından mezun olan gençler altı aylık bir eğitimden geçirildikten sonra örgün ya da yaygın eğitim kurumlarında yardımcı öğretmen olarak görevlendirilmelidir.

Tekışık'ın (2009 b), Atatürk zamanında uygulanan öğretmen yetiştirme modellerine sık sık vurguda bulunduğu ve başmakalelerinde konuyu önemle işlediği görülmektedir. Yazarın, Kurtuluş Savaşı ve cumhuriyetin ilk yıllarında uygulanan öğretmen yetiştirme pratiğiyle ilgili düşünceleri şöyle özetlenebilir: Atatürk, Kurtuluş Savaşı'nda düşman Polatlı'ya gelip dayandığı sırada, 16-21 Temmuz 1921'de Ankara'da *Eğitim Kongresi*'ni açmıştır. Yurdumuzun düşmandan kurtarılmasını sağlayan Atatürk ve arkadaşları, vatanın ve milletin gerçek kurtuluşunu eğitimden ve öğretmenlerden bekliyorlardı. Bu amaçla, nitelikli idealist öğretmenler yetiştirmek için henüz cumhuriyet kurulmadan Anadolu'da 20 öğretmen okulu faaliyete geçirilmiştir. Devlet bütçesinin çok yetersiz olduğu, milletvekillerinin han odalarında kaldığı yıllarda *Öğretmen Okullarına Yardım Kanunu* çıkarılarak yeni öğretmen okulu binaları ve *Gazi Terbiye* binası yapılmış ve donatımı sağlanmış, *Pedagoji Bölümü* açılmıştır. 1937-1938'de Ankara'da *Erkek Teknik ve Kız Teknik Öğretmen Okulları* kurulmuştur. 1940'da *köy enstitüleri*, 1946'da *eğitim enstitüleri*, 1959'da ise *yüksek öğretmen okulu* açılmış, en deneyimli ve başarılı eğitimciler bu okullara yönetici ve öğretmen olarak atanmışlardır. En yetenekli ve başarılı öğrenciler, öğretmen yetiştiren kurumlara alınmıştır. Bu öğrenciler; meslekî bilgi, beceri ve davranışın yanı sıra okuma-araştırma ve inceleme alışkanlığına sahip; meslekî yayınları ve gelişmeleri devamlı takip eden, evinde meslek kitaplığı kuran, okuttuğundan daha çok okuyan, kendini hizmet içinde yetiştirmede, millî eğitime daha iyi ve daha çok hizmette birbiri ile yarışan, vatanın yokluk içindeki her köşesinde seve seve çalışan, millî eğitime hizmet sevdalısı idealist öğretmen kuşakları olarak yetiştirilmiştir.

Öğretmenlik Mesleğinin Öğretmen, Uzman Öğretmen ve Başöğretmen Olmak Üzere Üç Kariyer Basamağına Ayrılması Hakkında Kanun'la ilgili düşüncelerini Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne yazılı olarak bildiren Hüseyin Hüsnü Tekışık (2004), öğretmenliğin kariyer basamaklarına ayrılmasını olumlu karşılamış,

uygulamayı geç kalmış bir reform olarak nitelendirmiştir. Yazar, sözü edilen Yasa'nın uygulanması ile ilgili beklentilerini şu maddeler altında toplamaktadır:

Öğretmenlik mesleğinin önemini artırır ve meslek cazip hâle getirilir.

Öğretmenlik, herkesin yapabileceği bir meslek durumundan kurtarılır.

Öğretmenler mesleklerinde kendilerini yetiştirmeye ve geliştirmeye teşvik edilir.

Bugün millî eğitimde görev yapan 500 binden fazla öğretmenin meslekte kendilerini yetiştirmesi (hizmet içi eğitim) en yaygın şekilde, en kısa zamanda ve en ekonomik biçimde sağlanır.

Öğretmenler arasında, meslekte kendini yetiştirme ve yükselmede rekabet sağlanır.

Öğretmenlerin alanında uzman olmaları ve kendilerini meslek hayatı boyunca devamlı yetiştirmeleri sağlanır.

Öğretmenlerin, eğitim biliminin ve teknolojinin en son verilerini öğrenmeleri ve uygulamaları sağlanır.

Öğretmenlik mesleğinde ve eğitimde kalite yükselir.

Yetenekli, çalışkan ve başarılı öğretmenlerin çalışmayan ve başarısız olanlardan ayrılması ve başarılı olanların ödüllendirilmesi sağlanır (Tekişik, 2004).

Öğretmenliğin kariyer basamaklarına ayrılmasının, okullardaki başarısızlığın temel nedeni olarak gördüğü öğretmenlerin kalite yetersizliği sorununu ortadan kaldıracığını belirten Tekişik'in, yukarıda yer verilen önerileri şöyle özetlenebilir: Öğretmenlik cazip hâle gelir ve herkesin yapacağı meslek olmaktan çıkar, hizmet içinde yetişme teşvik edilir, kendini yetiştirme ve görevde yükselmede rekabet sağlanır, eğitimde kalite yükselir, yetenekli ve başarılı öğretmenler ödüllendirilir, alan uzmanlığı sağlanır.

Tekişik'in, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da yaşanan öğretmen açığının kapatılması için dile getirdiği "Lise ya da kız-erkek teknik eğitim kurumlarından mezun olan gençler altı aylık bir eğitimden geçirildikten sonra örgün ya da yaygın eğitim kurumlarında yardımcı öğretmen olarak görevlendirilmeli." önerisi, 1930'lu yıllarda, köy okullarında görevlendirmek amacıyla açılan eğitim kurslarını çağrıştırmaktadır. Doğu ve Güneydoğu'da özellikle 1980'li yıllarda gündeme gelen şiddet olaylarında öğretmenlerin şehit düşmesi, ödenek ve vb. gerekçelerle yeterli personel atanmaması, bölge koşullarına uyum sağlama sıkıntısı çeken öğretmenlerin görev sırasında karşılaştıkları sorunlar vb. etkenlerden kaynaklanan öğretmen

açığının, bölgeyi tanıyan ve bölgeye özgü zorluklarla başa çıkma yeteneğine sahip olabileceği düşünülen *yardımcı öğretmenler* tarafından karşılanması önerisiyle ilgili herhangi bir resmî girişim söz konusu olmamıştır.

Tekışık'ın, öğretmen yetiştirme ile ilgili önerilerinden bazılarının yaşama geçirildiği gözlenmektedir. 1988 yılında Tekışık tarafından gündeme getirilen *Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürlüğü* kurulması önerisi, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından dikkate alınmıştır. Benzer durum *Millî Eğitim Akademisi* için de söylenebilir. Yazarın 18 Temmuz 1988 yılında toplanan 12. Millî Eğitim Şûrası'na sunduğu ve 1988 yılında kaleme aldığı bir başmakaleyle eğitim kamuoyunun gündemine taşıdığı *Millî Eğitim Akademisi* kurulması önerisi de Millî Eğitim Bakanlığınca kabul edilmiştir.

Yazarın, öğretmen yetiştirme konusuna çözüm üretmek amacıyla kamuoyuyla paylaştığı *Öğretmen Üniversitesi* kurulması ve öğretmen yetiştiren fakültelerin sayısına sınırlama getirilmesi önerisinin yaşama geçirilmediği görülmektedir. Tekışık'ın, öğretmen kalitesini arttıracığı düşüncesiyle kurulmasını istediği *Öğretmen Üniversitelerinin*, Millî Eğitim Bakanlığı ve Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) tarafından yeterince tartışılmadığı değerlendirilmektedir. Önerinin gündeme getirildiği 1980'li yıllardan bu yana öğretmen yetiştiren fakülte sayısında dikkat çekici bir artış gözlenmekte ve öğretmen kalitesi konusunda ciddi kaygılar dile getirilmektedir.

Tekışık'ın, öğretmen yetiştirme konusunda sunduğu öneriler arasında okuma, yazma, inceleme, araştırma vb. yer almakla birlikte meslekî gelişmeyi yaşamın bir parçası olarak görerek yaşamla ilişkilendirdiği söylenebilir. Yazara göre (Tekışık, 2002 b) bilginin ana kaynağı yaşamdır:

Hayat, öğrenim süresi ömür boyu devam eden bir Eğitim Üniversitesidir. Meslek hayatınızda karşılaştığınız ve karşılaşacağınız her olay ve problem bir Meslek Dersidir. Bu dersleri ne kadar iyi değerlendirir ve kendinizi yetiştirirseniz mesleğinizde o kadar başarılı ve güçlü olursunuz.

Eğitimci-yazar Hüseyin Hüsnü Tekışık'ın, öğretmen yetiştirme konusunda üzerinde önemle durduğu noktaların başında hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimi gelmektedir. Yazar, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitiminin yanı sıra öğretmenlerin kendi kendilerini yetiştirmeleriyle ilgili olarak da çeşitli görüşler ileri sürmüştür. Yazar, eğiticilik görev ve sorumluluğunu üzerine alan bir kimsenin, ilk önce kendini eğiterek başkalarını eğitebilme yeterliğine sahip olabileceğini, meslek hayatında

edinilen bilgilerin öğretmeni daha özgün, daha güçlü ve başarılı yapacağını, öğretmenin meslek hayatının, öğrenim süresi ömür boyu devam eden bir eğitim fakültesi olduğunu düşünmektedir (Tekışık, 2003).

Tekışık, her öğretmenin kendini meslekte sürekli yetiştirmesiyle ilgili bazı yeterliklere sahip olması ve söz konusu yeterliklerin meslek hayatı boyunca geliştirilmesinin önemi üzerinde durmaktadır. Tekışık (2003), konuyla ilgili bazı önerilerini öğretmen kamuoyunun gündemine taşımaktadır:

Meslek hayatı boyunca kendi kendinizi eleştirel bir düşünce ile değerlendirmeyi, öğrenmeyi, kendinizi geliştirmeyi ve öğrendiklerinizi uygulamayı “öğretmenlik mesleğinde bitmeyen bir süreç” olarak kabul ediniz.

Meslekteki başarı durumunuzun öğrenciler, veliler, öğretmenler, okul yöneticileri ve müfettişler üzerindeki etkisini devamlı izleyerek ve bilgi alarak öğreniniz. Bu etkileri, eleştirel bir düşünce ile değerlendirerek yetersizliklerinizi belirleyiniz.

Görevinizle ilgili etkinliklerinizi sürekli olarak sorgulayınız. Hatalarınızı ve yetersizliklerinizi belirleyiniz. Hatalarınızı düzelterek, eksikliklerinizi tamamlayarak ve bilmediklerinizi öğrenerek görevinizde daha çok başarılı olmaya çalışınız.

Genel kültür, öğretmenlik mesleği, eğitim-öğretim ve özel alanınızla ilgili bilimsel ve teknolojik gelişmeleri, meslek kitaplarını, meslek dergilerini ve meslekî diğer yayınları devamlı izleyiniz.

Özellikle meslekî konularda okumayı, araştırmayı, incelemeyi ve öğrenmeyi zevkli bir alışkanlık hâline getiriniz.

Deneyimlerinizi ve yeni öğrendiklerinizi meslektaşlarınız ve diğer ilgililerle paylaşınız.

Öğretmenlik mesleği ve eğitim-öğretimle ilgili kanun, yönetmelik ve genelgeleri inceleyiniz. Bu konularla ilgili gelişmeleri ve yenilikleri izleyiniz.

Meslekî toplantı, kurs, seminer, konferans, sempozyum vb. etkinlikleri izleyiniz ve katılınız.

Meslekî kuruluşlara üye olunuz ve meslek etkinliklerine katılınız.

Özel ve meslek hayatınızda tertipli ve düzenli olunuz.

Görevinizde başarılı olacağınıza inanınız; isteyerek ve severek amaçlı, hazırlıklı, planlı, programlı, disiplinli ve düzenli çalışınız. Başarısızlık karşısında ümitsizliğe düşmeyiniz. Başarısızlığın nedenlerini araştırıp bulunuz. O nedenleri ve engelleri ortadan kaldırarak çalışmaya devam ediniz.

Tekışık'ın, öğretmenın kendi kendini yetiştirmesi konusunda geliştirdiği önerilerden en kayda değeri, kuşkusuz, okumadır. Her öğretmenın evinde genel kültür, öğretmenlik mesleği, özel alan eğitimi, pedagojik formasyonla ilgili önemli meslek kitapları ve dergilerden oluşan bir meslek kitaplığı bulunması gerektiğini ifade eden Tekışık (2002 a), okuma konusunda öğretmenlere şu önerilerde bulunmaktadır:

Bir öğretmenın kendini yetiştirmesinde okumanın önemli bir yeri vardır. Bunun için her öğretmenın okuma zevkine ve okuma alışkanlığına sahip olması gerekir.

Öğretmenlerin, meslek hayatları boyunca kendilerini yetiştirmeleri ve görevlerini gereği gibi yapabilmeleri için öğretmenlik mesleğiyle, eğitim ve öğretimle ilgili gelişmeleri ve yayınları devamlı takip etmeleri, okuyup incelemeleri, evlerinde bu yayınlardan oluşacak bir meslek kitaplığı kurmaları gerekir.

Tekışık (2002 b), bir toplumda insanların yetişmişlik düzeyinin, öğretmenlerin yetişmişlik düzeyi ile doğru orantılı olduğunu, öğretmenle toplumdaki eğitimin benzerlik taşıdığını, öğretmen kalitesi ile öğrenci ve eğitimin kalitesi arasında ilişki olduğunu savunmaktadır.

Tekışık (2002 b), bir öğretmenın, mesleğiyle ilgili her şeyi hizmet öncesi eğitimde öğrenmesi ve o bilgilerle meslek hayatını devam ettirmesinin imkânsız olduğunu, çünkü içinde bulunulan bilgi çağında, her dakikada bir kitap, her saniyede bir makale yayımlandığını ve böylece bilginin süratle gelişerek mevcut bilgilerin yedi yılda bir ikiye katlandığını, bu nedenle öğretmenlerin meslek hayatında edineceği yeni bilgilerin, onları meslekte daha özgün, daha güçlü ve başarılı kılacağını ifade etmektedir.

Tekışık'ın (2002 b), öğretmenlerin kendi kendilerini yetiştirmeleriyle ilgili geliştirdiği önerilerden bazıları şöyle sıralanabilir:

- *Özel ve meslek hayatında tertipli ve düzenli olur. Evinin bir köşesinde kitaplığı ve çalışma masası bulunur. Kişisel dosya tutar. Önemli yazı, not ve belgeleri bu dosyada saklar.*
- *Genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyonla (eğitim- öğretim ilke, strateji, yöntem ve teknikleri) ilgili gelişmeleri ve yayınları (meslek kitabı ve meslek dergilerini) devamlı takip eder.*
- *Evinde bir meslek kitaplığı oluşturur.*

- *Devamlı okuyup araştırarak bilgilerini arttırıp geliştirir.*
- *Okumayı alışkanlık ve zevk hâline getirir.*
- *Okurken önemli cümlelerin altını çizer. Gerekliyse sayfa kenarlarına işaret koyar ve notlar yazar.*
- *Okurken önemli bilgileri bir kâğıda not eder. Bu notları dosyasında toplar.*
- *Okuyup araştırma yaparak edindiği bilgiler üzerinde düşünür ve kendine has bilgiler üretir; bu bilgileri yazar.*
- *Ürettiği bilgileri makale ve kitap hâline getirmeye çalışır.*
- *Cebinde daima not defteri bulundurur. Duyduğu, dinlediği, okuduğu, düşündüğü önemli bilgileri ve anılarını bu deftere not eder. Dolan not defterlerini numaralayıp kitaplığında saklar.*
- *Kendini hizmet içinde yetiştirmek için deneyimli meslektaşlarından, formatör öğretmenlerden, yöneticilerden ve müfettişlerden yararlanır. Meslekî seminerlere katılır, meslekî toplantı ve konferansları dikkatle takip eder.*
- *Bilgisayar kullanmayı ve İnternette yararlanmayı öğrenir.*
- *Yabancı dil öğrenmeye çalışır ve öğrenir.*

Hüseyin Hüsnü Tekışık (2003 a), Devletin çocuklarımıza vermesi gereken eğitim ve dolayısıyla ülkemizin geleceği bakımından çok önemli olduğunu kabul ettiği öğretmen yetiştirme konusunun, özellikle son otuz yılda çok ihmal edildiğini, istenen kalite ve sayıda ilköğretim öğretmeni yetiştirilemediğini, meslekî formasyonu olmayan 150 binden fazla üniversite mezunu gencin, özel uzmanlık gerektiren sınıf öğretmenliğine atandığını ifade etmektedir.

Eğitimci-yazar Hüseyin Hüsnü Tekışık (2010 a), diplomalı işsizler sorununun çözümü amacıyla, öğretmen yetiştirme konusunda, Yüksek Öğretim Kurulu ile Millî Eğitim Bakanlığından beklentilerini şöyle dile getirmektedir:

Millî Eğitim Bakanlığı, uygulamada öğretmenlik mesleğine, öğretmen olacak öğrencilerin özel olarak seçilmesine ve hizmet öncesinde çok iyi yetiştirilmesine gereken önemi vermelidir.

Millî Eğitim Bakanlığı, uygulamada YÖK'ün de öğretmenlik mesleğine ve öğretmen yetiştirmeye gereken önemi vermesini sağlamalıdır.

Millî Eğitim Bakanlığı; her alan ve branşta, hangi nitelik ve sayıda öğretmene ihtiyaç olduğunu, kısa ve uzun vadeli olarak planlamalı.

Eğitim fakültesi ve alınacak öğrenci sayıları, bu ihtiyaç planlamasına uygun şekilde belirlenmeli, ikinci eğitime ve yaz okulu uygulamasına son verilmeli. İhtiyaç fazlası eğitim fakülteleri kapatılarak meslek yüksekokullarına dönüştürülmeli. Yeni kurulan üniversitelerde kesinlikle eğitim fakültesi açılmamalı.

Millî Eğitim Bakanlığı ve YÖK, öğretmen yetiştirme işini acilen ciddi bir şekilde ele almalı.

TBMM Araştırma Komisyonu Raporu ekinde gerekçesi ve taslağı verilen “Öğretmenlik Mesleği ve Öğretmen Yetiştiren Eğitim Kurumları Temel Kanunu” günün ihtiyaçlarına göre geliştirilip yasalaştırılmalı.

Her eğitim fakültesi en az bir uygulama okuluna sahip olmalı.

Eğitim fakültesine alınan öğrencilerin, vatanın her yerinde seve seve görev yapmak isteyen, en zor şartlarda dahi başarılı olma azim ve iradesine sahip üstün nitelikli idealist öğretmen kuşakları olarak yetiştirilmeleri sağlanmalı.

Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) sonuçları incelenip değerlendirilerek eğitim fakültesi mezunlarının hangi alanlarda yetersiz olduğu belirlenmeli. Öğretmen adaylarının bu fakültelerde gereği gibi yetiştirilmesi için gereken önlemler alınmalı.

Tekışık'ın (2010 a), YÖK ve Millî Eğitim Bakanlığına sunduğu öneriler kısaca şöyle özetlenebilir: Öğretmen adaylarının seçimine özen gösterilmeli, uygulamaya ağırlık verilmeli, öğretmen ihtiyacı uzun vadeli olarak planlanmalı, eğitim fakültelerinde ikinci öğretim ve yaz okulu uygulaması son bulmalı, *Öğretmenlik Mesleği ve Öğretmen Yetiştiren Eğitim Kurumları Temel Kanunu* yasalaştırılmalı, *Öğretmen Üniversiteleri* kurulmalı, idealist öğretmenler yetiştirilmeli, KPSS sonuçları analiz edilmeli ve hizmet öncesi eğitimde aday öğretmenlerin yetersizlikleri dikkate alınmalı, yeni eğitim fakülteleri açılmamalı ve ihtiyaç fazlası eğitim fakülteleri meslek yüksekokullarına dönüştürülmeli.

Tekışık (1992), bir başmakalesinde öğretmenlik mesleğinin acil çözüm bekleyen sorunlarını tek tek sıralayarak çözüm önerilerini sunmaktadır. Yazarın söz konusu önerilerinden biri de öğretmen ve yönetici atamalarının en adaletli bir şekilde yapılmasının sağlanması, öğretmenlerin torpile zorlanmaması ve öğretmen dağılımında denge sağlanması için standart kadro uygulamasına geçilmesine

ilişkindir. Bu önerinin günümüzde yürürlükte olan norm kadro uygulamasının öncüllerinden biri olduğu söylenebilir.

3.5. Öğretmenlerin Özlük, Akademik, Kültürel Durumu ile İlgili Görüş ve Önerileri

Devletin geleceği açısından öğretmenliğin taşıdığı öneme dikkat çeken Tekışık, öğretmenlerin başarısında etkili olacağını düşündüğü bazı noktaların da altını çizer ve önerilerde bulunur. Bu önerilerin bir kısmının akademik ve sosyal içerikli, bir kısmının ise özlük (ücret vb.) haklarıyla ilgili olduğu değerlendirilmektedir.

Makalelerde öğretmenlik mesleğinde başarının koşullarından birinin de ekonomik haklar olduğu dile getirilmektedir. Tekışık (1987 a), öğretmenlik mesleğinin içinde bulunduğu durum ve sorunların, Türkiye'nin geleceği bakımından hiç de iç açıcı olmadığı, bu nedenle yılda bir *Öğretmenler Günü* kutlamakla, mesleğin cazip hâle getirilemeyeceği ve sorunların çözümlenemeyeceği düşüncesindedir.

Tekışık'a (1993 a) göre, ülkemizde öğretmen yetiştirme sistemi en iyi şekilde kurulsun ve öğretmenlerin en iyi biçimde yetiştirilmesi sağlansa bile, mesleğin ve mensuplarının içinde bulunduğu sıkıntılar giderilmedikçe ve öğretmenlik mesleği cazip hâle getirilmedikçe bu mesleğe yetenekli ve nitelikli elemanların girmesi mümkün olmayacaktır. Yazılarda öğretmenlerin özlük haklarının iyileştirilmesiyle ilgili özgün önerilere rastlanmaktadır. Tekışık tarafından dile getirilen, geliştirilen düşünce ve öneriler şöyle özetlenebilir:

- Üstün başarılı öğretmenlerin isimleri *Tebliğler Dergisinde* yayımlanmalıdır (Tekışık, 1976 a).
- MEB, öğretmenliğin cazip hâle gelmesi ve öğretmenlerin refah içinde yaşamaları için her türlü tedbiri almalı, mesleğe girişte başlangıç derecesi daha yükseltilmeli ve yan ödemeler arttırılmalıdır (Tekışık, 1976 a; Tekışık, 1977; Tekışık, 1977 b).
- Millî eğitimde Atatürk ilkelerini uygulayacak öğretmenlere, her şeyden önce Atatürk'ün verdiği önemi ve değeri vermek gerekir (Tekışık, 1981).

- Maaş ve diğer ücretler, geçim rahatlığı sağlayacak seviyeye yükseltilmelidir (Tekışık, 1988 a).
- Öğretmenlerin, her türlü kaygı ve özellikle siyasi baskılardan arınmış bir ortam içinde görev yapmaları sağlanmalıdır (Tekışık, 2009 c).
- Etüt uygulaması yapılan okullarda, etütte görev alan öğretmenlere fazla mesai ücreti verilmeli (Tekışık, 2009 c).
- Mesleğin cazip hâle getirilmesi ve ekonomik sıkıntıdan kurtarılması amacı ile öğretmenler için özel bir personel kanunu çıkarılarak çalışma şartları ve ücret sistemi geçim rahatlığı sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmelidir (Tekışık, 1993 a; Tekışık, 1997 a; Tekışık, 2009 c).
- Öğretmenlerin giriş derece ve kademelerine bir derece eklenmelidir (Tekışık, 1993 a; Tekışık, 1997 a; Tekışık, 2009 c).
- Göreve yeni başlayan öğretmenlere donatım tazminatı veya kredisi verilmeli, eğitim-öğretim tazminatı günün şartlarına uydurulmalı, okul yöneticilerine yönetim tazminatı ödenmelidir (Tekışık, 1993 a).
- Köylerde ve mahrumiyet bölgelerinde çalışan öğretmenlere daha fazla maaş ve ücret ödenmeli ve ayrıca her hizmet yılı için 3-4 ay fazla kıdem verilmelidir (Tekışık, 1997 a).
- Öğretmenlerin lojman ihtiyacı karşılanmalı veya öğretmenlere yetecek kadar kira tazminatı ödenmeli, konut fonundan tercihli olarak ev sahibi olmaları sağlanmalı, bu amaçla il ve ilçelerde kurulacak öğretmen konut kooperatiflerine Devlet destek olmalıdır (Tekışık, 1988 a; Tekışık, 1997 a).
- Mevcut öğretmenevleri ve öğretmen lokalleri geliştirilmeli, ihtiyacın karşılanması için yenileri yapıp donatılmalı (Tekışık, 2009 c).
- Öğretmenler, çocuklarını yükseköğretime ve millî eğitimin yurtlarına yerleştirmede zorluk çekiyor (Tekışık, 1993 a).
- Kolejlerde, okullarda ve fakültelerde öğretmen çocuklarına kontenjan tanınmalı, öğretmen çocuklarının yatılı ve burslu okutulmaları sağlanmalı, millî eğitim yurtlarına herkesten önce öğretmen çocukları tercihli olarak yerleştirilmelidir (Tekışık, 1988 a).

- Öğretmenler için ihtiyacı karşılayacak kadar hastane, huzurevi ve dinlenme tesisleri kurulmalı, Devlet hastanelerinde ücretsiz tedavi sağlanmalıdır (Tekışık, 1988 a).
- Büyük şehirlerde, ordu evlerine benzer öğretmen evleri, öğretmen lokalleri, sahillerde dinlenme evleri, öğretmen hastaneleri ve öğretmen çocukları için öğrenci yurtları kurulmalıdır (Tekışık, 1981 b).
- Bütün il ve ilçelerde öğretmen evleri, öğretmen pazarları kurulmalı, öğretmen lokalleri açılmalı, açılanlar geliştirilmelidir (Tekışık, 1988, a).
- Öğretmenlerin belediye vasıtalarında bedava, Devlet demir yolu ve deniz yolu vasıtalarında yüzde elli indirimle seyahat etmeleri sağlanmalıdır (Tekışık, 1988 b).
- Yurt dışı seyahatler için bütün öğretmenlere yeşil pasaport verilmelidir (Tekışık, 1988 b).
- Öğretmenlerin, sosyal ve ekonomik bakımdan dayanışma ve yardımlaşmalarını sağlayacak ciddi bir yardımlaşma kurumu yoktur. Bu amaçla kurulan *Öğretmenler Bankası*, *İlkokul Öğretmenleri Sağlık Sosyal Yardım Sandığı* belli menfaat gruplarının elinden kurtarılamamıştır (Tekışık, 1993 a).
- Öğretmen derneklerinin politikayla uğraşması kesinlikle önlenmelidir (Tekışık, 1981 c).
- Öğretmen ve yöneticilerin politikadan arındırılması sağlanmalıdır (Tekışık, 1981 c).
- Öğretmenler, bugün mesleğin ve millî eğitimin gelişmesini sağlayacak ciddi bir dernek veya sendikaya sahip değildir. Öğretmenlik mesleğinin gelişmesine hizmet edecek *Öğretmenler Sendikası*nın kurulmasına imkân verilmelidir (Tekışık, 1992; Tekışık, 1993 a).
- Ülkemizde hemen hemen bütün mesleklerin oda veya birliği olmasına rağmen öğretmenlik mesleğinin oda veya birliği yoktur. Öğretmenlik mesleğinin gelişmesine hizmet edecek *Öğretmen Meslek Odaları*nın kurulması sağlanmalıdır (Tekışık, 1993 a).
- Öğretmenlerin, her türlü kaygı ve özellikle siyasi baskılardan arınmış bir ortam içinde görev yapmaları sağlanmalı, görevi başında şehit olan

öğretmenler için Millî Eğitim Bakanlığı önündeki *Başöğretmen Anıtı* karşısına *Şehit Öğretmenler Anıtı* yaptırılmalıdır (Tekişik, 1993 a).

- Öğretmenlik mesleği ekonomik bakımdan cazip değildir. Öğretmenlerin aldığı maaş, şehirlerde oturanların ev kirasına zor yetiyor (Tekişik, 1993 a).
- Millî eğitimde, öğretmenlik mesleğinin maddi bakımdan cazip hâle getirilmesi, okul binası ve dersane ihtiyacının karşılanması, okulların ders araçları ile donatılması için gerekli olan maddi kaynağın sağlanması amacıyla geniş kapsamlı ve sağlam kaynaklı bir Millî Eğitim Fonu kurulmalıdır (Tekişik, 1988 a).
- Emekli öğretmenlere *Öğretmenlik Mesleğine Veda* törenleri düzenlenmelidir (Tekişik, 1976).
- Mesleğe giriş ve meslekten ayrılıştta öğretmenlere çok değer verilmelidir. Ankara'da Millî Eğitim Bakanlığınca, illerde millî eğitim müdürlüklerince, ilçelerde ilköğretim müdürlüklerince ve öğretmen derneklerince, mesleğe yeni girenler için *Mesleğe Başlama* törenleri, emekli olanlar için *Mesleğe Veda* törenleri düzenlenmelidir (Tekişik, 1981 c).

Doğu ve Güneydoğu ile Doğu Karadeniz'in iç kesimlerindeki okullara ve köylere alanında uzman olan lider öğretmen bir yana stajyer öğretmen bile gönderilemediğini belirten Tekişik (2005 b), bu farklı ve zor şartlarda görev yapacak öğretmenlere cazip ve farklı bir ücret verilmesi ve zorunlu olan diğer imkânların bir an önce sağlanmasının önemine işaret etmektedir.

Eğitimci-yazar Hüseyin Hüsnü Tekişik, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da yaşanan öğretmen açığının kapatılması ve özlük haklarının iyileştirilmesi ile ilgili olarak özgün düşünce ve öneriler geliştirmiştir. Yazarın, Doğu ve Güneydoğu'da görev yapan personelle ilgili düşünce ve önerileri şöyle özetlenebilir:

Öğretmenlerin ve diğer eğitimcilerin, Doğu ve Güneydoğu illeri ile gelişmişlik düzeyi düşük ilçelerde ve köy okullarında görev yapmak istemeyişlerinin ve isteyenlerin de buralarda gereği gibi başarılı olamayışlarının nedenleri, Millî Eğitim Bakanlığınca araştırılıp belirlenmeli.

Doğu ve Güneydoğu illeri ile gelişmişlik düzeyi düşük ilçelerde ve tek öğretmenli köy okullarında öğretmenlik ve diğer eğitimcilik görevlerinin cazip hâle getirilmesi için neler yapılması gerektiği bakanlıkça araştırılıp belirlenmeli.

Doğu ve Güneydoğu illeri ile Devlet Planlama Teşkilatı verilerine göre gelişmişlik düzeyi düşük ilçelerde ve köy okullarında görev yapacak öğretmenlere, eğitim uzmanlarına, eğitim müfettişlerine ve eğitim yöneticilerine, bulunulan yerin mahrumiyet derecesine göre farklı bir ek ödeme yapılarak ve bazı imkânlar sağlanarak buralarda görev yapmak çok cazip hâle getirilmeli.

Bütün ülkede köy okullarında çalışmayı cazip hâle getirmek için tek öğretmenli köy okullarında çalışan öğretmenlere 100 milyon TL köy hizmet tazminatı verilmeli.

Doğu ve Güneydoğu illeri ile gelişmişlik düzeyi düşük ilçelerde görev yapacak, on yıl ve daha çok kıdemi bulunan başarılı öğretmen ve diğer eğitimcilerle ek ödemeye birlikte her hizmet yılı için altı ay fazla kıdem verilmeli.

Hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimle öğretmen adaylarına ve öğretmenlere, öğretmenlik mesleği gereği gibi sevdirmeli. Yurdun her yerinde özellikle Doğu ve Güneydoğu illerinde ve köylerinde seve seve öğretmenlik yapma ideali kazandırılmalı.

Unutulmayan Millî Eğitim Bakanı Mustafa Necati'nin döneminde (1925-1928) olduğu gibi, Millî Eğitim Bakanlığı yetkililerinin, vali ve kaymakamların, il ve ilçe millî eğitim müdürlerinin, il ve ilçenin ileri gelenlerinin, okul müdürleri, müfettiş ve deneyimli öğretmenlerin, öğretmenleri yöneticilerinin, köy muhtarları ve velilerin yeni atanan öğretmenlerle ve onların sorunlarıyla yakından ilgilenmeleri sağlanmalı.

İl ve ilçelerdeki öğretmenleri ve etkinlikleri, öğretmenlerin her türlü ihtiyacına cevap verecek duruma getirilmeli. Öğretmenlerinin zorunlu masrafları Devlet tarafından karşılanmalı.

Bu il ve ilçelerde görev yapan öğretmen ve eğitimcilerle lojman sağlanmalı veya yerel rayice göre ev kiralari Devlet tarafından ödenmeli.

Bu il ve ilçelere atanan öğretmenlerin meslekî ve şahsi sorunlarıyla her an ilgilenerek ve onların hizmet içi eğitimlerine, görevlerinde başarılı olmalarına yardım edecek gezici formatör öğretmen veya 1940'lı yıllardaki gezici başöğretmen sistemi geliştirilip uygulanmalı.

Doğu ve Güneydoğu illeri ile gelişmişlik düzeyi düşük ilçelerde görev yapan öğretmen, eğitimci, eğitim yöneticisi ve müfettişlerin çocukları; öğretmen liselerine, Anadolu liselerine, yükseköğretim kurumlarına ve yurtlara tercih puanı veya özel kontenjanla alınmalı. Bu çocuklara ayrıca Devlet tarafından özel burs verilmeli.

Doğu ve Güneydoğu illeri ile gelişmişlik düzeyi düşük ilçelerde görev yapmak; istedikleri illere atanmada, yöneticilik görevi verilmede ve meslekte yükselmeye birinci derecede tercih nedeni olmalıdır (Tekışık, 2005 b).

Tekışık'ın, Doğu ve Güneydoğu'da görev yapan öğretmen, eğitim yöneticisi ve eğitim müfettişleri ile ilgili düşünce ve önerilerinin bir bölümü özlük haklarının iyileştirilmesi ile ilgilidir. Yazar, her iki bölgede görev yapılmasının çekici hâle getirilmesi amacıyla Devlete somut önerilerde bulunmaktadır: On yıl ve üzeri kıdeme sahip olan eğitim personeline her hizmet yılı için altı ay fazla kıdem verilmesi, bölgedeki öğretmenlerin zorunlu giderlerinin Devletçe karşılanması, eğitimcilere lojman yapılması ya da ev kiralalarının ödenmesi, öğretmen, yönetici ve müfettiş çocuklarına öğretmen ve Anadolu liselerinde kontenjan ayrılması, eğitimcilere ek ödeme yapılması ve tek öğretmenli köy okullarında çalışan öğretmenlere 100 milyon TL köy hizmet tazminatı verilmesi.

Hüseyin Hüsnü Tekışık (1993 b), 1993 yılında sayıları yetmiş bulan şehit öğretmenlerle ilgili olarak kaleme aldığı bir başmakalede, şehit öğretmenler için yapılması gerekenleri sıralamaktadır:

Daha fazla şehit vermemek için öğretmenlerin can güvenliğinin sağlanması konusunda gerekli bütün önlemler alınmalıdır.

1987 yılından beri şehit olan öğretmenler, 1993 için yılın öğretmenleri sayılmalı.

Daha önce adları bir okula verilmemiş olan şehit öğretmenlerin adları da, geciktirilmeden, doğum yerlerindeki bir okula verilmeli.

Şehit öğretmenlerin ailelerine, hayatta kalsalardı yükseköğrebilecekleri en yüksek maaşın yüzde yirmi beş fazlası kesintisiz olarak bağlanmalı. Bunun için gerekli kanun süratle çıkarılmalı.

Nakdi tazminatla birlikte bir ev verilmeli.

Şehit öğretmenlerin ailelerine, maddi ve manevi değeri yüksek olan “Şehit Öğretmen Madalyası” verilmeli.

Atatürk'ün, Millî Eğitim Bakanlığı önündeki Başöğretmen Anıtının yanına bir Şehit Öğretmen Anıtı yapılarak bu anıtın kaidesine şehit öğretmenlerin adları yazılmalıdır.

3.6. Eğitim Yöneticiliği ile İlgili Görüşleri

Hüseyin Hüsnü Tekışık'a (1998 b) göre, okul müdürlüğünden müsteşarlığa kadar tüm yönetim kademelerinde görev yapan yöneticiler eğitim yöneticisidir. Eğitim yöneticisinin görevini, eğitim kurumlarını, Türk millî eğitiminin amaçlarını gerçekleştirecek biçimde yönetmek olarak tanımlayan yazara göre, eğitim yöneticisi, insan yetiştirme sorumluluğunu taşımak ve ülkenin geleceği bakımından bu sorumluluğu gereği gibi yerine getirmek zorundadır.

Tekışık (1988 a), eğitim yöneticiliğinin, öğretmenlik formasyonu olan herkesin yapacağı bir iş olmadığını, yönetim ve eğitim yönetiminin başka ülkelerde bilim dalı hâline geldiğini ifade etmektedir. Benzer düşünceler, 1991 yılında yayımlanan *Millî Eğitim Bakanına Açık Mektup* (Tekışık, 1991) başlığını taşıyan makalede de işlenmiştir.

Millî eğitimin merkez, taşra ve okullardaki uygulamalarına bakıldığında eğitimin, *eğitim yönetimi* biliminin ilkelerine göre yönetilmediğini düşünen Tekışık (1989 a), bunun nedenlerini üç madde hâlinde sıralamaktadır:

Bizdeki uygulamada yönetimin bir bilim ve yöneticiliğin de bir ihtisas işi olduğu henüz kabul edilmemiştir.

Öğretmen olan herkes yönetici olur, her yönetici işleri kendi düşünce ve görüşüne göre yönetir, kanaati devam edip gitmektedir (s. 6).

Millî eğitimin amaçlarına ulaşmasında yönetimin rolüne vurguda bulunarak, iyi yönetilmeyen eğitim kurumlarında, eğitimin amaçlarını gerçekleştirmenin çok zor olduğunu belirten Tekışık (1985), iyi bir yöneticinin yararlanabileceği etki yollarını şu başlıklar altında toplamaktadır:

Teşvik,

Birlikte çalıştığı insanların ihtiyaçlarını dikkate alarak teşkilatın amaçları ile ihtiyaçları arasında dengeli bir hava yaratmak,

Birlikte çalıştığı kimseleri hizmet içi eğitimle yetiştirmek ve onları verimli çalışmalara sevk etmek,

Çalışmaları kontrol etmek,

Anlayış havası içinde emir vermek (s. 4).

Bir okuldaki müdür, öğretmen, veli, öğrenci ve çevre halkı iş birliği hâlinde iyi çalışmazsa okulun bina, eşya, ders aracı ve bahçesi iyi kullanılmazsa, o okulun çalışmalarından verimli sonuçlar alınamaz ve bu durumdaki okul, öğrenci ve çevre için yararlı bir kurum olamaz. Bugün okullarımızda müdür, öğretmen, bina, eşya ve ders aracı olduğu hâlde, okullarımız öğrencilerimizi gereği gibi yetiştiremiyor ve çevre için yararlı olamıyorsa bunun sebebinin okul yöneticiliğinde aramak gerekir. Okullar iyi yönetilirse çalışmalarından başarılı sonuçlar alınır ve amaçlarını gerçekleştirir. Bu bakımdan okul yöneticiliğinin eğitim ve öğretimde önemli bir yeri vardır (Tekişik, 1989 a, s. 2).

Eğitimci-yazar Hüseyin Hüsnü Tekişik, eğitim yönetiminde yaşanan sorunlara hemen her dönem yazdığı yazılarla dikkat çekmiştir. Yazılarda, eğitim yönetimi kavramıyla ilgili değerlendirmelerle birlikte eğitim yönetimine yönelik siyasal müdahalelere duyulan tepkilere yer verilmektedir:

Millî eğitim teşkilatı, 1970'li yıllarda ve sonrasında, politik düşüncelerle bozulmuş ve verimsiz hâle gelmiştir. İktidara gelen partiler, kendi politik görüşlerini millî eğitim vasıtasıyla yaygınlaştırmak için millî eğitime politikayı sokmuşlar ve meslek yerine partilere hizmet eden ve torpilli olan öğretmen ve eğitimcileri, millî eğitimdeki başarısına, kıdemine ve tecrübesine bakmadan yöneticilik görevine getirmişlerdir. İktidar partileri değiştikçe millî eğitimde Talim Terbiye Kurulundan okul müdürlüklerine kadar bütün yöneticiler değiştirilmiştir. İktidara gelen siyasi partilerin bu tutumu millî eğitimde yeterli, başarılı ve tecrübeli elemanlardan oluşan yetişkin personel barajının yıkılıp dağılmasına sebep olmuştur. Bunun sonucu millî eğitim teşkilatı bozulup bugünkü verimsiz duruma gelmiştir. Şimdi herkes bakanlıkta ve taşra teşkilatında işlerin yürümediğinden, millî eğitim sorunlarının çözümlenemediğinden, okullarda öğrencilerin iyi yetişemediğinden şikâyetçidir (Tekişik, 1991).

Tekişik'a (2010, s. 504-505) göre, bir il, ilçe ve okulda öğretmenlerin hizmet öncesi ve hizmet içinde yetişmişlik düzeyi neyse eğitimin kalitesi de odur. Bu nedenle eğitimde kalitenin artırılabilmesi, öğretmenin meslek içinde kendini devamlı yetiştirmesine bağlıdır. Yazar, öğretmenlerin kendilerini meslekte yetiştirme ortamını yaratmada ve eğitimde kalitenin artırılmasında il, ilçe millî eğitim müdürlerine, eğitim müfettişlerine ve okul yöneticilerine düşen görevler

olduğuna dikkat çeker ve öğretmenlerin meslekte yetişmelerini sağlamak için il millî eğitim müdürlerinin sorumluluklarını şoye sıralar (Tekişik, 2010):

Öğretmenlerin kendilerini meslekte yetiştirmelerine gereken önemi vermeli; müfettişlerin, ilçe millî eğitim müdürlerinin ve okul müdürlerinin de bu konuya çok önem vermelerini sağlamalı.

İl ve ilçe merkezlerinde ğretmen meslek kütüphaneleri ve dokümantasyon merkezlerinin kurulmasını sağlamalı, öğretmenlerin yararlanabilmesi için gereken önlemleri almalı.

ğretmenevlerinde ve ğretmen lokallerinde meslek kitaplıklarının kurulmasını, meslek kitapları ve dergilerinin sergilenmesini, öğretmenlerin bunlardan yararlanmasını sağlamalı.

Millî Eğitim Bakanlığı, Hizmet İçi Eğitimi Dairesi ve hizmet içi eğitim enstitüleriyle iş birliği yaparak; il ve ilçe merkezlerinde ihtiyaa cevap verecek hizmet içi eğitimi, meslekî toplantı, sempozyum, panel, konferans ve seminer programlarının düzenlenmesini, itina ile uygulanmasını, bu konuda niversite ve eğitim fakülteleriyle iş birliği yapılmasını sağlamalı.

ğretmenleri meslekî makale ve kitap yazmaya teşvik etmeli ve yazarların takdir edilip ödüllendirilmesini sağlamalı.

İlde, meslek dergisi gibi bir yayın organının çıkarılmasına çalışmalı.

İlde, ilçede ve okulda kendilerini örnek denecek şekilde yetiştiren ve başarılı olan öğretmenler belirlenip dllendirilmeli,

Y netici atanması, müfettiş adaylığı, müfettiş yardımcılığı, müfettişlik ve teftiş kurulu başkanlığı gibi meslekte ilerlemelerde, yenilikleri izleme ve kendini yetiştirme çok önemli bir tercih olarak dikkate alınmalıdır.

Tekişik'ın, il millî eğitim müdürlerine verdiği mesajda, öncelikli konunun ğretmen yetiştirme sorunu olduğu g örülmektedir. ğretmenevlerinde meslek kitaplıklarının kurulması, il ve ilçelerde ğretmen meslek kütüphaneleri ve dokümantasyon merkezlerinin oluşturulması, il ve ilçe merkezlerinde hizmet içi eğitimin yanı sıra panel ve konferans düzenlenmesi, ğretmenlerim makale ve kitap yazmaya özendirilmesi, meslek dergisi çıkarılması vb. nerilerin tamamının ğretmen yetiştirmeyle ilgili olduğu s ylenebilir. Yazar, millî eğitim y neticilerine sunduğu önerilerde ğretmen yetiştirmeyi en önemli sorun olarak g rmekte ve bu konuda  zmler üretmektedir. Yazarın, millî eğitim y neticilerine, meslekte

ilerlemede meslekî birikim ve yeteneklerin dikkate alınmasını önermesi de meslekî yeterlik ve gelişmeye verdiği öneme işaret etmektedir.

3.7. Eğitim Yöneticisi Yetiştirme Konusundaki Görüşleri

Tekışık (1998 b), millî eğitimin içinde bulunduğu ve yıllardan beri bir türlü çözümlenemeyen sorunların temelinde yönetim bozukluğu ve yönetici yetersizliğinin yattığını, zaman kaybetmeden bu sorunun çözümlenmesi için eğitim yöneticilerinin hiçbir politik etki altında kalmadan özenle seçilerek yetiştirilmesi ve atanması gerektiğini dile getirmektedir.

Hüseyin Hüsnü Tekışık (2004), millî eğitimde, yetenek, deneyim ve başarıya göre kademe yükseltme sisteminin, cumhuriyetin kuruluşundan 1970'li yıllara kadar devam ettiğini ifade ettiği başmakalesinde, söz konusu dönemi öğretmenlik ve yöneticilik görevlerinde ve millî eğitimde başarılı, verimli ve istikrarlı altın yıllar olarak nitelendirmektedir.

Okul yöneticilerinin, özellikle yeni öğretim programlarının başarıyla uygulanmasında, öğretmenlerin bilgi ve deneyimlerini birbiriyle paylaşabilmesinde, okulda eğitim kalitesinin artırılmasında önemli görev ve sorumluluğu olduğuna değinen Tekışık (2009 a), okul yöneticilerinin, eğitim bilimi, eğitim teknolojisi, eğitim yönetimi, yeni öğretim programları ve alanlarındaki gelişmelerle ilgili olarak sık sık hizmet içi eğitime alınmaları gerektiğini belirtmektedir.

Eğitimci-yazar Hüseyin Hüsnü Tekışık, yazılarında, eğitim yönetimi konusunu sıklıkla ele almıştır. Tekışık'a (1988 a) göre, eğitim yöneticiliği yapacak kimselerin bu alanda özel olarak yetiştirilmiş olmaları gerekir. Yönetici yetiştirme konusunda öne sürdüğü bazı öneriler şöyle özetlenebilir:

- Ankara'da *Yönetici Yetiştirme Merkezi* kurulmalıdır (Tekışık, 1988 a).
- Millî savunmanın harp akademisi gibi millî eğitimde de bir *Millî Eğitim Akademisi* kurulmalıdır (Tekışık, 1985 a; Tekışık, 1989).
- Millî eğitimde yönetici, müfettiş ve eğitim fakültelerinde meslek dersleri öğretmeni olacak kimseler, tecrübeli, başarılı ve yöneticiliğe yetenekli öğretmenler arasından sınavla seçilmeli, sınavı kazanan adaylar eğitim akademisinde maaş ve bütün özlük haklarını almak suretiyle eğitim, yönetim ve teftiş alanlarında özel olarak yetiştirilmelidir (Tekışık, 1989).

- Millî Eğitim Bakanlığı, hangi derecedeki eğitim, öğretim, teftiş ve yönetim görevlerine hangi seviye ve alanda öğrenim görmüş olanların ne gibi şartlarla seçilebilecekleri hakkındaki yönetmeliği 1739 sayılı Kanun'un 45. maddesi gereğince çıkarmalıdır (Tekışık, 1989).
- Eğitim fakültelerinin *eğitim-yönetimi* ve *teftiş* bölümleri geliştirilmelidir (Tekışık, 1989).
- Yönetici atanması, müfettiş adaylığı, müfettiş yardımcılığı, müfettişlik ve teftiş kurulu başkanlığı gibi meslekte ilerlemelerde, yenilikleri izleme ve kendini yetiştirme çok önemli bir tercih olarak dikkate alınmalıdır (Tekışık, 2010, s. 505).

Eğitimci-yazar Hüseyin Hüsnü Tekışık (1989 b), çıkmazda olduğunu düşündüğü yöneticilik sorununun çözümü konusunda şu önerilerde bulunmaktadır:

- *Millî eğitimde yönetici yetiştirme ve seçme işi, iktidarda bulunan parti mensuplarının isteklerine göre değil, Atatürk ilke ve inkılaplarına, Anayasa ve Millî Eğitim Temel Kanunu'na dayanan bir Devlet politikasına göre yönlendirilmelidir.*
- *Millî Eğitim Bakanlığı, uygulamada eğitim yöneticiliğinin bir yetenek, tecrübe ve ihtisas işi olduğu gerçeğini kabul etmeli ve yöneticilik görevi verilecek kimselerin bu alanda özel olarak yetişmesi gerektiğine inanmalı.*
- *Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 45. maddesinin son fıkrasında adı geçen yönetmelik çıkarılarak yönetim görevine hangi seviye ve alanda öğrenim görmüş ve tecrübe kazanmış kimselerin ne gibi şartlarla seçilecekleri tespit edilmeli.*
- *Millî eğitimde yönetici yetiştirme konusu, 1982 yılında toplanan 11. Millî Eğitim Şûrası'nda görüşülüp karara bağlanmıştır. Gereği gibi uygulanmayan bu kararlar, günün ihtiyaçlarına göre yeniden gözden geçirilmeli.*
- *Öğretmen lisesi mezunu öğrencilerin, eğitim fakültelerinin eğitim yönetimi bölümlerinde ve ana bilim dallarında lisans öğrenimi görmeleri sağlanmalı.*

- *Eğitim yönetimi bölümü ve ana bilim dalı mezunları okulların yönetim işlerinde çalıştırılarak uygulamada tecrübe sahibi olmaları sağlanmalı.*
- *Meslekî tecrübesi olan eğitimcilerin yönetim alanında ihtisas sahibi olmalarını sağlayacak “Millî Eğitim Akademisi” kurulmalı.*
- *Millî eğitimde yönetici, müfettiş olacak ve eğitim fakültelerinde meslek ve yöneticilik dersi okutacak kimseler en az beş yıl hizmeti bulunan, meslekte tecrübeli, başarılı ve yöneticiliğe yetenekli eğitim yönetimi bölümü mezunları ve öğretmenler arasından seçilmeli. Sınav kazanan adayların eğitim akademisinde ve bu işi üstlenecek bir eğitim fakültesinde, maaş ve bütün özlük haklarını almaları suretiyle yöneticilik alanında ihtisas ve doktora öğrenimi görmeleri sağlanmalı.*
- *Eğitim akademisinde ve eğitim fakültesinde ihtisas ve doktora yapan eğitimciler önce müfettiş ve yönetici yardımcılıklarında görevlendirilmeli. Buralarda tecrübe kazanan ve başarılı olan yöneticilerin, hiyerarşi bozulmadan ve yeterlik esasına göre kademe kademe üst yneticiliklere yükselmeleri sağlanmalı.*
- *Hâlen görev başında bulunan yöneticilerin, açılacak kurs ve seminerlerde hizmet içinde yetişmeleri; mastır ve doktora yapmaları için gereken tedbirler alınmalı.*

18 Temmuz 1988 tarihinde düzenlenen 12. Millî Eğitim şurası’na, Hüseyin Hüsnü Tekişik tarafından sunulan *Millî Eğitim Akademisi* kurulması nerisi, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından da benimsenmiştir. neriyle, Millî Eğitim Akademisinde, millî eğitimde yönetici, müfettiş, ğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarına meslek dersi ğretmeni yetiştirilmesi amaçlanmıştır. Tekişik, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim kurumlarında görev yapacak eğitim yöneticilerini yetiştirmesi beklenen Millî Eğitim Akademisi ile ilgili beklentilerini şöyle dile getirmektedir:

Akademinin yönetici ve ğretim elemanlarının, her türlü politik etkilerden uzak bir şekilde, şimdiden seçilip yetiştirilmesi için gereken bütün tedbirler alınmalı.

Akademinin her bölümü ile ilgili programların hazırlanmasına başlanmalı.

Akademiyle ilgili mevzuatın (kanun, tüzük ve yönetmelikler) hazırlanması ve çıkarılması sağlanmalı.

Millî Eğitim Akademisinde yetiştirilecek yönetici, müfettiş ve eğitim uzmanı adaylarının seçiminde, politik amaç ve etkilerden uzak kalınmasını; seçimde kıdem, tecrübe, meslekte başarı ve yetenek gibi özelliklerin dikkate alınmasını sağlayacak sistem ve mevzuat hazırlanmalı (Tekişik, 1990 b).

Hüseyin Hüsnu Tekişik'in, Millî Eğitim Akademisi ile ilgili diğer önerileri de şöyle özetlenebilir:

Akademi inşaatları süratle tamamlanmalı.

Millî Eğitim Akademisi ile ilgili teşkilat kanunu TBMM'den süratle çıkarılmalı.

Akademiye öğretim elemanı yetiştirmek için bu alanda yetenekli adaylar seçilip yurt dışına gönderilmeli.

Akademinin programları, ilgili akademisyen ve uygulayıcılardan oluşacak bir komisyon tarafından hazırlanmalı.

Millî Eğitim Akademisinin aday seçiminde ve eğitiminde; 1928-1970'li yıllardaki Gazi Eğitim Enstitüsü Pedagoji Bölümü modeli örnek alınıp geliştirilerek uygulanmalı.

Millî Eğitim Akademisinde yetiştirilecek eğitim yöneticisi, müfettiş ve uzman adayları; en az beş yıl öğretmenlik deneyimi bulunan yetenekli ve başarılı sınıf ve branş öğretmenleri arasından, her türlü siyasi etkiden uzak olarak akademide yapılacak sınav ve mülakatla seçilmeli.

Adaylar, akademide maaşlarını da alarak lisansüstü düzeyde iki yıl, bir esas, bir veya iki yan alanda uzmanlık eğitimi görmeli. Birinci yıldan sonra uzmanlık alanlarında tez hazırlamalı, ikinci yılda uygulamalı staj yapmalı. Akademiyi başarıyla bitirenlere "Millî Eğitim Akademisi Sertifikası" verilmeli.

Millî Eğitim Bakanlığı, Millî Eğitim Akademisiyle iş birliği yaparak eğitim, eğitim yönetimi ve denetimiyle ilgili meslekî yayınlar yapmalı. Bu yayınların öğretmenler, yöneticiler ve müfettişler tarafından devamlı okunması sağlanmalı (Tekişik, 2004 b).

Tekişik'in öğretmen, eğitim deneticileri ile eğitim yöneticilerinin yetiştirilmesinde üzerinde önemle durduğu yetiştirme modellerinin başında hizmet içi eğitimi gelmektedir. Yazarın, 16. Millî Eğitim Şûrası'nda kabul edilen, hizmet içi

eğitiminin örgütlenmesi amacıyla geliştirdiği öneriler şöyle sıralanabilir (Tekışık, 2006 a):

Hizmet İçi Eğitimi Dairesi Başkanlığı, 1981 yılında olduğu ve 11. Millî Eğitim Şûrası'nda teklif edildiği gibi Hizmet İçi Eğitimi Genel Müdürlüğü olarak örgütlenmelidir.

Bakanlığın altı hizmet içi eğitim enstitüsünde verdiği hizmet içi eğitiminin ve teşkilatının bütün yurda yayılması gerekir.

Hâlen faaliyette bulunan altı hizmet içi eğitim enstitüsüne ilaveten, önemli üniversitelerin bulunduğu İzmir, Samsun, Erzurum, Gaziantep veya Diyarbakır'da yeni hizmet içi eğitim enstitüleri kurulmalı.

Millî Eğitim Bakanlığı, ilgili üniversite, Millî Eğitim Akademisi ve diğer kuruluşlarla iş birliği yaparak, hizmet içi enstitülerinde, il ve ilçe kuruluşlarında görev yapacak elemanların süratle yetiştirilmesini sağlamalı.

Öğretmen ihtiyacının karşılanmasında yıllardan beri sıkıntı çekilen ülkemizde de ek branşı bulunmayan öğretmenler, hizmet içi eğitimde en az bir ek branş alanında yetiştirilmeli.

Öğretmenlerden eğitimde tezsiz yüksek lisans yapmak isteyenlerin, üniversitelerin yüksek lisans programlarına kabul edilmeleri hâlinde ücretli izinli sayılmaları sağlanmalıdır.

3.8. Eğitim Yöneticilerinin Atanmaları ile İlgili Görüşleri

Yönetici atamalarında izlenen yöntemler sık sık tartışma konusu olmaktadır. Atamalarda yaşanan sorunların kaynağında, liyakat yerine öznel değerlendirmelerin belirleyici olduğu görüşünün yaygın olduğu gözlenmektedir. Tekışık da millî eğitimde görevde yükselmelerde ideolojik etkenlerin önemli rol oynadığını düşünmektedir. İdeolojik ve politik nedenlerle millî eğitimin üst kademelerinde görev alan ve sadece bir politik görüşe hizmet eden kimselerin kendi ideolojik ve politik görüşüne hizmet edecek idareci ve öğretmen aradığını dile getiren Tekışık (1977 e), yöneticilik vasfını şahsında toplayan tecrübeli eğitimcilere görev verilmediğini düşünmektedir.

Hüseyin Hüsnü Tekışık (1989 b), siyasi partilerin, kendi siyasi görüşlerini millî eğitim vasıtasıyla yaygınlaştırmada adeta yarışa girdiklerini, iktidar partilerinden politik baskıyı sağlayan herkesin istediği yönetim görevine rahatlıkla

gelebildiğini, teşkilatın havasını bozan bu durumun, meslekte başarılı hizmetler vererek yükselmek isteyen öğretmen ve yöneticileri rahatsız ettiğini ve eğitim teşkilatında verimin düşmesine neden olduğunu belirterek yöneticilik sorununun çözümlenmesi gerektiğini dile getirmektedir.

Tekışık (1977 b), millî eğitimde görevde yükselmelerde ideolojik ve politik düşünce yerine gerçek hizmetlere bakılmasının önemine değinerek yönetici seçim ve atamalarının objektif ve bilimsel esaslara bağlanması gerektiğini ileri sürmektedir.

Tekışık'a (1996 a) göre, yöneticilik ve müfettişlik görevlerine yapılacak atamalar; kıdem, yetenek, başarı ve tecrübe esasına dayanarak her türlü politik düşünce ve etkiden uzak, en adaletli bir şekilde yapılmalıdır.

Tekışık (1997 a), Millî Eğitim Bakanlığı merkez ve taşra örgütlerinde yöneticilik, kurul üyeliği, deneticilik ve uzmanlık kadrolarına atanacaklarla, unvanları yükseltileceklerin nitelikleri ile atama ve yer değiştirmelerde uygulanacak esas ve usulleri belirleyen hukuki düzenlemelerin bir an önce yapılması gerektiğini savunmaktadır.

Eğitim yöneticiliği görevinin, iktidarın siyasi görüş ve düşüncesine göre değişen bazı ölçütlere uygun şekilde yapılan sınavlarla seçilen öğretmenlerin, hiçbir hizmet öncesi eğitim görmeden usta-çırak, sınama-yanılma modelleriyle yürütüldüğünün altını çizen Tekışık (2007), 14. Millî Eğitim Şûrası'nın hazırlık dokümanından aktardığı şu ifadelerle yönetici atama ve yükselmelerinde yaşanan sorunlara vurgu yapmaktadır:

Yönetici atama ve yükselmelerinin belli kurallara bağlı olmaması; adayları, politikacıların ve diğer baskı gruplarının desteğini aramaya yöneltmiş, bu uygulama çoğu zaman yetersiz kişilerin görevlere atanmasına sebep olmuştur.

Atama ve yükselmelerde çeşitli baskı gruplarının ve siyasi parti mensuplarının etkinliği; yöneticilerde, güçlerini mevzuat, uzmanlık alanı ve kişiliklerinden alma yerine, kendilerine destek sağlayanlardan alma sonucunu doğurmaktadır. Bu tip yönetici, güvenilirliğini, otoritesini, saygınlığını yitirmekte, sonuçta sadece yönetici değil, kurum da kaybetmektedir.

Hüseyin Hüsnü Tekışık (2007), 17. Millî Eğitim Şûrası'nın Ön Komisyon ve İl Raporlarında, eğitim yöneticiliği ve eğitim müfettişliği ile ilgili sorunlara dikkat çekilen saptama ve önerileri de gündeme getirmektedir:

Ülkemizde değişen iktidarla birlikte yaşanan değişim MEB'in var olan yönetici atama ölçütlerinin gözetilmesinde sürekliliği olumsuz yönde etkilemektedir.

Eğitim sisteminde, eğitim öğretimin gerçekleştirildiği temel alan okul olduğuna göre, eğitim ğretim etkinliğinin amacına uygun olarak gerçekleştirilmesinden en az ğretmen kadar sorumlu olan kişi eğitim yöneticisi yani okul yöneticisidir.

Eğitim yöneticilerinin çoğunlukla vizyon geliştirmekten ve liderlik sıfatından uzak olduğu gözlenmiştir.

Nitelikli ğretmen ve yöneticilerin yetişmesi için millî eğitim sisteminin siyasi yapılardan uzak, sürekli liği olan politikaların uygulanmasına zen gösterilmelidir.

Yazarın 1976 yılından itibaren aralıksız yazdığı başmakalelerde, eğitim yönetiminin önemli bir yer tuttuğu, atama ve görevde yükselmelerde iktidarların siyasi etkilerinden arındırılmış nesnel ltlerin esas alınması vb. nerilerin sık sık gündeme getirildiği gözlenmektedir. Tekışık'ın aktardığı şura kararlarında da eğitim yöneticilerinin atanma ve görevde yükselmelerinde siyasi iktidarın oynadığı role işaret edilmesi, yazarın yıllardır savunduğu düşüncelerini doğrular niteliktedir.

Tekışık, eğitim yöneticiliği kapsamında değerlendirdiği okul yöneticiliğinde de meslekî gelişme ve yetişmeye özel önem vermiştir. Okul yöneticilerinin; öğretmenlerin meslekte kendilerini yetiştirmesinde, ders programlarının başarı ile uygulanmasında, okulda eğitim kalitesinin arttırılmasında önemli görevleri olduğunu dile getiren yazar, bu görevlerin başarıyla yerine getirilebilmesi için okul yöneticilerine şu önerilerde bulunmaktadır (Tekışık, 2010):

- Eğitim bilimi, eğitim teknolojisi ve eğitim yönetimi alanlarındaki gelişmeleri ve yenilikleri; ilgili yayınlardan, İnternette, hizmet içi etkinliklerinden ve her türlü imkndan yararlanarak kendilerini meslekte devamlı yetiştirmeli ve bu konularda öğretmenlere örnek, gerektiğinde kaynak olmalı.
- Eğitim alanındaki gelişmeleri ve yayınları (meslek kitabı, meslek dergileri ve İnternet) takip etmede, okumada ve meslekte kendini yetiştirmede öğretmenlere örnek olmalı.
- Okulda meslek kitaplığı kurmalı, meslek dergilerinin ve yeni yayımlanan meslek kitaplarının okul kitaplığına gelmesini sağlamalı.
- ğretmenleri; meslekte kendilerini yetiştirmeye, meslek kitaplarını, meslek dergilerini okumaya ve İnternette yararlanmaya teşvik etmeli.

İlçe meslek kitaplığından ve okul kitaplığından yararlanmalarını sağlamalı.

- Bölge müfettişleriyle iş birliği yaparak öğretmenlerin; eğitim alanındaki gelişmeleri ve yenilikleri kaynak kişilerden dinleyerek öğrenmelerini, meslekî yayınlardan ve İnternette okuyup incelemelerini, arkadaşlarına tanıtılmalarını sağlayacak *Meslekî Çalışma ve Sohbet Programı* düzenlemeli ve bu programın okulda uygulanmasını sağlamalıdır (s. 506).

Tekışık'ın okul yöneticilerinden beklentilerinin il ya da ilçe millî eğitim müdürlerinden beklentileriyle benzer nitelikte olduğu görülmektedir. Yazar, başka bir ifadeyle, il ya da ilçe yöneticilerine iletmiş önerilerin bir bölümünün okulda pratiğe dökülmesi amacıyla okul müdürlerinin harekete geçmesini sağlamaya çalışmaktadır. Bu önerilerin büyük maliyet gerektirmediği bilinmektedir.

İl ya da ilçe millî eğitim müdürlerine il ve ilçe meslek kitaplıkları oluşturmaları konusundaki beklentilerini dile getiren yazar, okul müdürlerine de okulda meslek kitaplığı kurmaları ve meslek dergilerinin ve yeni yayımlanan meslek kitaplarının okul kitaplığına kazandırılmasını sağlama çağrısında bulunmaktadır.

3.9. Eğitim Denetimi ile İlgili Görüşleri

Eğitim yönetimi ile denetimi birbirini tamamlayan öğelerdir. Denetim dışı bir yönetim anlayışı olamayacağı, denetimin biçim ve içerik yönünden bazı ölçütlerinin olması gerektiği söylenebilir.

Eğitimci-yazar Hüseyin Hüsnü Tekışık (2003 c), eğitimde başarılı olabilmek için eğitim kurumlarının çok iyi yönetilmesi ve denetlenmesi gerektiğini, okullarda eğitimin çöküşünün temel nedenlerinden birinin yönetim ve teftiş sistemindeki yetersizlik olduğunu, eğitimde başarılı olabilmek için söz konusu yetersizliğin ortadan kaldırılmasının önemine değinmektedir.

Okulun görevini yapıp eğitim amacını gerçekleştirmesinden yöneticiler, öğretmenler ve müfettişler sorumludur. Bu sorumluluk onlara yapılması zorunlu birtakım görevler yüklemektedir. Sorumlular bu görevlerini iyi bilir ve gereği gibi yaparlarsa okul görevini yerine getirir ve eğitim amacını gerçekleştirir. Öğrenciler okulda yapıcı, yaratıcı, iyi bir insan, iyi bir yurttaş olarak yetişirler. Bu yapıcı ve yaratıcı yurttaşlar ailesini, milletini mutlu eder. Çevresini geliştirir. Vatanını yüceltir.

Devleti güçlendirir. Yönetici, öğretmen ve müfettişler görevlerini gereği gibi yapamazlarsa okul da görevini yapamaz (Tekişik, 1988 c, s. 1).

Tekişik'a (1988 c, s. 2) göre, okulların görevini yapması ve eğitim amaçlarının gerçekleşmesi her şeyden önce il, ilçe ve okul yöneticilerinin; eğitim ve öğretimi yürüten öğretmenlerin; bu çalışmalarını denetleyen müfettişlerin meslekî durumuna ve tutumuna bağlıdır.

Tekişik (1984; 1996 a), millî eğitimde teftişin, eğitim ve öğretim hizmetlerinin kanun, tüzük, yönetmelik ve programlara uygun biçimde yürütülmesini sağlamak ve verimi arttırmak amacı ile yapıldığını ifade ettikten sonra teftiş sisteminin, modern teftiş tekniğinin ve günün ihtiyaçlarının çok gerisinde kaldığını, 1992-1993 öğretim yılında, öğretmenlerin başarısının sınıftaki çalışmalarını görmeden sadece ders planlarını inceleyip değerlendirme uygulamasının başlatıldığını, oysa öğretmenin başarısının belirlenmesinde plan değil, planın uygulanmasının esas alınması gerektiğini dile getirmektedir.

Hüseyin Hüsnü Tekişik (2003 c), denetim sisteminde bozulma ve yetersizlik olduğunu; millî eğitim teşkilatının, 1970'li yıllarda ve sonrasında, politik düşüncelerle bozularak verimsiz hâle geldiğini; meslek yerine partilere hizmet eden ve torpilli olan öğretmen ve eğitimcilerin, millî eğitimdeki başarısına, kıdemine ve tecrübesine bakılmadan yöneticilik görevine getirildiklerini; iktidar partileri değiştikçe millî eğitimde, Talim ve Terbiye Kurulundan okul müdürlüklerine kadar bütün yöneticilerin değiştirildiğini, bu adaletsiz tutumdan dolayı çok değerli eğitimcilerin emekli olduğunu, yetenekli ve başarılı elemanlardan oluşan kaliteli ve deneyimli personelin dağıldığını ve sonuç olarak da, eğitimde yönetim ve teftiş sisteminin bozularak verimsiz duruma geldiğini saptamaktadır.

Tekişik (1988 c, s. 5), müfettişin teftişte hata arayıcı ve kırııcı değil, başarılı tarafları gören, takdir ve teşvik eden yapıcı ve yaratıcı bir rehber olması gerektiğini belirterek, müfettişlerin, okulun yönetim ve eğitim amaçlarının gerçekleşmesi için yönetici ve öğretmenlere rehberlik yapmalarının önemine dikkat çekmektedir.

Denetimin amacını, millî eğitim sistemini oluşturan her düzeydeki kurum ve kuruluşun, amaçlarını gerçekleştirme doğrultusunda planlanan ve yürütülen çalışmalarını kontrol etmek ve değerlendirmek, Devletin eğitim hizmetinin gerçekleşmesi için gerekli önlemlerin alınması ve düzenlemelerin yapılmasını sağlayıcı etkinliklerde bulunmak olarak niteleyen Tekişik (1984; 1985 b), eğitim

öğretim kurumlarında yapılan denetimin amacına ulaşamamasını şu maddeler altında toplamaktadır:

Bakanlık ve ilköğretim müfettişleriyle ilgili mevzuatta, teftişin amaç, ilke ve teknikleri, çağdaş teftiş anlayışına göre açık olarak tespit edilmemiştir.

Teftiş teşkilatı, eğitim sistemimizi gerektiği gibi denetleyecek bir yapıya sahip değildir.

İlköğretim müfettişliğinin, millî eğitim müdürlüğüne bağlı olması, müfettişlerin, politikacı ve yöneticilerin etkisi ve baskısı altında kalmalarına sebep olmakta ve teftiş görevinin gereği gibi yapılmasını engellemektedir.

Bakanlık Teftiş Kurulunun müsteşarlığa bağlanması da, müfettişlerin, politikacı ve yöneticilerin etki alanına sokulmalarına sebep olabilir.

Bakanlık müfettişleri ile ilköğretim müfettişleri arasında organik bir bütünlük yoktur. Bakanlık müfettişlerinin belli 5-6 merkezde oturması, iş gücü ve zaman kaybına sebep olduğu gibi teftişte sürekliliği de engellemektedir.

Müfettişlerin iş hacmi çok fazla, sayıları ise çok azdır.

Müfettişlerin seçimine gereken önem verilmiyor, bunların hizmet öncesinde ve iş başında gereği gibi yetiştirmeleri sağlanmıyor.

Teftiş teşkilatında bina, araç ve gereç yetersizliği vardır. Bu durum, teftişin hızını, sürekliliğini ve verimini olumsuz yönde etkilemektedir.

Müfettişlerin zamanının yüzde ellisini soruşturmalar almaktadır. Hizmet içinde yetiştirme, değerlendirme ve rehberlik görevleri ile soruşturmaların aynı kişi tarafından yapılması, hizmet içinde yetiştirme ve rehberliği engelliyor.

Müfettişlerin önerileri, bakanlık ve diğer yönetim kademeleri tarafından gereği gibi uygulanmıyor (s. 3-4).

Tekışık (2004 b), içinde bulunduğumuz çağda eğitim yönetimi ve denetiminin, eğitim alanının birer bilim dalı hâline geldiğini; eğitim yöneticiliği ve müfettişliğin, profesyonel bir meslek olarak kabul edildiğini, eğitim yöneticisi ve müfettiş olabilmek için bu alanlarda lisansüstü derecede eğitim görme zorunluluğu olduğunu anımsatırken ülkemizde hizmet öncesi eğitime gerek duyulmadan, iktidara gelen her siyasi partinin siyasi amaç ve tercihlerine göre yorumlanabilen bazı ölçütlerle seçilen öğretmenlerin; çağın çok gerisinde kalmış olan *usta-çırak, sinama-yanılma* modelleriyle eğitim yöneticisi ve müfettiş yetiştirilmesi ve uygulanan teftiş sisteminin millî eğitimimizde kalite, verimlilik, etkinlik ve öğretmenlerin hizmet içi eğitimini olumsuz yönde etkileyen iki temel sorun olduğunu dile getirmektedir.

Tekışık, yönetim ve teftiş sorununun çözümü için şu önerilerde bulunmaktadır:

- Ortaöğretimde teftiş sisteminde bozukluk ve yetersizlik vardır. Bakanlık müfettişlerinin üç yılda bir defa okullara uğraması denetleme bakımından yeterli değildir (Tekışık, 1978 a).
- Teftişin amaç, ilke ve teknikleri, modern teftiş anlayışına göre yeniden tespit edilmelidir (Tekışık, 1984).
- Bakanlıkta bulunan Teftiş Kurulu Başkanlığı doğrudan bakanlık makamına bağlanmalıdır (Tekışık,1984).
- Ulaşım şartları uygun olan merkezi 10-15 ilde *Teftiş Bölge Başkanlıkları* kurulmalıdır. Bölge başkanlıkları, Bakanlık Teftiş Kurulu Başkanlığına bağlı olmalıdır (Tekışık, 1984).
- Her ilde, *İl Teftiş Grubu Başkanlığı* kurulmalı ve ilde görevli bütün müfettişler teftiş grubu başkanlığına bağlanmalıdır. İl grup başkanlıkları, doğrudan bölge başkanlıklarına bağlı olmalıdır (Tekışık, 1984).
- Millî Eğitim Bakanlığı, taşra teşkilatı ve okullar parti politikalarından arındırılarak Atatürk ilke ve inkılapları doğrultusunda bir Devlet politikasına göre yönetilmelidir (Tekışık,1991; Tekışık, 1996 a).
- Millî Eğitim Akademisi bir an önce faaliyete geçirilmelidir (Tekışık, 1991; Tekışık, 1996 a).
- Eğitim yöneticiliği ve müfettişlik, öğretmenlik formasyonu olan herkese değil, bu alanda yetenekli, başarılı, tecrübeli olanlar arasından itina ile seçilip ve özel olarak yetiştirilen eğitimcilere verilecek, önemli bir görev olarak kabul edilmelidir (Tekışık,1991).
- Eğitim yöneticileri ve müfettişler, en az beş yıl hizmeti olan başarılı ve bu alanda yetenekli öğretmenler arasından itina ile seçilip eğitim fakültelerinde bulunan yönetim ve teftiş ana bilim dalında ve Millî Eğitim Akademisinde özel olarak yetiştirilmelidir (Tekışık, 1991; Tekışık, 1996 a; Tekışık, 2003 c).
- Millî Eğitim Akademisinde ve eğitim fakültesinde ihtisas yapan eğitimciler önce yönetici ve müfettiş yardımcılıklarında görevlendirilmeli, buralarda tecrübe kazanan ve başarılı olan yöneticilerin, hiyerarşi bozulmadan ve yeterlik esasına göre kademe

kademe üst yöneticiliklere yükselmeleri sağlanmalıdır (Tekişik, 1996 a).

- Denetimin tek el ve tek unvanla yapılabilmesi için bakanlık müfettişliği ile ilköğretim müfettişliği, *eğitim müfettişliği* adı altında birleştirilmelidir (Tekişik, 1984; Tekişik, 1991; Tekişik, 1996 a; Tekişik, 1996 b; Tekişik, 2003 c; Tekişik, 2004 b).
- Yöneticilik ve müfettişlik görevlerine yapılacak atamaların kıdem, yetenek, başarı ve tecrübe esasına dayanılarak her türlü politik düşünce ve etkiden uzak, en adaletli bir şekilde yapılması sağlanmalıdır (Tekişik, 1991; Tekişik, 2003 c).
- İlköğretim okullarında görevli öğretmenlere rehberlik yapmak ve onların çalışmalarını Devlet adına denetleme sorumluluğu verilen ilköğretim müfettişlerine, Millî Eğitim Bakanlığının ikinci sınıf müfettiş muamelesi yapması ve onları, yıllardan beri her an huzursuz eden sorunlarla baş başa bırakması doğru değildir. Millî Eğitim Bakanlığının teftiş sistemindeki bu çarpık yapılaşmayı artık ortadan kaldırması gerekir (Tekişik, 1996 b).
- İlköğretim müfettişlerine kadro verilmelidir (Tekişik, 1996 b).
- Ortaöğretim kurumları ve öğretmenleri, ilköğretim kurumlarında olduğu gibi her yıl teftiş edilmelidir (Tekişik, 1991).
- Yönetici ve müfettişlerin hizmet içi eğitiminde süreklilik sağlanmalı, yönetici ve müfettişler zaman zaman yurt dışına gönderilmelidir (Tekişik, 1991).
- 11, 12, 13 ve 14. Millî Eğitim Şûralarının eğitim yönetimi, eğitim yöneticiliği ve denetimle ilgili kararları süratle uygulamaya konmalıdır (Tekişik, 1996 a; Tekişik, 2003 c).
- Eğitim müfettişleri; eğitim bilimi, eğitim teknolojisi, teftiş tekniği, değerlendirme ve öğretmenlere rehberlik alanlarındaki gelişme ve yenilikleri, eğitimle ilgili yayınlardan, İnternette, hizmet içi eğitimi etkinliklerinden yararlanarak bilgilerini yenilemeli ve kendilerini sürekli yetiştirmelidir (Tekişik, 2010, s. 506).

- Müfettişler, teftiş ve rehberlik ettikleri öğretmenleri ve yöneticileri, eğitim ve yönetim alanlarındaki gelişmeleri, yenilikleri izlemeye, öğrenmeye teşvik etmeli (Tekişik, 2010, s. 506).
- Müfettişler, bölgelerindeki hizmet içi eğitimi etkinliklerini, meslekî toplantı, sempozyum, panel, konferans ve seminerleri takip etmeli. Bu meslekî etkinliklerle ilgili programların gereği gibi uygulanmasını ve öğretmenlerin bunlardan yararlanmasını sağlamalı (Tekişik, 2010, s. 506).
- Müfettişlerin atama ve görevden alınmaları l kararname (bakan-başbakan- cumhurbaşkanı) ile yapılmalıdır (Tekişik, 1984).
- Soruşturma işleri, her müfettişe değil, sadece bu işle görevli müfettişlere verilmelidir (Tekişik, 1984).
- İl teftiş kurulu başkanlıklarına yeteri kadar motorlu araç ve şoför kadrosu verilmelidir (Tekişik, 1984).
- Merkez ve taşra teşkilatında; yöneticilik, kurul yeliği, deneticilik ve uzmanlık kadrolarına atanacaklarla, unvanları ykseltileceklerin nitelikleri ile atama ve yer değiştirmede uygulanacak esas ve usulleri belirleyen hukuki düzenleme süratle yapılarak uygulamaya konmalıdır (Tekişik, 2003 c).
- Müfettişler, eğitimdeki gelişmeleri ve meslekî yayınları, yeri gelince anlatan ve öğreten bir kaynak kişi olmalı ve öğretmenlerin kendilerini meslekte yetiştirmelerini sağlamalıdır (Tekişik, 2010, s. 506).
- Millî Eğitim Bakanlığı, eğitim yönetimi, eğitim yöneticiliği ve teftişe ilgili meslekî kitaplar yayımlamalı. Bu yayımların ğretmen ve yöneticiler tarafından okunması sağlanmalı (Tekişik, 2003 c).
- Müfettişler, modern eğitim teknolojisinin getirdiği metot ve teknikler konusundaki bilgilerini devamlı yenilemeli; öğrencilerin okulda yaparak ve yaşayarak temel bilgi, beceri, alışkanlık ve davranış kazanmalarının sağlanabilmesi için okul yöneticilerine ve öğretmenlere yol gösterip rehberlik etmeli (Tekişik, 1990 c).
- Doğu ve Güneydoğu Anadolu'ya stajyer ve deneyimsiz ğretmen, müfettiş gönderilmemeli, bu bölgelerde, çok başarılı ğretmen, müfettiş ve yöneticilerin görev yapması sağlanmalıdır (Tekişik, 2003 c).

- Eğitim yöneticiliği ve eğitim müfettişliği ülkemizde profesyonel bir meslek olarak kabul edilmelidir (Tekışık, 2004 b).
- Eğitim yöneticiliği ve eğitim müfettişliği görevlerine atanabilmek için, bu alanlarda lisansüstü derecesinde bir hizmet öncesi eğitimi ve uygulaması zorunlu olmalı (Tekışık, 2004 b).
- Eğitim yöneticiliği ve eğitim müfettişliği yeterlikleri, alanın akademisyen ve uygulayıcılarından oluşacak bir komisyon tarafından, çağdaş yönetim, denetim ilke ve yöntemlerine uygun biçimde belirlenmeli (Tekışık, 2004 b).

Tekışık'ın, müfettişlere yüksek lisans eğitimi verilmesi önerisinin bir benzeri de Karagözoğlu tarafından gündeme getirilmektedir. Türk eğitim sistemine yeni bir denetim modeli öneren Karagözoğlu'na (2004) göre, müfettişlerin tümü eğitim bilimlerinde tezsiz yüksek lisans programından geçirilmeli ve yeni atanacak müfettişlerde de bu nitelik aranmalıdır.

Karagözoğlu (2004), tezsiz yüksek lisans programında yer alması gereken konuları şöyle özetlemektedir:

Çocuk gelişimi, özel ve genel öğretim yöntemleri, sınıf içi gözlem teknikleri, öğretmen başarısını değerlendirme teknikleri, müfettiş-öğretmen arasındaki insan ilişkileri; millî eğitim sisteminin yapısı, işleyiş sorunları, çözüm yolları; program geliştirme teknikleri, öğrenci başarısını değerlendirme teknikleri, yönetim modelleri ve teknikleri, sorun inceleme ve araştırma teknikleri.

Karagözoğlu'nun (2004) denetim modelinde yer alan iki ayrı önerinin de Tekışık'ın geliştirdiği önerilerle benzer nitelikte olduğu görülmektedir:

Ekonomik ve objektif olmayan, birbirinden tamamen kopuk, aralarında organik bir bağ bulunmayan, birbirini desteklemeyen ve benimsemeyen bakanlık ve ilköğretim müfettişliği gibi iki başlı teftiş sistemi birleştirilmelidir. Eğitim akademisi açılmalıdır.

Şimşek (2004), tüm eğitim yöneticilerinin akademik ve pratik olarak en uygun ve beklenen yetiştirme yolunun lisansüstü hizmet öncesi programlar olduğunu savunmaktadır.

Tekışık'ın, eğitim müfettişlerinden beklentisinin, genel olarak meslekî gelişmeyle ilgili olduğu ifade edilebilir. Yazarın sözü edilen beklentileri, eğitim yöneticilerinden beklentileriyle örtüşmektedir.

3.10. Millî Eğitim Bakanlarına Yazılan Mektuplar

Hüseyin Hüsnü Tekışık'ın eğitimle ilgili görüş ve önerilerini yetkililere iletmek amacıyla *Çağdaş Eğitim* dergisinde açık mektuplara yer verdiği görülmektedir. Açık mektuplar genellikle millî eğitim bakanlarına yazılırken bazı mektuplar dönemin başbakanları için kaleme alınmıştır. Mektuplar, yazarın eğitim ve öğretimle ilgili gözlem, düşünce ve önerilerini içermektedir. Millî eğitim bakanlarına yazılan mektuplara, *Çağdaş Eğitim* dergisinde yer verilmiştir. Tekışık'ın (1976 b), millî eğitim bakanlarına yazdığı ilk mektup, Kasım 1976 tarihli *Çağdaş Eğitim* dergisinde yayımlanmıştır. Yazar, Millî Eğitim Bakanı Ali Naili Erdem'e yazdığı açık mektupta, bir otel odasında tanık olduğu olaydan yola çıkarak ders kitapları ile ilgili görüşlerini dile getirmiştir. Tekışık'ın (1976 c), millî eğitim bakanlarına yazdığı ikinci mektup, Aralık 1976 tarihli *Çağdaş Eğitim* dergisinde yayımlanmıştır. "*Millî Eğitim Bakanına Açık Mektup: Millî Eğitimde Oynanan Kitap Oyunu*" başlıklı mektup, aynı zamanda Tekışık'ın Aralık 1976 tarihli başmakalesidir. Talim Terbiye Kurulu (TTK)nun "*Talim ve Terbiye Dairesi'nce incelenen kitapların hataları ve raporları yazarlarına bildirilmez.*" kararına dikkat çekmek amacıyla dönemin Millî Eğitim Bakanı Ali Naili Erdem'e yazılan açık mektupta, TTK'nin gerçek bir bilimsel kurul hâline dönüştürülmesi, çağdaş eğitim zihniyetine sahip, bilimsel yönden yeterli ve güçlü bir başkana kavuşturulması; millî eğitimde kitap konusunun şaibelerden kurtarılması, bu amaçla "*İncelenen kitapların hataları ve raporları yazarlarına bildirilmez.*" kararının kaldırılması, kitap inceleme ile ilgili yönetmeliğin çıkarılması, kitapların sipariş yerine yarışma yoluyla yazdırılıp seçilmesi önerilerine yer verilmiştir.

Tekışık, üçüncü mektubunu Mart 1977 tarihli *Çağdaş Eğitim* dergisindeki köşesine taşımıştır. Bu mektup da Millî Eğitim Bakanı Ali Naili Erdem'e hitaben yazılmıştır. Tekışık, açık mektubunda, okul müdürleri ve öğretmenlere, yönetim ve eğitim-öğretim etkinliklerinde 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2, 10,11 ve 43. maddelerindeki ilkeleri dikkate alma çağrısında bulunmaktadır. Söz konusu maddeler, özetle, öğretmenliğin özel uzmanlık mesleği olduğu, her tür eğitim faaliyetinde Atatürk devrimleri ve Anayasanın başlangıcında ifade edilen Türk milliyetçiliğinin temel alınması gerektiği, demokrasi bilincinin kazandırılmasının önemi vb. konuları içermektedir. Tekışık, yazısında, hayvan bakıcısından daha az ücret aldığını belirttiği öğretmenlerin ek iş yaptıklarının altını çizerek öğretmenliğin

cazip hâle getirilmesinin önemini savunur. Aynı yazıda, öğretmenlik mesleği ve millî eğitimin ideolojik akımlardan ve politikanın etkisinden kurtarılması, yönetici atamalarının objektif ve bilimsel esaslara bağlanması, öğretmenlerin hizmet içinde yetiştirilmelerinin sağlanması, öğretmen yetiştirmeye gereken önemin verilmesi, eğitim reformunun yaşama geçirilmesi vb. talep ve öneriler sıralanmaktadır.

Tekışık'ın (1977 d), Millî Eğitim Bakanı Ali Naili Erdem'e üçüncü mektubu da 1977 yılında yayımlanmıştır. Yazar, mektubunda, 1949 yılında sona eren tek kitap uygulamasına 1973'te yeniden geçilmesini eleştirir. Millî Eğitim Bakanına hitaben yazılan mektupta, kitap seçimi ile ilgili önerilere yer verilmektedir:

- Talim ve Terbiye Dairesinde, özellikle kitap işinde görevli müşavirlere yüksek maaş kadrosu ile birlikte çok yüksek yan ödeme verilmelidir.
- Talim Terbiye Dairesi bünyesinde kitap işiyle uğraşacak, bilimsel metotlarla çalışan yeni bir teşkilat kurulmalıdır.
- Kitap işi geçerli bir plan ve programa bağlanmalıdır.
- Yarışma komisyonu üyelerine çok yüksek ücret verilmelidir.,
- Talim ve Terbiye Dairesi, yazar ve editörlerle iş birliği yapmalı, yazarlar için seminerler düzenlemelidir.
- Yarışma şartnameleri, yazarlara yol gösterici, teşvik edici ve kitapların gelişmesini sağlayacak nitelikte hazırlanmalıdır.
- Yarışma sonunda en yüksek puan alan üç kitap ders kitabı olarak seçilmelidir.
- Yarışmaya katılan bütün yazarlar ödüllendirilmelidir.
- İncelenen kitapların hataları ve inceleme raporları yazarlara bildirilmelidir.

Hüseyin Hüsni Tekışık (1977), görev başındaki millî eğitim bakanlarının yanı sıra seçim sonrası göreve gelmesi beklenen başbakan ve bakanlara da açık mektup yazarak eğitimle ilgili görüş ve önerilerini sunmuştur. “*Seçim Sonrası Başbakanı ve Millî Eğitim Bakanına: Beş Haziran Seçimlerine Giderken Türk Millî Eğitiminin Manzarası*” başlığını taşıyan makalede, Millî Eğitim Bakanları Mustafa Üstündağ ile Ali Naili Erdem'e eleştiriler yöneltilmektedir. Mustafa Üstündağ zamanında bir öğretmen derneğinin millî eğitimde söz sahibi olduğu, nakil ve tayinlerde politik görüşlerin dikkate alındığı; Ali Naili Erdem'in görev başında olduğu dönemde ise tayin ve nakillerin kanun ve yönetmelikler yerine özel ölçülere göre yapıldığı, ders kitabı seçiminde oyunlar oynandığı vb. düşünceler

işlenmektedir. Makalede, nasıl bir bakana ihtiyaç duyulduğu konusuna açıklık getirilmektedir:

- Türk millî eğitimini, politik ve ideolojik akımlara sürüklemeyecek,
- Partisine değil, Türk millî eğitimine hizmet edecek,
- Dirayetli ve güvenilir,
- Millî Eğitim Bakanlığının ve okulların kapısından politikayı sokmayacak,
- Menfaatçiler tarafından önceden hazırlanıp önüne sürülen merkez kadrosu taslağını elinin tersiyle itecek,
- Görev vereceği kimselerin politik tarafına değil, mesleğe ve millî eğitime yaptığı ve yapacağı hizmetlere değer verecek,
- Kanun ve yönetmelikleri uygulatacak, okullarına, öğretmenlerine ve öğrencilerine sahip çıkacak,
- Öğretmenlik mesleğini herkesin itibar edeceği bir meslek hâline getirecek, öğretmenleri refaha kavuşturacak,
- Bilimsel Talim ve Terbiye teşkilatını kuracak,
- Okulları, yalnız Türk millî eğitiminin amaçlarına hizmet eden kurumlar hâline getirecek,
- Millî Eğitim Temel Kanunu'nu gereği gibi uygulatacak,
- Bütün okulları normal öğretime kavuşturacak,
- Bütün öğretmenleri, amacı yalnız öğretmenliğe ve millî eğitime hizmet olan bir dernekte toplayacak bir bakan.

Eğitimci-yazar Hüseyin Hüsnü Tekişik, Millî Eğitim Bakanı Nahit Menteşe'ye 1977 yılında yazdığı mektupta, Talim Terbiye Dairesinde yaşanan sorunlar (çalışanların yetersizliği, atamalarda liyakat esasının gözetilmemesi, Millî Eğitim Şûrasının zamanında toplanmaması vb.), öğretmen okullarının, öğretmen liselerine dönüştürülmesi, öğretmen yetiştirmeyle ilgili sorunlar, başka ülkelerde uzmanlık ve doktora yapan eğitimcilerden yararlanılmaması, ideolojik ve politik görüşler doğrultusunda yükselme ve atamalar, okul binası yetersizliği; Atatürk resmi asılamayan, İstiklal Marşı söylenemeyen ve bayrak çekilemeyen okullar, bir kısım okul yöneticisinin olay çıkartıp daha sonra yatıştırmak amacıyla disiplin sorununu polise ve jandarmaya havale etmesi; Millî Eğitim Bakanlığının eğitimin 'e'sine dahi

eğilmeyip sadece nakil, tayin ve terfilerle uğraşmasına karşın bu işleri de doğru dürüst yapmaması vb sorunların öne çıktığı görülmektedir.

Hüseyin Hüsnü Tekışık'ın (1980), 1980 yılında dönemin Millî Eğitim Bakanı Hasan Sağlam'a yazdığı mektupta, millî eğitimin içinde bulunduğu durumla ilgili genel değerlendirmeler yapılmakta ve bazı öneriler gündeme getirilmektedir: Gerçek Atatürkçü eğitimciler merkez ve taşra teşkilatında göreve getirilmeli, bakanlık müşavirliği kaldırılmalı ya da kadrosu en aza indirilmeli; Talim ve Terbiye Dairesi, Atatürk'ün söylediği gibi, *bilimsel ve bağımsız* bir kuruluş hâline gelmeli; millî eğitim şûrası, askerî şûra mevzuatından da yararlanılarak yeniden düzenlenmeli; Millî Eğitim Bakanlığı merkez teşkilatı, taşra teşkilatı ve okullar, ortaçağ zihniyetine göre tesadüfen yönetilmekten kurtarılmalı; Millî Eğitim Bakanlığı, *Tayin-Nakil Bakanlığı* durumundan kurtarılarak *Öğretmen ve Yönetici Tayin Nakil Kanunu* çıkarılmalı; *Okul Öncesi ve Temel Eğitim Kurumları Kanunu* hazırlanmalı; öğretmenler vasıfsız işçi kadar maaş, hayvan bakıcısından az yan ödeme alma durumundan kurtarılmalı; öğretmenler için ayrı bir personel kanunu çıkarılmalı; *Öğretmenler Yardımlaşma Kurumu Kanunu* çıkarılmalı, büyük şehirlerde, orduevlerine benzer öğretmen evleri, öğretmen hastaneleri, sahillerde dinlenme yerleri ve öğretmen çocukları için yurtlar kurulmalı; öğrencileri normal öğretime kavuşturacak şekilde okul yaptırma seferberliğine girmeli ve bunun için gereken ödenekler sağlanmalı, yıllardan beri bir türlü gerçekleşmeyen halk eğitimi ve gençliğin boş zaman eğitimi konusunda önlemler alınmalı, *Öğretmen Meslek İare Kitaplıkları* yeniden canlandırılmalı; kapatılan eğitim enstitüleri ve öğretmen liselerinin binalarından yararlanılarak, öğretmenlerin hizmet içi eğitim çalışmalarında kullanılmak üzere, eğitim merkezleri kurulmalı; millî eğitimde teftiş sistemine ciddi ve daha objektif bir yön verilmeli, müfettişlerin meslek içinde devamlı yetişmesi sağlanmalıdır.

1988 yılında Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı Hasan Celal Güzel'e yazılan mektupta, öğretmen ve okul ihtiyacının karşılanması, yönetim ve teftiş, okullardaki başarısızlık vb. konulara yer verildiği gözlenmektedir (Tekışık, 1988 a).

Tekışık'ın (1988 d), Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı Hasan Celal Güzel'e yazdığı ikinci mektup da 1988 tarihli. "*Yurt Dışındaki Çocuklarımızın Dramı*" başlığıyla yayımlanan mektubun, bir TV programında, yurt dışında yaşayan bir Türk çocuğunun Atatürk'ü ve Türkiye'yi tanımadığı konusunun gündeme gelmesi üzerine kaleme alındığı anlaşılmaktadır. Mektup aracılığı ile dönemin Millî Eğitim

Gençlik ve Spor Bakanı Hasan Celal Güzel'e ulaşan Tekışık, yurt dışında yaşayan çocukların eğitimi ile ilgili olarak şu önerileri sunmuştur:

- Yurt dışındaki Türk işçi çocuklarının sorunları tespit edilmeli,
- Türk işçi çocuklarına yönelik eğitim politikası ve uygulanma şekli saptanmalı,
- Türk veliler çocuklarının eğitim hakkı konusunda aydınlatılmalı, Türk okul-aile birlikleri kurularak gerektiğinde yabancı makamlar üzerinde baskı unsuru olarak kullanılmalı,
- Türk işçi çocuklarının eğitim sorunlarının çözümlenmesi konusunda yabancı makamlarla ortak kararlar alınmalı,
- İşçi çocuklarının eğitiminde görevli öğretmen ve müşavirlerden başarısız olanlar belirlenerek görevden uzaklaştırılmalı,
- İşçi çocuklarının eğitiminde görevli öğretmen ve müşavirlere kadro verilmeli,
- Türk işçi çocuklarının ders programları, ders ve kaynak kitaplar ile Türk kültürünü ve Türkiye'yi tanıtıcı kitaplar yayımlanmalı,
- Yurtdışında, millî menfaatlerimize hizmet edecek her türlü kitap, broşür, resim, dia, film ve film şeridi gibi dokümanlar bulundurulmalı, Millî Eğitim Bakanlığı yayınevlerinin birer şubesi açılmalıdır.

Millî Eğitim Bakanı Vehbi Dinçerler'e yazılan açık mektupta (Tekışık, 1989 c) meslekî yayınlar ve öğretmenlerin hizmet içinde eğitimi konusu üzerinde durulmakta ve çeşitli yazılarda ele alınan düşünce ve öneriler yinelenmektedir. Önerilerden birkaçının diğerlerinden farklı olduğu görülmektedir. 657 sayılı *Devlet Memurları Kanunu*'nda değişikliğe gidilerek terfi için hizmet içi yetiştirme kurslarına katılma ve başarılı olma koşulunun getirilmesi önerisi de bunlardan biridir.

Dönemin Millî Eğitim Bakanlarına *Çağdaş Eğitim* dergisinde yayımlanan başmakaleleriyle ulaşan Tekışık (1988 d), 1988'de, farklı tarihlerde görev yapan 16 Millî Eğitim Bakanına toplu biçimde seslenir. "*Millî Eğitim Bakanlarına Mektup*" adlı makalede, Atatürk ilkeleri doğrultusunda yayın yaptığı ifade edilen *Çağdaş Eğitim* dergisinin ilkeleri belirtildikten sonra, ilgili bakanlardan şu soruları yanıtlamaları beklenmektedir:

- Millî Eğitim Bakanı olmadan önce, Türk millî eğitimini genel olarak nasıl görüyordunuz?
- Bakan olduktan sonra önceki bilgi ve düşüncelerinizle, bulduklarınız arasında ne gibi farklar gördünüz?
- Bakanlığa başlayınca neler yapmayı, neleri değiştirmeyi düşündünüz?
- Bakanlığınız sırasında ne gibi bir değişiklik ve yenilik yaptınız?
- Yapmak isteyip de yapamadıklarınız oldu mu?
- Yapamadığınız konularda, karşınıza ne gibi engeller çıktı? Bu engellerin ortadan kaldırılabilmesi için uzun ve kısa vadede ne gibi tedbirlere ihtiyaç vardır?
- Türk millî eğitiminin çağdaş milletler seviyesine ulaşabilmesi için hâlen görevde bulunanlara ne tavsiyelerde bulunursunuz?

Yukarıda sıralanan sorular değişik tarihlerde Millî Eğitim Bakanı olarak hizmet veren bakanlara yöneltilmiş, verilecek yanıtların *Çağdaş Eğitim* dergisinde yayımlanacağı belirtilmiştir. Tekışık'ın topluca seslendiği Millî Eğitim Bakanları aşağıda sıralanmıştır (Tekışık, 1988 d):

1. İsmail Arar
2. Prof. Tahsin Banguoğlu
3. Atıf Benderlioğlu
4. Rıfkı Salim Burçak
5. M. Vehbi Dinçerler
6. Metin Emiroğlu
7. Ali Naili Erdem
8. Hilmi İncesulu
9. Nahit Menteşe
10. Prof. Orhan Oğuz
11. Prof. Sabahattin Özbek
12. Şinasi Örel
13. Prof. Safa Reisoğlu
14. Hasan Sağlam
15. Necdet Uğur
16. Prof. Fehmi Yavuz

Listede, 09.12.1959-27.05.1960 tarihleri arasında Millî Eğitim Bakanlığı yapan Mehmet Atıf Benderlioğlu yer aldığı hâlde, Benderlioğlu'ndan daha sonraki yıllarda görev yapan Millî Eğitim Bakanlarından Fehmi Yavuz (30.05.1960-08.12.1960), Bedrettin Tuncel (08.12.1960-05.01.1961), Turhan Feyzioğlu (05.01.1961-07.02.1961), Ahmet Tahtakılıç (07.02.1961-20.11.1961), Şevket Raşit Hatipoğlu (25.06.1962-08.06.1963), İbrahim Öktem (11.06.1963-20.02.1965), Nevzat Cihan Bilgehan (20.02.1965-27.11.1965), Mehmet İlhami Ertem (01.04.1967-03.11.1971), Orhan Dengiz (15.04.1973-26.01.1974), Mustafa Üstündağ (26.01.1974-17.11.1974/21.06.1977-21.07.1977), Orhan Cemal Fersoy'a (12.11.1979-12.09.1980) mektup yazılmamasının nedeni, mektubun yazıldığı tarihte hayatta olmamalarıdır.

Avni Akyol, 30 Mart 1989 tarihinde Millî Eğitim Bakanlığı görevine başladıktan kısa bir süre sonra, Tekışık, kendisine açık mektup yazarak eğitimle ilgili düşünce ve önerilerini iletir. *Çağdaş Eğitim* dergisinin Nisan 1989 tarihli sayısında yer alan makale, "*Millî Eğitim Bakanına Açık Mektup*" başlığıyla yayımlanmıştır (Tekışık, 1989 d). Bu makalede de, daha önceki makalelerde işlenen öğretmenlik mesleği ve öğretmen yetiştirme, Talim Terbiye Kurulunun durumu, millî eğitim teşkilatı, teftiş, okul binaları ve derslikler, eğitim ve öğretim vb. sorunlara dikkat çekildiği görölmektedir.

Mayıs 1989 tarihli mektup da Millî Eğitim Bakanı Avni Akyol'a yazılmıştır. "*Millî Eğitim Bakanı Sayın Avni Akyol'a: Öğretmen Yetiştirme Sorunu ve Çözüm Yolları*" başlıklı mektupta (Tekışık, 1989), öğretmen yetiştirmeyle ilgili düşünce ve öneriler yer almaktadır.

Tekışık'ın (1991), Millî Eğitim Bakanı Köksal Toptan'a yazdığı açık mektupta, öğretmenlerin hizmet öncesi ve hizmet içinde yetiştirilmeleriyle ilgili görüş ve öneriler yer almıştır.

Çağdaş Eğitim dergisinde, Millî Eğitim Bakanı Nahit Menteşe'ye hitaben yazılan açık mektupta (Tekışık, 1993 a), millî eğitimde çözüm bekleyen temel sorunlara (öğretmen yetiştirme, öğretmenlik mesleğinin sorunları ve cazip hâlde getirilmesi, okul binası ve derslane yetersizliği, eğitim ve öğretimin durumu) vurgu yapılmıştır.

Öğretmenlerin durumunu iyileştirmekle ilgili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Araştırma Komisyonu tarafından 28 Nisan 1993 tarihinde tamamlanarak TBMM Başkanlığına sunulan bir rapor (Tekışık, 1994 a), Millî Eğitim

Bakanı Nevzat Ayaz'a yazılan mektubun içeriğini oluşturmuştur. Tekışık (1994 a), Nevzat Ayaz'a yazdığı açık mektupta, TBMM Araştırma Komisyonu raporunda yer alan bazı tespitleri özetledikten sonra raporda varılan sonuç ve önerileri 15 yıl boyunca *Çağdaş Eğitim* dergisinde yayımlamalarına, millî eğitim şûralarında dile getirmelerine, Millî Eğitim Bakanlarına yazılan açık mektuplarda tekrar etmelerine rağmen ciddiyle ele alınmadığını belirtmektedir. Tekışık'ın, farklı tarihlerde, *Çağdaş Eğitim* dergisinde yayımlanan yazılarında ele aldığı ve sözü edilen rapora da yansıyan önerilere örnek olarak MEB müfettişliği ile ilköğretim müfettişliğinin aynı birimde birleşmesi, öğretmen evleri ve öğretmen lokallerinin kapasite ve sayılarının artırılması, öğretmen yetiştiren kurumların tek çatı altında toplanması, öğretmen meslek kitaplarının sağlanması vb. gösterilebilir.

Eğitimci-yazar, öğretmen okullarının kuruluşunun 146. yıl dönümünde, Millî Eğitim Bakanı Nevzat Ayaz'a açık mektup yazarak ülkemizde öğretmen yetiştirme sorununa yeniden dikkat çeker (Tekışık, 1994). Mektupta, TBMM Araştırma Komisyonu tarafından hazırlanan rapora göndermede bulunularak, öğretmen okullarının kuruluşunun 146. yıl dönümünde, öğretmen yetiştirme konusunda önlem alınmasının önemine değinilmekte, konuyla ilgili olarak farklı tarihlerde ifade edilen düşünce ve öneriler yinelenmektedir.

Millî Eğitim Bakanı Nevzat Ayaz'a hitaben yazılan 4. açık mektup, "*Millî Eğitim Bakanı Sayın Nevzat Ayaz'a: Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmenlik Meslek Kitaplarını Niçin Yayınlamıyor?*" başlığını taşıyor (Tekışık, 1995). Öğretmen meslek kitaplarının tarihçesiyle ilgili okurları bilgilendiren Tekışık, 1995 yılını esas alarak, son yirmi-yirmi beş yılda öğretmenlik meslek kitaplarıyla ilgili yayınlarda önemli ölçüde bir gerileme olduğunu belirtir ve buna gerekçe olarak da bakanlığın ilgisizliği ve kâğıt fiyatlarındaki anormal artışı gösterir. TBMM Genel Kurulu'nun 04.12.1991 gün ve 149 sayılı kararıyla oluşturulan *Öğretmenlerin Durumunu İyileştirmekle İlgili TBMM Araştırma Komisyonu* tarafından hazırlanan raporda (Tekışık, 1995) öğretmenlik meslek kitapları hakkındaki ifadeleri gündeme getiren Tekışık, Millî Eğitim Bakanlığına şu soruları yöneltir:

Millî Eğitim Bakanlığı, Kültür Bakanlığının konusu olan kültür eserlerini ve çizgi romanları yayınlıyor da; kendi görevi olan öğretmen meslek kitaplarını niçin hazırlatmıyor ve yayınlamıyor?

Yoksa Millî Eğitim Bakanlığı'nda; Sayın Avni Akyol ve Sayın Köksal Toptan'ın acilen yayınlanmasına karar verdikleri; TBMM Araştırma Komisyonunun

istediği öğretmen meslek kitaplarının yayınlanmasını; öğretmenin okumasını, eğitimdeki gelişmeleri izlemesini ve hizmet içi eğitimden yararlanarak yetişmesini istemeyen gizli bir güç mü var?

Öğretmen meslek kitapları konusunun acilen ele alınmasını, bu kitapların hızla hazırlanıp yayınlanmasını, Millî Eğitim Bakanı Sayın Nevzat Ayaz'dan, okuyacak meslek kitabı bulamayan 500 bin öğretmen adına bekliyoruz.

Millî Eğitim Bakanı Turhan Tayan'a yazılan mektupta öne sürülen düşüncelerin daha öncekilerle benzerlikler taşıdığı görülmektedir. Turhan Tayan'a yazılan açık mektupta ele alınan ve acilen çözüme kavuşturulması beklenen sorunlar şöyle sıralanmaktadır:

Öğretmen Yetiştirme Sorunu, Öğretmenlik Mesleğinin Sorunları ve Mesleğin Cazip Hâle Getirilmesi, Yönetim ve Teftiş Teşkilatının Durumu, Finansman ve Okul Binası Yetersizliği, Okullardaki Eğitim ve Öğretimin Durumu (Tekışık, 1996 a).

Tekışık, mektupta, hizmet içi eğitim ve öğretmenlerin özlük haklarıyla ilgili noktalara değindikten sonra, Millî Eğitim Bakanlığının, il ve ilçelerde kurulacak öğretmen konut kooperatiflerine destek olması, öğretmenler için özel bir personel kanunu çıkarılarak çalışma koşulları ve ücret sisteminin yeniden düzenlenmesi, öğretmenler arasında dayanışma ve yardımlaşmayı sağlamak amacıyla *Öğretmenler Yardımlaşma Kurumu* kanun tasarısının kanunlaşması, öğretmenlerin her türlü kaygı ve özellikle siyasi baskılardan arınmış bir ortam içinde görev yapmalarının sağlanması vb. önerilerde bulunmuştur.

Tekışık, Millî Eğitim Bakanlarına yazdığı mektuplarda birçok sorunu yineler. 1996 yılında göreve getirilen Millî Eğitim Bakanı Prof. Dr. Mehmet Sağlam'a yazılan mektupta (Tekışık, 1996 c), öğretmen yetiştirme, öğretmenlik mesleğinin cazip hâle getirilmesi, yönetim ve teftiş, finansman, eğitim ve öğretim vb. sorunları diğer mektuplarda olduğu gibi yinelediğini ifade eden eğitimci-yazar düşüncelerini şu sözlerle yansıtır:

Millî eğitimimizin bu sorunlarını ve çözüm yollarını, daha önceki bakanlara da yazdık. Tekrar olsa bile, bir çözüme kavuşuncaya kadar her gelen Bakana yazmaya devam edeceğiz. Çünkü bu tekrarın gereği, sakıncasından daha çok önemlidir (Tekışık, 1996 c).

Tekışık'ın, Millî Eğitim Bakanı Mehmet Sağlam'a yazdığı açık mektupta, önceki mektuplardan farklı bir konunun işlendiği görülmektedir. Sözü edilen mektupta, yüksek öğretime hazırlık ve geçiş sisteminde yaşandığı düşünülen

bozukluklara vurguda bulunmakta, Öğrenci Seçme Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından uygulanan yüksek öğretime giriş konusu eleştirilmektedir:

Bizde yükseköğretime geçişte uygulanan hazırlık ve sınav sistemi özellikle liseleri amacından saptırmıştır. Lise öğrencileri, üniversiteye girebilmek için, okuldaki dersleri bir yana bırakıp, özel dersanelerde test ezberlemektedir. Bunun için veliler kısıtlı bütçelerinden özel dersanelere her yıl 30-40 trilyon TL üzerinde para ödemek zorunda kalmaktadırlar.

Bir buçuk milyona yakın öğrenci aylarca sınav heyecanı ve stresi yaşamaktadır. Bunlardan ancak yüz elli bin öğrenci üniversitelere girmekte ve geri kalanı da Devlete küskün olarak özel dersanelere ve sokağa terk edilmektedir.

Bizde uygulanan ÖSYM sistemi dünyada, Yunanistan hariç, hiçbir ülkede uygulanmamaktadır (Tekışık, 1996 c).

Millî Eğitim Bakanı Prof. Dr. Hikmet Uluğbay'a yazılan açık mektup, Eylül 1997 tarihini taşımaktadır. 8 yıllık kesintisiz zorunlu eğitimi yaşama geçiren 55. Cumhuriyet Hükûmetinin Millî Eğitim Bakanına hitap eden Tekışık, çözüme kavuşturulmadığını düşündüğü sorunları satırlara dökerek çözüm talebinde bulunmaktadır. Söz konusu sorunlara çözüm üretilmediği takdirde 8 yıllık zorunlu eğitimin başarıya ulaşamayacağı öngörüsünde bulunan Tekışık'ın dikkat çektiği sorunlar şu şekilde ifade edilmektedir:

Liyakata dayalı kadrolaşma ve teftiş, öğretmen yetiştirme ve mesleğin cazip hâle getirilmesi, finansmanın değerlendirilmesi ve okul binası ihtiyacının karşılanması (Tekışık, 1997 a).

Tekışık, Millî Eğitim Bakanı Metin Bostancıoğlu'na yazdığı mektupta, daha önce görev yapan bakanlara yazdığı mektuplardaki görüşlerini yinelemiş, bazı konularda ayrıntılara yer vermiştir. Mektupta, öncekilerden farklı dikkat çekici bir noktanın altı çizilmektedir:

Hizmet öncesi eğitimde, öğretmen adayları genel kültür, özel alan eğitimi, pedagojik formasyon bakımından gereği gibi yetiştirilmeli. Ayrıca, Türkiye'nin jeopolitik durumu ve siyasi yapısı gereği bu üç boyutun ötesinde öğretmen adaylarının, bir dördüncü boyut olarak da Atatürk ilke ve devrimlerine, Türkiye Cumhuriyeti'ne, demokrasiye ve laikliğe inanmış ve bunları koruyan, öğreten birer ülkü eri olarak da yetiştirilmeleri şarttır (Tekışık, 1999).

Millî Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik'e 2003 yılında yazılan mektupta, 2003 yılında yapılan Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) ile ilgili analizlere yer verilmekte,

öğretmen açığı, okul binası, dersane ve donanım yetersizliği, yönetim ve teftiş sistemindeki bozulma ve yetersizlik, sınıf geçme konusu, veli-öğrenci ilişkileri, öğretmen yetiştirme, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimi, okullarda modern strateji ve yöntemlerin uygulanması, ölçme ve değerlendirmeye önem verilmesi, yönetim ve teftiş sistemin geliştirilmesi vb. konularda geliştirilen düşünce ve öneriler işlenmektedir (Tekışık, 2003 c).

Hüseyin Hüsnü Tekışık'ın (2007 b), 2007 yılında Millî Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik'e yazdığı mektupta öğrencileri okulda ve çevrede etkileyen şiddet ve taciz olaylarının ortadan kaldırılabilmesi için eğitimde temel faktörler olan kaliteli öğretmen, kaliteli eğitim yöneticisi, kaliteli eğitim müfettişi ve kaliteli eğitimci yetiştirme seferberliği ilan edilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

Eğitimci-yazarın 2007 yılında dönemin Millî Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik'e yazdığı diğer bir mektup, Millî Eğitim Bakanını uyarı niteliği taşımaktadır: *Sayın Doç. Dr. Hüseyin Çelik, Millî Eğitime Zarar Veriyorsunuz!..* (Tekışık, 2007 c). Millî Eğitim Bakanına yapılan uyarının, 2007 yılında, *Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Yönetmeliği*'yle (MEB, 2007), yönetici atamalarında sınavdan vazgeçilerek tamamen öznel değerlendirmelerle yönetici atama yolunun açılmasından kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Tekışık'ın eleştirdiği ve eğitim tarihimizin en dikkat çekici *Yönetici Atama Yönetmeliği*, 13 Nisan 2007 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Yönetmelik yayımlandıktan kısa bir süre sonra yönetici adaylarının başvurusuna gerek görülmeden, millî eğitim müdürlerinin teklifi üzerine valilik onayıyla asaleten müdür atamaları yapılmıştır. Yönetmelik'le, müdür açığı olan okulların duyurulmasına gerek duyulmaksızın atama yapılmasının önü açılmıştır.

2008 yılında Millî Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik'e yazılan açık mektup (Tekışık, 2008 a), Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun eğitim sorunlarına ayrılmıştır. Hüseyin Hüsnü Tekışık, mektupta, söz konusu bölgelerde okuryazarlık, öğretmen açığı, derslik ve donanım ihtiyacı vb. sorunlara ilişkin düşünce ve önerilerini şöyle sıralamaktadır:

Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun kalkınması, partiler üstü bir Devlet politikasına göre araştırılıp planlanmalı.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da millî eğitimi etkileyen sorunlar ve alınacak önlemler araştırılıp belirlenmeli. Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun eğitim sorunlarının ülkemizin diğer bölgelerinin eğitim sorunlarından bir dereceye kadar

farklı olduğu göz önüne alınarak, bu iki bölgeyi kapsayacak biçimde bir “eğitim planı” hazırlanıp derhal uygulamaya konulmalı.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu’da millî eğitimin amacına ulaşabilmesi için gerekli ödenek Devlet bütçesinden özel olarak ayrılıp verilmeli.

Başarısı denenmemiş, tecrübesiz ve stajyer personel kesinlikle bölgeye gönderilmemelidir.

Millî Eğitim Bakanı Nimet Çubukçu ’ya yazılan açık mektup, Ağustos 2009 tarihli. Mektupta, daha önceki bakanlara da yazılan, öğretmenlik mesleğinin önemi, meslekî ve ekonomik durumu, öğretmenlerin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimi, eğitim yönetimi ve teftiş sisteminin durumu, okul binaları ve donanımı, okullarda modern yöntem ve tekniklerin uygulanmaması, eğitimde ölçme ve değerlendirme, Devlet okullarındaki başarısızlık ve sonuçları vb. konulara yer verildiği görölmektedir (Tekışık, 2009 c).

Hüseyin Hüsnü Tekışık, millî eğitimde yıllardır çözümlenmeyen sorunlara dikkat çekmek amacıyla Millî Eğitim Bakanlarına yazdığı açık mektuplarda tekrarlardan kaçınmaz. MEB’in, sorunların çözümleri konusunda somut adımlar atmamasından kaynaklanan bu durumun, yazarın bazı yazılarında da anımsatıldığı görölmektedir. Millî Eğitim Bakanı Nimet Çubukçu ’ya yazılan 2. açık mektup da, daha kapsamlı olmakla birlikte, öncekilerle benzerlikler taşımaktadır.

Tekışık’ın (2010 b), Millî Eğitim Bakanı Nimet Çubukçu’ya yazdığı mektupta bazı acil önlemlere vurguda bulunduğu gözlenmektedir:

Öğretmenlik mesleğinin ekonomik ve sosyal yönden iyileştirilmesi.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu’da çalışan öğretmen, eğitim yöneticisi, müfettiş ve eğitimcilerle fazla ödeme ve diğer imkânlar sağlanarak bu bölgelerde görev yapmanın çok cazip hâle getirilmesi.

Bölge okulu öğretmenliği ve yöneticiliğinin cazip hâle getirilmesi, bu okullara başarılı, deneyimli öğretmen ve yöneticilerin atanması.

Hizmet içi eğitimine katılmanın ve görevin bu eğitime uygun şekilde yapılmasının zorunlu hâle getirilmesi.

Öğretmenlik mesleğiyle ilgili etik, genel kültür, eğitim, öğretim ve uygulama yeterliklerinin, alanın yetkili uzmanları tarafından belirlenmesi. Bu yeterliklerin kılavuz kitap hâlinde yayınlanıp her öğretmene ve öğretmen adaylarına dağıtılması.

Eğitim (okul) yöneticileri, eğitim müfettişleri ve denetim yeterliklerinin belirlenmesi. Bu yeterliklerin kılavuz kitaplar hâlinde yayınlanıp yöneticilere ve müfettişlere dağıtılması.

Eğitim yöneticileri, eğitim müfettişleri ve hizmet içi eğitimi elemanlarının, meslekî yeterlikleriyle ilgili, acil ve yeterli bir hizmet içi eğitimden geçirilmesi.

Öğretmenlerin, meslekî yeterlikleriyle ilgili, acil ve yeterli bir hizmet içi eğitimden geçirilmesi.

Okulların, okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin yeterli bir teftişten geçirilmesi, belirlenen yetersizliklerle ilgili önlem alınması.

Öğretmen, eğitim yöneticisi, eğitim müfettişi ve denetim yeterliklerinin uygulamada dikkate alınması. Bu yeterliklerin gereği gibi uygulanmasının sağlanması ve her görevlinin, kendisiyle ilgili yeterliklere sahip olması ve uygulamada yerine getirmesi zorunlu olmalıdır.

Yüksek ğretim Kurulu (YÖK) Başkanı Yusuf Ziya zcan ile Millî Eğitim Bakanı Nimet ubuku'ya, ğretmen diplomalı işsizler sorunu ve çözümü konusunda seslenen Tekişik (2010 a), atama bekleyen öğretmenler sorununun temel nedenlerini şöyle sıralamaktadır:

Millî Eğitim Bakanlığının, uygulamada öğretmenlik mesleğine ve ğretmen yetiştirmeye gereken önemi vermemesi.

Millî Eğitim Bakanlığının, ğretmen ihtiyacını uzun ve kısa vadeli olarak planlamaması.

Millî eğitim şrularında, ğretmen yetiştirmeyle ilgili alınan kararların uygulamaya konulmaması,

YK ve niversitelerin, "Herkes ğretmen olur" mantığına sahip olmaları ve ğretmen yetiştirmeye gereken önemi vermemesi.

Öğretmen yetiştirme konusunda, Millî Eğitim Bakanlığı ile Yüksek ğretim Kurulu arasında gerekli iş birliğinin sağlanmaması.

Öğretmenlik Mesleği ve ğretmen Yetiştiren Eğitim Kurumları Temel Kanunu'nun çıkarılmamış olması.

Öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarının bütünlük arz edecek şekilde tek çatı altında toplanması amacıyla TBMM Araştırma Raporu'nda önerilen ğretmen niversitesinin kurulmamış olması.

Eğitim fakültelerine nitelikli ğrenci alınmamış olması.

YÖK'ün üniversitelere daha fazla öğrenci alma istemi nedeniyle eğitim fakültelerine fazla öğrenci alınmış olması, eğitim fakültelerinde ikinci öğretim ve yaz okulu açılmış olması.

Eğitim fakültelerinin öğretmen yetiştirme programı, öğretim elemanı, bina ve eğitim-öğretim ortamı yetersizliği.

Yeni kurulan üniversiteler nedeniyle hemen her ilde eğitim fakültesi açılmış olması.

Tekışık (2010 a),YÖK Başkanı ve Millî Eğitim Bakanına yazdığı açık mektupta, sorunların önemli bir bölümünü bütçeyle ilişkilendirmekte ve çözüm olarak da eski Millî Eğitim Bakanı Mustafa Necati'yle dönemin Maliye Bakanı arasında geçen konuşmayı önermektedir:

Mustafa Necati, ... ülkenin ekonomik sıkıntısı nedeniyle para bulunmadığını söyleyen Maliye Bakanına, "Ben Millî Eğitim Bakanayım, görevim öğretmen yetiştirmek, okul açmak ve öğretmenleri çalıştırmaktır. Yapamazsam ayrılırım, yapabilen gelir. Siz Maliye Bakanısınız, göreviniz bana para bulmaktır. Bulamazsanız siz ayrılırsınız, bulabilen gelir." demiş ve hizmetlerini sürdürmüştür.

Tekışık'ın, Millî Eğitim Bakanlarına hitaben yazdığı açık mektuplarda öne sürdüğü görüş, düşünce ve önerilerin dönemin milletvekillerine de yazıldığı gözlenmektedir. 1985 yılında, *Öğretmenler Günü* kutlaması nedeniyle, öğretmen kökenli milletvekillerine yazılan açık mektupta, Mustafa Kemal Atatürk'ün, Ulusal Kurtuluş Savaşı ve cumhuriyetin kuruluş yıllarında öğretmenlikle ilgili düşüncelerini özetleyen yazar şu düşünceleri öne çıkarmaktadır:

Öğretmen kalitesi düşmektedir. Öğretmen Okulları Genel Müdürlüğü kaldırılarak milletimizin ve memleketimizin geleceğinin tayininde çok önemli olan öğretmenlerin yetiştirilmesi tamamen tesadüflere terk edilmiştir. Milletın kaderini tayin eden öğretmenlik mesleği, başka alanlarda iş bulamayanların sadece geçim için, istemeye istemeye başvurdukları meslek durumuna düşürülmüştür. Öğretmenlik mesleği bugün ekonomik bakımdan çok sıkıntılı bir meslek durumundadır. Tayin, nakil, terfi gibi özlük işleri, millî eğitim dairelerinde, bakanlıkta zamanında ve adaletli bir şekilde yapılmıyor (Tekışık, 1985 c).

Tekışık'ın (1985 c), mektup yazdığı TBMM 17. dönem eğitimci kökenli milletvekilleri şu isimlerden oluşmaktadır: Abdullah Altıntaş, İsmet Özarslan, Osman Işık, F. Rezzan Şahinkaya, Aydın Güven Gürkan, İskender Cenap Ege, Mehmet Ali Doğuşlu, Sabahattin Özbek, M. Besim Göçer, Veysel Varol,

Abdurrahman Demirtaş, F. Mihriban Erden, Ömer N. Cengiz, Rüştü Şardağ, Alâattin Kısakürek, Tefvik Güneş, Kemal Or, Alâattin Fırat, Bahriye Üçok, Şevki Taştan, Yusuf Demir.

Tablo 3.1. Tekışık'ın, Millî Eğitim Bakanlarına Yazdığı ve *Çağdaş Eğitim* Dergisinde Yayımlanmış Açık Mektupları

Sıra Nu	Bakan Adı ve Soyadı	İktidardaki Parti/Partiler	Yayım Tarihi	Sayı
1	Ali Naili Erdem	AP-MHP- MSP-CGP	Mayıs 1976	5
2	Ali Naili Erdem	AP-MHP- MSP-CGP	Kasım 1976	8
3	Ali Naili Erdem	AP-MHP- MSP-CGP	Aralık 1976	9
4	Ali Naili Erdem	AP-MHP- MSP-CGP	Mart 1977	12
5	Ali Naili Erdem	AP-MHP- MSP-CGP	Nisan 1977	13
6	Seçim Sonrası Başbakanı ve Millî Eğitim Bakanına		Mayıs 1977	14
7	Nahit Menteşe	AP-MHP- MSP	Eylül 1977	15
8	Nahit Menteşe	AP-MHP- MSP	Aralık 1977	18
9	Necdet Uğur	CHP- Bağımsızlar	Ocak 1978	19
10	Yeni Kurulacak Hükümetin Başbakanı ve		Ekim 1979	38

	Millî Eğitim Bakanına			
11	Orhan Cemal Fersoy	AP	Kasım 1979	39
12	Orhan Cemal Fersoy	AP	Şubat 1980	42
13	Orhan Cemal Fersoy	AP	Mart 1980	43
14	Hasan Sağlam	12 Eylül Askerî Yönetimi	Eylül 1980	48
15	Hasan Sağlam	12 Eylül Askerî Yönetimi	Ekim 1980	49
16	Hasan Sağlam	12 Eylül Askerî Yönetimi	Aralık 1980	51
17	Hasan Sağlam	12 Eylül Askerî Yönetimi	Nisan 1980	55
18	Vehbi Dinçerler	ANAP	Aralık 1983	84
19	Vehbi Dinçerler	ANAP	Mayıs 1984	89
20	Metin Emiroğlu	ANAP	Eylül 1985	103
21	Metin Emiroğlu	ANAP	Mayıs 1986	111
22	Hasan Celal Güzel	ANAP	Ocak 1988	129
23	Hasan Celal Güzel	ANAP	Nisan 1988	132

24	Avni Akyol	ANAP	Nisan 1989	143
25	Avni Akyol	ANAP	Mayıs 1989	144
26	Vehbi Dinçerler	ANAP	Haziran 1989	145
27	Köksal Toptan	DYP-SHP	Aralık 1991	172
28	Nahit Menteşe	DYP-SHP	Ağustos 1993	190
29	Nevzat Ayaz	DYP-SHP	Ocak 1994	195
30	Nevzat Ayaz	DYP-SHP	Mart 1994	197
31	Nevzat Ayaz	DYP-SHP	Haziran 1994	200
32	Nevzat Ayaz	DYP-CHP	Şubat 1995	207
33	Turhan Tayan	ANAP-DYP	Nisan 1996	220
34	Mehmet Sağlam	DYP-RP	Eylül 1996	224
35	Hikmet Uluğbay	DSP-ANAP- DTP	Eylül 1997	235
36	Metin Bostancıoğlu	DSP-MHP- ANAP	Eylül 1999	257
37	Metin Bostancıoğlu	DSP-MHP- ANAP	Haziran 2001	277

38	Hüseyin Çelik	AKP	Temmuz Ağustos 2003	300
39	Hüseyin Çelik	AKP	Ocak 2007	338
40	Hüseyin Çelik	AKP	Mayıs 2007	342
41	Hüseyin Çelik	AKP	Ekim 2008	357
42	Nimet Çubukçu	AKP	Temmuz Ağustos 2009	366
43	Nimet Çubukçu	AKP	Mayıs 2010	375
44	Nimet Çubukçu Y. Ziya Özcan (YÖK Başkanı)	AKP	Eylül 2010	378

Hüseyin Hüsnü Tekışık'ın makalelerinde iktidarda hangi parti olursa olsun, yanlış olduğunu düşündüğü konuları eleştirmekten kaçınmadığı değerlendirilmektedir. Örneğin CHP-MSP (37. Dönem, 26.01.1974-17.11.1974) ve CHP (40. Dönem, 21.06.1977-21.07.1977) hükûmetlerinde Millî Eğitim Bakanı olarak görev yapan CHP kökenli Millî Eğitim Bakanı Mustafa Üstündağ'ı eleştiren eğitimci-yazar, AP, MSP, MHP ve CGP (39. Dönem, 31.03.1975-21.06.1977) hükûmetinde görev yapan AP kökenli Ali Naili Erdem'i de eleştirmiştir (Tekışık, 1977). Hüseyin Hüsnü Tekışık, görevi başındaki Millî Eğitim Bakanlarından Mustafa Üstündağ'a mektup yazmamıştır. Mustafa Üstündağ'a hitaben mektup yazmamasında, *Çağdaş Eğitim*'in 1976 yılında yayımlanmaya başladığı düşünülecek olursa, 21 Haziran 1977-21 Temmuz 1977 tarihlerinde sadece bir ay bakanlık yapmasının etkili olduğu söylenebilir. Eleştirilen bir diğer bakan da Necdet Uğur'dur. 05.01.1978-12.11.1978 tarihlerinde Millî Eğitim Bakanı olarak görev yürüten Necdet Uğur, Talim ve Terbiye Dairesinin vekâletle yönetilmesinden dolayı yazardan eleştiri almıştır (Tekışık, 1978 b).

3.11. Başbakanlara Yazılan Mektuplar

Tekışık, Millî Eğitim Bakanlarının yanı sıra dönemin başbakanlarına da mektup aracılığı ile seslenmiştir. Tekışık'ın başbakanlara yazdığı ilk açık mektup, Ocak 1985 tarihlidir. Söz konusu mektup zamanın Başbakanı Turgut Özal'a yazılmıştır (Tekışık, 1985 d). Mektupta, kâğıda yapılan zamların yanı sıra kitaba uygulanan Katma Değer Vergisi (KDV)ne yönelik eleştiri ve taleplere yer verilmiştir. *25.10.1984 tarih ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu*'yla, mal ve hizmet satın alma işlemlerinde vergi koşulu getirilmiştir (Vikipedi, 2011).

Başbakana yazılan ikinci mektup Eylül 1986 tarihlidir (Tekışık,1986). O tarihlerde Başbakan olan Turgut Özal'a yazılan mektupta öğretmenlerin ve öğretmenlik mesleğinin durumu (özlük, öğretmen yetiştirme), eğitim-öğretimle ilgili saptamalar (ezberci eğitim), öğretmenlere dinlenme tesisi, lojman, hastane ve huzurevi yaptırılması, okulların modern eğitim araç gereçleriyle donatılması konularına vurgu yapıldığı görülmektedir.

Tekışık'ın (1994 b), Başbakan Tansu Çiller'e hitaben yazdığı mektup 1994 tarihini taşımaktadır. Mektupta, particiliğin gerçek amacının, çıkar sağlamak ve çıkar birliği yapılan kişilere hizmet değil, vatana, millete ve Devlete daha iyi hizmet

vermek olduğu, bu durumun, çok partili hayatın başladığı 1946 yılından beri bir türlü benimsenmediğı, kısır çekişmeler yüzünden ülkeye ve demokrasiye büyük zararlar verildiğı belirtilmektedir. Mektupta, başbakanın, millî eğitimi politikacıların baskısından kurtarması gerektiğı ifade edilmektedir.

Tekışık, dönemin başbakanları Süleyman Demirel, Bülent Ecevit, Bülent Ulusu, Yıldırım Akbulut, Mesut Yılmaz, Necmettin Erbakan, Abdullah Gül ve Recep Tayyip Erdoğan'a açık mektup yazmamıştır.

3.12.Çağdaş Eğitim Dergisinde Yayımlanan Başmakaleleri

Hüseyin Hüsnü Tekışık'ın, 1 Ocak 1976 yılında yayın yaşamına başlayan ve 35 yıldır (Ekim 2011) aralıksız yayımlanan *Çağdaş Eğitim* dergisinde düzenli olarak başmakaleleri yayımlanmaktadır. Aylık süreli yayın organı olan dergide yer alan başmakalelerin, yazarın karaciğer kanseri tedavisi gördüğü 2005 yılında da, eylül ayı dışında, kesintiye uğramadığı gözlenmektedir.

Tablo 3.2. Hüseyin Hüsnü Tekişik'in *Çağdaş Eğitim* Dergisinde Yayımlanan Başmakaleleri

Yıl	Ay	Sayı	Konu
1976	Ocak	1	Çözüm Bekleyen Eğitim Sorunlarımız
1976	Şubat	2	Kimler Yapacak?
1976	Mart	3	Millî Eğitimimizde Zaman Kaybı
1976	Nisan	4	Eğitimde Neredeyiz?
1976	Mayıs	5	Nimetler ve Külfetler
1976	Eylül	6	1976-1977 Öğretim Yılı Başlarken
1976	Ekim	7	Okulsuz Eğitim Olamaz!...
1976	Kasım	8	Yakılan Kitaplar
1976	Aralık	9	Millî Eğitimde Oynanan Kitap Oyunu
1977	Ocak	10	Millî Eğitimde Kitap Sorunu
1977	Şubat	11	Talim ve Terbiye Dairesi'nin Yeri ve Durumu
1977	Mart	12	Millî Eğitimde Öğretmenin Durumu
1977	Nisan	13	Tek Kitap Uygulamasının Amacı ve Sonucu
1977	Mayıs	14	Türk Millî Eğitimimizin Manzarası
1977	Eylül	15	Millî Eğitim Bakanına Açık Mektup
1977	Ekim	16	Zavallı Öğretmenlik
1977	Kasım	17	Millî Eğitimde Teşkilat ve İdare
1977	Aralık	18	Millî Eğitimde Kaçırılmayacak Fırsat
1978	Ocak	19	Millî Eğitim Bakanına Açık Mektup
1978	Şubat	20	Millî Eğitimde Öğretmen Yetiştirme Sorunu
1978	Mart	21	Huzursuz Millî Eğitimin Huzursuz Türkiyesi!...
1978	Nisan	22	Millî Eğitim ve Anarşik Öğrenci Olayları
1978	Mayıs	23	Acı Bir İbret Manzarası
1978	Haziran	24	Yine İlkokul Öğretmenleri Unutuldu.
1978	Ağustos	25	III.Dünya Eğitim Konferansı ve Millî Eğitim Bakanlığı!...
1978	Eylül	26	Yetkilide Bilgi Yok, Bilgilide Yetki Yok
1978	Ekim	27	Ortaöğretimdeki Anarşinin Kurbanları ve Suçluları
1978	Kasım	28	Atatürk ve Millî Eğitim

1978	Aralık	29	Vekâletle Yönetilen Millî Eğitim Bakanlığı
1979	Ocak	30	1979 Uluslararası Çocuk Yılı Başlarken
1979	Şubat	31	Öğrenciler Hayatı Kitaplardan mı Öğrenecekler?
1979	Mart	32	Millî Eğitimde Kitap Sorunu Nasıl Çözülünebilir?
1979	Nisan	33	Televizyona Göre Değerli Olan Yazarın Becerikliliği
1979	Mayıs	34	Yurt Dışındaki Çocuklarımız
1979	Haziran	35	Millî Eğitimimiz
1979	Ağustos	36	Dünya Çocuk Yılında Yurt Dışındaki Türk Çocuklarının Eğitim Sorunları Seminerinin Ardından
1979	Eylül	37	Altı Öğretmen Katliamının Düşündürdükleri
1979	Ekim	38	Millî Yetim Ne Bekliyor?...
1979	Kasım	39	Millî Eğitim Bakanına Açık Mektup
1979	Aralık	40	1979 Uluslararası Çocuk Yılı Sona Eerken!
1980	Ocak	41	Politikacılara Hizmet Bakanlığı (!)
1980	Şubat	42	Yurt Dışındaki İşçi Çocuklarının Eğitimi
1980	Mart	43	Türk İşçi Çocukları Alman Vatandaşlığına Geçiriliyor
1980	Nisan	44	Talim ve Terbiye Dairesi Yeniden Düzenlenirken
1980	Mayıs	45	Eğitimde Rehberlik Araştırmalarını Değerlendirme Seminerinin Ardından
1980	Haziran	46	MEB Temel Eğitim Projesine Hazırlanırken
1980	Ağustos	47	Tayin ve Nakil Genel Müdürlüğü Kurulmalıdır!
1980	Eylül	48	Millî Eğitim Bakanına Açık Mektup
1980	Ekim	49	Öğretmenlik Mesleğinin Sorunları ve Çözümü
1980	Kasım	50	Atatürk Diyor ki!
1980	Aralık	51	Okul Binası Sorunu ve Çözümü
1981	Ocak	52	Atatürk Yılı Başlarken
1981	Şubat	53	Okuma Yazma Seferberliği Başlarken
1981	Mart	54	100. Yıl Büyük Atatürk Sergisi
1981	Nisan	55	Millî Eğitim Bakanı Sayın Hasan Sağlam'a Açık Mektup
1981	Mayıs	56	Millî Eğitim Şûrası, Öğretmenlik Mesleğinin Sorunları ve Öğretmen Yetiştirme
1981	Haziran	57	X. Millî Eğitim Şûrası'nın Ardından

1981	Ağustos	58	Millî Eğitim Bakanlığı Personel ve Atama Genel Müdürlüğü'nden Ne Bekledik, Ne Gördük!
1981	Eylül	59	Garcia'ya Mektup Götüren Yüzbaşı
1981	Ekim	60	Sakatlar Yılı Sona Ererken
1981	Kasım	61	Öğretmenler Günü Kutlanırken
1981	Aralık	62	Öğretmene Saygı
1982	Ocak	63	Okuma-Yazma Seferberliği ve Düşündürdükleri
1982	Şubat	64	Millî Eğitim Bakanlığı Merkez Örgütü Yeniden Düzenlenirken
1982	Mart	65	Öğretmene Saygı ve Unutulmayan Bakan Mustafa Necati
1982	Nisan	66	Anayasada Eğitim
1982	Mayıs	67	Öğretmen Yetiştirme ve Öğretmenlik Mesleğinin Sorunları
1982	Haziran	68	Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme İşini Devrederken
1982	Ağustos	69	Millî Eğitimimiz ve Düşünen Usta
1982	Eylül	70	Öğretmenler Neler Bekliyor?
1982	Ekim	71	Ders Aletleri Yapım Merkezi Niçin Kurulmuştu?
1982	Kasım	72	Öğretmenler Günü Kutlanırken
1982	Aralık	73	Millî Eğitim Bakanlığı Okul Kitaplarını Tekelinde Toplarken
1983	Ocak	74	Millî Eğitim Bakanlığı Kitap Sorununu Nasıl Çözümleyebilir
1983	Şubat	75	Millî Eğitim ve Kültür Bakanlarının Çözmeleri Gereken Önemli Bir Sorun
1983	Mart	76	Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitimi
1983	Nisan	77	Millî Eğitimde Anadolu Liseleri Sorunu
1983	Mayıs	78	Şebinkarahisar ve Millî Eğitim Sorunları
1983	Haziran	79	Birleştirilmiş Sınıflar Programı Niçin Gerekli?
1983	Ağustos	80	Birinci Sınıftaki Eğitimin Önemi ve Altı Yaşındaki Çocukların Okula Alınması
1983	Eylül	81	Ders Kitabı Yarışmalarında Yazarlara Yeterli Süre Verilmiyor

1983	Ekim	82	Millî Eğitim Hedefe Ulaşabildi mi?
1983	Kasım	83	Öğretmenlik Mesleği ve İki Sorun
1983	Aralık	84	Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanına Açık Mektup
1984	Ocak	85	Öğretmenlik Mesleğinin Durumu ve Öğretmen Yetiştirme Sorunu
1984	Şubat	86	Millî Eğitim Bakanı Öğrencileri Düşünüyorsa!
1984	Mart	87	Millî Eğitimde Teftiş ve Müfettiş Sorunu
1984	Nisan	88	Çocuklar Yarış Atı Olmaktan Nasıl Kurtarılır?
1984	Mayıs	89	Meslekî Yayınlar ve Öğretmenlerin Hizmet İçinde Eğitimi
1984	Haziran	90	Öğretmenevleri, Öğretmen Lokalleri ve Dinlenme Tesisleri
1984	Ağustos	91	Altı Yaşındaki Çocuklar Bizde Okula Alınmalı mı?
1984	Eylül	92	Altı Yaş Uygulaması
1984	Ekim	93	Eğitim Hayırseverleri Töreni
1984	Kasım	94	Zavallı Öğretmenlik Mesleği
1984	Aralık	95	Birleştirilmiş Sınıflı Köy Okullarının Programı ve Öğretim Teknikleri Geliştirilmelidir
1985	Ocak	96	Başbakan Sayın Turgut Özal'a Açık Mektup
1985	Şubat	97	Millî Eğitimde Kitap Sorunu Nasıl Çözülür?
1985	Mart	98	Zamanın Değerini Bilmiyoruz
1985	Nisan	99	Millî Eğitimde Kitap Yazma Seferberliği
1985	Mayıs	100	Millî Eğitimde Teşkilat ve Yönetim Nasıl Olmalıdır?
1985	Haziran	101	Millî Eğitimin Altın Yılları!..
1985	Ağustos	102	Millî Eğitimde Yönetici Sorunu Nasıl Çözülür?
1985	Eylül	103	Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanına Açık Mektup
1985	Ekim	104	Ders Kitabı Sorunu Nasıl Çözülür?
1985	Kasım	105	Öğretmen Milletvekillerine Açık Mektup
1985	Aralık	106	Millî Eğitimde Teftiş ve Müfettiş Sorunu
1986	Ocak	107	Gençlik Yılı'nın Ardından
1986	Şubat	108	Okul Binası Sorunu ve "Millî Eğitim Fonu"
1986	Mart	109	Değirmeni Sel Götürmüş!..
1986	Nisan	110	Ders Kitabı Nedir, Seçimi Nasıl Olmalı?

1986	Mayıs	111	Öğretmenler Cezalandırılacak Ama Asıl Suçlu Kim?
1986	Haziran	112	Millî Eğitimi Yönetenlerin Okumaları Gereken Bir Kitap
1986	Ağustos	113	Bir Vefa Borcuna Karşılık
1986	Eylül	114	Başbakan Turgut Özal'a Açık Mektup
1986	Ekim	115	İlköğretimde Program Kargaşası
1986	Kasım	116	Türkiye'de Öğretmenlik Mesleği ve Sorunları
1986	Aralık	117	Öğretmenler Günü'nün Ardından
1987	Ocak	118	İlköğretim Müfettişlerinin Durumu
1987	Şubat	119	Millî Eğitim Vakfı ve Öğretmenlerin Önemli Bir Sıkıntısı
1987	Mart	120	İki Mektup ve İki Olay
1987	Nisan	121	Öğretmenlik Herkesin Yapacağı Bir İş Değildir
1987	Mayıs	122	İlköğretimin Niteliği ile İlgili Sorunlar
1987	Haziran	123	Millî Eğitimde Yapılması Gereken Reform
1987	Ağustos	124	Kalkınmada Öncelikli İllerde Öğretmenlik Cazip Hâle Getirilirken
1987	Eylül	125	1987-1988 Öğretim Yılı Başlarken
1987	Ekim	126	19 Yılda Beri Geliştirilmeyen İlkokul Programı
1987	Kasım	127	Öğretmenlik Mesleği ve Sorunları
1987	Aralık	128	Karlıova'dan Pınarova'ya
1988	Ocak	129	Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanına Açık Mektup
1988	Şubat	130	Millî Eğitimde Gerçeği Gören Bakan
1988	Mart	131	Öğretmenlik Mesleğinin Durumu ve Öğretmen Yetiştirme Sorunu
1988	Nisan	132	Yurtdışındaki Çocuklarımızın Durumu
1988	Mayıs	133	Doğu ve Güneydoğu İllerimizde Her Yıl Bir Okul Yapıyoruz
1988	Haziran	134	Millî Eğitim Çıkmazında Tek Çıkar Yol
1988	Temmuz Ağustos	135	XII. Millî Eğitim Şûrası
1988	Eylül	136	Eğitimin Gerçekleşmesinde Yönetici Öğretmen ve Müfettişlerin Görevleri
1988	Ekim	137	Millî Eğitimde Tehlike Çanları Çalarken
1988	Kasım	138	Öğretmenler Günü ve Öğretmenlerin Sorunları

1988	Aralık	139	Kalkınmada Öncelikli İllerde Öğretmenlik ve Müfettişlik Cazip Hâle Getirilmeli
1989	Ocak	140	Bakan Hasan Celal Güzel ve Eğitim Reformu
1989	Şubat	141	Bakan Hasan Celal Güzel'den Öğretmenlere Güzel Haberler
1989	Mart	142	Millî Eğitimde Ders Kitabı Sorunu ve Çözüm Yolu
1989	Nisan	143	Millî Eğitim Bakanına Açık Mektup
1989	Mayıs	144	Öğretmen Yetiştirme Sorunu ve Çözüm Yolları
1989	Haziran	145	Meslekî Yayınlar ve Öğretmenlerin Hizmet İçinde Eğitimi
1989	Temmuz Ağustos	146	Bakanlık Çocukları Cici Kitaplardan Önce Cici Okullara Kavuşturmalı
1989	Eylül	147	Eğitim ve Okul Yönetimi
1989	Ekim	148	Millî Eğitimde Yönetici Yetiştirme ve Atama Sorunu
1989	Kasım	149	Öğretmen Eğitimi Genel Müdürlüğü ve Millî Eğitim Akademisi Kurulurken
1989	Aralık	150	Öğretmenler Günü'nde Öğretmenlerin Üzüntüleri
1990	Ocak	151	Okullarda Ev Ödevi Sorunu
1990	Şubat	152	Şimdiye Kadar Hazırlanan Eğitim Programı ve Program Geliştirme
1990	Mart	153	Eğitimin Kalitesi Nasıl Yükseltilir?
1990	Nisan	154	7. Tekişik İlkokulu Açılırken
1990	Mayıs	155	Öğretmenler Ne İstiyor?
1990	Haziran	156	Sevgi
1990	Temmuz Ağustos	157	Bir Toplantının Düşündürdükleri
1990	Eylül	158	Okullarımızda Nasıl Bir Öğretim Uygulanmalı?
1990	Ekim	159	Eğitim Bilimleri 1. Ulusal Kongresi
1990	Kasım	160	Anadolu Öğretmen Liseleri ve Öğretmen Yetiştirme
1990	Aralık	161	Millî Eğitim Akademisinin Temeli Atılırken
1991	Ocak	162	Ölçme, Değerlendirme Sistemi Geliştirme Çalışmaları ve Okullardaki Başarısızlık
1991	Şubat	163	Merkez ve Taşra Teşkilatı Yönetici Atamaları Yeniden

			Düzenlenirken
1991	Mart	164	Tek Ders Kitabından Çok Ders Kitabına Geçerken
1991	Nisan	165	Millî Eğitim Bakanı Avni Akyol Öğretmenlik Meslek Kitapları Yazdırılmasına Karar Verdi
1991	Mayıs	166	Değerli Dostumuz A. Rıza Alp Aramızdan Ebediyen Ayrıldı
1991	Haziran	167	Datça Öğretmen Eğitim Merkezi Açılırken
1991	Temmuz Ağustos	168	Hizmetiçi Eğitim
1991	Eylül	169	İlköğretim Yazı Programı Çalışmaları
1991	Ekim	170	Ortaöğretimde Ders Geçme ve Kredi Sistemi
1991	Kasım	171	Öğretmenlik Mesleği ve Saygınlığı
1991	Aralık	172	Millî Eğitim Bakanına Açık Mektup
1992	Ocak	173	Öğretmenliğe Atamada Yeterlik Sınavı Kaldırılırken
1992	Şubat	174	Millî Eğitim Bakanlığı Önce Okul Yapmalı
1992	Mart	175	Öğretmenler Toplumda Layık Oldukları Statüye Nasıl Kavuşturulur?
1992	Nisan	176	Türk İnsanı Niçin Az Okuyor?
1992	Mayıs	177	Doğu ve Güneydoğu Anadolu Nasıl Kalkınır?
1992	Haziran	178	İlköğretim Okullarında Program Geliştirme
1992	Temmuz Ağustos	179	Okullara, Okuma, Çevre, Sağlık ve Trafik Dersi Koymak Çözüm Değildir
1992	Eylül	180	Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitimi
1992	Ekim	181	1992-1993 Öğretim Yılı Başlarken Millî Eğitimin Manzarası
1992	Kasım	182	Millî Eğitim Bakanından Bir Açıklama
1992	Aralık	183	Öğretmenlik Mesleği ve Sorunları
1993	Ocak	184	Çağdaş Eğitim 17. Yılı Tamamlarken
1993	Şubat	185	Millî Eğitim Bakanı Köksal Toptan Hizmet İçi Eğitimi Öğretmenin Ayağına Götürüyor
1993	Mart	186	Köylerde Kapanan Okulların Binaları Ne Olacak?

1993	Nisan	187	Ankara Öğretmen Okulu ve Öğretmenlik Ruhu
1993	Mayıs	188	Millî Eğitimde Dershane İhtiyacı Sorunu Nasıl Halledilir
1993	Haziran	189	Ülkemizde 2000’li Yılların Öğretmenini Yetiştirmede Model Arayışı
1993	Temmuz Ağustos	190	Millî Eğitim Bakanına Açık Mektup
1993	Eylül	191	“Millî Eğitim” Dergisi
1993	Ekim	192	Eğitimde Yöneticilik Sorunu ve Millî Eğitim Akademisi
1993	Kasım	193	Şehit Öğretmenler İçin Neler Yapılmalı
1993	Aralık	194	Öğretmenler Günü ve Yılın Öğretmeni
1994	Ocak	195	Öğretmenlerin Durumunu İyileştirmekle İlgili TBMM Araştırma Komisyonu Raporu
1994	Şubat	196	Biz Bize
1994	Mart	197	Öğretmen Okullarının Kuruluşunun 146. Yılında Ülkemizde Öğretmen Yetiştirme
1994	Nisan	198	Öğretmenevleri ve Dinlenme Tesisleri
1994	Mayıs	199	Sınıflarda Tek Ders Kitabı Yerine Çok Kitap Okutulması
1994	Haziran	200	Eğitim, Toplum ve Yönetim
1994	Temmuz Ağustos	201	Bu Anlayış Millî Eğitimi Sınıfta Bırakır!..
1994	Eylül	202	Başbakan Sayın Tansu Çiller’e Açık Mektup
1994	Ekim	203	Birleştirilmiş Sınıflarda Tarım Çalışmaları
1994	Kasım	204	Atatürk’ten Anılar
1994	Aralık	205	Atatürk ve İslam Dini
1995	Ocak	206	Millî Eğitimde Kaybolan Yıllar
1995	Şubat	207	Millî Eğitim Bakanı Sayın Nevzat Ayaz’a: Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Meslek Kitaplarını Niçin Yayınlamıyor?
1995	Mart	208	16 Mart Öğretmen Okullarının Kuruluş Yıldönümü
1995	Nisan	209	“Her Okula Bir Orman, Her Öğrenciye Bir Fidan” Kampanyasının Düşündürdükleri
1995	Mayıs	210	Tekşık Yayıncılığın Öğretmen Meslek Kitapları

1995	Haziran	211	Teknişik İlkokullarının 1994-1995 Yılı Mezunlarına
1995	Temmuz Ağustos	212	Millî Eğitim Reformu ve Düşündürdükleri
1995	Eylül	213	2000 Yılına 5 Kala, Millî Eğitim Manzarası
1995	Ekim	214	Millî Eğitim Şûraları ve Eğitimin Üç Temel Sorunu
1995	Kasım	215	Atatürk'ün Öğretmenleri
1995	Aralık	216	2000'li Yıllara Doğru Millî Eğitim
1996	Ocak	217	Çağdaş Eğitim 21. Yayın Yılına Girerken
1996	Şubat	218	Okullar Amacına Ulaşmazsa...
1996	Mart	219	Türk Eğitim Sisteminde Öğretmen Yetiştirme Politikaları ve Sorunları
1996	Nisan	220	Millî Eğitim Bakanı Sayın Turhan Tayan'a Açık Mektup
1996	Mayıs	221	XV. Millî Eğitim Şûrası ve Eğitimin Üç Temel Sorunu
1996	Haziran	222	On Beşinci Millî Eğitim Şûrası
1996	Temmuz Ağustos	223	İlköğretim Sekiz Yıla Çıkarılmalıdır Artık!..
1996	Eylül	224	Millî Eğitim Bakanı Sayın Prof. Dr. Mehmet Sağlam'a Açık Mektup
1996	Ekim	225	Öğretmenleri Dua ile Koruyan Bakana Tavsiyemiz
1996	Kasım	226	Modern Öğretmen Yetiştirmede Gelişme ve İlerlemeler
1996	Aralık	227	İlköğretim Müfettişliği ve Sorunları
1997	Ocak	228	Öğretmenlik, Üniversite Mezunu Herkesin Yapacağı Bir İş Değildir...
1997	Şubat	229	Öğretmenevleri ve Eğitim Merkezlerini Kimse Satmaya Kalkışmasın!
1997	Mart	230	Öğretmen Okullarının Kuruluşunun 149. Yılında; Sınıf Öğretmeni Yetiştirme ve İşe Alma Sorunları
1997	Nisan	231	Millî Egemenlik ve 23 Nisan
1997	Mayıs	232	Prof. Dr. Nurettin Fidan Kütüphanesi Açılırken
1997	Haziran	233	Tabelasız Okul
1997	Temmuz Ağustos	234	Çağdaşlık Mücadelesi
1997	Eylül	235	Millî Eğitim Bakanı Hikmet Uluğbay'a Açık Mektup

1997	Ekim	236	Millî Eğitimin Durumu ve Eğitim Reformu
1997	Kasım	237	Öğretmenler Günü ve Öğretmenlik Mesleğinin Durumu
1997	Aralık	238	Unutulmayan Millî Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel
1998	Ocak	239	Millî Eğitimde İnkılaplar Yapan Bakan Mustafa Necati
1998	Şubat	240	Öğretmenevleri, Öğretmenlere Hizmet Verebilmek İçin Devletin Desteğini Bekliyor
1998	Mart	241	Öğretmen Okullarının Kuruluşunun 150. Yılında Sekiz Yıllık Zorunlu İlköğretimde Öğretmen Sorunu ve Çözüm Önerileri
1998	Nisan	242	Köy Enstitüleri
1998	Mayıs	243	Cumhuriyetin 75. Yılında: Cumhuriyet Eğitiminin Eseri
1998	Haziran	244	Cumhuriyetin 75. Yılında: Millî Eğitimimizin Temel Sorunu Öğretmen ve Yönetici Yetiştirme
1998	Temmuz Ağustos	245	Millî Eğitim Bakanı Hikmet Uluğbay'ın Milletine Borcu
1998	Eylül	246	Millî Eğitimimizde Yönetici Sorunu ve Millî Eğitim Akademisi
1998	Ekim	247	Mustafa Kemal Atatürk ve Cumhuriyet
1998	Kasım	248	Eğitim ve Araştırma
1998	Aralık	249	Hizmet İçi Eğitim
1999	Ocak	250	Çağdaş Eğitim 24. Yayın Yılına Girerken
1999	Şubat	251	Niçin Okumayan Bir Toplum Olduk?
1999	Mart	252	Efsane Öğretmenler
1999	Nisan	253	Okuyan Toplum Hâline Nasıl Geliriz?
1999	Mayıs	254	“Atatürk’ü Anlamak ve Anmak”
1999	Haziran	255	Gerçek Suçlu Kim?...
1999	Temmuz Ağustos	256	Bir Genel Kültür Hazinesi
1999	Eylül	257	Millî Eğitim Bakanı Sayın Metin Bostancıoğlu'na Açık Mektup
1999	Ekim	258	Değerli Eğitimci, Örnek Politikacı Avni Akyol'u Kaybettik
1999	Kasım	259	Atatürk Yolunun Aydın Yolcusu Avni Akyol

1999	Aralık	260	21.Yüzyılın Eşiğinde Türk Eğitim Sistemi Ulusal Sempozyumu
2000	Ocak	261	21. Yüzyılın Eşiğinde Millî Eğitimden Birkaç Kesit
2000	Şubat	262	Birleştirilmiş Sınıflı Köy Okulları Kapatılmasın
2000	Mart	263	Bayraklar Dalgalansın
2000	Nisan	264	Millî Eğitimden Acı Bir Manzara
2000	Mayıs	265	Temiz Toplum Arayışı ve Millî Eğitim
2000	Haziran	266	Hocamız Hüseyin Hüsnü CIRITLI
2000	Temmuz Ağustos	267	Hizmet İçi Eğitim
2000	Eylül	268	Bağımsız Sınıf Programlarının Birleştirilmiş Sınıflarda Uygulanması
2000	Ekim	269	Avni Akyol'u Anıyor ve Arıyoruz
2000	Kasım	270	Öğretmenlik Mesleği ve Genç Öğretmenlere Mesaj
2000	Aralık	271	Öğretmen Yetiştirme
2001	Ocak	272	Türk Millî Eğitiminin Amacı, Örgüt ve Yönetim Sorunları
2001	Şubat	273	Doğu ve Güneydoğu Anadolu Halkının Vefası
2001	Mart	274	Mefkûreci Muallim (İdealist Öğretmen)
2001	Nisan	275	Bingöl'den Mektup Var...
2001	Mayıs	276	Mustafa Kemal ve Gençlik
2001	Haziran	277	Millî Eğitim Bakanı Sayın Metin Bostancıoğlu'na Açık Mektup
2001	Temmuz Ağustos	278	Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da Başlatılması Gereken Millî Eğitim Seferberliğiyle İlgili Rapor
2001	Eylül	279	2001-2002 Öğretim Yılı Başlarken: Öğrenci Velileri Ne İstiyor?
2001	Ekim	280	Ulusal Eğitime Destek Kampanyası Projesi
2001	Kasım	281	Öğretmenlik Mesleği ve Öğretmen Yetiştirme
2001	Aralık	282	Efsane Öğretmenler
2002	Ocak	283	Samanlık ve Tahta Baraka Yerine Modern Bir Okul
2002	Şubat	284	Öğretmenlik Mesleğinde Okumanın Önemi ve Okuma Kuralları

2002	Mart	285	Öğretmen Okullarının 154. Yılında: Millî Eğitime Hizmet Sevdalıları Topluluğu
2002	Nisan	286	Sivas Öğretmen Okulundaki Hava ve Ruh
2002	Mayıs	287	Öğretmen Adaylarına Son Ders ve Genç Öğretmenlere Mesaj
2002	Haziran	288	Öğretmenlerin Meslekte Kendilerini Yetiştirmeleri
2002	Temmuz Ağustos	289	Öğrenme-Öğretme Stratejileri
2002	Eylül	290	Bilgi Çağı ve Bizde Uygulamaları
2002	Ekim	291	Öğretmen Adaylarına İlk Ders
2002	Kasım	292	Bilgi Çağını Gören Atatürk
2002	Aralık	293	“Efsane Öğretmenler” Oyunu Diyarbakır ve Konya’da Sahnelendi
2003	Ocak	294	“Millî Eğitimde Yenilenme Zorunluluğu”
2003	Şubat	295	Öğretmen Yetiştirilen Okullarımız
2003	Mart	296	Öğretmen Adaylarının Kazanmaları Gereken Kişilik Yeterlikleri
2003	Nisan	297	Millî Eğitim Bakanı Dr. Reşit Galip’in Öğrencilere 23 Nisan Armağanı Olan “And”
2003	Mayıs	298	Öğretmen Adaylarına Son Ders ve Genç Öğretmenlere Mesaj
2003	Haziran	299	Bir Öğretmen Kuşağı
2003	Temmuz Ağustos	300	Millî Eğitimde Tehlike Çanları Çalarken Millî Eğitim Bakanı Sayın Hüseyin Çelik’e Açık Mektup
2003	Eylül	301	Sınıf Yönetimi
2003	Ekim	302	Cumhuriyetin 80. Yılında: Mustafa Kemal Atatürk ve Cumhuriyet
2003	Kasım	303	Öğretmenevleri, Eğitim Merkezleri ve Sosyal Tesislerin Satılmaması Gerekir
2003	Aralık	304	Cami Yaptırdığınız Yeter, Artık Okul Yaptırın
2004	Ocak	305	İki Öğretmen Yanarak Şehit Oldu
2004	Şubat	306	Cumhuriyetin 80. Yılında Millî Eğitimin Durumu

2004	Mart	307	Millî Eğitimde Yönetici, Müfettiş Yetiştirme Sorunu ve Millî Eğitim Akademisi
2004	Nisan	308	Meslekî ve Teknik Ortaöğretimde Örnek Bir Okul
2004	Mayıs	309	Vatan ve Cumhuriyetin Bedeli Can Pahasıdır!
2004	Haziran	310	Köy Okullarında Tarım Çalışmaları
2004	Temmuz Ağustos	311	Öğretmenlik Mesleğinin Üç Kariyer Basamağına Ayrılması
2004	Eylül	312	Öğretmenin Eğitim Öğretim Yeterlikleri ve Görevleri
2004	Ekim	313	Eğitime Yüzde Yüz Destek Kampanyası ve Düşündürdükleri
2004	Kasım	314	Doğu ve Güneydoğu Anadolu'ya Atanan ve Atanacak Öğretmenlere Açık Mektup
2004	Aralık	315	Millî Eğitime ve Öğretmenlere Gönül Verenler
2005	Ocak	316	Doğu, Güneydoğu Bölgelerinde ve Köylerde Öğretmenlik Cazip Hâle Getirilmeli
2005	Şubat	317	Değerli Hocamız Nuri ARISOY'u Kaybettik!..
2005	Mart	318	Öğretmenlik Mesleğinin Durumu ve Öğretmen Yetiştirme Sorunu
2005	Nisan	319	Eğitim Fakültelerinin Temel Sorunu Öğretim Üyesi Yetersizliği!..
2005	Mayıs	320	Garcia'ya Mektup Götüren Kahraman
2005	Haziran	321	Efsane Öğretmenler Oyunu Samsun 19 Mayıs Eğitim Fakültesinde Sahnelendi
2005	Temmuz Ağustos	322	Yeni İlköğretim Programlarının Uygulanmasına Öğretmenlerin Hazırlanması
2005	Eylül	323	Yoğun Bakımda Yatarken 20.Okulunu Yaptıran Öğretmen (Betül TEKİŞİK TURAN)
2005	Ekim	324	Eğitim Fakültesindeki Öğrenciliğinizi Nasıl İyi Değerlendirebilirsiniz
2005	Kasım	325	Gönlümü Yayla Yaptım Bingöl İnsanlarına
2005	Aralık	326	Öğretmenlerin Kendilerini Yeni İlköğretim Programlarını Uygulamaya Hazırlaması
2006	Ocak	327	Çağdaş Eğitim 30. Yılı'nı Tamamladı

2006	Şubat	328	Doğu ve Güneydoğu’da Öğretmen Açığı Nasıl Giderilir?
2006	Mart	329	Öğretmenlik Mesleği ve Öğretmen Yetiştirme
2006	Nisan	330	Köy Enstitüleri
2006	Mayıs	331	Anneme Armağan
2006	Haziran	332	Japonya’da Okulu Öğrenciler Temizliyor
2006	Temmuz Ağustos	333	Öğretmen, Müdür ve Müfettişlerin Hizmet İçi Eğitimi
2006	Eylül	334	Değerli Hocam M. Necip Aşkın’ı Kaybettik
2006	Ekim	335	Türkiye Eğitim Meclisi
2006	Kasım	336	Atatürk’ün ve Cumhuriyetin İdealist Öğretmenleri
2006	Aralık	337	Atatürk’ün Doğumunun 125. Yılında Bir Okul Armağan Ediyoruz
2007	Ocak	338	Millî Eğitimde Öğretmen, Okul Yöneticisi ve Müfettiş Yetiştirmek Gerekliyor
2007	Şubat	339	17. Millî Eğitim Şûrası, Eğitim Yöneticisi ve Eğitim Müfettişi Yetiştirme Sorunu
2007	Mart	340	Öğretmen Yetiştirme Sorununa Temelli Çözüm İçin Öğretmen Üniversiteleri Kurulmalı
2007	Nisan	341	17. Millî Eğitim Şûrası ve Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitimi
2007	Mayıs	342	Sayın Hüseyin Çelik, Millî Eğitime Zarar Veriyorsunuz
2007	Haziran	343	Sivas Öğretmen Okulunda Son Meslek Dersi
2007	Temmuz Ağustos	344	Vatanım, Bayrağın, Cumhuriyetin Bedeli Can Pahasıdır!..
2007	Eylül	345	“Kent Enstitüleri”
2007	Ekim	346	Mustafa Kemal Atatürk ve Cumhuriyet
2007	Kasım	347	Millî Eğitime Hizmet Sevdalıları
2007	Aralık	348	Köylerde Kapatılan Okul Binalarının Köy Müzesi ve Okuma Odası Olması
2008	Ocak	349	Çağdaş Eğitim 32. Yayın Yılına Tamamladı
2008	Şubat	350	Niçin Okumayan Bir Toplum Olduk?
2008	Mart	351	Ülkede Öğretmen Yetiştirme Sorunu ve Çözümü
2008	Nisan	352	Okuyan Toplum Hâline Nasıl Geliriz?

2008	Mayıs	353	Ankara’da Eğitim Yayıncılığı ve Yayınevleri
2008	Haziran	354	Millî Eğitimdeki Başarısızlık ve ÖSS Çıkmazı
2008	Temmuz Ağustos	355	Göreve Başlarken
2008	Eylül	356	Eğitimin Ülke Kalkınmasında Önemi ve Üniversitede Öğrencilik
2008	Ekim	357	Doğu ve Güneydoğu Anadolu’da Eğitim Sorunları ve Çözümü
2008	Kasım	358	Mustafa Kemal Atatürk ve İslam Dini
2008	Aralık	359	Bingöl-Karlıova Yolculuğu
2009	Ocak	360	Tek Işık Belgeseli
2009	Şubat	361	Öğretmen Yetiştirme Çıkmazı Sorunu
2009	Mart	362	“Işık Öğretmen” Tiyatro Oyunu
2009	Nisan	363	Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitimi
2009	Mayıs	364	Engelli Vatandaşlar Sorunu
2009	Haziran	365	“Essah Öğretmen” Anılar
2009	Temmuz Ağustos	366	Millî Eğitim Bakanı Nimet Çubukçu’ya Açık Mektup
2009	Eylül	367	Okullar Açılırken
2009	Ekim	368	Anılar-Karlıova’nın Karlı Yolları
2009	Kasım	369	Anılar-Bayrağımın Dalgalandığı Yer
2009	Aralık	370	Türkiye’nin Öğretmen Yetiştirme Çıkmazı Ulusal Sempozyumunun Ardından
2010	Ocak	371	Türk Millî Eğitimimizin Büyük Eğitimcisi Hüseyin Hüsnü Cırıtlı’yı Kaybettik/Hüseyin Hüsnü Cırıtlı’nın Öz Geçmişi
2010	Şubat	372	Öğretmen Okullarının Açılışının 162. Yılında: Türkiye’nin Öğretmen Yetiştirme Çıkmazı
2010	Mart	373	Türkiye’nin Öğretmen Yetiştirmede Çıkış Yolları
2010	Nisan	374	Türkiye’nin Eğitim Yöneticisi, Eğitim Müfettişi Yetiştirme Çıkmazı ve Çıkış Yolları

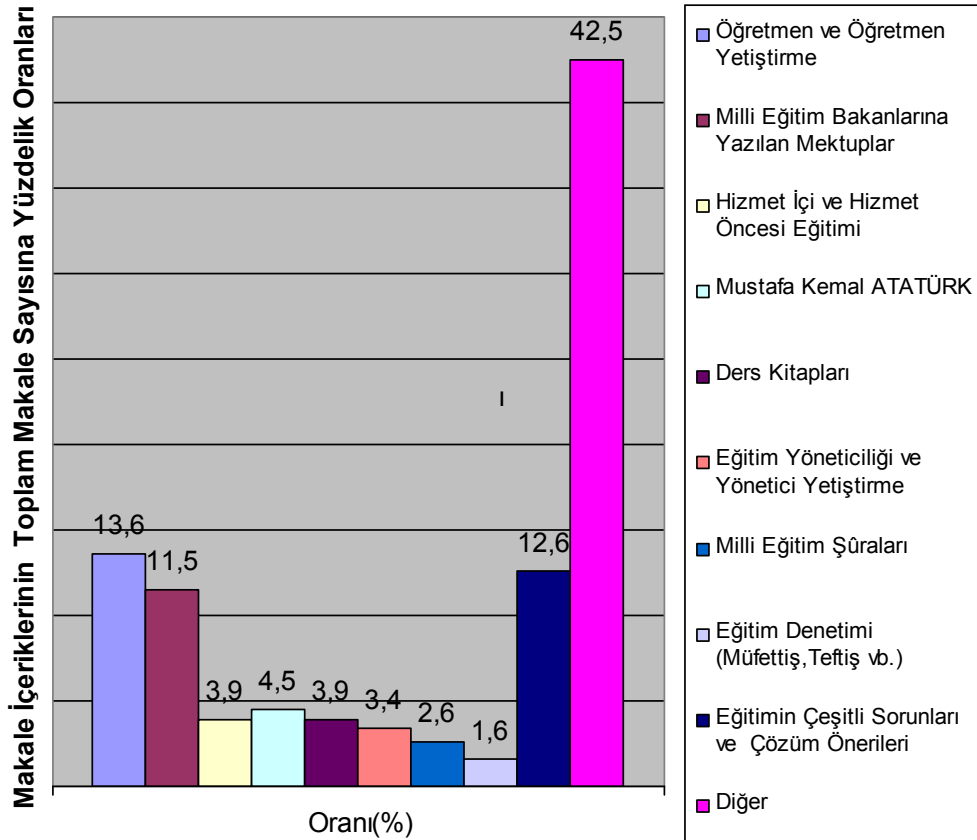
2010	Mayıs	375	Millî Eğitim Bakanı Sayın Nimet Çubukçu'ya 2. Açık Mektup ve Mevlana'dan Bir Hikâye
2010	Haziran	376	Öğretmenlik Mesleği, Okul Yöneticileri ve Denetimle İlgili Sorunlarımız ve 18. Millî Eğitim Şûrası
2010	Temmuz- Ağustos	377	Mesleğimin İlk Yılları ve Cehaletin Yok Ettiği Okul
2010	Eylül	378	YÖK Başkanı Sayın Prof. Dr. Yusuf Ziya Özcan'a ve Millî Eğitim Bakanı Sayın Nimet Çubukçu'ya Açık Mektup: Öğretmen Diplomalı İşsizler Sorunu ve Çözümü
2010	Ekim	379	Bir Öğretmenin Anıları: Millî Eğitime Hizmet Sevdası
2010	Kasım	380	"Tekışık Öğretmenin Eğitim Sevdası"
2010	Aralık	381	Hüseyin Hüsnü Cırtlı Hocamızın Eğitim Görüşleri ve Anıları
2011	Ocak	382	Millî Eğitim Bakanı Sayın Nimet Çubukçu'ya 3. Açık Mektup: Yatılı İlköğretim Bölge Okullarındaki Sorunlar ve Çözümü
2011	Şubat	383	Bir Öğretmen Kuşağı
2011	Mart	384	Öğretmen Okulunun Açılışının 163. Yılında: Ülkemizde Öğretmen Okulları ve Öğretmen Yetiştirme Sorunu
2011	Nisan	385	Bir Öğretmenin Anıları: Öğretmenlik Görevine Başlarken Amaç, Hedef ve İlkelerim!
2011	Mayıs	386	Bir Öğretmenin Anıları: "Ben Kendi Kendimi Değerlendiririm!"

Kaynak: Tekışık, H.H. (2010). *Tekışık Öğretmenin Eğitim Sevdası/Anılar*. Ankara: Çağdaş Eğitim Dergisi Yayınları, Nu:1.

Tablo 3.3. Hüseyin Hüsnü Tekişik'in, 1976-2010 Yıllarında *Çağdaş Eğitim* Dergisinde Yayımlanmış Başmakalelerinin İçerik Analizi

Sıra Nu	Makalenin İçeriği	Makale Sayısı	Tüm Makalelere Oranı(%)
1	Öğretmen ve Öğretmen Yetiştirme	52	13,6
2	Millî Eğitim Bakanlarına Yazılan Açık Mektuplar	44	11,5
3	Hizmet İçi ve Hizmet Öncesi Eğitimi	15	3,9
4	Mustafa Kemal ATATÜRK	17	4,5
5	Ders Kitapları	15	3,9
6	Eğitim Yöneticiliği ve Yönetici Yetiştirme	13	3,4
7	Millî Eğitim Şûraları	10	2,6
8	Eğitim Denetimi(Müfettiş, Teftiş...)	6	1,6
9	Eğitim Sorunları ve Çözüm Önerileri	48	12,6
10	Diğer	160	42,0
TOPLAM MAKALE SAYISI		380	100%

MAKALELERİN GRAFİK ANALİZİ

Tablo 3.3'te, Tekişik'in 380 başmakalesinden yüzde 13,6'sının, doğrudan, öğretmenlik ve öğretmen yetiştirme ile ilgili olduğu görülmektedir. Yazar, Millî Eğitim Bakanlarına yazdığı ve toplam makale sayısının yüzde 11,5'ini oluşturan açık mektuplarda da öğretmenlik ve öğretmen yetiştirme, eğitim yöneticiliği ve eğitim yöneticisi yetiştirme, eğitim denetimi ve eğitim deneticisi yetiştirme sorunlarına vurguda bulunmaktadır. Sözü edilen konuların, farklı konularla ilgili başmakalelerde de işlendiği göz önünde bulundurulduğunda, yazarın öğretmenlik mesleğine özel önem verdiği, öğretmen yetiştirme ve özlük hakları için çaba gösterdiği sonucuna ulaşılabilir. Tekişik (2010, s. 140), 105 makalesinin öğretmen yetiştirme, öğretmenlik mesleğinin sorunları ve çözüm önerileri ile ilgili olduğunu ifade etmektedir. Bu sayıya, farklı konuların işlendiği makalelerin de dâhil edildiği düşünülmektedir. Bakanlara yazılan mektuplar ve özel günlerde kaleme alınan başmakalelerde sözü edilen konulara yer verildiği dikkate alındığında, öğretmenliğin başmakalelerde en sık işlenen konuların başında yer aldığı ifade edilebilir.

Tekişik'in, Mustafa Kemal Atatürk'le ilgili kaleme aldığı 17 başmakale, toplam makale sayısının yüzde 4,5'ini oluşturmaktadır. Bu oran, Atatürk başlığıyla yayımlanan başmakaleleri yansıtmaktadır. Yazar, Atatürk'le ilgili düşüncelerini farklı başlıklarla yayımlanan çok sayıda başmakalede de ifade etmektedir.

Hüseyin Hüsnü Tekişik, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimi ile ilgili 15 başmakale yazmıştır. Söz konusu makalelerin, toplam makale sayısına oranı yüzde 3,9'dur. Yazarın hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimle ilgili görüş ve önerileri, Millî Eğitim Bakanlarına yazılan açık mektupların yanı sıra değişik adlarla yayımlanan diğer başmakalelerde de yer almaktadır.

Meslek ve ders kitabı yazarı Tekişik, ders kitapları ile ilgili 15 başmakale yayımlamıştır. Bu sayıya, ders kitapları ile ilgili olarak Millî Eğitim Bakanlarına yazılan mektuplar dâhil değildir. Söz konusu makaleler, toplam makale sayısının yüzde 3,9'una denk gelmektedir.

Tekişik, eğitim yöneticiliği ve yönetici yetiştirme konusunda 13 başmakale yazmıştır. Toplam makale sayısının yüzde 3,4'ünü oluşturan bu makalelere, konuyla ilgili olarak Millî Eğitim Bakanlarına yazılan mektuplar ve diğer başmakaleler dâhil edilmemiştir.

Eğitimci-yazar, millî eğitim şûraları ile ilgili 10, eğitim denetimi ile ilgili olarak da 6 başmakale kaleme almıştır. Eğitim denetimi ile ilgili kaleme aldığı ve toplam başmakale sayısının yüzde 1,6'sını oluşturan makaleler, yazarın söz konusu

sorunu yeterince işlemediği biçiminde değerlendirilmemektedir. Eğitim deneticiliğinden emekliğe ayrılan yazar, millî eğitimle ilgili yazılarında ve Millî Eğitim Bakanlarına yazdığı açık mektuplarda bu konuyu sıklıkla işlemiş ve çözüm önerilerini eğitim kamuoyunun gündemine taşımıştır. Konuyla ilgili düşünce ve öneriler, millî eğitim şûralarına ayrılan başmakalelerde de irdelenmiştir.

Hüseyin Hüsnü Tekışık'ın eğitimin çeşitli sorunlarıyla ilgili yazdığı 48 başmakale, toplam makale sayısının yüzde 12,6'sına denk düşmektedir. Sözü edilen makalelerde şehit öğretmenler, öğrenci olayları, okul binaları, eğitime destek, öğretim yöntem ve teknikleri, anılar vb. konulara yer verildiği gözlenmektedir.

Tekışık'ın 161 başmakalesi de eğitim ve öğretimle ilgili farklı konuları içermektedir. Bunlar arasında, yurt dışında eğitim gören Türk çocukları, yıl dönümleri, konferans konuşmaları, birleştirilmiş sınıflar, ilköğretim programları, meslekî yayınlar, ev ödevleri, öğretmenevleri ve sosyal tesisler vb. konulara rastlanmaktadır. Bu makalelerin toplam makalelere oranı yüzde 42,3'tür.

3.13.Yayımlanmış Kitapları

Tekışık, Türkiye İlim ve Edebiyat Eseri Sahipleri Meslek Birliği (İLESAM)'nin 2001 yılı verilerine göre 85 kitapla en çok kitabı bulunan üye durumundadır. Tekışık, meslekî yayınların yanı sıra ders, öğretmen kılavuz ve yardımcı kaynak kitapların da yazarıdır. Yazarın 2010 yılına kadar toplam 88 kitabı yayımlanmıştır.

Tablo 3.4. Hüseyin Hüsnü Tekışık'ın Yayımladığı Ders, Yardımcı Ders ve Meslek Kitapları

Sıra Nu	Kitabın Adı	Yayımlandığı Yer ve Yıl
1	Öğretmen Adaylarına Ders, Genç Öğretmenlere Mesaj	
2	1. Sınıf Hayat Bilgisi Kaynak Kitabı	
3	1. Sınıf İlkokuma Yazma Kitabı	
4	1. Sınıf İlkokuma Yazma Ders Kitabı	
5	3. Sınıf Çalışma Rehberi	
6	4. Sınıf Ahlak	
7	4. Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	
8	5. Sınıf Matematik Kaynak Kitabı	
9	5. Sınıf Ahlak	
10	5. Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	
11	5. Sınıf Atatürkçülük	
12	Başöğretmen ve İlköğretim Müdürlerinin Görevleri	Ankara, 1956
13	İlköğretim İstatistikleri Rehberi	Ankara, 1956
14	İlköğretim Yazışma Rehberi	Ankara, 1957
15	Açıklamalı İlkokul Yönetmeliği ve Mevzuatı	Ankara, 1957
16	İlköğretimle İlgili Kanunlar	Ankara, 1957
17	İlköğretim Teşkilat ve İdare Tatbikatı	Ankara, 1959
18	İlkokullarda Derslerin Planlanması ve İşlenmesi	Ankara, 1962
19	İlkokuma Yazma Öğretimi Rehberi	Ankara, 1962

20	Hayat Bilgisi Öğretimi Rehberi	Ankara, 1962
21	Yazı Öğretimi Rehberi	Ankara, 1962
22	Birleştirilmiş Sınıflı Köy Okullarında Öğretim	Ankara, 1962
23	Sosyal Bilgiler Öğretimi Rehberi	Ankara, 1965
24	Fen ve Tabiat Bilgileri Öğretimi Rehberi	Ankara, 1965
25	4. Sınıf Çalışma Rehberi	Ankara, 1965
26	5. Sınıf Kendi Kendine Çalışma Rehberi	Ankara, 1965
27	İlköğretimle İlgili Yönetmelikler	Ankara, 1967
28	Yeni İlkokul Programı Uygulama Rehberi	Ankara, 1969
29	2. Sınıf Üniteler Ansiklopedisi	Ankara, 1972
30	3. Sınıf Hayat Bilgisi Kaynak Kitabı	Ankara, 1972
31	3. Sınıf Üniteler Ansiklopedisi	Ankara, 1972
32	2. Sınıf Matematik Kaynak Kitabı	Ankara, 1973
33	3. Sınıf Matematik Kaynak Kitabı	Ankara, 1973
34	4. Sınıf Üniteler Ansiklopedisi	Ankara, 1973
35	5. Sınıf Üniteler Ansiklopedisi	Ankara, 1973
36	4. Sınıf Sosyal Bilgiler Kaynak Kitabı	Ankara, 1975
37	4. Sınıf Dilbilgisi	Ankara, 1975
38	5. Sınıf Sosyal Bilgiler Kaynak Kitabı	Ankara, 1975
39	5. Sınıf Fen ve Tabiat Bilgileri Kaynak Kitabı	Ankara, 1975
40	2. Sınıf Hayat Bilgisi Kaynak Kitabı	Ankara, 1976
41	Hayat Bilgisi Kaynak Kitabı (Birleştirilmiş Sınıflar, Birinci Yıl)	Ankara, 1976

42	Hayat Bilgisi Kaynak Kitabı (Birleştirilmiş Sınıflar, İkinci Yıl)	Ankara, 1977
43	Sosyal Bilgiler Kaynak Kitabı (Birleştirilmiş Sınıflar, Birinci Yıl)	Ankara, 1978
44	Fen Bilgisi Kaynak Kitabı (Birleştirilmiş Sınıflar, Birinci Yıl)	Ankara, 1978
45	Sosyal Bilgiler Ders Kitabı (Birleştirilmiş Sınıflar, İkinci Yıl)	Ankara, 1979
46	Fen Bilgisi Ders Kitabı (Birleştirilmiş Sınıflar, İkinci Yıl)	Ankara, 1979
47	Hayat Bilgisi Kaynak Kitabı (Birleştirilmiş Sınıflar, Üçüncü Yıl)	Ankara, 1980
48	Matematik Öğretimi Rehberi (H. H. Tekişik, E. Sağlamer ve Y. Baykul)	Ankara, 1984
49	İlkokuma Yazma Öğretimi ve Öğretmen Kılavuzu	Ankara, 1984
50	3. Sınıf Matematik Ders Kitabı	Ankara, 1984
51	4. Sınıf Matematik Kaynak Kitabı	Ankara, 1984
52	5. Sınıf Dilbilgisi	Ankara, 1990
53	1. Sınıf Türkçe Ders Kitabı	Ankara, 1991
54	2. Sınıf Türkçe Ders Kitabı	Ankara, 1991
55	3. Sınıf Türkçe Ders Kitabı	Ankara, 1991
56	4. Sınıf Türkçe Ders Kitabı	Ankara, 1991
57	5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı	Ankara, 1991
58	4. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabı	Ankara, 1992
59	4. Sınıf Fen Bilgisi Kaynak Kitabı	Ankara, 1992
60	4. Sınıf Fen Bilgisi Ders Kitabı	Ankara, 1992
61	5. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabı	Ankara, 1992
62	5. Sınıf Fen Bilgisi Ders Kitabı	Ankara, 1992
63	6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı	Ankara, 1993

64	7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı	Ankara, 1993
65	8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı	Ankara, 1993
66	Türkçe Öğretimi ve 2. Sınıf Ders Kitabı Uygulama Kılavuzu	Ankara, 1994
67	Türkçe Öğretimi ve 3. Sınıf Ders Kitabı Uygulama Kılavuzu	Ankara, 1994
68	Türkçe Öğretimi ve 4. Sınıf Ders Kitabı Uygulama Kılavuzu	Ankara, 1994
69	Türkçe Öğretimi ve 5. Sınıf Ders Kitabı Uygulama Kılavuzu	Ankara, 1994
70	Sosyal Bilgiler Öğretimi ve 4. Sınıf Ders Kitabı Uygulama Kılavuzu	Ankara, 1994
71	Sosyal Bilgiler Öğretimi ve 5. Sınıf Ders Kitabı Uygulama Kılavuzu	Ankara, 1994
72	Fen Bilgisi Öğretimi ve 4. Sınıf Ders Kitabı Uygulama Kılavuzu	Ankara, 1994
73	Fen Bilgisi Öğretimi ve 5. Sınıf Ders Kitabı Uygulama Kılavuzu	Ankara, 1994
74	1. Sınıf Tekışık Ünite Dergisi (7 Sayı)	Ankara, 1994
75	2. Sınıf Tekışık Ünite Dergisi (8 Sayı)	Ankara, 1994
76	3. Sınıf Tekışık Ünite Dergisi (8 Sayı)	Ankara, 1994
77	4. Sınıf Tekışık Ünite Dergisi (9 Sayı)	Ankara, 1994
78	5. Sınıf Tekışık Ünite Dergisi (10 Sayı)	Ankara, 1994
79	1. Sınıf Matematik Ders Kitabı ve Öğretmen Kılavuzu	Ankara, 1995

80	2. Sınıf Matematik Ders Kitabı ve Öğretmen Kılavuzu	Ankara, 1995
81	3. Sınıf Matematik Ders Kitabı ve Öğretmen Kılavuzu	Ankara, 1995
82	4. Sınıf Matematik Ders Kitabı ve Öğretmen Kılavuzu	Ankara, 1995
83	5. Sınıf Matematik Ders Kitabı ve Öğretmen Kılavuzu	Ankara, 1995
84	1. Sınıf Matematik Ders Kitabı	Ankara, 1995
85	2. Sınıf Matematik Ders Kitabı	Ankara, 1995
86	4. Sınıf Matematik Ders Kitabı	Ankara, 1995
87	5. Sınıf Matematik Ders Kitabı	Ankara, 1995
88	Tekışık Öğretmenin Eğitim Sevdası (Anılar)	Ankara, 2010

Kaynak: Tekışık, H. (2010). *Tekışık Öğretmenin Eğitim Sevdası/Anılar*. Ankara: Çağdaş Eğitim Dergisi Yayınları, Yayın Nu: 1.

3.14. Çağdaş Eğitim Dergisi

Hüseyin Hüsnü Tekişik'in, 1950'li yıllardan itibaren meslek dergilerinde yazıları yayımlanır. Aynı yıllarda meslek kitapları da yayımlanan Tekişik, 1957-1959 yıllarında Gazi Eğitim Enstitüsü Pedagoji Bölümünde öğrenim görürken bir meslek dergisi çıkarmayı düşünür. 1960'larda ilköğretim müfettişliği görevinin yanı sıra koşulların uygun olmaması nedeniyle dergi çıkarma düşüncesi 1 Ocak 1976 yılında gerçekleşir. Söz konusu tarihte *Çağdaş Eğitim* dergisinin yayın yaşamı başlar. *Çağdaş Eğitim* dergisinin amaçları belirlenir ve dergi zamanla geliştirilir (Tekişik, 2010):

Millî eğitimimizin temel sorunlarını ortaya koymak, tartışmak, çözüm yolları belirlemek ve önermek,

Öğretmenlik mesleğinin, öğretmenlerin, eğitim yöneticilerinin ve eğitim müfettişlerinin sorunlarını ortaya koymak, tartışmak, çözüm yolları belirlemek ve önermek,

Öğretmen adaylarının gerekli meslekî bilgi, beceri, alışkanlık ve davranışlarına; okuma, araştırma ve inceleme alışkanlığına sahip, meslekî yayınları ve gelişmeleri devamlı takip eden, millî eğitime daha iyi ve daha çok hizmette birbiriyle yarışan, vatanın her yerinde seve seve çalışan; millî eğitime hizmet sevdalısı, idealist öğretmen kuşakları olarak yetişmesine katkıda bulunmak,

Eğitim yöneticileri ve eğitim müfettişlerinin hizmet öncesi eğitimlerine katkıda bulunmak,

Öğretmenlerin meslekte “öğretmen”, “uzman öğretmen” ve “başöğretmen” kariyer basamaklarında yükselmelerine katkıda bulunmak,

Öğretmenlerin, mezuniyet sonrası eğitimi ile bilim uzmanlığı ve doktora öğretimi yapmalarına destek olmak,

Özellikle eğitim fakültelerindeki öğretim elemanlarının, kariyerlerinde yükselmeleriyle ilgili bilimsel makale ve araştırmalarını yayınlamak,

Görev başındaki öğretmenlerin başarılı çalışmalarını, araştırma, gözlem ve anılarını yayınlamak,

Eğitim alanındaki yeni yayınları tanıtmak,

Eğitimle ilgili olayları özetlemek ve eğitim haberlerini duyurmaktır (s. 137).

Derginin haziran 2010 tarihli sayısında amaçlarla ilgili olarak şu ifadelere yer verilmektedir:

Dergimiz; öğretmenlerin ve eğitim yöneticilerinin başlıca sorunlarını dile getirmek ve çözüm yollarını araştırıp önermek; eğitimdeki en son gelişmeleri meslektaşları ile paylaşmak ve öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerine yardımcı olmak; eğitimde yeni yayınları tanıtmak; eğitim olaylarını özetlemek ve eğitim haberlerini sunmak amacıyla eğitim bilimleri alanında uygulamacı ve akademisyenler tarafından üretilen bilimsel ve orijinal yazılarla sürekli gelişen, hakemli bir dergidir. Çağdaş Eğitim dergisinde özgün araştırma makalelerine, okuyucu mektuplarına, eğitim ile ilgili yeni eğitsel araç gereçlerin tanıtımına yer verilmekte; uygulama ile kuram arasında etkili, sağlıklı bir bütünlük sağlanmaya çalışılmaktadır.

Türkiye’de yayımlanan eğitim dergileri içinde en uzun ömürlülerinden biri olan *Çağdaş Eğitim* dergisi, 5000 adet basılarak tüm il, ilçe ve kasaba ilkokulu müdürlüklerine, millî eğitim müdürlüklerine, Millî Eğitim Bakanlığı yetkililerine ücretsiz gönderilmiştir. Dergininin yeterince okunmadığını düşünen Tekışık, daha sonraki yıllarda başvuru hâlinde dergi gönderildiğini dile getirmektedir.

Derginin künyesinde şu bilgiler yer almaktadır: *Genel Yayın Koordinatörü ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü* Betül Tekışık Turan, *Yayın Yönetmeni ve Yazı İşleri Müdürü* M. Işık Tekışık. *Dergi Danışma Kurulunda* Hüseyin Hüsnü Tekışık, Prof. Dr. Yaşar Baykul, Prof. Dr. Saim Kaptan, Prof. Dr. Galip Karagözoğlu, Prof. Dr. M. Feyzi Öz, Prof. Dr. Fersun Paykoç, Prof. Dr. S. İlhan Sezgin ve Cavit Binbaşıoğlu yer almaktadır. *Çağdaş Eğitim* dergisi Hakem Kurulu 47 akademisyenden oluşmaktadır.

3.15.Aldığı Ödüller

Tekışık, eğitimle ilgili inceleme, araştırma ve bağışlardan dolayı çeşitli ödüllerle ödüllendirilmiştir. 130 plaketle ödüllendirilen Tekışık’ın aldığı ilk önemli ödül, 1955 yılına ait. Millî Eğitim Bakanlığı Müdürler Komisyonu’nun 28.04.1955 tarihli kararıyla verilen *Üstün Başarı Takdirnamesi* ödülünün gerekçesi, yazarın o tarihlerde yazdığı bir kitaba dayandırılmıştır. 2000 sayfadan oluşan ve dört yılda tamamlanan (Tekışık, 2010, s. 92) *İlköğretim Teşkilat ve İdare, Eğitim Öğretim Düsturu* adlı söz konusu kitap, Tekışık’ın yazarlık yaşamında önemli bir evre olarak değerlendirilmektedir.

Eğitimci-yazar Tekişik'a verilen diğer oğüllere örnek olarak Kùltür Bakanlığı *şükran Plaketi* (1984), Türk Eğitim Derneği Bilim Kurulu *Eğitim Hizmet Ödùlü* (1990), Millî Eğitim Bakanlığı *Çok Yönlü Hizmet Ödùlü* (1993), Bolu İzzet Baysal Üniversitesi *Onursal Eğitim Doktorası* (1995), Cumhurbaşkanlığı *şükran Plaketi* (1996), Cumhuriyet Üniversitesi Senatosu *Fahri Bilim Doktorluğu Unvanı* (2003), Türkiye Millî Olimpiyat Komitesi *Fair Play Ödùlü* (2003), Ortadoğu Teknik Üniversitesi Prof. Dr. Mustafa Parlar Eğitim ve Araştırma Vakfı *Hizmet Ödùlü* (2004), Bağımsızlıkçı Aydınlanmacı Halkçı (Ulusal) Eğitim Derneği *Eğitim Onur Ödùlü* (2005), Türkiye Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Vakfı *Atatürk Haftası Hizmet Ödùlü* (2007), Kùltür Bakanlığı *şükran Plaketi* (2008), Giresun Üniversitesi *Fahri Bilim Doktoru Unvanı* (2008), Türkiye Büyük Millet Meclisi *Üstün Hizmet Ödùlü* (2008) vd. sayılabilir.

Tablo 3.5. Hüseyin Hüsnü Tekışık'ın Aldığı Ödüller

Sıra Nu	Ödül Veren Kurum/Kuruluş	Ödül Türü	Ödül Verilen Yıl
1	Millî Eğitim Bakanlığı Müdürler Komisyonu	Üstün Başarı Takdimnamesi	28.04.1955
2	Kültür Bakanlığı	Şükran Plaketi	1984
3	Türk Eğitim Derneği Bilim Kurulu	Eğitim Hizmet Ödülü	11.05.1990
4	Millî Eğitim Bakanlığı	Çok Yönlü Hizmet Ödülü	Mayıs 1993
5	Abant İzzet Baysal Üniversitesi Senatosu	Onursal Eğitim Doktorası	15.11.1995
6	Cumhurbaşkanlığı	Şükran Plaketi	1996
7	Cumhuriyet Üniversitesi Senatosu	Fahri Bilim Doktorluğu Unvanı	2003
8	Türkiye Millî Olimpiyat Komitesi	Fair Play Ödülü	2003
9	Ortadoğu Teknik Üniversitesi Prof. Dr. Mustafa Parlar Eğitim ve Araştırma Vakfı	Hizmet Ödülü	2004
10	Bağımsızlıkçı Aydınlanmacı Halkçı (Ulusal) Eğitim Derneği	Eğitim Onur Ödülü	2005
11	Türkiye Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Vakfı	Atatürk Haftası Hizmet Ödülü	2007
12	Kültür Bakanlığı	Şükran Plaketi	2008
13	Giresun Üniversitesi	Fahri Bilim Doktoru Unvanı	2008
14	Türkiye Büyük Millet Meclisi	Üstün Hizmet Ödülü	2008

Kaynak: Tekişik, H. H. (2010) *Tekişik Öğretmenin Eğitim Sevdası/Anılar*. Ankara: Çağdaş Eğitim Dergisi Yayınları, Yayın Nu: 1.

3.16. Aldığı Cezalar

Hüseyin Hüsnü Tekişik hakkında, meslek yaşamına adım attığı 1948 yılından emekliye ayrıldığı 1975 yılına kadar idari soruşturma açılmamıştır. Millî Eğitim Bakanlığı Mevzuat Şube Müdür Yardımcısı olduğu sıralarda yazarlık yapması konusunda inceleme yapılmış olsa da soruşturmaya gerek duyulmamıştır. Millî Eğitim Bakanlığının, Tekişik'la ilgili verdiği herhangi bir idari yaptırım kararına rastlanmamıştır.

3.17. Danışmanlık Yaptığı Yayın Organları

Eğitimci-yazar Hüseyin Hüsnü Tekişik, bir meslek dergisine danışmanlık görevinde de bulunmuştur. 1980 yılında yayın yaşamına başlayan aylık meslek dergisi *Öğretmen Dünyası*'nın künyesinde yer alan *danışma kurulu* üyeleri arasında Tekişik da bulunmaktadır. Derginin Haziran 2004 tarihli 294. sayısında, *Danışma Kurulu* üyeleri arasında şu isimler yer almaktadır: Prof. Dr. Mahmut Âdem, Prof. Dr. Sina Akşin, Talip Apaydın, Prof. Dr. İ. Ethem Başaran, Mustafa Gazalcı, Prof. Dr. Cevat Geray, Prof. Dr. M. Tahir Hatiboğlu, Prof. Dr. Alpaslan Işıklı, Prof. Dr. Cahit Kavcar, Prof. Dr. Semih Koray, Prof. Dr. Aydın Köksal, Prof. Dr. İnci San, Prof. Dr. Rıfat Okçabol, Prof. Dr. Server Tanilli, H. Hüsnü Tekişik, Prof. Dr. Şerafettin Turan, Prof. Dr. Atalay Yörükoğlu. Tekişik'in, *Öğretmen Dünyası* dergisinde 2004 yılında başlayan danışmanlık görevinin aralıksız olarak devam ettiği görülmektedir.

Tekişik'in, *Öğretmen Dünyası* dergisi dışında, başka bir yayın organına danışmanlık yaptığı bilgisine rastlanmamıştır.

3.18. Yaptırdığı Okul, Sosyal Tesis ve Kültür Merkezleri

Hüseyin Hüsnü Tekişik, zengin bir işadamı olmadığı hâlde, çok sayıda okul, sosyal tesis ve kültür merkezi yaptırarak tamamını Devlete bağışlamıştır. Yazarın, Devletle herhangi bir ihale ilişkisi olmaması, yaptırdığı okulların önemini arttırmaktadır. Sarıhan A. (2005), Tekişik'in ulusal eğitime armağan ettiği yapıtlar yönünden Türkiye'de ilk beşe girdiğini ifade eder. 1981 yılından itibaren yaptırarak Devlete bağışladığı kurumlar, Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde faaliyet yürütmektedir.

Eğitimci-yazar Tekişik'ın, okulları yaptırırken bölge farkı gözetmediği, gereksinimleri dikkate aldığı görölmektedir. Ankara, Giresun, Siirt, Diyarbakır, Hakkari, Amasya, Aksaray, İçel, Samsun, Erzincan, Van, Edirne, Bingöl illerinin il ve ilçe merkezlerinin yanı sıra köylerinde hizmet veren bu kurumların tamamı yapımından hemen sonra Devlete bağışlanmıştır. Özel dershaneciliğin Türkiye gündemine girdiği 1980'li yılların, Tekişik'ın yaptırdığı Devlet okullarıyla aynı tarihlere denk gelmesi ilginç bir çelişki olarak görölebilir. Çünkü Tekişik tarafından okullar için büyük parasal olanakların seferber edildiği yıllar aynı zamanda özel eğitimde *yükselme* ve *pastadan pay kapma* yıllarıdır. Tekişik, Bingöl Karlıova'da başlayan eğitim serüveninde karşılaştığı yokluklarla mücadele etmiş, yıllar sonra da yayınlardan elde ettiği gelirleri okul yaptırmak suretiyle milletiyle bölüşmüştür.

Tablo 3.6. Tekışık'ın Devlete Bağışladığı Okullar

Sıra Nu	Okul/Kültür Merkezi Adı	İl	İlçe/Belde/Köy	Hizmete Girdiği Yıl
1	Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekışık İlköğretim Okulu	Ankara	Çankaya	1981
2	Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekışık Kültür Merkezi	Giresun	Şebinkarahisar	1984
3	Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekışık İlköğretim Okulu	Giresun	Şebinkarahisar	1985
4	Pınarova Hüseyin Hüsnü Tekışık İlköğretim Okulu	Siirt	Merkez/Pınarova Köyü	1987
5	Tanoğlu Köyü Hüseyin Hüsnü Tekışık İlköğretim Okulu	Diyarbakır	Merkez/Tanoğlu Köyü	1988
6	Tatlı Köyü Hüseyin Hüsnü Tekışık İlköğretim Okulu	Hakkari	Merkez/Tatlı Köyü	1990
7	Hüseyin Hüsnü Tekışık İlköğretim Okulu	Amasya	Gümüşhacıköy/Hacı Abdullah Köyü	1990
8	Ayten Tekışık İlköğretim Okulu	Aksaray	Merkez/Küçük Pömekler Köyü	1990
9	Hüseyin Hüsnü Tekışık İlköğretim Okulu	İçel	Bozyazı/Tekmen Beldesi	1991
10	Hüseyin Hüsnü Tekışık İlköğretim Okulu	Samsun	Ayancık	1992
11	Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekışık İlköğretim Okulu	Erzincan	Merkez/Işıkpınar Köyü	1993

12	Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekişik İlköğretim Okulu	Van	Çaldıran/Yatırlar Köyü	1994
13	İsmail Hakkı Tekişik Halk Eğitim Merkezi	Giresun	Alucra	1995
14	Hulusi Tekişik Halk Kütüphanesi	Giresun	Alucra	1995
15	Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekişik Rehberlik ve Araştırma Merkezi	Edirne	Merkez	1995
16	Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekişik İlköğretim Okulu (Ek Bina)	Ankara	Çankaya	1997
17	Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekişik İlköğretim Okulu	Bingöl	Karlıova	2001
18	Ayten Tekişik İlköğretim Okulu	Bingöl	Karlıova/Bahçe Köyü	2001
19	Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekişik Öğretmenevi	Giresun	Şebinkarahisar	2004
20	Ayten Tekişik İlköğretim Okulu	Ankara	Çankaya	2005
21	Şaziye Tekişik Anaokulu	Ankara	Çankaya	2006

Tablo 3.6'da görüldüğü gibi 1981'den 2006 yılına kadar, 25 yılda yaptırılan okul, sosyal tesis ve kültür merkezi sayısı toplam 21'dir. Yılda ortalama bir tesis yaptırdığı göz önünde bulundurulduğunda bunun oldukça yüksek bir rakam olduğu görülebilir. Yazarın Devletle ihale ilişkisine girmediği hâlde bu kadar okul yaptırması, üzerinde önemle durulması gereken noktalardan biridir.

Sarıhan A. (2005), Tekişik'in eğitimi bir Devlet işi olarak görmesinden dolayı özel eğitim kurumları açmaya özenmediğini, bu nedenle kendi olanaklarıyla yaptırdığı okulları Devlete bağışladığını belirtir.

Sarıhan'a (2005) göre, 1970'lerden, özellikle de 1980'den sonra hızla yükselen yeni sermayedar grup ulusal eğitim mücadelesine tek kuruluşluk destekte

bulunmazken İzzet Baysal ve Tekışık gibi ulusal cumhuriyetçiler, yaptırdıkları eğitim kurumlarını Devlete bağışlamıştır. Sarıhan (2011), Tekışık'ın olanakları olduğu hâlde özel okul açmadığını vurgular. Bu yaklaşımın, aynı zamanda, eğitimin ticarileştirilmesi sürecine eleştirel bir yaklaşım olduğu kabul edilebilir.

3.19. Tekışık Eğitim Araştırma Geliştirme Vakfı'nın Düzenlediği Sempozyumlar

1995-2009 yıllarında, *Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekışık Eğitim Araştırma ve Geliştirme Vakfı* öncülüğünde toplam dokuz ulusal sempozyum gerçekleştirilmiştir. Yurdun farklı bölgelerinde düzenlenen bilimsel toplantıların tamamının giderleri söz konusu vakıf tarafından karşılanmıştır. Hüseyin Hüsnü Tekışık'ın başkanı olduğu vakfın bu etkinliği, nitel olduğu kadar nicel açıdan da örnek oluşturmaktadır. Dokuz toplantıdan üçünde öğretmen yetiştirme konusu masaya yatırılmıştır. Bu toplantılarda ağırlıklı olarak öğretmen yetiştirme sorununun ele alınması, Tekışık'ın, öğretmen yetiştirme konusunda yaşandığını düşündüğü sorunlara çözüm üretme arayışının göstergesi olarak kabul edilebilir.

Tablo 3.7. Tekışık Eğitim Araştırma ve Geliştirme Vakfı Öncülüğünde Düzenlenen Bilimsel Toplantılar

Sıra Nu	Sempozyum Konusu	İş Birliği Yapılan Kuruluşlar	Tarih
1	Eğitimde Yansımalar 1 Eğitimin Dünü Bugünü ve Geleceği		Kasım 1995
2	Eğitimde Yansımalar 2 Eğitimde Yenilik ve Gelişmeler		Aralık 1996
3	Eğitimde Yansımalar 3 Eğitimde Öğretmen Yetiştirme		Mart 1998
4	Eğitimde Yansımalar 4 Cumhuriyetin 75. Yılında İlköğretim Ulusal Sempozyumu		Kasım 1998
5	Eğitimde Yansımalar 5 21. Yüzyılın Eşiğinde Türk Eğitim Sistemi Ulusal Sempozyumu		Kasım 1999
6	Eğitimde Yansımalar 6 2000 Yılında Türk Millî Eğitim Örgütü ve Yönetimi Ulusal Sempozyumu		Ocak 2001
7	Eğitimde Yansımalar 7 Çağdaş Eğitim Sistemlerinde Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu	Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi	Mayıs 2003

8	Eğitimde Yansımalar 8 Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu	Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi	Kasım 2005
9	Eğitimde Yansımalar 9 Türkiye'nin Öğretmen Yetiştirme Çıkması Ulusal Sempozyumu	Başkent Üniversitesi Eğitim Fakültesi	Kasım 2009

*Tablo 3.7'*den de anlaşılacağı gibi Hüseyin Hüsnü Tekışık'ın başkanı olduğu Vakıf, 1995-2009 yıllarında toplam dokuz bilimsel toplantı düzenlemiştir. Söz konusu toplantılar ilgili vakıf tarafından kitaplaştırılarak ücretsiz olarak dağıtılmıştır. 1998 yılında biri martta, diğeri de kasım ayında olmak üzere iki toplantıya ev sahipliği yapılmış olmasında, Türkiye Cumhuriyeti'nin 75. yıl dönümünün etkili olduğu düşünülmektedir. 1995, 1996, 1998 (iki toplantı), 1999, 2001, 2003, 2005, 2009 yıllarında yapılan toplantılara genelde bir yıllık ara verildiği gözlenmektedir. Toplantılara 2005 yılından sonra dört yıl ara verilmesinin Tekışık'ın sağlık sorunlarından kaynaklandığı tahmin edilmektedir. Dokuz toplantıdan üçünün öğretmen yetiştirme konusuna ayrıldığı görülmektedir. Toplantılarda ağırlıklı olarak öğretmen yetiştirme sorunu irdelenmiştir. Hüseyin Hüsnü Tekışık'ın, öğretmen yetiştirme konusunu başmakalelerinin yanı sıra bilimsel toplantılarda da ele alınmasına öncülük etmesi, konuya özel önem vermesiyle ilişkilendirilmektedir.

BÖLÜM IV.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

4.1. Sonuç ve Tartışma

Eğitimci-yazar Hüseyin Hüsnü Tekışık, 2010 yılı aralık ayına kadar 88 meslek ve ders kitabı yayımlamıştır. Bu sayı, yazarın, meslek ve ders kitabı yayıncılığı konusunda önemli başarılarından biridir. 510 sayfadan oluşan *Anılar*, yazarın 82 yaşında olduğu 2010 yılında yayımlanmıştır. Bu olgu, yazarlık yaşamının üretkenliğini anlamak açısından öğreticidir.

Hüseyin Hüsnü Tekışık, öğretmen kılavuz kitaplarının öncülerindedir. Yazarın, özellikle son yıllarda yoğunlaşan kılavuz kitap yazarlığına olan katkısının dile getirilmediği gözlenmektedir.

Tekışık 1976 yılından bu yana (Ekim 2011) aralıksız olarak yayımlanan *Çağdaş Eğitim* dergisinin sahibi ve başyazarıdır. Türkiye'nin en uzun ömürlü meslek dergilerinden birini yayımlayan yazar, 1987'den itibaren de *Sarı Basın Kartı* sahibidir. Yayımladığı derginin bağımsız yayın çizgisi izlemesinde kendi öz kaynakları dışında herhangi bir kaynak arayışına girmemesinin etkili olduğu söylenebilir. Örneğin eski Millî Eğitim Bakanı Ali Naili Erdem'in, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı kuruluşların tamamını *Çağdaş Eğitim* dergisine abone yapma önerisi, Tekışık tarafından, *rahat yazı yazamayacağı* gerekçesiyle kabul edilmemiş, ilgili kurum ya da kuruluşlara düzenli biçimde beş bin adet dergi ücretsiz olarak gönderilmiştir.

Eğitimci-yazar Hüseyin Hüsnü Tekışık, okulu sadece öğrenciler için değil, ana baba ve çevre için de bir eğitim kurumu olarak nitelendirir ve öğretmenlerin, çevrenin ve toplumun mutluluğuna hizmet edecek fırsatlar ve imkânlar araştırması gerektiğini dile getirir.

Eğitimci-yazar Hüseyin Hüsnü Tekışık'ın da çalışmalarında görev aldığı, laik ve bilimsel eğitim, toplumcu dünya görüşü, Atatürk ilke ve devrimlerine bağlılık, cumhuriyet, tekil Devlet, millet kavramı vb. öğelerle öne çıkan 1968 İlkokul Programı yerine sadece bir yıllık *denemed*en sonra yurt genelinde uygulanan ve 1968 İlkokul Programının ulusal içeriğini tasfiye niteliği taşıdığı düşünülen 2005 İlköğretim Programına herhangi bir eleştiri yöneltmediği görülmektedir. Tekışık, büyük çaba ve ümitlerle hazırlandığını ifade ettiği 2005 İlköğretim Programının *yapılandırıcı yaklaşım, öğrenci merkezli eğitim, çoklu zekâ kuramı* gibi üç temel kavrama dayandırıldığını, köklü bir eğitim felsefesi değişikliğini öngördüğünü belirtmektedir. Yazarın program geliştirme ile ilgili yazıları dikkate alındığında, Türkiye'de eski programların günün koşullarına uygun olarak geliştirilmesinin bir gereksinim olduğu söylenebilir. Fakat 2005 Programıyla ulusal, laik ve bilimsel eğitimin geliştirilmesi hedeflenmemiş, küresel sermayenin talepleri doğrultusunda *çok kültürlü, çok kimlikli* yeni kuşakların yetiştirilmesi amaçlanmıştır. Yaşamını cumhuriyet devrimine adayan, Türkiye'nin tek çıkış yolunun Atatürk ilke ve devrimleri olduğunu düşünce ve eylemleriyle gösteren Hüseyin Hüsnü Tekışık'ın, ulusu ve ulusallığı dışlayan herhangi bir eğitim *reformuna* sıcak bakması, gerçekçi değildir. Tekışık'ın, ulusal gereksinimler yerine küresel taleplerin belirleyici olduğu 2005 İlköğretim Programına eleştiri yöneltmemesinde, 2005 yılında yaşadığı ciddi sağlık sorunlarının etkili olduğu söylenebilir. Nitekim Tekışık, başkanı olduğu *Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekışık Eğitim Araştırma ve Geliştirme Vakfı* ile *Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesinin* iş birliğiyle 2005 yılında Kayseri'de düzenlenen *Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu*'na hastalığı nedeniyle katılamamıştır.

Tekışık, cumhuriyetin yetiştirdiği idealist öğretmen kuşağının nitelikleriyle donanmıştır. Reşat Nuri Güntekin'in *Yeşil Gece* romanında işlenen Şahin Bey ile aynı yazarın *Çalığışu* romanındaki Feride öğretmenin nitelikleri, zorluklara karşı yılmayan ve aydınlanma savaşımında etkin rol alan öğretmen karakterleri olarak kabul edilebilir. Tekışık öğretmen, karanlığa karşı mücadelesinde Şahin öğretmen, zorluk ve yokluklara direnirken de Feride öğretmende somutlanan mücadelecî öğretmen kimliğiyle karşımıza çıkmaktadır.

Yazar, eğitimle ilgili sorunların, ülkenin sosyo-ekonomik yapısından ziyade millî eğitimde gözlemediği başarısız yönetim anlayışından kaynaklandığını düşünmektedir. Öğretmen ve eğitim yöneticisi yetiştirme, eğitimde kalite vb.

sorunlarda başarısız yöneticilerin payı olmakla birlikte belirleyici etkenin sistem olduğu değerlendirilmektedir. Türkiye'nin *bütünleşme* savıyla emperyalist sistemin denetimine girdiği yıllarda, eğitimin laik, bağımsızlıkçı ve halkçı karakterinin zayıfladığı, son atmış yıllık deneyimlerden anlaşılmaktadır. Eğitime sınıflar üstü rol biçilmesi durumunda laik ve bilimsel eğitimin tasfiyesi, parasız eğitimden adım adım vazgeçilmesi, eğitim programlarının küresel sermayenin talepleri doğrultusunda yeniden hazırlanması, ulusal kimlik yerine çok kimlikli ve çok kültürlü kuşaklar yetiştirmeyi amaçlayan ders kitapları vb. olguların sağlıklı biçimde değerlendirilmesi zorlaşır. Örneğin Tekışık'ın, milletin rahatını, birlik ve beraberliğini, vatanın bütünlüğünü, Devleti ve cumhuriyeti ilgilendiren birçok rahatsızlıklar olduğu, bu rahatsızlıkların, millî eğitim örgütü ve yönetimindeki hata ve başarısızlıklardan kaynaklandığı düşüncesi ele alındığında, yaşanan rahatsızlık ve sıkıntılarda ana etkenin, ulusal Devlet ve cumhuriyet yıkıcılığı programını uygulayan siyasal sistem olduğu görülebilir. Köy enstitülerinin kapatılması, din derslerinin zorunlu hâle getirilmesi, resim ve müzik ders saatlerinin azaltılması vb. uygulamaların kaynağının anlaşılmasının anahtarı, dönemin siyasal programıdır.

Eğitimci-yazar Hüseyin Hüsnü Tekışık, öğretmenlik mesleğinin ve millî eğitimin gelişmesine hizmet edecek *Öğretmenler Sendikası*nın kurulması gerektiğini savunmuştur. Eğitimci-yazar, öğretmenlerin sendika, dernek, meslek odası vb. biçimlerde örgütlenmesinden yana olduğunu açıklamaktadır. Yazar, çok sayıda başmakalesinde öğretmenlerin meslek odasına benzer bir örgütlenmeye gitmelerinin önemine değinmiştir. Tekışık'ın, öğretmenlerin meslek odası biçiminde örgütlenmesi, öğretmenler sendikası kurulması vb. önerileri öğretmen örgütlülüğüne önem verdiğini göstermektedir.

Öğretmen okulu mezunu olan Tekışık'ın, öğretmen yetiştirme konusunda köy enstitüleri ile öğretmen okulları arasında herhangi bir ayırım yapmadığı, öğretmen yetiştirme konusunda her iki kurumun başarılarına vurgu yaptığı görülmektedir.

Cumhuriyet devrimini tamamlama çabalarının eğitim alanında önemli göstergelerinden biri olarak kabul gören köy enstitülerini hedef alan olumsuz propagandalardan etkilenmeyen Tekışık, başmakalelerinde, sözü edilen enstitülere sahip çıkmış, enstitülerin başarılarından övgüyle söz etmiştir. Yazar, kendi kuşaklarının, 1940'lı yıllarda öğretmen okullarında, köy enstitülerinde, millî eğitime hizmet sevdalısı idealist öğretmenler olarak yetiştirildiklerini savunmaktadır.

Eğitimci-yazar Tekışık, cumhuriyet devriminin başarısında eğitime, doğal olarak da öğretmene önemli roller yüklemektedir. Yetenekli, birikimli, Atatürk ilke ve devrimlerine yürekten inanan, zorluklarla mücadele eden köy enstitülü öğretmen nitelikleri, yazarın başmakalelerinde sık sık işlediği öğretmen nitelikleriyle örtüşmektedir. Öğretmen yetiştirme konusunda kafa yoran yazar, Türkiye'nin önemli deneyimlerinden biri olan köy enstitüsü pratiğini olumlu bulmaktadır.

Tekışık'ın, başmakalelerinde işlediği önemli sorunların başında öğretmen nitelikleri ile öğretmen yetiştirme sorunu gelmektedir. Yazar, bu konulara özel önem vermiş ve çeşitli saptamalarda bulunmuştur. Makalelerde saptamaların yanı sıra çeşitli çözüm önerileri de yer almaktadır. Yazar, öğretmen yetiştirme görevinin 2-3 üniversite ya da 10-15 fakülteyle sınırlandırılması gerektiğini belirtmektedir. Konuyla ilgili bir diğer öneri de *Öğretmen Üniversitelerinin* kurulmasıdır.

Yazar, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerde meslekî yayınların önemli roller oynadığını düşünmektedir. Tekışık'ın, öğretmen, eğitim yöneticisi ve eğitim deneticisi yetiştirmede meslekî yayınların rolüne vurguda bulunması ve Millî Eğitim Bakanlığını meslekî yayın konusunda harekete geçmeye davet etmesine karşın MEB'in bu konuda herhangi bir çözüm üretmediği gözlenmektedir. MEB'e bağlı yaynevlerinin kapatılması ve meslekî yayınların desteklenmemesi, bu alanda somut bir çalışma yürütülmediğini göstermektedir.

Tekışık, millî eğitime yönetici yetiştirilmesi amacıyla *Millî Eğitim Akademisi* kurulması gerektiğini savunmuş, söz konusu öneri 18 Temmuz 1988 tarihinde düzenlenen 12. Millî Eğitim Şûrası'nda kabul edilmiştir. *Millî Eğitim Akademisine* bugüne kadar işlerlik kazandırılmamıştır.

Tekışık, millî eğitimde yönetici yetiştirme ve seçme işinin, iktidarda bulunan parti mensuplarının isteklerine göre değil, Atatürk ilke ve inkılaplarına, Anayasa ve Millî Eğitim Temel Kanunu'na dayanan bir Devlet politikasına göre yönlendirilmesi gerektiği düşüncesindedir.

Hüseyin Hüsnü Tekışık'a göre eğitim yöneticiliği ve eğitim müfettişliği görevlerine atanabilmek için bu alanlarda lisansüstü derecesinde hizmet öncesi eğitimi ve uygulaması zorunlu olmalıdır.

Tekışık, millî eğitimde yönetici, müfettiş olacak ve eğitim fakültelerinde meslek ve yöneticilik dersi okutacak kimselerin en az beş yıl hizmeti bulunan, meslekte tecrübeli, başarılı ve yöneticiliğe yetenekli *Eğitim Yönetimi Bölümü* mezunları ve öğretmenler arasından seçilmesini, sınav kazanan adayların Millî

Eğitim Akademisinde ve bu işi üstlenecek bir eğitim fakültesinde, maaş ve bütün özlük haklarından yararlanmak suretiyle yöneticilik alanında uzmanlık ve doktora öğrenimi görmelerinin sağlanması gerektiğini dile getirmektedir.

Tekışık, ilköğretim müfettişliğinin millî eğitim müdürlüğüne, Millî Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulunun da müsteşarlığa bağlı olmasının, müfettişlerin, politikacı ve yöneticilerin etki alanına sokulmalarına neden olabileceği ve teftiş görevinin gereği gibi yapılmasını engelleyeceği görüşündedir.

Tekışık, eğitim deneticilerinin güvenceye kavuşturulması amacıyla, atama ve görevden alınmaların üçlü kararnameyle (bakan-başbakan-cumhurbaşkanı) gerçekleşmesini önermektedir.

Hüseyin Hüsnü Tekışık, soruşturma işlerinin her müfettişe değil, sadece bu işle görevli müfettişlere verilmesinin önemine değinmektedir.

Hüseyin Hüsnü Tekışık, Millî Eğitim Bakanlığı müfettişliği ile ilköğretim müfettişliğinin, *eğitim müfettişliği* adı altında birleştirilmesinin, denetimde ikili yapıya son vereceği düşüncesindedir.

Tekışık'a göre her ilde, *İl Teftiş Grubu Başkanlığı* kurulmalı ve ilde görevli bütün müfettişler *Teftiş Grubu Başkanlığına* bağlanmalıdır. *İl Grup Başkanlıkları*, doğrudan *Bölge Başkanlıklarına* bağlı olmalıdır.

Tekışık, ilköğretimde olduğu gibi, ortaöğretim kurumlarında da her yıl denetim yapılmasının önemine değinmektedir.

Hüseyin Hüsnü Tekışık, iktidardaki partileri siyasal kimliğine göre değil, eğitime yaklaşımları doğrultusunda değerlendirmiştir. Yazarın, Türk eğitim sistemine katkı sunduğunu düşündüğü bakanlara destek verdiği, buna karşın eğitime zarar verdiği inandığı bakanları ise eleştirdiği gözlenmektedir.

Tekışık, yazılarında okullara politika sokulmamasından yana bir tutum sergilemiş, Atatürk ilke ve devrimlerinin eğitim ve öğretimde esas alınması gerektiğini belirtmiştir. Politik bölünmeler nedeniyle, 1980 öncesinde yaşanan şiddet eylemlerinde öğrenci ve öğretmenlerin yaşamını yitirmesi, öğrenim özgürlüğünün engellenmesi vb. etkenlerin *politika* algısını olumsuz yönde etkilediği düşünülecek olursa Tekışık'ın, *okullara politika sokulmaması* önerisinin nedenleri de anlaşılabilir olur. Yazar, okullara *politika* adı altında silah sokulması ve öğrenim özgürlüğünün engellenmesine karşı tavır almıştır. O günün koşullarında kaleme alınan yazılarda, bütün taraflara eşit mesafede durulduğu gözlenmektedir. Yaşamını Türk eğitimini geliştirmeye adanmış bir eğitimcinin, eğitimin kalitesini düşüren *politikayla* mücadele

etmesi olağan karşılanmalıdır. Atama ve görevde yükselmelerde başarı, liyakat vb değerlendirmelerin esas alınmadığı *politik* kararlar, sadece 1980 öncesi değil, her dönem eğitim sistemini olumsuz yönde etkileyen zayıf halkalardır.

Hüseyin Hüsnü Tekışık, 12 Eylül Askerî Yönetiminin millî eğitimle ilgili asıl amacının, millî eğitimi Atatürk ilkeleri doğrultusunda yeniden düzenlemek olduğunu, buna karşın millî eğitimde bilimsel ve objektif esaslara dayanan bir düzenlemeye gidilmediğini düşünmektedir. Bu ifade, yazarın o dönemin eğitim uygulamalarına ilişkin eleştirisi olarak kabul edilebilir.

Millî eğitim bakanlarına yazılan açık mektupların, Tekışık'ın, eğitimle ilgili düşünce ve önerilerini somutlayan önemli belgeler arasında olduğu kabul edilmektedir. Söz konusu mektuplarla seslenen yetkililerin, eğitim-öğretimde program geliştirme, planlama, atama vb. konularda etkili konumda olmaları, mektupların önemini arttırmaktadır.

Hüseyin Hüsnü Tekışık, yokluklara ve zorluklara göğüs geren, Kemalist Devrimin ideallerini yaşatma uğruna tehlikeleri göze alan bir öğretmen kuşağını temsil etmektedir. Bir konuşmasında sözünü ettiği Elazığ Kız Enstitüsü Müdürü Sıdıka Avar'ın, doğal ve toplumsal zorluklara meydan okuyarak kız çocuklarını okula kazandırması, idealist öğretmen kuşağının ortak özelliklerinden biri olan karanlığa karşı savaşım mücadelesinin örneklerinden biridir.

Hüseyin Hüsnü Tekışık, yayın gelirlerinden elde ettiği kaynaklarla 21 okul, kültür merkezi ve sosyal tesis yaptırarak tamamını Devlete bağışlamıştır. Yaptırdığı okul sayısı dikkate alındığında, meslektaşları arasında ilk sırada yer almaktadır. Devletle herhangi bir ihale ilişkisine girmeden okul yaptırması, Tekışık'ı diğer *hayırsever*lerden ayırt eden önemli özelliklerden biridir. Türkiye'de bazı özel kuruluşlar, reklam amacıyla büyük kentlerin işlek yollarının kıyısına okul vb. kurumların temelini atarken, Tekışık, okul ve sosyal tesislerin yaptırılmasında daha farklı bir çizgi izlemiştir. Eğitimci-yazarın okul ve sosyal tesis yaptırmasındaki temel ögenin kişisel yarar sağlamak değil, okul ya da sosyal tesise duyulan gereksinimi gidermek olduğu söylenebilir. Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinin yanı sıra farklı bölgelerde yaptırılan okullar, genellikle, gösterişten uzak yerlerdedir. Reklama ve gösterişe önem vermediği anlaşılan Tekışık'ın bu örnek davranışına hak ettiği değerin verildiği söylenemez. Tekışık'ın 21 okulu, bazı *hayırsever*lerin, okulların boya badanasını yaptırmasından daha az yankı bulmuştur. Hüseyin Hüsnü Tekışık'ın servetini harcayarak yaptırdığı okullarla ilgili haberlerin, kitle iletişim araçlarında

yeterince işlenmediği bilinmektedir. Benzer durum Devlet yetkilileri için de rahatlıkla söylenebilir. *Kendi Okulunu Kendin Yaptır* vb. kampanyaların yürütüldüğü dönemlerde, bazı işadamlarının vergi indrimi gibi olanaklardan yararlanmayı esas alan okul yaptırma faaliyetleri için yürütülen reklam kampanyalarının hiçbirine Tekışık okullarının açılış törenlerinde rastlanmamıştır. Bazı ödül ve plaketlere karşın Tekışık'ın Devlet tarafından bir anlamda *yok* sayılmasında onun Atatürk ilke ve devrimlerine bağlılığının etkili olduğu söylenebilir. Çünkü emekli öğretmen ve yazar Tekışık, Türkiye Cumhuriyeti'nin temel ilkelerinin en çok tartışıldığı dönemlerde okul yaptırmış ve karşılığında hiçbir talepte bulunmamıştır. Onun daha Sivas Öğretmen Okulundayken kazandığı vatanını, milletini, Devletini, bayrağını ve Atatürk'ü çok sevmesi, millî eğitim alanında vatanına ve milletine hizmet etme ideali, ulusal Devleti etkisizleştirme girişimlerinin yoğunlaştırıldığı dönemde artık *tehlike* kapsamındadır. Örneğin Millî Eğitim Bakanlığının, 11 Eylül 2003 tarihinde, *Eğitime Yüzde Yüz Destek Kampanyası* çerçevesinde düzenlediği bir törende Orhan Gencebay, Perran Kutman, Sibel Can, Fatih Terim ödüllendirilirken Tekışık programa bile davet edilmemiş, Sibel Can, okul yaptırma sözü verdiği için ödüllendirilmiştir. Dünya sermayesinin denetimi altındaki sistem, yurtseverleri kıyıya sürüklerken kendi yıldızlarını yaratmaktadır.

Tekışık, özel okullar yerine Devlet okullarını savunmuş, özel eğitim kurumlarına aktarılan kaynaklara sıcak bakmamış, özel dershanelere kaynak aktarılmasını eleştirmiştir.

Devlet okullarında yaşandığını düşündüğü kalite sorununa çözüm üretmek amacıyla yetkililere seslenen eğitimci-yazar, Devlet okullarının bir an önce iyi eğitim veren verimli ve kaliteli kurumlar hâline getirilmesi için Devlet bütçesinden millî eğitime yeterli ödenek ayrılması ve ihtiyaca cevap verecek kadar okul binası yaptırılması, okulların yeterli ders araç ve gereçleriyle donatılması, okullarda modern eğitim-öğretim yöntem ve tekniklerinin uygulanması vb. öneriler geliştirmiştir.

Tekışık'ın, 1984 yılında, dönemin Millî Eğitim Bakanı Vehbi Dinçerler tarafından gündeme getirilen *Anadolu liselerinin paralı olması* önerisine sıcak bakması ve çok sayıda özel okul açılması düşüncesini ortaya atmasına karşın, parasız Devlet okullarını eğitimin merkezi olarak gördüğü anlaşılmaktadır. Nitekim Tekışık, parası olanların özel okullarda okurken, parası olmayanların Devlet okullarında *kaderine terk edilmesini* fırsat eşitliği ilkesine aykırı görmektedir. Hüseyin Hüsnü Tekışık, kolejlere, Anadolu ve fen liselerine girişte öğrencilerin okuldaki başarılarını

ölçecek bir sınav uygulanması; üniversiteye girişte uygulanan Öğrenci Seçme Sınavının kaldırılarak bunun yerine, öğrencilerin lise öğrenimindeki başarılarını ölçecek *olgunluk* sınavının getirilmesini; özel dershanelerin, özel okullara dönüştürülmesini önermektedir. Yazarın bu önerileri, sınavlara hazırlık sürecinde özel dershanelere akıtılan kaynaklara yönelik kapsamlı bir eleştiri olarak değerlendirilmektedir.

Yaptırıldığı okulları özel eğitim kurumu olarak değerlendirme olanağına sahipken tamamını Devlete bağışlaması, eğitimi kamusal bir hizmet olarak gördüğü biçiminde değerlendirilmektedir.

1980’li yıllardan itibaren, eğitim hizmetlerinin piyasaya terk edilmesi konusunda dillendirilen görüşlere karşın, Tekışık bu sürece direnerek yanıt vermiştir. Benzer durum öğretmenleri için de söylenebilir. Öğretmenevlerinin kurulması önerisi, ilk kez, 1980 yılında Tekışık tarafından kaleme alınan bir başmakaleyle ülke gündemine getirilmiştir. Öğretmenevleri ve sosyal tesislerinin kurulması gerektiği konusunda, Hüseyin Hüsnü Tekışık’ın, 1981 yılında kaleme aldığı bir başmakalede, büyük şehirlerde, ordu evlerine benzer öğretmenleri, öğretmen lokalleri, sahillerde dinlenme evleri, öğretmen hastaneleri ve öğretmen çocukları için öğrenci yurtları kurulması gerektiği savunulmuştur. Yazarın bu öneriyi geliştirmesinde, öğretmenlerin ekonomik sıkıntılardan dolayı tatil ve dinlenme olanaklarından yeterince yararlanamamalarının yanı sıra özellikle 12 Eylül öncesinde yaşanan siyasal ayrışmaların öğretmen dernek ve lokallerine yansımalarının da etkili olduğu söylenebilir. Söz konusu önerinin geliştirilmesinde rol oynadığı düşünülen diğer etkenin, yazarın 1948’de göreve başladığı Bingöl’ün Karlıova ilçesinde öğretmenlerin sosyal ve kültürel ihtiyaçlarına yanıt verebilecek çağdaş tesislerden yoksun olmalarının yarattığı sıkıntılar olduğu değerlendirilmektedir.

O tarihlerde kurulan öğretmenlerini 1990’lı yıllarda satma girişimleri, doğal olarak yazarı harekete geçirmiştir. Tekışık, öğretmenlerini özelleştirme girişimlerini eleştirmiş, tepki amacıyla eyleme katılmıştır. *Çağdaş Eğitim* dergisi ile *Öğretmen Dünyası*’nın öncülüğünde 14 Mart 1997 yılında Ankara Güvenpark’ta anıta siyah çelenk bırakarak öğretmenlerini özelleştirme girişimlerini protesto eden grup adına açıklamayı H.Hüsnü Tekışık yapmıştır. *Öğretmen Dünyası* dergisi Genel Yayın Yönetmeni Zeki Sarıhan’ın da katıldığı basın açıklamasıyla, öğretmen maaşlarından yapılan kesintilerle inşa edilen öğretmenleri ve sosyal tesislerin satışı protesto edilmiştir.

Öğretmenevleri ve sosyal tesislerin satılması girişimlerine karşı net tavır olarak bütçeye kaynak ayırma savıyla kamu binalarının satılmasına karşı çıkan Tekışık, konuyla ilgili olarak kaleme aldığı bir başmakalede, dönemin Başbakanı Necmettin Erbakan ile Başbakan Yardımcısı Tansu Çiller'e şöyle seslenmiştir:

Öğretmenevlerini ve eğitim merkezlerini kimse satmaya kalkışmasın. Böyle bir uygulamada, sorumlular öğretmen sendikalarını, başta bu satırların yazarı olmak üzere 550 bin öğretmeni karşılarında bulacaklardır. ... Refahiyol hükûmetinin alacağı yeni bir kararla öğretmenlerinin ve eğitim merkezlerinin satışından vazgeçilmesi gerekir.

Yazar, öğretmenleri ve sosyal tesislerin satışıyla ilgili girişimlerin devam etmesi üzerine, 2003 yılında, *Öğretmenevleri, Eğitim Merkezleri ve Sosyal Tesislerin Satılmaması Gerekir* başlıklı başmakalesiyle konuyu yeniden gündeme getirerek sorumluları uyarmıştır.

Batırılan bankaları kurtarmak için kamu kaynaklarının kullanılmasını eleştiren yazar, batık bankalara para bulan sorumlulara eğitimin finansmanının adresini göstererek okul binası ihtiyacının karşılanması gerektiğini belirtmektedir. Yazarın, eğitimin finansmanı konusunda başka bir başmakalede önerdiği somut çözüm, bütçeden millî eğitime daha fazla ödenek ayrılmasıdır.

Yazar, 24 Aralık 2003 tarihinde Doğu Beyazıt'ın Ortadirek köyünde iki öğretmen ve bir öğrencinin ölümüyle sonuçlanan yangınla ilgili yazdığı yazıda da dikkatleri ödenek sıkıntısına çeker. Tekışık, 2004 yılında, batık bankaları kurtarmak için Millî Eğitim Bakanlığının bütçesinin altı katı kadar kaynak ayıran Devletin, kendi okullarına yakıt ödeneği ayırmamasının yarattığı faciaya tepki gösterir.

Tekışık, millî eğitime gerekli finansmanın sağlanmadığını, sağlanan finansmanın ise iyi değerlendirilmediğini, bu nedenle velilerden katkı payı toplandığını ifade etmektedir. Bu ifadelerden, Tekışık'ın, eğitimin finansmanından Devleti sorumlu tuttuğu sonucu çıkarılmaktadır.

Kamu kaynaklarının verimli ve üst düzeyde toplumsal yarar gözetilerek değerlendirilmesinden yana bir tavır geliştiren Tekışık, Millî Eğitim Bakanlığı inşaatlarında yaşanan gelen kaynak israfını eleştirerek somut öneriler sunmaktadır:

İllerdeki diğer dairelerin elinde bulunan makina, motorlu taşıt ve diğer imkânlardan okul yapımında yararlanılmalı, okul inşaatı ödeneklerinin müteahhit ve bazı kişilere kazanç sağlaması amacıyla harcanmasına kesinlikle son verilmelidir.

...Aldığı inşaatı bir yıl içinde tamamlamayan müteahhidin ihale anlaşması iptal edilmeli ve millî eğitimde bir daha iş verilmemelidir.

Hüseyin Hüsnü Tekışık, yabancı dille eğitimin kaldırılması gerektiği düşüncesindedir. Tekışık, Ulusal Eğitim Derneği'nin *Yabancı Dille Eğitim Kaldırılmalıdır* talebiyle yürüttüğü imza kampanyasına destek vermiştir. Yabancı dille eğitime karşı çıkan Tekışık, yabancı dille eğitim yapıldığı dönemde, Anadolu liselerini *hastalık* biçiminde nitelendirmiştir.

Tekışık, cumhuriyet devriminin 1930'lu, 1940'lı, 1950'li yıllarda yetiştirdiği öğretmen ve eğitim yöneticilerinin niteliklerinin yanı sıra atama ve terfi sistemine de vurguda bulunarak söz konusu yılları *millî eğitimin altın yılları* olarak nitelendirir. Belirtilen yıllarda atanan millî eğitim müdürleri, Talim ve Terbiye Kurulu üyeleri ve diğer yöneticilerin başarılarına vurgu yapan Tekışık'ın, başarılı bulunduğu dönemin tanığı olması, değerlendirmelerine ayrı bir önem kazandırmaktadır. Çünkü öğrencilik ve öğretmenlik yıllarının bir bölümünü o tarihlerde geçiren Tekışık, *politik* müdahalelerin Türk eğitim sistemi üzerindeki etkilerini kaygıyla izlemiştir.

Belleklere sürgün bölgesi olarak kazınan Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da eğitim hizmetlerinin kalitesiyle de yakından ilgilenen Tekışık, bölgenin eğitim-öğretim sorunlarını gündeme getirmiş ve çözüm önerileri sunmuştur. Tekışık'ın Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleriyle yakından ilgilenmesinde, 1948 yılında ilk öğretmenlik deneyimini yaşadığı Bingöl'ün Karlıova ilçesinde tanık olduğu gerçeklerin etkili olduğu düşünülmektedir. Yazar, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde aday öğretmen ve eğitim deneticisi görevlendirilmesini eleştirmiş, sözü edilen bölgelere en deneyimli öğretmen, yönetici ve deneticilerin atanması gerektiğini savunmuştur.

Doğu ve Güneydoğu'da görevlendirilecek personele fazla maaş, ödenek, kıdem vb. hakların tanınması; öğretmen ihtiyacının geçici bir önlem olarak mahallen karşılanması amacıyla kız ve erkek teknik okullarını bitiren kızlar ve askerliğini yapan erkeklerin sınav ve mülakattan geçirilerek en az altı aylık eğitimlik kursundan sonra okul öncesi, ilköğretim ve halk eğitiminde yardımcı öğretmen olarak görevlendirilmesi, okul bulunmayan yerlerdeki yurttaşların eğitimi için gezici kurslar düzenlenmesi, mahallî el sanatlarının geliştirilerek geçim kaynağı hâline getirilmesi vb önerilerden de anlaşılacağı gibi Tekışık, ülkenin geri bırakılmış bu iki bölgesinde eğitim ve öğretim olanaklarının geliştirilmesi için özel çaba göstermiştir. Örgün eğitimin yanı sıra yaygın eğitime de çözüm üretmeyi amaçlayan öneriler

arasında bölge halkının ekonomik sorunlarına değinilmesi de dikkat çekici olarak değerlendirilmektedir.

Tekışık, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri ile köy okullarına atanmanın, öğretmenlerin meslek hayatında önüne çıkan çok önemli bir fırsat olarak görür. Bu fırsatın, birtakım yokluk, zorluk ve engellerle mücadele edilerek değerlendirilmesini, meslek hayatı ve başarının temel taşlarından biri olarak nitelendirir. Yazar, sözü edilen bölgelerde görev yapan öğretmenlerin yöre halkını sevmeleri ve her türlü yokluk içinde bile öğrencilerini yetiştirmeye gayret etmelerini istemektedir.

Yazarın Doğu ve Güneydoğu ile ilgili düşünce ve önerileri, bölge kalkınmasında eğitime verdiği önemi ve yöre halkına duyduğu sevgiyi göstermektedir.

Kapatılan köy okullarının yaygın eğitimde kullanılması gerektiğini savunan Tekışık, millet malı olan binaların yıkılmaktan kurtarılması amacıyla Millî Eğitim Bakanlığını gerekli önlemleri almaya davet etmektedir.

4.2. Öneriler

Tekışık'ın yazdığı 88 ders ve meslek kitabı ile ilgili herhangi bir araştırma yapılmamasının büyük bir eksiklik olduğu değerlendirilmektedir. Araştırmacıların bu konuyla ilgili çalışma yürütmesinin, yazarın çalışmalarının tanıtılmasına katkı sağlaması beklenmektedir.

Araştırmacıların bu araştırmada eksik gördükleri kısımları, yazarın daha önce tanık oldukları ya da herhangi bir biçimde ulaştıkları, burada yer almayan farklı görüş ve düşüncelerine yer verecek araştırmalar yaparak Hüseyin Hüsnü Tekışık'ın genç kuşaklara tanıtılması ve aktarılmasında rol almalarının önem taşıdığı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Akbaşı, S. (2009). Fransa Eğitim Sistemi ve Fransa'da Öğretmen Yetiştirme. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 370, 9.*
- Aktemur, A.M., Kukaracı, İ. U. (2007). Şebinkarahisar'dan Birkaç Tarihi Çeşme. *Karadeniz Tarihi Sempozyumu, 25-26 Mayıs 2007. Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Yayınları.*
- Anonim. (1962). *İlkokul Program Taslağı.* Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı İlk Öğretim Genel Müdürlüğü Program Geliştirme Bürosu Yayınları, Nu: 1.
- Anonim. (2000). *Giresun Gezi Rehberi.* Giresun: Giresun Valiliği.
- Arslan, S. (2002). *Efsane Öğretmen.* Ankara: Evren Yayıncılık.
- Avar, S. (2004). *Dağ Çiçeklerim/Anılar.* Ankara: Öğretmen Dünyası Yayınları.
- Aykaç, N. (2004). Türkiye'de ve Bazı Ülkelerde Öğretmen Yetiştirme Uygulamaları (Türkiye, İsviçre, Almanya, ABD ve Japonya Örneği). *Çağdaş Eğitim, Sayı: 308, 38-39.*
- Balcı, A. (2004). Türkiye'de Eğitim Yöneticisi ve Eğitim Müfettişi Yetiştirme Uygulamaları. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 307, 37-39.*
- Binbaşıoğlu, C. (2004). Bilgi Çağında Öğretmen Yetiştirme (Bir Proje Taslağı). *Bilgi Çağında Öğretmen Yetiştirme Paneli, 02.12.2003, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi. Çağdaş Eğitim, Sayı: 308, 3-11.*
- Engin, S. (2000). *Efsane Öğretmen.* Ankara: Evren Yayıncılık.
- Güngör, T. (2001). *Dağı Delen Öğretmen (Öğretmenin Judosu).* Ankara: Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekişik Eğitim Araştırma Geliştirme Vakfı Yayınları: 8.
- Güney, E. (2011). "Tezsiz Yüksek Lisans" Saçmalığını Kim İcat Etti? *Öğretmen Dünyası, Sayı: 374.*
- İnan, M.R. (1986). *Bir Ömrün Öyküsü I.* Ankara: Öğretmen Yayınları
- Karagözoğlu, G., Tekişik, H.H. (2001). Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da Başlatılması Gereken Millî Eğitim Seferberliği ile İlgili Rapor. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 278, 1-4.*
- Karagözoğlu, G., Tekişik, H.H. (2010). Öğretmenlik Mesleği, Okul Yöneticileri ve Denetimle İlgili Sorunlarımız ve 18. Millî Eğitim Şûrası. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 376, 1-5.*
- Karagözoğlu, G. (2004). Türk Eğitim Sistemine Yeni Bir Model Önerisi. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 307, 9-10.*

- Karagözoğlu, G. (2008). Türk Eğitim Sisteminde Öğretmen Yetiştirme Çıkmazımız. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 349, 3-7.*
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi (20. Baskı)*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kartal, N., Kılıçarslan, F., Karataş, S., Yılmaz, A., Çetinkaya, M., Gökdemir, Ş. (2000). *İlköğretim Birleştirilmiş Sınıflar Fen Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretmen Kılavuz Kitabı*. Ankara: MEB.
- Kavak, Y., Aydın, A., Altun, A.S. (2007). *Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri (1982–2007)*. YÖK Yayınları.
- Kavak, Y. (2009). Öğretmen Yetiştirme Modelleri ve Yeniden Yapılanma Çalışmaları. *Türkiye'nin Öğretmen Yetiştirme Çıkmazı Ulusal Sempozyumu*, 12–13 Kasım 2009, Başkent Üniversitesi. Ankara: Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekişik Eğitim Araştırma ve Geliştirme Vakfı Yayınları, Nu: 11.
- Kısakürek, M. A. (2009). Öğretmen Eğitiminde Ulusal Yeterlikler Çerçevesi ve Kalite Güvence Sistemi. *Türkiye'nin Öğretmen Yetiştirme Çıkmazı Ulusal Sempozyumu*, 12-13 Kasım 2009, Başkent Üniversitesi. Ankara: Hüseyin Hüsnü Tekişik Eğitim Araştırma ve Geliştirme Vakfı Yayınları, Nu: 11.
- Küçükahmet, L. (2009). Bir Yıl İçinde Öğretmen Yetiştirme Programındaki Dalgalanmalar (2009-2010). *Çağdaş Eğitim, Sayı: 367, 37.*
- MEB. (1968). *İlkokul Programı*. İstanbul: Millî Eğitim Basımevi.
- MEB. (1973). Millî Eğitim Temel Kanunu. <http://mevzuat.meb.gov.tr/html/88.html> (Erişim: 07.06.2010).
- MEB. (2007). Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Yöneticilerinin Atama ve Yer Değişirme Yönetmeliği. *Resmî Gazete*, 13.04.2007, *Sayı: 26492.*
- Okutan, H. T. (1949). *Şebinkarahisar ve Civarı*. Giresun: Yeşil Giresun Matbaası.
- Onural, H. (2006). Öğretmen Adaylarının İdeal Öğretmen Niteliklerine İlişkin Görüşleri. *14. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*, 28-30 Eylül 2005, Pamukkale Üniversitesi. *Çağdaş Eğitim*, Ocak 2006, *Sayı: 327, 30-34.*
- Peker, Ö. (2004). Eğitim Liderliğinin Sorumluluğu. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 307, 47-49.*
- Sabancı, A. (2005). Çağdaş Okul Liderliği Açısından Karizmatik, Dönüşümcü ve Vizyoner Liderlik Yaklaşımları. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 318, 31-32.*
- Sağlamer, E. (2007). Teftişte Yeniden Yapılanma. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 343, 6-9.*

- Sarıhan, Z. (2005). "Kaç Top Lazım Canım". *Öğretmen Dünyası, Sayı: 312*.
- Sarıhan, A. (2005). Alnımızda Bilgilerden Bir Çelenk. *Öğretmen Dünyası, Sayı: 312*.
- Sarıhan, Z. (2011). Tekışık Öğretmenin Eğitim Sevdası. *Öğretmen Dünyası, Sayı: 373*.
- Sarısaman, S. (1999). *Cumhuriyetin İlk Yıllarında (1923-1930) Giresun (Sosyal, Kültürel ve Ekonomik Hayat)*. İstanbul: Giresun Belediyesi Kültür Yayınları, Nu: 4.
- Şimşek, H. (2004).Eğitim Yöneticilerinin Yetiştirilmesi: Karşılaştırmalı Örnekler ve Türkiye İçin Öneriler. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 307, 14-18*.
- Tekışık, H.H. (Tarihsiz). *Gençlere Mesaj ve Anılar*. Ankara (Yayınevi Belirtilmemiş).
- Tekışık, H.H. (Tarihsiz a). *Öğretmen Adaylarına Son Ders ve Genç Öğretmenlere Mesaj*. Ankara: Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekışık Eğitim Araştırma Geliştirme Vakfı Yayınları, Yayın Nu: 7.
- Tekışık, H. H. (1976). Çözüm Bekleyen Eğitim Sorunlarımız. *Çağdaş Eğitim, Sayı:1*.
- Tekışık, H. H. (1976 a). 1976-1977 Öğretim Yılı Başlarken. *Çağdaş Eğitim, Sayı:6*.
- Tekışık, H. H. (1976 b). Yakılan Kitaplar. *Çağdaş Eğitim, Sayı:8*.
- Tekışık, H. H. (1976 c). Millî Eğitim Bakanına Açık Mektup: Millî Eğitimde Oynanan Kitap Oyunu. *Çağdaş Eğitim, Sayı:9*.
- Tekışık, H. H. (1977). Beş Haziran Seçimlerine Giderken Türk Millî Eğitiminin Manzarası. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 14*.
- Tekışık, H. H. (1977 a). Millî Eğitim Bakanına: Eğitimde Kaçırılmayacak Bir Fırsat!.. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 12, 1-3*.
- Tekışık, H. H. (1977 b). Millî Eğitim Bakanı Sayın Ali Naili Erdem'e: Millî Eğitimde Öğretmenin Yeri ve Bugünkü Durumu. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 12*.
- Tekışık, H. H. (1977 c). Zavallı Öğretmenlik. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 16*.
- Tekışık, H. H. (1977 d). Millî Eğitim Bakanı Sayın Ali Naili Erdem'e: Tek Kitap Uygulamasının Amacı Ne İdi Sonuç Ne Oldu? *Çağdaş Eğitim, Sayı: 13*.
- Tekışık, H. H. (1977 e). Millî Eğitim Bakanına Açık Mektup. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 15*.
- Tekışık, H. H. (1978). Millî Eğitimde Öğretmen Yetiştirme Sorunu. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 20, 1-5*.
- Tekışık, H. H. (1978 a). Millî Eğitim ve Anarşik Olaylar. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 22, 2-3*.

- Tekışık, H. H. (1978 b). Vekâletle Yönetilen Millî Eğitim Bakanlığı. *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 29.
- Tekışık, H. H. (1980). Millî Eğitim Bakanına Açık Mektup. *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 48, 3-13.
- Tekışık, H. H. (1981). 10. Millî Eğitim Şûrası Toplanırken: 10. Millî Eğitim Şûrası, Öğretmenlik Mesleğinin Sorunları ve Öğretmen Yetiştirme. *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 56, 4-19.
- Tekışık, H. H. (1982). Millî Eğitim Bakanlığı Merkez Örgütü Yeniden Düzenlenirken. *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 64, 5.
- Tekışık, H. H. (1984). Millî Eğitimde Teftiş ve Müfettiş Sorunu. *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 87, 1-6.
- Tekışık, H. H. (1985). Millî Eğitimde Teşkilat ve Yönetim Nasıl Olmalıdır? *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 100, 1-5.
- Tekışık, H. H. (1985 a). Millî Eğitimde Yönetici Sorunu Nasıl Çözülür? *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 102, 3.
- Tekışık, H. H. (1985 b). Millî Eğitimde Teftiş ve Müfettiş Sorunu. *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 106, 1-6.
- Tekışık, H. H. (1985 c). Öğretmen Milletvekillerine Açık Mektup. *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 105.
- Tekışık, H. H. (1985 d). Başbakan Sayın Turgut Özal'a Açık Mektup. *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 96.
- Tekışık, H. H. (1985 e). Millî Eğitimin Altın Yılları. *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 101.
- Tekışık, H. H. (1986). 1986-1987 Öğretim Yılı Başlarken Başbakan Turgut Özal'a Açık Mektup. *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 114.
- Tekışık, H. H. (1987). Öğretmenlik Herkesin Yapacağı Bir İş Değildir! *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 121, 1-3.
- Tekışık, H. H. (1987 a). Öğretmenlik Mesleği ve Sorunları. *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 127, 2-3.
- Tekışık, H. H. (1988). Millî Eğitimde Gerçeği Gören Bakan. *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 130, 1-3.
- Tekışık, H. H. (1988 a). Millî Eğitimimizin Gerçek Manzarası: Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanına Açık Mektup. *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 129.
- Tekışık, H. H. (1988 b). Öğretmenlik Mesleğinin Durumu ve Öğretmen Yetiştirme Sorunu. *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 131, 1-4.

- Tekışık, H. H. (1988 c). 1988-1989 Öğretim Yılı Başlarken: Eğitimin Gerçekleşmesinde Yönetici, Öğretmen ve Müfettişlerin Görevleri. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 136, 1-5.*
- Tekışık, H. H. (1988 d). Sayın Hasan Celal Güzel'e: Yurtdışındaki Çocuklarımızın Dramı. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 132, 1-6.*
- Tekışık, H. H. (1988 e). Millî Eğitim Çıkmazında Tek Çıkar Yol. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 134, 1.*
- Tekışık, H. H. (1989). Millî Eğitim Bakanı Sayın Avni Akyol'a: Öğretmen Yetiştirme Sorunu ve Çözüm Yolları. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 144.*
- Tekışık, H. H. (1989 a). 1989-1990 Öğretim Yılı Başlarken: Eğitim ve Okul Yönetimi. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 147, 2-6.*
- Tekışık, H. H. (1989 b). Millî Eğitimde Yönetici Yetiştirme ve Atama Sorunu. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 148, 4.*
- Tekışık, H. H. (1989 c). Meslekî Yayınlar ve Öğretmenlerin Hizmet İçinde Eğitimi. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 145.*
- Tekışık, H. H. (1989 d). Millî Eğitim Bakanına Açık Mektup. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 143.*
- Tekışık, H. H. (1990). Öğretmenler Günü Kutlanırken: Anadolu Öğretmen Liseleri ve Öğretmen Yetiştirme. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 160, 1-3.*
- Tekışık, H. H. (1990 a). Millî Eğitim Akademisi'nin Temeli Atılırken. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 161, 1-3.*
- Tekışık, H. H. (1990 b). Eğitimin Kalitesi Nasıl Yükseltilir? *Çağdaş Eğitim, Sayı: 153, 3-4.*
- Tekışık, H. H. (1991). Millî Eğitim Bakanına Açık Mektup. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 172, 1-8.*
- Tekışık, H. H. (1992). Öğretmenlik Mesleği ve Sorunları. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 183, 3.*
- Tekışık, H. H. (1993). Ülkemizde 2000'li Yılların Öğretmenini Yetiştirmede Model Arayışı. *Öğretmen Yetiştirme Toplantısı, 30 Nisan-2 Mayıs 1993. Çağdaş Eğitim, Sayı: 189, 3-4.*
- Tekışık, H. H. (1993 a). Millî Eğitim Bakanına Açık Mektup. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 190.*
- Tekışık, H. H. (1993 b). Şehit Öğretmenler İçin Neler Yapılmalı? *Çağdaş Eğitim, Sayı: 193, 1.*

- Tekışık, H. H. (1993 c). Köylerde Kapanan Okulların Binaları Ne Olacak? *Çağdaş Eğitim, Sayı: 186, 2.*
- Tekışık, H. H. (1994). Sayın Nevzat Ayaz’a: Öğretmen Okullarının Kuruluşunun 146. Yılında Ülkemizde Öğretmen Yetiştirme. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 197.*
- Tekışık, H. H. (1994 a). Millî Eğitim Bakanı Sayın Nevzat Ayaz’a: Öğretmenlerin Durumunu İyileştirmekle İlgili TBMM Araştırma Komisyonu Raporu. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 195.*
- Tekışık, H. H. (1994 b). 1994-1995 Öğretim Yılına Girerken: Başbakan Sayın Tansu Çiller’e Açık Mektup. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 202, 1-2.*
- Tekışık, H. H. (1995). Millî Eğitim Bakanı Sayın Nevzat Ayaz’a: Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Meslek Kitaplarını Niçin Yayınlamıyor? *Çağdaş Eğitim, Sayı: 207.*
- Tekışık, H.H. (1995 a). 2000’li Yıllara Doğru Millî Eğitim. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 216, 1.*
- Tekışık, H.H. (1996). Öğretmeni Dua ile Koruyan Bakana Tavsiyemiz. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 225, 1-2.*
- Tekışık, H.H. (1996 a). Millî Eğitim Bakanı Sayın Turhan Tayan’a Açık Mektup. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 220.*
- Tekışık, H.H. (1996 b). İlköğretim Müfettişliği ve Sorunları. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 227.*
- Tekışık, H.H. (1996 c). Millî Eğitim Bakanı Sayın Prof. Dr. Mehmet Sağlam’a Açık Mektup. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 224.*
- Tekışık, H.H. (1997). Öğretmen Okullarının Kuruluşunun 149. Yılında: Sınıf Öğretmeni Yetiştirme ve İşe Alma Sorunları. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 230, 1.*
- Tekışık, H.H. (1997 a). Millî Eğitim Bakanı Sayın Prof. Dr. Hikmet Uluğbay’a Açık Mektup. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 235.*
- Tekışık, H.H. (1997 b). Öğretmenevleri ve Eğitim Merkezlerini Kimse Satmaya Kalkışmasın! *Çağdaş Eğitim, Sayı: 229.*
- Tekışık, H.H. (1998). Öğretmen Okullarının Kuruluşunun 150. Yılında: Sekiz Yıllık Zorunlu İlköğretimde Öğretmen Sorunu ve Çözüm Önerileri. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 241, 1.*
- Tekışık, H.H. (1998 a). Cumhuriyetin 75. Yılında Millî Eğitimimizin Temel Sorunu Öğretmen ve Yönetici Yetiştirme. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 244, 1.*

- Tekışık, H.H. (1998 b). Millî Eğitimimizde Yönetici Sorunu ve Millî Eğitim Akademisi. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 246*, 1-4.
- Tekışık, H.H. (1999). Millî Eğitim Bakanı Sayın Metin Bostancıoğlu'na Açık Mektup. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 257*.
- Tekışık, H. H. (2000). Birleştirilmiş Sınıflı Köy Okulları Kapatılmasın. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 262*, 1-2.
- Tekışık, H.H. (2001). Efsane Öğretmenler. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 282*, 1-2.
- Tekışık, H.H. (2001 a). Türk Millî Eğitiminin Amacı, Örgüt ve Yönetim Sorunları. *2000 Yılında Türk Millî Eğitim Örgütü ve Yönetimi Ulusal Sempozyumu*, 11-13 Ocak 2001, Başkent Öğretmenevi. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 272*, 2-4.
- Tekışık, H.H. (2001 b). 24 Kasım Öğretmenler Gününde Öğretmenlik Mesleği ve Öğretmen Yetiştirme. *Bilgi Çağında Öğretmenlik Mesleği ve Öğretmen Yetiştirme Paneli*, 24 Kasım 2001. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 281*, 1-5.
- Tekışık, H.H. (2001 c). Bingöl'den Mektup Var. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 275*, 1.
- Tekışık, H.H. (2001 d). Ulusal Eğitime Destek Kampanyası Projesi. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 280*, 5-6.
- Tekışık, H.H. (2002). Sivas Öğretmen Okulundaki Hava ve Ruh. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 286*, 1-2.
- Tekışık, H.H. (2002 a). Öğretmenlik Mesleğinde Okumanın Önemi ve Okuma Kuralları. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 284*, 1-6.
- Tekışık, H.H. (2002 b). Öğretmenlerin Meslekte Kendilerini Yetiştirmeleri. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 288*, 1-5.
- Tekışık, H.H. (2002 c). Eğitim Fakültesi Öğretmenlerine Açık Mektup: Öğretmen Adaylarına İlk Ders. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 291*, 1-5.
- Tekışık, H.H. (2002 d). Öğretmen. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 289* (Kapak).
- Tekışık, H.H. (2002 e). Bilgi Çağı ve Bizde Eğitim Uygulamaları. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 290*, 2-4.
- Tekışık, H.H. (2003). Öğretmen Adaylarına Son Ders ve Genç Öğretmenlere Mesaj. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 298*, 1-16.
- Tekışık, H.H. (2003 a). Öğretmen Yetiştirilen Okullarımız. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 295*, 4-5.
- Tekışık, H.H. (2003 b). Öğretmen Okullarının Kuruluşunun 155. Yılında Öğretmen Adaylarına 2. Ders: Öğretmen Adaylarının Kazanmaları Gereken Kişilik Yeterlikleri. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 296*, 1-4.

- Tekışık, H.H. (2003 c). Millî Eğitimde Tehlike Çanları Çalarken Millî Eğitim Bakanı Sayın Hüseyin Çelik'e Açık Mektup. *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 300, 1-6.
- Tekışık, H.H. (2004). Öğretmenlik Mesleğinin Öğretmen, Uzman Öğretmen ve Başöğretmen Olmak Üzere Üç Kariyer Basamağına Ayrılması. *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 311, 3-6.
- Tekışık, H.H. (2004 a). Genç Öğretmenlere Mesaj: Öğretmenin Eğitime ve Öğretme Yeterlikleri ve Görevleri. *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 312, 1-24.
- Tekışık, H.H. (2004 b). Millî Eğitimde Yönetici, Müfettiş Yetiştirme Sorunu ve Millî Eğitim Akademisi. *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 307, 6-8.
- Tekışık, H.H. (2004 c). "Eğitime Yüzde Yüz Destek" Kampanyası ve Düşündürdükleri. *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 313, 3.
- Tekışık, H.H. (2004 d). Doğu ve Güneydoğu'ya Atanan ve Atanacak Öğretmenlere Açık Mektup. *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 314, 5.
- Tekışık, H.H. (2005). Eğitim Fakültelerinin Temel Sorunu Öğretim Üyesi Yetersizliği. *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 319, 4.
- Tekışık, H.H. (2005 a). Öğretmen Okullarının Kuruluşunun 157. Yılında Öğretmenlik Mesleğinin Durumu ve Öğretmen Yetiştirme. *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 318, 5-6.
- Tekışık, H.H. (2005 b). Doğu, Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde ve Köylerde Öğretmenlik Cazip Hâle Getirilmeli! *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 316, 1-4.
- Tekışık, H.H. (2006). Anneme Armağan. *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 331.
- Tekışık, H.H. (2006 a). Millî Eğitimde Öğretmenlerin, Okul Yöneticilerinin ve Müfettişlerinin Hizmet İçi Eğitimi. *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 333, 4-7.
- Tekışık, H.H. (2007). 17. Millî Eğitim Şûrası, Eğitim Yöneticisi ve Eğitim Müfettişi Yetiştirme Sorunu!.. *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 339, 1-8.
- Tekışık, H.H. (2007 a). Öğretmen Yetiştirme Sorununa Temelli Çözüm İçin Öğretmen Üniversiteleri Kurulmalı!.. *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 340, 1-10.
- Tekışık, H.H. (2007 b). Millî Eğitim Bakanı Sayın Hüseyin Çelik'e Açık Mektup: Millî Eğitimde Öğretmen, Okul Yöneticisi ve Müfettiş Yetiştirme Seferberliği Gerekliyor. *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 338, 4.
- Tekışık, H.H. (2007 c). Millî Eğitim Bakanı Sayın Doç. Dr. Hüseyin Çelik'e Açık Mektup: Sayın Doç. Dr. Hüseyin Çelik, Millî Eğitime Zarar Veriyorsunuz!.. *Çağdaş Eğitim*, Sayı: 342, 1-3.

- Tekışık, H.H. (2008). Öğretmen Okullarının Kuruluşunun 160. Yılında Ülkemizde Öğretmen Yetiştirme Sorunu ve Çözümü. *Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme, Sorunlar ve Çözüm Önerileri Paneli*, 16 Mart 2008. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 351*, 2-8.
- Tekışık, H.H. (2008 a). Millî Eğitim Bakanı Sayın Hüseyin Çelik’e Açık Mektup: Doğu ve Güneydoğu Anadolu’da Eğitim Sorunları ve Çözümü. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 357*, 1-8.
- Tekışık, H. H. (2009). Türkiye’nin Öğretmen Yetiştirme Çıkmazı. *Türkiye’nin Öğretmen Yetiştirme Çıkmazı Ulusal Sempozyumu*, 12-13 Kasım 2009, Başkent Üniversitesi. Ankara: Öğretmen Hüseyin Tekışık Eğitim Araştırma ve Geliştirme Vakfı Yayınları, Yayın Nu: 11.
- Tekışık, H.H. (2009 a). Türkiye’de Öğretmen, Eğitim Yöneticisi ve Eğitim Müfettişlerinin Hizmet İçi Eğitim Çıkmazı Sorunu!.. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 363*, 4-6.
- Tekışık, H.H. (2009 b). Öğretmen Okullarının Kuruluşunun 161. Yılında: Türkiye’nin Öğretmen Yetiştirme Çıkmazı Sorunu!.. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 361*, 1-2.
- Tekışık, H.H. (2009 c). Millî Eğitim Bakanı Sayın Nimet Çubukçu’ya Açık Mektup *Çağdaş Eğitim, Sayı: 366*, 1-2.
- Tekışık, H. H. (2010). *Tekışık Öğretmenin Eğitim Sevdası/ Anılar*. Ankara: Çağdaş Eğitim Dergisi Yayınları, Yayın Nu: 1.
- Tekışık, H. H. (2010 a). YÖK Başkanı Sayın Prof. Dr. Yusuf Ziya Özcan’a ve Millî Eğitim Bakanı Sayın Nimet Çubukçu’ya 2. Açık Mektup: Öğretmen Diplomalı İşsizler Sorunu ve Çözümü. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 378*, 1-7.
- Tekışık, H. H. (2010 b). Millî Eğitim Bakanı Sayın Nimet Çubukçu’ya 2. Açık Mektup ve Mevlana’dan Bir Hikâye. *Çağdaş Eğitim, Sayı: 375*, 1-10.
- Tekışık Turan, B. (2005). *Efsane Öğretmenler*. Ankara: Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekışık Eğitim Araştırma Geliştirme Vakfı Yayınları: 5.
- Vikipedi. (2011). Katma Değer Vergisi. http://tr.wikipedia.org/wiki/Katma_De%C4%9Fer_Vergisi Erişim: 12.06.2011.
- Yavuz, A. (2006). Türk Eğitim Sistemi 150 Yıldır Öğretmen Yetiştirme Modelini Neden Tartışıyor? Cumhuriyetin Ulusal, Özgün ve Örnek Okul Modelleri Niçin Terk Edildi? *Çağdaş Eğitim, Sayı: 328*, 21-22.

Yıldırım, A., Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EKLER

(Ek-1)

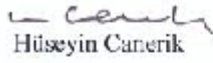
SÖZLEŞME

Bu sözleşme, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bölümü yüksek lisans öğrencisi Hüseyin Canerik ile eğitmeni-yazar Hüseyin Hüsnü Tekişik arasında imzalanmıştır. Araştırmacı, araştırma ile ilgili olarak aşağıda belirtilen kurallara uyacağını kabul eder:

- Yüksek lisans tez konusu olarak seçilen Hüseyin Hüsnü Tekişik'la yapılan/yapılacak görüşmeler, eğitim bilime katkı sağlamak amacıyla değerlendirilecektir.
- Araştırmanın amacı, Türk eğitim tarihinde önemli bir yer tutan eğitmeni/yazar Hüseyin Hüsnü Tekişik'i, gelecek kuşaklara tanıtmak ve eğitim bilime katkı sunmaktır.
- Araştırmacı, katılımcıyla ilgili özel bilgi ve belgeleri, amaç dışında kullanmayacağını taahhüt eder.
- Araştırmacı, katılımcıyı, bilgi edinme konusunda zorlayamaz.
- Görüşmelerde katılımcının yaş ve sağlık sorunları dikkate alınır.

Bu sözleşme araştırmacı Hüseyin Canerik ve eğitmeni/yazar Hüseyin Hüsnü Tekişik tarafından imzalanmıştır.

Hüseyin Hüsnü Tekişik
Eğitmeni/Yazar

19.05.2011

Hüseyin Canerik
Yüksek Lisans Öğrencisi

(Ek-2)
FOTOĞRAFLAR

Hüseyin Hüsnü Tekişik(14.06.2010)

Hüseyin Hüsnü Tekişik ve Hüseyin Canerik(14.06.2010)

Hüseyin Hüsnü Tekışık (14.06.2011)

(Hüseyin Hüsnü Tekışık Eğitime Hizmet Müzesi)

Hüseyin Hüsnü Tekışık'ın kullandığı yazı makinesi ve tahta sandıklardan yaptığı çalışma masası

ÖZGEÇMİŞ

1966 Pülümür doğumlu. İlkokulu Mezra Köyü İlkokulu (1,2,3.sınıf) ve Salördek İlkokulunda (4, 5. sınıf) okudu. Kırmızıköprü Ortaokulundan mezun oldu. Ortaöğrenimini Pülümür Lisesinde tamamladı. Erzincan Eğitim Yüksekokulundan mezun oldu. Sırasıyla Erzincan/Otlukbeli Boğazlı Köyü, Erzincan/Tercan Esenevler Köyü, Erzincan Söğütözü Köyü, Sakarya Kayalar Reşitbey, Diyarbakır Şair Sırrı Hanım, Diyarbakır Yahya Kemal Beyatlı, Kocaeli/Derince Pakmaya Huriye Pak İlköğretim Okullarında öğretmen, müdür yetkili öğretmen, müdür yardımcısı ve müdür vekili olarak görev yaptı. 08.02.2010 tarihinde Turgut Reis İlköğretim Okuluna müdür olarak atandı. Evli ve Erinç adlı bir erkek çocuğu babasıdır.

Çalışma Alanları

Küreselleşmenin Eğitim Programı adıyla yayımlanan kitabı bulunmaktadır. Ders kitapları, çocuk yayınları ile ilgili inceleme ve araştırmalarının yanı sıra eğitimle ilgili kırkın üzerinde makalesi yayımlanmıştır.

Bildiri Sunduğu Sempozyum ve Katıldığı Etkinlikler

- Öğretmen Sorunları Forumu. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Fakültesi-İl Millî Eğitim Müdürlüğü, Kocaeli Grand Yükseliş Oteli, Kasım 2004.*
- İlk ve Ortaöğretimdeki Program Değişiklikleri Neyi Amaçlıyor? *Ulusal Eğitim Kurultayı, Gazi Üniversitesi Mimar Kemalettin Konferans Salonu, 11-12 Haziran 2005.*
- Sosyal Bilgiler Programı ve Öğretimi. *Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu, Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi-Tekışık Eğitim Araştırma Geliştirme Vakfı, Sabancı Kültür Sitesi,Kayseri, 14-16 Kasım 2005.*
- Ulusal Eğitim Kurultayı. *Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi, 5 Mayıs 2005.*
- Öğretmenler Günü Paneli. *Samsun 19 Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 24 Kasım 2005.*

- İlköğretim Programı ve Ders Kitapları. *Panel, Samsun İl Millî Eğitim Müdürlüğü- Eğitim Fakültesi, Samsun Atatürk Kültür Merkezi, 25 Kasım 2005.*
- İlk ve Ortaöğretimdeki Müfredat Değişikliği. *Ulusal Eğitim Kurultayı, İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Ord. Prof. Dr. Cemal Bilsel Konferans Salonu, 20-21 Mayıs 2006.*
- Çocuk Dergileri. *Adalet ve Demokrasi Haftası Etkinlikleri Kapsamında Açıkoturum, Çankaya Belediyesi Çağdaş Sanatlar Merkezi, 29 Ocak 2007.*
- Ders Kitaplarında Ulusal Eğitim. *Ulusal Eğitim Kurultayı, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, İzzet Baysal Kültür Merkezi, 9-10 Mayıs 2007.*
- Ulusal Eğitim ve Ders Kitapları. *Panel, Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 24.11.2007.*
- Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının İçerik, Dil ve Anlatım Yönünden Değerlendirilmesi. *4. Sosyal Bilimler Eğitimi Kongresi, Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi-MEB Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürlüğü, İstanbul, 7-9 Ekim 2009.*